T.C.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ

TEFSİR ANA BİLİM DALI

KUR'AN'DA NUH (AS)'IN KISSASI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Hikmet AKDEMİR

HAZIRLAYAN

Osman KAYA

ŞANLIURFA 1996

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR

AS	Aleyhi's-Selam
SAV	Sallallahu Aleyhi ve Sellem
a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.e.	Aynı Eser
b.	Bin, İbn
Bkz.	Bakınız
cc	Celle Celaluhu
c.	Cilt
D.İ.B.	Diyanet İşleri Başkanlığı
D.İ.A.	Diyanetin İslâm Ansiklopedisi
İ.A.	İslâm Ansiklopedisi
h.	Hicri
Hk.	Hakkında
M.	Miladi
Md.	Maddesi
R.A.	Radıyallahu Anhu
s.	Sayfa
ss.	Sayfalar Arası
Sy.	Sayı
Trc.	Tercüme
Trs.	Tarihsiz
Thk.	Tahkik
vd.	Ve Devamı
vb.	Ve Benzeri
vs.	Ve Saire

ÖNSÖZ

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın adıyla:

Hamd, bizi yoktan var eden, hidayete erdiren, Alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Salat ve Selam Kâinatın efendisi Hz. Muhammed (SAV)'a Aline, Ashabına ve Etbaina olsun.

Hz. Nuh (AS) kıssası Kur'an'da en fazla yer alan kıssalardan birisidir. Hz. Nuh (AS) 950 yıllık ömrüyle en fazla yaşayan Peygamberdir. Ayrıca insanlık tarihine "Büyük Tufan" olarak geçen olay da Hz. Nuh (AS) zamanında vuku bulmuştur. Semavi kitaplar da, dinler tarihin de, mitoloji, Arkeoloji'de destanlarda ve efsanelerde yer alan tufan hadisesinin evrensel olup olmadığı konusu araştırılması gerek önemli hususlardandır.

Yine Hz. Nuh (AS)'ın oğlu ile olan ilişkiler; Oğlunun inanmayanlarla birlikte olması; Eşinin Kur'an-ı Kerimde ihanet eden iki kadından biri olarak zikredilmesi de Hz. Nuh (AS)'ın kıssasının önemini belirtmesi bakımından yeterlidir. Bu saydığımız nedenler Hz. Nuh (AS)'ın kıssasına yüksek lisans tezi olarak seçmemize neden olmuştur.

Hz. Nuh (AS) Kur'an'da en çok zikri geçen peygamberlerden birisidir. 28 Sure, 43 ayet ve yerde kendisinden, doğrudan bahsedilir.[1] Dolaylı veya diğer peygamberlerle birlikte zikredilen ayetler hesaba katılırsa Hz. Nuh (AS)'dan bahs edilen ayet sayısı 132 yi bulur.

Hz. Nuh (AS)'ın bahsi en çok A'raf, Hud, Mü'minun, Şuara Kamer, ve Nuh surelerinde geçer. Bunların dışında Hz. Nuh (AS)'ın zikri 25 surede geçer.

Hz. Nuh (AS)'dan söz eden ayetler ondan son derece geniş bir perspektif içerisinde bahseder. Bu genişlik eski Mezopotamya'nın yönetim, ekonomik, sosyal ve hatta dini yapısına işaret edilir. Bu durum Hz. Nuh (AS)'ı sadece kendisinden biyografik olarak bahs edilen bir kişi olmaktan çıkmakta, içinde bulunduğu şartlarla ortamında vermiş olduğu mücadelesi hakkında da bilgi vermiştir. Hz. Nuh (AS) kavminin durumuna baktığımız zaman, toplum yapısı olarak eşitlikçi olmayan sınıfsal bir toplum yapısı özelliğini taşıdığı görülmektedir. Kur'an'ın açıkça belirttiği gibi Hz. Nuh (AS)'ın kavmi insanları zengin, fakir diye ayıran, fakirlere hor bakan ve fakirleri bayağılık ve basit görüşlülükle tavsif ettikleri görülür. Fakirleri bayağı kimseler olarak nitelerken de ayrıca kendilerinin inanmamalarına bir sebep olarak gösterdiklerine[2] şahit oluyoruz.

Ayrıca toplumun dini ve inanç yapısı bakımından da bozulduğuna şahit olmaktayız. Bunlar zaman zaman değişik putlara taparlardı. İleri gelenler kendileri inanmadıkları gibi halktan da kimsenin Hz. Nuh (AS)'a inanmaması için çağrıda bulunuyor, Halkın duygularını istismar ediyorlardı. "Dediler ki: Tanrılarınızı bı-

---

[1] en-Neccar Abdulvahhab, Kısasu'l Enbiya S.46

[2] Şuara 26/111

rakmayın, ne Vedd'i ne Suva'ı ne de Yagus'u, Yauk'u ne Nesr'i bırakmayın"[3] Bu ayetlerden toplumun gerek sosyal dengesinin, bozulduğunu, Avam ve Hava tabakalarının oluştuğunu; gerekse inanç bakımından da yozlaşıp dejenere olduğunu göstermektedir.

İnsanlık tarihinde gerek inanç yozlaşması gerekse ekonomik ve sosyal dengenin bozulduğu zamanlarda: Hak ölçüsünü te'sis eden peygamberlerdir, insanlık tarihi boyunca hakka dayalı eşitlikçi yapılanmanın bayraktarlığını peygamberler yapmış ve gücün haklı olması kriterlerine göre yapılanmış, toplulukları, Hakkın güçlü olması, kriterine göre yeniden oluşturmuşlardır.

Bu konuda Ulu'l Azm bir peygamber olarak Hz. Nuh (AS)'ın ayrı bir özelliğinin bulunduğunu belirtmemiz gerekir. Çünkü kendisi bir peygamber olarak, bozulan inanç sisteminin yeniden fıtrat dinine "İslâm'a" dönmesi için çaba sarf ettiği gibi: Bozulan sosyal dengenin de yeniden yapılanmasında hak tan yana tavır takınmakla siyasi bir lider olarak da ortaya çıkmaktadır. Kavmin ileri gelenlerinin inanmaları için; yanındaki fakir insanları kovmalarını istemelerine karşılık "Ben inananları kovacak değilim"[4] diyerek haktan adaletten, inananlardan fakirlerden yana olduğunu ilan etmiştir.

Kur'an'da ayrıca Hz. Nuh (AS)'ın eşinden ve çocuğundan da bahs edilmektedir. Bu yönü ile bir baba ve eş olarak Hz. Nuh (AS)'ın bir başka örnek kişiliği ortaya çıkmaktadır. Kur'an-ı Kerimde Hz. Nuh (AS)'ın eşi ve çocuğundan bahsetmesi sadece onlardan haber verip tarihi bilgi vermek değil toplumların nesiller boyunca böyle bir olayla karşılaştıkları, zaman nasıl bir tavır takınmaları gerektiğini açıklamaktadır.

Görüldüğü gibi Kur'an-ı Kerimde Hz. Nuh (AS)'in son derece değişik yönlerinden bahsetmektedir, Nebilik, Yöneticilik din adamlığı, babalık ve eş olma durumları bunlardan sadece bir kaçıdır. Çalışmamızda yeri geldikçe Hz. Nuh (AS)'ın bu özelliklerine işaret edecek ve değerlendirmeler yapmaya çalışacağız. Bununla beraber Hz. Nuh (AS)'ın bu yönleri uzmanlar tarafından detaylı bir şekilde ele alınması halinde Hz. Nuh (AS)'ın kıssasının sadece kuru bir tarih olmadığı, ve günümüze yansıyan bir çok yönünü olacağı görülecektir.

Kur'an'da Hz. Nuh (AS)'ın yer alması ve O'nun mücadelesinden bahsedilmesi aynı zamanda inanç sistemi dejenerasyona uğramış, sosyal dengesi bozulmuş, bir toplumun kriterlerini de açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Toplumsal oluşumun, temel kriterlerine varış, Kur'an'ın Hüda, yeni yol gösterici niteliğine de uygundur. Buna göre inanç sistemi dejenere olmuş, sosyal dengesi bozulmuş, bir toplumun değer yargılarına karşı mücadele edenler. Hangi çağda olursa bu bozulmuş yapıyı Hakka çevirme metodlarını, anlatılanları tetkik etmek, suretiyle bulabilirler. Hatta bunu daha da genelleştirerek Hakka dayalı eşit-

---

[3] Nuh 71/23
[4] Şuara 26/14

likçi sistemleri hakim kılabilmek için hangi metodların kullanılması gerektiğini tesbit etmek de mümkündür. Hz. Nuh (AS)'ın kıssasının Kur'an'da bu kadar uzun yer aldığını açıklayan önemli nedenlerden biri de bu olabilir.

Bu çalışmamızda ayetlerin dışında en çok başvurduğumuz kaynaklar; Taberi'nin Camiu'l Beyan'ı, Zemahşeri'nin Keşşaf'ı, Beydavi'nin Envaru't Tenzil'i, Nesefi'nin Medriku Tenzil'i, Hazi'nin Lubab-u Te'vil'i, Kurtubi'nin Cemiu'l Ahkam'ı, Fahreddin Razi'nin Mefatihu'l Gayb'ı, İbn-i Kesir'in Tefsiru'l Kur'ani'l Azim'i, Suyuti ile Mahalli'nin ortaklaşa yazdıkları Tefsiru Celayleyin'i gibi klasik kaynaklardan başka Şeukani'nin Fethul Kadiri, Kasımi'nin Tefsuru'l kasimi'si, Seyyid Kutup'un Fizilla'l Ku r'an-ı Elmalının Hak Dini ile Meududi'nin Tefhimi ve Sabuni'nin Safvetu' Tefasiri, gibi Çağdaş tefsirler kaynak olarak kullanılmıştır.

Bunun dışında Buhari ve Müslüm'in Sahiheyn'leri ve bunların Şerhleri, İbni Mace, Tirmizi, Nese-i ve Ahmet b. Hanbel'in Sünenleri el Hindi'nin Kenzu'l Ummalı baş vurulan diğer kaynaklar olmuştur.

Ayrıca Lisanu'l Arab ve Bahru'l Muhit gibi Lugatlara da baş vurduğumuz kaynaklar olmuştur.

Ayetlerin mealleri, çoğunlukla Arapça asılların Türkçe kalıpları içerisinde ifadesiyle verilmiştir. Ayetin ifade ettiği anlamın öncelikle metnindeki orijinalın görülmesi amaçlanmıştır.

Konuyla direkt ilgili bir diğer kaynaklar grubu da, Peygamberler tarihi diye bileceğimiz, Kısasu'l Enbiyalardır. Sa'lebi'nin Araisu'l mecalis olarak şöhret bulmuş Kısasu'l Enbiya'sı ile birlikte ibni Kesir'in Kısasu'l Enbiyası Tabara'nın Kur' anda peygamberlik ve peygamberimiz adlı peygamberler Tarihi, Abdulvahhab en Neccar'ın Kısasu'l Enbiya'sı Seyyid Şerif murteza'nın Tenzilu'l Enbiya'sı, yararlandığımız diğer kaynaklar olmuştur.

Ayrıca Taberi'nin Tarihu'l Umem ve'l Mülük'ü İbnü'l Esir'in el Kamil fit Tarihi, İbnu Sa'd'ın Tabakatu'l Kubra'sı İbni Kesir'in el Bidaye ven-Nihaye'si, Muhammed Mesud ve Rıfat Cuma'nın Tarihu'l Ümmeti'l Vahide'si el meydani'nin, Nuh ve Kavmuhu fil Kur'an'il Mecid'i, kendilerinden Tarih eserleri olarak yararlandığımız eserlerdir.

Ayrıca konu ile ilgili olan, Ali Muhammed Becavi, Muhammed Ebu'l Fadl İbrahim, es Seyyid Şehate, ve Muhammed Ahmed Ca'du'l Mevla'nın Kıssasu'l Kur'an'ı, Said Şimşek'in Kur'an Kıssalarına Giriş'i, Seyyid Kutub'un et Tafsiru'l Fenni Fil Kur'an adlı eserlerde başvurduğumuz kaynaklar arasındadır.

Çalışmamız esnasında konu ile ilgili olarak dinler tarihi ile ilgili eserler, Arkeoloji, Mitoloji ve Jeoloji ile ilgili eserler ile Ansiklopedilerin Nuh ve Tufan maddeleri başvurduğumuz önemli kaynaklar olmuştur.

Yine çalışmamız esnasında Hz. Nuh ile ilgili Ahdi Atik ve Ahdi Cedid'e baş vurulmuş, Kur'an'la mutabık olmayan yerlere işaret edilmiş, Kur'an'la uygunluk arz eden yerlerin ise daha detaylı bir şekilde olduğu görülmüştür.

Kur'an ifadelerinden Hz. Nuh (AS)'ın tarihi bir şahsiyet olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Bu önümüze Hz. Nuh (AS)'ın tarihi olarak zamanlaması problemini de getirmektedir. Kur'an'da bu konuda açıklayıcı bilgiler ve tarihlere rastlanmamaktadır. Bu bakımdan Hz. Nuh (AS)'ın tarih öncesi bir dönemde yaşadığını biliyoruz. Ama hangi tarihte ve dönemde yaşadığı hakkında fazla bilgiye sahip değiliz.

Bu çalışmamızda Hz. Nuh (AS)'ın dini boyut dışındaki yönleriyle de ortaya koyabilmek için büyük çaba sarf edilmiş, Kur'an'ın ön gördüğü çerçevede tarihi kronolojik bir yöntem işlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle, 5 bölümden oluşan tezimizin girişte, kıssanın tarifi, Kur'an kıssaların asıl ve tali gayeleri üzerinde durulmuştur.

1.Bölüm Hz. Nuh (AS)'ın peygamberlik öncesi hayatına ayrılmıştır. Hz. Nuh (AS)'ın kimliği, şekli şemaili ve ömrü ile soyu incelenmiştir.

2.Bölüm Hz. Nuh (AS)'ın peygamber olması ve tebliğ sürecini ifade eder. Bu bölümde Hz. Nuh (AS)'ın kavmini davet etmesi, kavminin sosyal durumunun nasıl olduğunu, davet karşısında takındıkları tavrın ve tepkinin ölçüsü ile Hz. Nuh (AS)'ın çektiği sıkıntıların incelendiği bölümdür.

3.Bölümde ise: Bu işkence ve sıkıntıların had safhaya ulaşması neticesinde Yüce Allah'a iltica eden Hz. Nuh (AS)'a Yüce Allah'ın gemiyi yapmasının emredildiği, geminin yapımı esnasında kavminin davranışlarını, tufandan başlaması, tufan esnasındaki olayları, gemiye kimlerin bindirildiği ve geminin nereye indiği hakkında bilgiler verilmiştir.

4.Bölüm ise "tufandan sonra hayat" başlığını taşımakta dır bu bölümde suların çekilmesi ve geminin yere inmesinden sonra hayatın nasıl devam ettiğini; Hz. Nuh (AS)'ın insanlığın ikici babası olup olmadığı konularına açıklıkların getirildiği konuları; Hz. Nuh (AS) ile oğulları arasındaki münasebeti, Hz. Nuh (AS)'ın oğullarına tavsiyeleri; Hz. Nuh (AS) ile Hz. İbrahim (AS) arasındaki soy direği konularını içermektedir.

5.Bölüm "Hz. Nuh (AS)'ın kıssasından alınması gerek dersler' başlığını taşımaktadır. Bu bölümde Hz. Nuh (AS)'ın eşi ve çocuğuna karşı takındığı tavır İslâm'a göre soy neseb bağlılığı ile itikadi bağ arasındaki fark incelemekte; Hz. Nuh (AS) kıssası ile diğer kıssalar arasındaki irtibat kurulmakta ve günümüze göre alınması gereken dersler konusu incelenmektedir.

Çalışmamız sonuç başlığı ile son bulmaktadır. Bu bölümde ise Hz. Nuh (AS)'ın tarihi şahsiyet olarak örnek kişiliğinin Kur'anda ele alınış şeklinin günümüze bir çok konuda modellik yapabileceği ve günümüzle irtibatı belirtilmekte konu ile ilg ili yapılan yanlış ve hurafelere dikkat çekilerek son bulmaktadır.

İlmi çalışmalar ancak uygun olan ilmi ortamlarda yapılabilir. Bu ortamın oluşabilmesi ufku ve atmosferi geniş olan ilim adamlarının çalışmalarda yol göstermesi ve çalışmaya kaynak olarak ilmi eserlerin bulunması sağlıklı sonuca varma da önemli bir husustur. İlim adamı ve akademisyen böylesi bir ortama muhtaçtır.

Bana bu tez çalışmasında böyle bir ortamı hazırlayan ve yardımlarını esirgemeyen, Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Musa Kazım YILMAZ beyefendiye ve tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Hikmet AKDEMİR beyefendiye sonsuz teşekkürlerimi arz ederim.

Ayrıca gerekli kaynakların temininde yardımlarını esirgemeyen, Türkiye Diyanet Vakfı İslâmi Araştırmalar Merkezi Kütüphane ve Dökümantasyon Müdürü Sayın Ayhan AYKURT beye diğer yetkililere de teşekkür ederim.

Yine tez çalışmamda bana kaynak temini, İngilizce kaynakların tercümesi ve tezin tashihi konusunda yardımcı olan muhterem zevata da ayrı ayrı teşekkür ederim.

Bu tez çalışmamı tamamladığımız için Allah'a hamd ediyoruz. Bu çalışmanın kusurdan beri olduğu iddiasında değiliz. Çünkü beşer olarak kusursuz olmamız veya kusursuz eserler meydana getirmemiz mümkün değildir. Ancak bu çalışmam da başta tez danışmanım, Yrd. Doç. Dr. Hikmet AKDEMİR bey-efendinin titiz takip ve destekleri olmasaydı bu eserin ortaya çıkması mümkün olmayacaktı. Buna rağmen eğer eksiğimiz varsa ilim erbabı kişilerin samimi ikaz ve uyarılarına açık olduğumu beyan eder, bu konudaki yapıcı uyarılardan dolayı şimdiden teşekkür etmenin bir hak bilirlilik gereği olduğunu ifade etmek isterim.

Çalışma bizden tevfik ve başarı yüce Allah'tan dır.

Osman KAYA

Ağustos - 1996

GİRİŞ

KISSALAR HAKKINDA GENEL BİLGİ

VE KUR'AN'DAKİ KISSALAR

Kıssalar; Kur'an-ı Kerim'in bir cüzüdür, ve bizzat Kur'an'ın kendisidir. Vahiy mahsulu olan kıssalar; Kur'an-ı Kerim'de büyük bir yer tutar.[1]

Kıssalar vahy mahsulu olduğuna göre gayesiz bir şekilde anlatılmıştır. Elbetteki kıssaların anlatımında bir gaye ve hedef olmalıdır. Ancak bu gayelerin ve hedeflerin açıklanmasına geçmeden önce kıssaların ne olduğunu izah etmek gerekmektedir.

A) KISSANIN TARİFİ

1- SÖZLÜK ANLAMI:

K.S.S. fiilinden gelen "kıssa" fiili aynı kökten olan "kasas" veya bu anlamdaki "kıssa" dört temel mana ifade eder.

a)Bir kimsenin izini sürüp ardınca gitmektir.[2] Kur'an-ı Kerim'de;'İşte aradığımız o idi dedi. Tekrar izlerini takip ederek geriye döndüler.[3] Ve'(Musa'nın kız kardeşine: O'nun izini takip et dedi. O da onlar farkında olmadan onu uzaktan gözledi"[4] Bu ayetlerle anlatılmak istenen mana izini takip etmektir.

b)Birine bir sözü beyan etmek veya haberi bildirmektir. [5]'Biz bu Kur'an'ı vahy etmekle sana kıssaların en güzelini anlatıyoruz. Sen ondan önce(bunları) bilmeyenlerden idin"[6]

"Biz sana onların haberini gerçek olarak anlatıyoruz: Onlar Rabblerine inanmış gençlerdi, biz de onların hidayetlerini artırmıştık.[7] Ayetlerinde geçen "Nakussu" Kelimesi "İzah etmek, bir haberi bildirmek" anlamında kullanılmıştır.

c)Bir şeyi makasla kesmek, saç vb. gibi şeyleri kırpmak. [8]

d)Mastar olarak kullanılan kasas, kısas: saçların bitim noktası, ön cephede başın ortası, alın anlamına gelir. [9]

---

1 Şimşek Said, Kur'an Kıssalarına giriş s.11
2 Lisanu'l, Arab, "Kesas" maddesi: Kamusu'l Muhit, Kasas maddesi Süyüt:,el itken fi ülumi'l Kuran:II S.23
3 Kehf,18/64
4 Kasas 28/11
5 Lisanu'l, Arab, "Kesas" maddesi: Kamusu'l Muhit, Kasas maddesi Süyüt:,el itken fi ülumi'l Kuran:II S.23
6 Yusuf 12/3
7 Kehif 18/13
8 Lisanu'l, Arab, "Kesas" maddesi: Kamusu'l Muhit, Kasas maddesi

[10] e)Rivayet etmek, hikâye etmek, destan cümle ve durum anlamlarına gelir.

Kıssanın Ebetteki bunların dışında sözlük anlamları vardır. Fakat bizim esas konumuz kıssalar olduğu için bu kadarla yetiniyoruz.

2- KISSANIN TERİM ANLAMI:

a)Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de geçmiş ümmetler, peygamberler ve salih kullarla ilgili verdiği bilgi ve Hadise anlatımları demektir. [11]

b)Yalan ihtimali ve hayalin karışması mümkün olmayacak bir tarzda tarihin derinliklerinde kaybolmuş, unutulmuş, veya bazı izleri insanın hafızalarında varlığını koruyabilmiş hadiseleri, muhataplara adeta olaylara yeniden bir canlılık vererek anlatılması, beyan edilmesidir. [12]

Bu anlamı ile Kur'an kıssalarının karşılığı, Türkçe deki hikâye veya roman değildir. Çünkü hikâye veya roman her zaman gerçek anlamlara dayandırılmaz. Bazen bir hikâye veya romanda işlenen olay, olayın vuku bulduğu mekân veya kahramanlar hayali olabilir.

Kur'an kıssaları ise; hayalden herhangi bir şeyin karışmadığı geçmişte vuku bulmayan şeylerin asla girmediği haberler ve olaylardır. [13]

B) KUR'AN'DAKİ KISSALARIN KAYNAĞI

Kur'an'daki kıssalar hayal mahsulu olmadığına göre, bir insan ürünü de değildir. Öyle ise bu kıssaların kaynağı nedir? Hz. Peygamber bir tarihçi değildir. Hatta ümmi idi, yani okuma, yazma bilmezdi. Öyle ise bu kıssaları kafasından mı uydurdu? Elbette bütün bunların Cevabı "Hayır" olmalıdır, ve bu sorunun cevabını bizzat Kur'an'da aramak gerekir. Çünkü Kur'an kıssalarının kaynağı bizzat Kur'an'dır. Kıssalar Kur'an'dan bir cüzdür, vahiy mahsulüdür. Goldziyer vb. gibi müsteşrikler, Kur'an kıssalarının Hz. Muhammed (SAV) tarafından diğer kutsal kitaplardan kısaltılarak alındığını iddia ediyorlar. [14]

Müsteşriklerin bu durumu Kur'an'ı nüzulü sırasındaki müşriklerin iddialarına benzemektedir. Oysa Kur'an-ı Kerim "Biz onların O'na bir insan öğretiyor dediklerini biliyoruz. Haktan saparak kendisine yöneldikleri adamın dili a'cemi (Arapça değil) Bu ise apaçık Arapça bir dildir." [15] Buyurarak onların iddialarına cevap veriyor. Oysa Kur'an-ı Kerim çeşitli yerlerde Kur'an kıssalarını vahiy mahsulu olduğunu belirtmektedir. [16]

---

[9] Lisanu'l, Arab, "Kesas" maddesi: Kamusu'l Muhit, Kasas maddesi
[10] Lisanu'l, Arab, "Kesas" maddesi: Kamusu'l Muhit, Kasas maddesi
[11] Ragıb el Isfani, Müfredatu'l Kur'an, S,671
[12] Şengül İdris, Kur'an Kıssaları üzerine, S,46
[13] Şengül İdris, a.e., a.y.
[14] Şimşek Said, a.g.e., s.11
[15] Nahl 16/103
[16] Şimşek Said a,g.e,S,12

"İnkâr edenler bu (Kur'an) yalandan başka bir şey değildir.(Muhammed) O'nu uydurdu. Başka bir topluluk da kendisine yardım etti, dediler. Dediler de muhakkak haksızlığa ve iftiraya vardılar dediler. Evvelkilerin masalları onları yazdırmış, sabah-akşam onlar kendisine okunuyor"[17]

Ayrıca Kur'an-ı Kerim zikir ettiği her kıssanın sonunda anlatılan bu malûmatın (bilgilerin) vahiy mahsulu olduğunu vurgulayarak, doğabilecek bir yanlışın önüne set çekmektedir. [18]

Örneğin Hz. Meryem anlatıldıktan sonra "(Ey Muhammed) bunlar sana vahyettiğimiz gayp aleminin haberlerindendir Meryem'e hangisi kefil olacak diye (Kur'a) oklarını atarken sen onların yanında değildin. Çekiştikleri zaman da sen onların yanında değildin." [19]

Yine Yusuf (AS) kıssası anlatıldıktan sonra "(Ya Muhammed) bu (anlatılanlar) sana vahyettiğimiz gaybi haberdendir onlar kararlarını verip hile yaparken sen yanlarında değildin" [20] buyrulmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de en çok tafsilâtlı anlatılan Musa (AS)'ın kıssası son bulmakta sonra şöyle buyrulmaktadır. "Musa'ya o işi yaptırdığımız (yani kendisine bildirmek istediğimiz şeyi O'na vahyettiğimiz) vakit sen (mukaddes vadinin) batı tarafında değilsin. Fakat biz (Musa'dan sonra) bir çok nesiller yarattık da onların üzerinden uzun zamanlar geçti. Sen Medyen halkı arasında oturup da Ayetlerimizi (okuyarak) öğrenmiyordun. Fakat onları gönderen biziz. Musa'ya seslendiğimiz zaman sen Tur'un yanında değildin. Fakat Rabb'inden bir rahmet olarak (orada geçenleri sana bildirdik) ki. Senden önce bir uyarıcı (Peygamber) gelmemiş olan toplumu uyarasın. Belki düşünüp öğüt alırlar. [21]

Kur'an'ın diğer kitaplardan kıssalarını aldığını söyle- yenler o günün müşrikleriydi. O gün ehli kitap böyle bir iddiada bulunmuyordu. Bu gün ise Yahudi ve Hıristiyanlar, kitap ehli olmalarına rağmen, müşrikler gibi düşünüyorlar. [22]

Prof. Dr. Sait Şimşek'in izah ettiği gibi; (Ki biz de bu görüşe katılıyoruz) Kur'an kıssalarının Tevrat ve İncil ile benzerlik içinde olması tabiidir. Çünkü Tevrat ve İncil'in aslı (Tahrif edilmiş şekli hariç) ilahi kaynağa dayanır, ve vahiy mahsulüdür. [23]

Dolayısı ile Kur'an kıssaları ne geçmiş milletlerin birer hikâyesidir ne de Hz. Peygamber tarafından uydurulmuştur. Kur'an'daki kıssaların hepsinin birer gayesi, hedefi ve sebebi vardır.

---

[17] Furkan 25/4-5
[18] Şimşek Said a.g.e,S,12
[19] Aliimran 3/44
[20] Yusuf 12/102
[21] Kasas 28/44-46
[22] Şimşek Said a.g.e,S,13
[23] Şimşek Said a.g.e, s,14

C) KUR'AN KISSALARININ GAYESİ VE HİKMETİ

Kur'an'da anlatılan kıssaların diğer edebi kıssalarda olduğu gibi sırf edebi bir gaye ile anlatıldığı söylenemez. Kısa, Kur'an'ın asıl hedefini gerçekleştirecek vesilelerden biridir. Kur'an her şeyden önce, bir dine davet kitabıdır. Kıssalar bu daveti duyurma ve tesbit etme vesilelerinden biridir. Bu hususta iki kıssanın durumu Kur'an'da geçen diğer konuların durumu gibidir. [24]

Kur'an kıssalarının anlatılma gayesi, tarihi bilgi vermek değildir. Asıl gayesi insanların ibret almasını sağlamaktır. Tarihi bir olayın anlatılıp tesbit edilmesi gaye edilmemiştir. Hatta bazı kıssaların değişik Sure ve Ayetlerde tekrar edilmiş olması; ahlak ve terbiye ilkelerinin pekiştirilmesine matuftur. Çünkü kıssalardan önceki ümmetlerin içinden üzerinde olanların mükâfatlandırıldığı kötü yanlış yapanların cezalandırıldığı bildirilip öğretilmiştir. Bu arada Peygamberlerin ve toplumların başına gelenler anlatılmış ve sonunda Hakkın galip geldiği açıklanmıştır. [25]

Kur'an'daki kıssaların asıl hedefi bir takım dini gayeleri gerçekleştirmeye matuftur. Bu gayelerin tek tek sayılması güç denebilecek kadar çoktur. Çünkü kıssaların gayesi hemen hemen bütün Kur'an gayesini içine alır. Vahiy ve Peygamberliğin ispatı, Allah'ın vahdaniyetini ispat, dinlerin esasta birliği, uyarma, Müjdeleme, Kudret-i ilahiyenin zuhura çıktığı yerler, hayır-şer, sabırsızlanma, ceza, şükür, nankörlük ve daha başka ahlaki hedefleri içine almıştır. Ve bunların ifade vasıtası olmuştur. [26]

Kıssaların Kur'an-ı Kerimde gayeleri davetin her safhası için bütün davetçilere örnekler sunmak; metot ve programlar takdim etmek, onlara nuruyla yollarını aydınlatacak ve hidayete götürecek kandiller sergilemek, önderler ortaya koymak olduğunu ifade edebiliriz. [27] Kur'an-ı Kerim'de "Andolsun onların kıssalarını açıklamada salim akıl sahipleri için ibretler vardır. Bu (Kur'an) uydurulacak bir söz değildir. Ancak kendinden önceki (Hak kitabı)nın doğrulanması her şeyin açıklanması: İnsanlar için kılavuz ve rahmettir." [28] Buyrularak bu gerçek ifade edilmektedir.

Özellikle davetçiler açısından meseleye bakacak olursak Peygamber kıssalarının Kur'an'da zikredilmesinin maksadı, onların metotlarını kavrayarak, yaşayışlarına vukuf kesb ederek, Allah yolunda çektikleri meşakkatlere muttali olarak davetçilerin de da'vette sebatlarını sağlamak, azimlerini bilmektir. [29]

Kur'an kıssalarının gayeleri hakkında bu kısa bilgileri verdikten sonra; bu gayeleri daha güzel bir şekilde izah etmek için meseleyi biraz daha irdelemek gerekmektedir. Bunun için konuyu iki başlık altında izah etmek daha uygun olur;

---

[24] Kutub Seyyid, et-Tasuiru'l fenni fil Kuran, s,143
[25] Turgut Ali, Tefsir Usulu ve Kaynakları, ss,176,177
[26] Kutub Seyyid, et-Tasuiru'l fenni, S,144
[27] Önkal Ahmet, Resulullah'ın İslam'a Davet Metodu, s. 39
[28] Yusuf, 12/111
[29] Önkal, a.g.e., s. 39

"Kur'an kıssalarının asıl gayeleri" Ve "Kuran kıssalarının tali gayeleri." Şimdi bu başlıklar altında Kur'an kıssalarının gayelerini maddeler halinde izah etmeye çalışalım.

1) KUR'AN KISSALARININ ASIL GAYELERİ

Kur'an kıssalarının asıl ve tali gayeleri olmak üzere iki başlık altında toplanabilineceğini belirtmiştik. Kuran kıssalarının asıl gayelerini maddeler halinde sıralamak gerekirse;

a) Vahiy ve Peygamberliğin İspatlanması:

Çünkü Peygamber (SAV) ümmî olduğu halde bu kadar geniş bilgiye sahipti. Bu kadar bilgi ancak vahiy aracılığıyla bilinebilirdi. [30] Kur'an-ı Kerimde Hz. Peygamber'e hitaben, geçmiş kavimlerin haberleri anlatılırken bunları daha önce bilmediği beyan edilir. İşte bunlardan bir kaçı: "Biz bu Kur'an-ı vahiy etmekle sana kıssalarının en güzelini anlatıyoruz. Sen ondan önce (bunları) bilmeyenlerden idin"[31] "(Ey Muhammed) bu (anlatılanlar) sana vahi ettiğimiz gaybi haberlerdendir. Onlar kararlarını verip tuzak kurarken sen yanlarında değildin." [32]

"(Ey Muhammed) bunlar sana vahyettiğimiz gaybi haberlerdendir. Ne sen ne de kavmin daha önce bunları bilmiyordunuz. O halde sabret sonuç korunanlarındır." [33] "Böylece sana geçmiş(milletlerin) beraberlerinden bir miktar anlatıyoruz. Gerçekten sana katımızdan bir zikir (geçmiş olaylardan bir anı) verdik." [34] "İnanan bir toplum için Musa ile Fir'avun beraberinden bir parçayı gerçek olarak sana okuyacağız." [35] "Musa'ya o işi yaptığımız (yani kendisine bildirmek istediğimiz O'na vahyettiğimiz) vakit sen (mukkades vadinin)batı tarafında değildin. O (hadiseyi) görenlerden de değilsin."'Fakat biz (Musa'dan sonra) bir çok nesiller yarattık da onların üzerinden uzun zamanlar geçti.(Bunlar tamamen senin bilmediğin vukuuna şahit olmadığın gayb haberleridir.) Sen Medyen halkı arasında oturmuş değildin ki (orada olanları görüp öğrenesin de) ayetlerimizi bunlara okuyasın. (Bu bir yerden görme ve öğrenme ile değildir, fakat)biz seni elçi olarak gönderdik, (ve bu olayları sana vahyettik.) (Musa'ya) seslendiğimiz zaman Tur'un yanında değildin fakat Rabb'inden bir rahmet olarak (orada geçenleri sana bildirdik.) Uyarasın belki düşünüp öğüt alırlar. [36]

Yukarıda beyan edilen Ayet-i Kerimelerin hepsi Kur'an'ın vahiy mahsulü olduğunu ve Hz. Peygamber (SAV)'in Peygamberligini ispatlamaya yöneliktir. Bu vb. gibi ayetler bazen kıssaların başında, bazen de sonunda zikredilir. Böylece Nübüvveti ve Kur'an'ın vahiy mahsulu olduğu ispatlanmış olur.

---

[30] Kutub Seyyid, et-Tesviru'l Fenni, s. 145; Şengül İdris, Kur'an Kıssaları üzerine, s. 285; Yıldırım Suat, Kur'an İlimlerine Giriş, s. 107
[31] Yusuf, 12/3
[32] Yusuf, 12/102
[33] Hud, 11/49
[34] Taha, 20/99
[35] Kasas, 28/3
[36] Kasas, 28/44,45,46

b) Her Devirdeki Semavi Dinlerin Esasta Birliğini Açıklamak:

Peygamberlerin tebliğe karşısında ikiye ayrılan iman ve küfür her zaman değişmeyen karakterlerini sergilediklerini göstermek. Hz. Adem'den (AS)dan Hz. Muhammedî (SAV)e kadar iman edenler tek bir ümmet teşkil etmiş, inkâr edenler de cahiliyyeyi temsil etmiştir. Böyle "Allah (CC) farklı devirlerde farklı bir çok din değil; tek bir din göndermiştir ki bu din; Hz. Adem (AS)'le başlayıp kıyamete kadar devam edecek olan "İslâm"' Dini'dir. [37] Kur'an-ı Kerimin birçok ayet bu gerçeği beyan eder."* Onlar ki Sana indirilene ve senden önceki indirilene inanırlar. Ahirete de kesinlikle iman ederler"[38] " İnsanlar bir tek ümmet idi. Sonra Allah Peygamberleri müjdeciler ve uyarıcılar olarak gönderdi; Onlarla anlaşmazlığa düştükleri konularda insanlar arasında hükmetmek üzere, içinde gerçekler taşıyan kitabı indirdi. Kendilerine kitap verilmiş olanlar, kendilerine açık deliller geldikten sonra sırf aralarındaki kıskançlıktan ötürü o (kitab hakkın) da anlaşmazlığa düştüler. Bunun üzerine Allah kendi izniyle inanları onların üzerinde ayrılığa düştükleri gerçeğe iletti Allah dilediğini doğru yola iletir."[39] Yukarıda zikredilen Ayet-i Kerimeler tüm Peygamberlerin tebliğ ettikleri dinin aynı olduğunu göstermektedir.

c) Peygamberlerin Tek İlah'a Davet Etmesinin İspatı

Kıssaların gayelerinden biri de esasta bir olduğunu; hepsinin bir tek ilah'tan geldiğini beyan etmektedir. Birçok Peygamberin kıssaları böyle toplu olarak gelir. Tek bir ilah inancı; ilahi dinlerin hepsinin temel esasını teşkil etmektedir. Bütün Resul ve Nebiler bir tevhid inancı üzerinde birleşmişlerdir. Hepside milletini aynı gerçeğe davet etmişlerdi. Bu gerçek Kur'an'da özellikle beyan edilmektedir. [40]"(Ey Peygamber)Senden önce hiç bir elçi göndermedik ki, ancak O'na benden başka ilah yoktur, sadece bana kulluk ediniz diye vahyetmişizdir." [41] Veya benzeri ifadeleri açıklarken tafsilatlı olarak da kıssaları uslubüyle dikkatlere sunmaktadır.[42]

d) Peygamberlerin Metodda Bir Olduğunu Açıklamak

Kur'an Kıssalarının gayelerinden biri de: Bütün Peygamberlerin davet metodunun aynı olduğunu açıklamaktır. Bütün Peygamberlerin asli vazifeleri Al-

---

[37] Şengül İdris, a.g.e., ss. 298-304; Kutub Seyyid, et-Tefsiru'l-fenni, ss. 145-146

* Geniş bilgi için Bkz. Bakara, 2/4, 118, 133, 136, 137, 138, 213, 285; Ali İmran, 3/3, 19, 20, 33, 50, 52, 83, 84, 85; Nisa,4/47, 136, 150, 152, 163, 165; Maide, 5/14, 44, 46, 48, 59, 111; En'am, 6/70, 83, 90, 92; A'raf, 7/59, 88; Yunus, 10/84, 90; Yusuf, 12/101; Ra'd, 13/15; İsra, 17/44; Enbiya, 21/49, 91, 92; Mü'minun, 23/51, 52, 66,; Şuara, 26/105-108, 123-126, 141-144, 160-163, 176-179, 187; Ankebut, 29/46, 47; Rum, 30/30; Ahzab, 33/7; Neml, 27/30-33, 38-44; S'ad, 38/14; Kaf, 50/12-14; Zariyat, 51/36, 52, 53; Fussilet, 41/43 vd.; Necm, 53/36, 56; Kamer, 54/23-33; Saf, 61/6, 7

[38] Bakara, 2/4

[39] Bakara, 2/213

[40] Şengül İdris, a.g.e. ss. 305-306; Kutub Seyyid, et-Tesfiru'l Fenn, s. 149

[41] Enbiya, 21/25

[42] Geniş bilgi için bkz. A'raf, 7/59-65,73-85; Hud, 11/25, 26, 50, 61, 84; Şuara, 25/106-108, 124-126, 142-144, 161-164, 177-179

lah'tan aldıkları vahyi tebliğ etmektir. Bu konuda kusur etmemişlerdir. Kimseyi zorlamamışlar, kimseden bir ücret talep etmemişlerdir. Tüm Peygamberler aynı metod ve mertebelerden geçmişlerdir. Çeşitli güçlükler çekmişler, hicret etmişler, gizli ve aleni davetin merhalelerini kullanmışlar. İşte Kur'an Kıssalarının asıl gayelerinden birisi bu gerçeği ispatlamaktır."[43]

e) Allah'ın Müslümanlara Yardım Ettiği ve Kafirleri Helak Ettiğini Açıklamak

Kur'an Kıssalarının gayelerinden biri de Allah'ın nihayet Peygamberlerine yardım edip dini yalanlayanları helak edeceğini beyan etmektir. Bu da Peygamber'in(SAV) ve müminlerin kalplerini takviye eder. Böylece tebliğde karşılaştıkları meşakatlere sabır ve hizmette sebat etmelerini kolaylaştırır. Çekilen çilelerden sonra Allah'ın nusretinin önceki Peygamberlere ve ümmetlerine geldiği gibi Kur'an'a tabi olanlara da geleceği anlatmak istenir. Nasıl ki geçmiş olanlara da geleceği anlatmak istenir. Nasıl ki geçmiş Peygamberler gelip geçmişlerse aynı şekilde Hz. Muhammed (SAV) ve O'nunla birlikte olanların galip geleceği bildirilir. [44]

Kur'an Kerim mü'minleri teselli etmek için geçmiş kavimlerden örnekler verir. Nuh (AS) başına gelenleri anlatırken:'And olsun ki, biz Nuh'u kavmine gönderdik. Onların Arasında bin seneden elli sene eksik kaldı. Sonunda haksızlık etmekte olan insanları tufan yakaladı." O'nu ve gemi halkını kurtardık ve gemiyi alemlere bir ibret yaptık." [45] buyurarak bu gerçeği ifade etmekte ve yalanlayanların sonuçta helak o lacaklarını beyan etmektedir.

Şuayb (AS)'un kavminden bahsederken de:" Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (gönderdik) Ey kavmim dedi, Allaha kulluk edin ahiret gününü umun, yeryüzünde karışıklık çıkarıp bozgunculuk yapmayın."'O'nu yalanladılar, bu yüzden onları (o mithiş) deprem yakaladı, yurtlarında düz üstü çöküp kaldılar." [46]

Ad ve Semud kavimlerinden bahsederken'Ad ve Semud'u da (helak ettik) bu oturdukları yerden size belli olmaktadır.Şeytan onların yaptıkları işleri süsleyip onları yoldan çıkardılar. Oysa bakıp ibret alabilirlerdi." [47]

Musa (AS) kavminden bahsederken de: "Karun'u Firavni Haman'ı da (helak ettik) And olsun Musa onlara açık deliller getirdi. Fakat onlar o yerde büyüklük taslayıp (ayetlaerimizi kabul etmediler) Ama geçip gidecek (elinizden kurtulacak) değillerdi. "Nitekim hepsini günahıyla yakaladık. Onlarında kimisine taş yağdıran bir fırtına gönderdik, kimini korkunç ses yakaladı, kimini yere batırdık

[43] Şengül İdris, a.g.e. ss. 307-309; Kutub Seyyid, et,Tefsiru'l Fenn, s.149; Ayrıca geniş biligi için bkz., A'raf, 7/199; Huk, 11/29-51; Ankebut, 29/18; Kaf, 50/45; Fussilet, 41/33-35; Müminun, 23/96; Şuara, 26/109, 127, 146, 185; Yunus, 10/77; Kutub, Seyyid, a.g.e. s.151
[44] Şengül İdris, a.g.e. ss. 293-298; Kutub Seyyid, a.g.e. s. 151
[45] Ankebut, 29/14, 15
[46] Ankebut, 29/36, 37
[47] Ankebut, 29/38

kimini de boğduk. Allah onlara zulmedecek değildi. Fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı." [48]

Geçmiş kavimlaerin içindeki yalanlayanların akibetini anlatan bir çok ayet-i kerime vardır. Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bu örneklerin hepsi mü'minlerin kalplerini takviye etmekte teselli vermektedir. Adeta Hz. Peygamber (SAV)'e ve müminlere kıssaların o canlı anlatım metodıyla: ne kadar az olursanız olun; karşınızdaki küfür kuvveti ne kadar güçlü olursa olsun, Allahın katında bir hiç mesabesindedir; ve cılız kalır.Mü'minlere hitaben "Gevşemeyin üzülmeyin eğer inanıyorsanız siz üstün geleceksiniz."[49] buyurarak bu gerçeği haykırmaları istenmektedir.

f) Gayb ve Kaderle İlgili Meselelere Dikkatı Çekmek

Kur'an Kıssalarının gayelerinden birisi de: Gayp ve kader meselelerde dikkat çekmektir. Kur'an'da"gaybe iman müminlerin sıfatı olarak[50] belirtilir. Kur'an kıssalarında insanın bilmekten aciz olduğunu veya insanın bilgi alanının dışına aşan bir çok olayların, güçlerin ve sırların bulunduğunu önemle muhataba bildirmek ister. [51] Buna örnek olarak Kehif suresindeki Hz. Musa (AS)'ın salih kul ile olan yolculuğunda görmeliyiz. [52]

Kader konusunda ise bizzat Peygamberin seçilmesi, Hz. Musa (AS)doğumu, Hz. Adem'in (AS) yaratılması, Hz. İsa'nın (AS) babasız olarak dünya'ya getirilmesi.[53] Hz. Yusuf meselesi[54] buna örnektir.

g) Dua

Kur'an kıssalarında muhataba verilmek istenen imanla ilgili hususlardan birisi de duadır. Çünkü dua sayısız arzu ve ihtiyacı olan ve bu ihtiyaçlarını tek başına veya topyekun insanlığın imkanlarıyla elde etmekden aciz insan için zaruri bir yoldur. Birçok ibadetlerin esası duaya dayanmaktadır. [55]

Yüce Alah Hz. Musa'ya (AS): "Firavun'a azgınlığından dolayı gitmesini" söyleyince Musa (AS): Tebliğ görevini hakkıyla yerine getirmesi için göğsünü genişletmesini, işini kolaylaştırmasını, dilindeki düğümü çözmesini, sözünü anlasınlar diye[56] ayrıca ailesinden kardeşi Harun (AS)'u vezir tayin etmesini" istemiştir.

İbrahim (AS) kavmi ile puta tapma konusunda münakaşa ederken, yüce Allah'tan; kendisine hükümranlık verip salihler arasına katmasını: Sonraki nesille-

[48] Ankebut, 29/39, 40; Ayrıca bkz. Hud, 11/120; A'raf, 7/137; Yusuf, 12/90; Ali İmran, 3/139
[49] Ali İmran 3/139
[50] Bakara, 2/3
[51] Şengül İdris, a.g.e. s. 291
[52] Kehf, 18/60-82. ayetler arasındaki geçen ayetler Hz. Musa (AS) ile Genç arkadaşı arasındaki yolculuğu ile Hz. Musa (AS) ile Hızır diyebilinen Salih kul ile birlikte geçen yolculuğuna ve bu yolculuk esnasında meydana gelen olaylara geniş yer verilir.
[53] Şengül İdris, a.g.e. s.291
[54] Yusuf, 12/1-111. ayetlerin tamamı
[55] Şengül, İdris, a.g.e. ss. 291
[56] Taha, 20/24-30

rin kendisini hayırla yaad etmesini; nimeti bol olan cennete koymasını Babasının bağışlanmasını ve dirilme günü utandırılmamasını[57] istemektedir.

Yusuf (AS) başına gelen olaylardan kurtulup babası ve ailesine kavuştuktan sonra Yüce Allah'a şöyle yakarıyor; "Rabbim sen bana bir parça mülk verdin ve bana rüyaların yorumunu öğrettin. Ey göklerin ve yerin yaratıcısı dünyada da, ahirete de benim velim sensin beni müslüman olarak öldür ve beni iyilere kat." [58]

Bu canlı dua sahneleri mü'minler için bir örnek teşkil etmekte ve her zaman dua etmeye sevk etmektedir.

h) Şeytana Karşı Uyarmak

Kur'an kıssalarının asıl gayelerinden biride; insan oğlunun ezeli düşmanı olan şeytan'a karşı uyarmaktır. Kur'an insanlığı, kıssalar vasıtasıyla kıyamete kadar her an kendisini doğru yoldan çıkarma eylemi içinde olacak olan şeytana karşı uyarmakta, onun tuzağına düşmemeleri için insanı yaratılıştan itibaren şeytanın nasıl insan nesline düşman kesildiğini defalarca hatırlatıp öğütlemektedir. Böylece iblisin hile ve tuzakları karşısında vahye iman edenleri daima teyakkuz durumuna getirmektedir.[59]

Kur'an-ı Kerim bu konunun üzerinde önemle durur. Bunun için meseleyi Hz. Adem'in(AS) yaratılışından alır. Hz. Adem'i (AS) yarattıktan sonra'Meleklere Hz. Adem'e (AS) secde etmelerini emreder. Şeytan hariç tüm melekler secde eder. Şeytan ise kibirlenip geri durur."[60] Sonra "Adem'e eşi ile birlikte cennette kalmaları ve yasak ağaca yaklaşmamaları istenir. Yaklaşıldığı taktirde zalimlerden olacağı beyan edilir Ne var ki "Şeytan onların ayağını kaydırır ve[61] cennetten kovulmalarına sebep olur." [62]

Yüce Allah şeytana; "sana emrettiğim halde seni secde etmekten alıkoyan nedir? (iblis) ben ondan daha hayırlıyım beni ateşten yarattın onu ise topraktan yarattın"[63] der. Bunun üzerine'(Allah) buyurdu öyle ise oradan in. Orada büyüklük taslamak senin haddin değildir. Çık çünkü sen aşağılıklardansın"[64] buyrulur.

Burada dikkatimizi çeken önemli noktalardan biri şeytanın emir dinlemesine engel olan duygu veya karakter kibir ve kuvvetli olma ölçüsüdür. Şeytanın yaptığı fasit kıyasa göre kendisi yakıcı bir maddeden (ateşten) yaratıldığı için daha hayırlı idi ve secde etmesine engel idi. Oysa mahlukata düşen yaratıcısına boyun eğmek olmalıydı. Çünkü hiçbir varlığın kendi katkısı olmayan özelliklerinden do-

---

57 Şuara, 26/83-87
58 Yusuf, 12/101
59 Şengül, İdris, a.g.e. ss. 309 vd.; Kutub Seyyid et,Tefsiru'l,Fenn s. 154
60 Bakara, 2/34
61 Bakara 2/35
62 Bakara 2/36
63 A'raf 7/12
64 Maide 5/91; Ayrıca Şeytanın insanları nasıl kandırdığı ile ilgili bkz. Bakara 2/30-39, 168, 169, 208; Maide 5/91; En'am 6/142; Yusuf 12/5, 42; Nisa 4/60, 82, 120; Hicr 15/26-42; İsra 17/61-65; Kehf 18/50; Sa'd 38/67-85; Taha 20/116-123; Nur 24/21; Nahl 16/24; Fatır 35/6; Yasin 36/160; Zuhruf 43/62

layı övünmeye hakları yoktur. Şeytanın insan oğlu ile olan münasebetleri elbette ne sadece bir kısmın konusu, nede bir kez bile sığacak kadar az yer kaplar. Şeytan imtihanın sırrı gereği vardır. Ve kıyamete kadar mühlet verilmiştir. Bununla da yetinmez "İnsanların arasına şarap, kumar ile insanları arasına kin ve nefreti sokar insanları Allah'ı anmaktan alıkoyar."

i) Geçmiş Milletlerin İleri Gelenlerinin Davranışlarını Sergilemek

Kur'an kıssalarının asıl gayelerinden biri de: Geçmiş milletlerin ileri gelenlerinin davranış biçimlerini sergilemek ve toplumsal zulmü açıklamaktır. [65]

Kur'an-ı Kerim bu gerçeği bir kıssadan anlatır. Ve kavimlerin helakına sebep olan olayların başından ileri gelenlerin davranışlarının geldiğini açıklar. Bunlardan birkaç örneği açıklamak gerekirse'İşte böyle senden önce hangi kentte uyarıcı gönderdiysek oranın varlıklıları: Biz babalarımızı bir din üzerine bulduk biz de onların izlerine uyarız dediler.'[66]

"Ben size babalarınızı üzerinde bulduğunuz (din) den daha doğrusunu getirmiş olsam da (yine babalarınızın yolunu) mı (tutacaksınız)? dedi. Doğrusu biz sizinle gönderilen mesajı tanımıyoruz dediler"[67]

Hûd suresinde ise "Sizden önceki nesillerden akıllı kimselerin yeryüzünde bozgunculuk yapmaktan menetmeleri gerekmez miydi? Fakat onlar arasından, ancak kendilerine verilen refahın peşine düşüp şımardılar ve suç işleyen (insanlar) olup çıktılar"'Halkı uslu kimseler olsaydı, Rabb'in o kentleri haksız yere helak edecek değildi"[68] buyuruluyor. Enbiya suresinde ise zulmedenlerin durumları şöyle izah ediliyor. "(Halkı) zulmeden nice şehri kırıp geçirdik ve onlardan sonra başka bir topluluk getirdik."'Azabımızı hissettiklerinde onlar derhal oradan(koşmak için hayvanlarını) mahmuzluyorlardı.

"(Boşuna) kaçmayın (bol bol verilip) içinde şımartıldığınız (nimetler)'e ve yurtlarınıza dönün çünkü sorguya çekilecek- siniz."'Eyvah bize dediler gerçekten. Biz zalimler mişiz."'Bu mırıldanmaları sürüp giderken biz onları biçilmiş (ekin gibi) yaptık, sönüp gittiler"[69] buyurdu.

Seyyid Kutup bu ayetler ve kıssaların hepsinde mutrefin ların toplumdaki akaid bozukluğunu ve mal, mevkilerine dayanarak ölçüyü kaçırdıklarını belirtir. [70] İşte toplumun önderleri, zenginlerinde meydana gelen bu akaid ve düşünce bozukluğu onları zulme sevk eder, ve topluma sirayet eder. Topluma sirayet edince de helak olmayı hak eder. Çünkü yüce Allah'biz bir kenti helak etmek istediğimiz zaman onun varlıklılarına emrederiz. Orada kötü işler yaparlar. Böylece o ülkeye a-

---

[65] Kutub Seyyid, et-Tasvir, s. 373
[66] Zuhruf 43/23
[67] Zuhruf 43/24
[68] Hud 11/116, 117
[69] Enbiya 21/11-15
[70] Kutub Seyyid, a.g.a. s. 373

zap karan gerekli olur. Biz de orayı darmadağın ederiz." [71] buyurmakla gerekli olur. Zulmeden kaviklerin yok olmasının bir sünnetullah olduğunu beyan eder.

j) Suçları Caydırıcı Etkinliği İçin Tebşir ve Tahzir Metodunu Kullanma

Kur'an kıssalarının asıl gayelerinden birisi de: Tebşir ve tahzir metodu ile suçları işlememede caydırıcılık meydana getirmektedir.

Hırsız, hırsızlık edenlerin elinin kesildiğini görürse ondan kaçar ve elinin kesilmemesi için o işten elini çeker. Bunun gibi tüm suçlar böyledir. Suç işleyen kişi cezanın uygulandığını görürse o suçu işlemeye yanaşmaz. Aynen onun gibi trafik kazasının aşırı hızdan meydana geldiğini gören, bundan dolayı kaza yapmış, musibete uğramış olan birine şahit olan bir sürücü de trafik kurallarına uyarak arabasını kullanırsa kazalar azalacaktır.

Aynı zamanda,'Rabbani cezalar" insanalrın suç işlemele- rine karşılık olarak verilir. Yetim malını yiyen, alkol bağlılığı olan, fuhuş işleyen'e verilecek maddi cezaların caydırıcılık özelliği vardır. Kur'an kıssaları geçmişte günah işleyen kavimlerin helakını anlatırken, işitene bunun cezayı mucip olduğunu idrak ettirir ve suç işleme oranını düşürür. Bu da kıssaların caydırıcılık özelliğini teşhir eder. [72]

Bunda şunu anlıyoruz ki insanlarda korku mevcuttur. Geçmişlerin kusurlarının anlatılması, ibret ve nasihat almak için birer engelleyici caydırıcı bir yoldur. [73]

Çünkü geçmişlerin kıssalarından bizim için ibretler vardır. Yoksa sırf hikaye olsun diye anlatılmamıştır.'El-bette onların hikayelerinde akıl sahipleri için ibret vardır. Bu (Kur'an) uydurulacak bir söz değildir. Ancak kendinden önceki (hak kitabı) nın doğrulanması herşeyin açıklanması inananlar için birer kılavuz ve rahmettir." [74] Ayet-i celilede de bu gerçeği ifade ediyor.

Yukarıda saydığımız gayeler kıssaların asıl gayelerini ortaya koyan izahlardır. Bunun dışında ayrıca kıssaların bazı tali gayeleri de mevcuttur. Bunlardan birkaçını da şöyle sıralayabiliriz.

D. KUR'AN KISSALARININ TALİ GAYELERİ:

Kur'an kıssalarının asıl ve tali gayelerini aslında birbirinden ayırmak zordur. Çünkü Kur'an kıssalarının asıl gayesi eğitimdir. Bu eğitimi temsil yolu ile gerçekleştirmeye çalışılır.Bunun için örnek olarak iyiliğin timsali Peygamberlerin hayatlarına yer verilir.

Çünkü Peygamber kıssalarında davetçi ve muslihler için onların hayatlarından ışıklanmaları, nurlanmaları onların hidayetleriyle hidayete ermeleri, tüm a-

---

[71] İsra 17/16
[72] el-Meydeni, Nuh (AS) ve kevmuhu fi'l Kur'an, s. 13
[73] el-Meydeni, a.e. s. 17
[74] Yusuf 12/111

mellerinde onların yolundan gitmeleri bir gerekliliktir. Bu kıssalar sadece teselli bulmak için anlatılmamıştır.[75]

Peygamberler tarihi büyük ve yüce bir tarihtir. Onların hayatları mücadele ve karşı koyma ile doludur. İnsanların ne kadar çaba sarf etseler onların durumuna erişemezler. Nefis ve Ahlak bakımından erişilen yüceliğe, ilahi kelimetullah için sarf ettikleri çabaya; Risalet görevinde hayrı ve hidayeti yaymada onların durumuna erişilemez. Çünkü onların tarihi; Allah ve hak düşmanlarına karşı devam ede gelen şerefli bir tarihtir.[76]

Şüphesiz onların tarihi; büyüklerin tarihinde eşine az rastladığımız sabır, cesaret ve çeşitli kahramanlıklarla dolu şerefli bir tarihtir. Çünkü onların hayatı ve tarihin diğer konudan ve muslihler gibi değildir. O'nların hayatı bizzat Allah'ı n gözetimi ve destsği ile devam eder. Yine onların hayatı batıla karşı cihat, Hakka karşı yüceliklerle doludur. Allah (CC) onlara insanları aciz bırakan azim vermiştir. Dağların yücelikleri bile onların taşıdıklarını taşıyamaz. Onlar tüm zamanların övünç kaynağı, milletler ve kavimlerin önderleri, beşeriyet hayır ve saadet yolunu kaybedenin elini peygamber göndermekle yardım eder.[77]

Bu genel çerçeveden sonra kıssaların tali gayelerini şöyle sıralayabiliriz.

1- Genel Olarak:

İnsan oğlu başıboş yaratılmamıştır. yaratılışı gereği terbiye edilmeye muhtaçtır. Temelde kendisine bir çok güçler verildiği halde, diğer birçok varlıklarda olduğu gibi yaratıcısına itaat etme, O'nun razı olduğu çizgide hareket etme yönünde mutlak bir itaat çizgisine sahip değildir. Ancak hayrı ve şerri ayırt etme kabiliyetine sahiptir. Bunun için de mes'ul ve mükelleftir. İnsanın itaat ve muhalefette hür bırakılması tarihte müsbet veya menfi tavır sergilenmiştir. Mutlak itaat ve muhalefet dengesinde itaatten yana tavır konmanın ancak risaletle olacağı muhakkaktır.[78]

Risalet zincirinin son halkasını Hz. Muhammed (SAV) teşkil etmektedir. İşte bu en son ilahi terbiye sistemine boyun eğip teslim olmak için önce peygamberlerin hayatlarını davaları, yolundaki cehd ve gayretlerini de bilmek gerekmektedir. İşte bu gaye ile Kur'an kıssalar uslubu ile geçmiş peygamberlerin paralel hakimiyetteki önemli olaylarını bize anlatmaktadır. Bu tarz bir eğitim uslubu insanlık için önemli bir metoddur. Kur'an kıssalarının eğitim metodu Kur'an'ın eğitim metodu ile uyum içindedir. Ancak Kur'an içinde etkileyici bir rol alırlar.[79]

Kur'an kıssalarının asıl tesirleri Mekke döneminde olmuştur. Bunun tesirini bilen müşrikler; Kur'an'a karşı kıssaları kullanmışlardır. İnsanların geçmişi ile ilgili olayalara ilgi duymuşlar, onlardan ders almışlardır. Bu temel özelliklerden hareketle Hz. Peygamber (SAV) ve ashabe-ı Kiram da kıssalara baş vurmuşlar ve

---

[75] Muhammed Ali Sabuni, en-Nübüvvetu ve'l Enbiya, s. 106
[76] Sabuni, a.g.e. s. 105
[77] Sabuni, a.g.e. s. 105
[78] Şengül İdris, a.g.e. ss. 312-313
[79] Şengül İdris, a.e. s. 314

kıssa metodunu kullanmışlardır. Çünkü insan Kur'an kıssalarını okurken neticeleri ni taklit edip onun gibi olmak ister. Kafirler ve kötü şahsiyetlerin ise kötü sıfatlarından da uzaklaşmak ister. [80]

İşte Kur'an bu terbiye metodunu kullanırken çeşitli yollarla bunu yapar. Bunlardan bir kaçını şöyle sıralayabiliriz.

a) Tarihte Hayır ve Şer Kanadındaki Model Şahsiyetlerini Arz Etmek:

Kur'an'ın tarihte gelmiş-geçmiş müsbet ve menfi şahsi- yetleri ve onların akibetlerini anlatmak suretiyle insanlığın hayır kanadını temsil eden fert veya toplumların örnek hayatlarına özendirmek, benzer bir hayatı teşvik etmek, şer kanadındakilerin tavır ve davranışlarından nefret ettirerek hayatlarından uzaklaştırmak ister.

Şimdiye kadar bütün tecrübeler göstermiştir ki kalplere ve akıllara nufuz eden en önemli metod kıssaların uslubudur. Çünkü insanlar kıssalardaki kahramanlardan etkilenirler.[81] Kur'an kıssalarında peygamberlerden örnekler verilerek, örnek teşkil edebildikleri belirtiliyor. [82]

Mesela örnek şahsiyetlerin örnek şahsiyetlerinden bahsederken Hz. Muhammed (SAV) için: "And olsun Allah'ın elçisinde sizin için Allah ve ahirete kavuşmayı uman ve Allah'ı çok anan kimseler için en güzel bir örnek vardır" [83] buyurarak ideal bir şahsiyet tarif ediliyor ve mü'minlerin O'na uymaları teşvik ediliyor.

Yine Hz. İbrahim'den örnekler verilirken: "O'nu çok lütüfkar olduğundan dolayı babası için mağfiret dilediğini bu özelliğinden dolayı selam ve esenliğin O'nun üzerine olması gerektiğini" [84] Başka bir ayette ise: "Babası için mağfiret dilemesinin ona verdiği bir sözden ötürü olduğunu. Onun kafir olduğu anlaşılınca da ondan uzak durdurğunu. Yine bu özelliğinin yumuşak huyluluktan geldiği"[85] anlatılır.

Yine Hz. İbrahim için: "O'nun tek ilaha inanma şekli, tek ilahtan başkasını tanımamayı babası için mağfiret dilemesinin bizim için örnek olduğu"[86] belirtilirken kıssalar yolu ile bu örnek şahsiyetleri inananlar için birer hayat numunesi olduklarını ve onlar gibi yaşamaya teşvik ediliyor. Bu da Kur'an'ın eğitim metodunda, kullandığı en başarılı bir yoldur.

---

[80] Şengül İdris, a.e. s. 315
[81] Şengül İdris, a.g.e. s. 316
[82] Şengül İdris, a.e. s. 321
[83] Ahzab 33/21
[84] Meryem 19/47
[85] Tevbe 9/114
[86] Mümtehine 60/4-6

Kötü şahsiyetleri örnek gösterirken Kur'an-ı Kerim yine eğitim amacı taşır. İnanan insanların onların hayatlarından ibret alıp kötülüklerden uzaklaştırmayı hedefler.

Fir'avun'un hayatını anlatırken: Hz. Musa'nın mucizelerle Fir'avun'a gittiğini tebliğin kendisi üzerinde yerine getirilmesi gerekli bir ödev olduğunu belirtir. Buna karşılık mucize isteyen Fir'avun'a "Beyaz el" mucizesi gösterilir. Ancak Fir'avun'a O'nu sihirbazlıkla suçladı ve O'nunla yarışmak için sihirbazların gelmesini istedi. Herkesin hazır bulunduğu bir toplulukta sihirbazların yaptıklarını Hz. Musa (AS) "Asa mucizesiyle" yok edince sihirbazlar secdeye kapanır.

Sihirbazların secde edip müslüman olmaları Fir'avunu daha da kızdırmış "Nasıl benden izinsiz müslüman olursunuz" diye onları çaprazlama selbetmekle tehdit etmiştir. Fir'avunun kavminde ileri geleni öldüreceğini, kadınları da sağ bırakacağız der, bunu yapmaya güçleri olduğunu da ilan eder.

Bunun üzerine Musa (AS) kavmine dua etmelerini, umulur ki böylece Allah sizi düşmanlarınıza karşı galip getirir. Allah onların memleketlerine de karanlık getirdi. İyilik geldiği zaman bizim iyiliğimizdir, deyip mucizelere inanmayacaklarını söylediler. Allah onların üzerine Tufan, çekirge haşere, kurbağalar ve ken gönderdi. Azap çökünce de Hz. Musa' dan azabın kaldırılmasını istediler buna karşılık İsrail oğullarının kendileriyle göndereceğine dair söz verdi. Ama azap kalkınca da sözlerinden döndüler. [87]

Yine Hz. Musa'nın kavminden olan Karun'un örneğinde ise verilen malın Allah'tan geldiğini idrak edemeyen, kendi ilminden ve çatışmasından dolayı bu mal ve servetin kendisine verildiğini iddia eden şımarık bir tip olarak tasavvur ediliyor. Bununla da yetinmeyen Karun ihtişamlı bir şekilde halkın karşısına çıkıp dünya hayatını arzulayanların iştahını kabarttı. Kendilerine ilim verilenler ise iman edip Allah'ın mükafatı daha üstündür dediler. İşte Karun'un bu şımarıklığı üzerine Allah onu serveti ile birlikte yerin dibine batırdı. O'na ne halkı yardım edebildi, ne de kimse kurtarabildi. [88]

Bu iki örnek kıssaların birincisinde zalim, zorba bir insanın dara düştüğü zaman nasıl yalvardığını, başına bir şey gelmediği zaman ise nasıl zulm ettiği tasavvur ediliyor. İkinci kıssada üstünlük taslayan tip bir kapitalistin tasviri gözler önüne seriliyor.

Bu iki kıssada'da yüce Allah inananları böyle bir davranıştan sakınmalarını istiyor. Ayrıca onların (Fir'avun ve Karun'un) uğradıkları sonuçta izah edilerek Allah'ın gücü izah ediliyor.

---

[87] A'raf 7/103-137; Ayrıca daha geniş bilgi için bkz. Yunus 10/75-92; Taha 20/41-79; Şuara 26/10-68; Kasas 28/75-92

[88] Kasas 28/76-82; Ayrıca zalimlerin akibeti için bkz. A'raf 7/59-95; Hud 11/25-75; Şuara 26/105-190

b) Kıssalardaki Diyalog Yoluyla Terbiye:

İslâmi terbiye sisteminde kullanılan metodlardan birisi de diyalog metodudur. İnsanlar pisikolojik olarak doğrudan hitaplardan ziyade diyalog metodundan etkilenirler. Kur'an bu metodu gerçek bir şekilde insanların önüne serer. [89]

Bunlardan biri Hz. İbrahim'in (AS) babasıyla olan diyaloğudur.

"O, babasına ve kavmine: Şu karşısına geçip tapmakta olduğunuz heykeller de ne oluyor demişti"- Dediler ki: Biz babalarımızı bunlara tapar kimseler bulduk"

-"Doğrusu siz de babalarınız da apaçık bir sapıklık içindesiniz"

-"Dediler ki: Bize gerçeği mi getirdin yoksa sen oyunbozanlardan biri misin ?"

"Hayır dedi. Sizin rabbiniz yarattığı göklerin de yerin de Rabbidir. Ve ben buna şahitlik edenlerdenim'

-"Allah'a yemin ederim ki siz ayrılıp gittikten sonra putlarınıza bir oyun oynayacağım."

-"Bunu Tanrılarımıza kim yaptı ? Muhakkak ki O, zalimlerden biridir dediler"

-"(Bir kısım)bunları diline dolayan bir genç duyduk. Kendisine İbrahim denilmiştir dediler"

-"O halde dediler: O'nu hemen insanların gözü önüne getirin belki şahitlik eder dediler"

"Bunu ilahlarımıza sen mi yaptın ey İbrahim ? Dediler."

-"Belki bu işi büyükleri yapmıştır. Haydi onlara sorun eğer konuşuyorlarsa dedi"

-"Bunun üzerine kendi vicdanlarına dönüp (kendi kendilerine) zalimler sizlersiniz sizler dediler"

-"Sonra tekrar eski inanç ve tartışmalarına döndüler. Sen bunların konuşmadığını pekala biliyorsun dediler"

-"İbrahim (AS) öyleyse dedi Allah'ı bırakıp da size hiç bir fayda ve zarar vermeyen bir şeye hala tapacak mısınız? Dedi."

-"(Bir kısmı) Eğer iş yapacaksanız yakın O'nu.Tanrılarınıza yardım edin dediler."

-"Ey ateş İbrahim için serinlik ve esenlik ol dedik"

-"Böylece O'na bir tuzak kurmak istediler. Biz, onları da çok hüsrana uğrayanlar durumuna soktuk." [90]

---

[89] Şengül İdris, a.g.e. s. 323

Böylece dinleyicinin kafasına diyaloğun sonunda Hakkın üstünlüğü ve Batılın mağlubiyeti yerleşmiş oluyor; ve eğer inanmayanlardan ise vicdanının ve aklının sesine kulak verip hidayete erenlerden oluyor.

c) Teşvik ve Korkutma Uslubu İle Terbiye:

Kur'an kıssalarında teşvik ve korkutma metodu da kullanılır. Zira insan oğlu hayır ve güzeli sevmeye: çirkin ve şerden nefret etme üzerine meyilli yaratılmıştır. Bu konuda örnakler çoktur. [91]

Mesela Nuh (AS) dan bahsederken şöyle buyurulur.'Dedimki Rabbinizden mağfiret dileyin, doğrusu O çok bağışlayandır. (Taki) Size gökten bol bol yağmur indirsin. Sizi mallar ve oğullarla desteklesin. Sizin için bahçeler var etsin, ırmaklar akıtsın" [92]

Hud (AS)'da kavmine'Ey kavmim Rabbinden bağış dileyin; sonra da O'na tövbe edin ki, üzerinize göğü (yağmur) bol bol göndersin ve kuvvetinize kuvvet katsın. Günah işleyerek (Allah'tan) yüz çevirmeyiniz." [93] diye hitap ediyor. Bu iki kıssada da görüldüğü gibi terbiyede teşvik metodu kullanılmıştır. Böylece dinleyiciye bir mesaj verilmek istenmektedir.

d) Kıssaların Muhtelif Yerlerinde Hitabı İntibaha Getirici İbarelere Yer Verilmek Suretiyle Terbiye:

Kıssalardan bazen ana fikir olarak verilmek istenen konudan bir mevzudan başka bir mevzuya geçilir.[94] Örneğin Hz. Yusuf kıssasında, Hz. Yusuf hapis arkadaşlarına iman dersi anlatır. Oysa ilk bakışta zindan hayatı anlatılıyormuş intibahını verir.[95]

Bazen de kıssaların anlatıldığı bir surede, bir kıssadan başka bir kıssaya geçilir. Anlatılan her kıssanın sonunda, anlatılmak istenen konu, verilmek istenen ana fikir, nakarat olarak verilir. [96]

Kamer suresinde anlatılan, Musa, Nuh, Hud, Salih ve Lut (AS) kıssaları anlatılır. Her kıssanın sonunda'Benim azabım ve uyarılarım nasılmış" vb. gibi tehdit ayetleriyle sona erdirilerek diğer kıssaya geçiş yapılır. [97]

Buda Kur'an kıssalarının terbiye metodunda dinleyiciyi veya okuyucuyu bir sahneden diğer bir sahneye taşıyarak insanları nasıl sürüklediğini gösteren bir uslubudur. Böyle bir uslupla inananlar peş peşe gelen ve hepsi de kafirlerin sonunun ne olacağı bildiren tehdit cümleleriyle biten sahnelerle son bulunca dinleyiciye

---

[90] Enbiya 21/52-70; Ayrıca buna benzer diyaloglar için bkz. En'am 6/76/81; Şuara 26/69-104; Hud 11/84-95
[91] Şengül İdris, a.g.e. s. 325
[92] Nuh 71/10-12
[93] Hud 11/52
[94] Şengül İdris, a.g.e. s. 328
[95] Yusuf 12/37-41
[96] Kamer 54/16
[97] Geniş bilgi için bkz. Kamer 54/1-55

teslim olmadan başka bir yol vermiyor. Böylece en haşin inkarcı, böyle kıssaların karşısında teslim bayrağını çekmiş oluyor.

2- Dinleyiciye Anlattığı Kıssalardaki Kahramanları Tasvir Etme:

Kur'an kıssalarının tali gayelerinden birisi de dinleyiciye anlattığı kıssalardaki kahramanların tasvirini yapmaktır.

Çünkü kıssalar bazen bir kahramanın etrafında döner. Öyle ise kıssa kahramanı olarak bu insanın tasvirinin yapılması gerekli olan bir şeydir. [98]

a) Hz. Musa Örneği

Hz. Musa (AS) asabi, öfkeli, mizaca sahip bir lider tipidir. Kimsenin olmadığı bir yerde şehre girip, biri kendi tarafından diğeri düşman tarafından iki kişinin kavga etmesi sonucu yardım isteyen kendi tarafından olan kişiye yardım etmesi ve diğer adama bir tokat vurup öldürmesi, sonra da pişmanlık duyup tövbe dilemesi, korku ve endişe içinde gecelemesi, ikinci gün yardım isteyince tam yardım edeceği esnada daha önceki sonucu hatırlaması neticesinde vazgeçmesi Hz. Musa'nın asabi bir kişiliği olduğunu gösteriyor. [99]

Yine Hz. Musa'nın Tur-i Sina da iken Samir'inin yaptığı buzağıya tapması Hz. Musa'yı kızdırır. Hz. Harun (AS)'dan hesap sorar. Durumu öğrenince Samiriyi kovar.[100] İşte bu davranışları sergileyen Hz. Musa'nın (AS) Mİzac bakımından öfkeli olduğu anlaşılıyor.

b) İbrahim (AS) Örneği

İbrahim (AS), Hz. Musa (AS)'ın tam tekabülüdür. Sükunet müsamaha ve hilim sahibi tipini temsil eder.

Henüz kendisine peygamberlik verilmediği halde, İlahı araştırması[101] onun araştırmacı kişiliğini ortaya koyar. Babası ile yaptığı diyaloğ sonrası da babsı için şefkat dilemesi[102] onun hilim sahibi kişiliğini, şefkatli ve merhametli biri olduğunu gösterir.

Kavminin taptığı ilahı (putu) kırmaya teşebbüsü ve kırması[103] anında bile sakin olması ve diyaloğu sürdürürken bile karşı tarafı susturmaya çalışması onun sakin ve hilim sahibi olduğunu gösterir. [104]

Hz. İbrahim bu davranışlarıyla tam Hz. Musa'nın tekabülü durumundadır. Sünnetin ve hilmin timsalidir. Aynı zamanda inançlarında tavizkar olmayan, Allah-

[98] Kutub Seyyid, et-Tasviru'l Fenn, s. 199 vd.
[99] Kasas 28/16-19
[100] Taha 20/92-97
[101] En'am 6/76-80
[102] Meryem 19/42-48
[103] Enbiya 20/57
[104] Enbiya 20/57-68

'a verdiği sözü tutan münazara ve diyaloglarda karşı tarafı susturan bir insan tipini gösteriyor.Kur'an bu kısalarla insanlara, onları örnek almalarını teşvik ediyor.

c) Hz. Yusuf Örneği:

Hz. Yusuf akıllı ve hakim bir adam tipidir;

Hz. Yusuf'un (AS) Mısır'da sarayda yaşarken Melik'in karısının meyline karşılık dirayet göstermesi sonunda buna rağmen suçlu imiş gibi cezalandırılmış olması, şehirdeki diğer kadınların dedikodularına karşı metanetli olması.Hz. Yusuf (AS)'un akıllı adam tipini sergilediği gösterir. [105]

E- KUR'AN KISSALARININ ANLATIM METODLARI

Kur'an-ı Kerimde anlatılan kıssalar yukarıda belirtilen asıl ve tali gayelerine yönelik olarak belli bazı metodlarla anlatır. Bu metodları şöyle sıralam mümkündür.

1-) Önce Özetle Anlatma Sonra Tasfsilatı Anlatım Metodu

Kıssa bazen Kehf süresindeki Ashab-ı Kehf kıssasında olduğu gibi önce özetini anlatmakla başlar. Sonrada tafsilatını sonuna kadar anlatır.[106]

Kehf suresi'nde Ashab-ı Kehf hakkında (Kehf 18/9-12) ayetlerinde önce özet bilgi verilir. [107] Daha sonra gelen ayetleri onların kaçışları, ne kadar kaldıklar, nasıl tekrar şehre indikleri hakkında geniş bilgi verilir. [108]

2-) Önce Hakitatı ve Maksadı, Sonra Tafsilatlı Anlatım

Bazen kıssaların hakikatı ve maksadı anlatılır. Sonra da tafsilatı verilir: Hz. Musa'nın (AS) kıssasında (Kasas süresi 28/2-6) ayetleri Hz. Musa'nın (AS) doğum öncesi, doğumundan sonra Medyen'e giderek, orda evlenmesi, Medyen'e dönüp tekrar Mısır'da Fir'avun ve güruhu ile mücadele etmesini anlatır. [109]

3-) Giriş Yapmadan Anlatım Metodu

Bazen kıssaya giriş yapmadan anlatılır: Meryem kıssasında olduğu gibi teferruatını anlatır. Hz. Meryem'in himaye altına girmesi, Hz. İsa'yı babasız dünyaya getirmesi ve halkın tepkileri karşısında çektiği sıkıntıları ve Hz. İsa' nın beşikte konuşmasına kadar geniş bilgi verilir. [110]

---

[105] Yusuf 12/25-35 ve surenin tamamı; Ayrıca diğer insan tiplerini anlatan geniş bilgi için bkz. Kutub Seyyid, et-Tasviru'l Fenni fil Kur'an, ss.209-215
[106] Kutub Seyyid, a.g.e. s. 182
[107] Kehif 18/9-12
[108] Kehif 18/12-25
[109] Kasas 28/6-50
[110] Meryem 19/16-37

4-) Temsili Olarak Giriş ile Anlatım Metodu

Bazen kıssaya temsili olarak girer. Sonrada kahramanlarının ağzından anlatır. Hz. İbrahim ve İsmail kıssasında olduğu gibi Çünkü Hz. İbrahim ile İsmail'in kıssası kahramanların dilinden anlatılır. [111]

5-) Ani Giriş Metoduyla Anlatım

Bazen kıssaya aniden giriş yapılır. Olay hem kahramanından hem de okuyucudan gizli tutulur. Kısanın sonunda aniden ortaya çıkar. [112] Hz. Musa ile alim kişi arasında geçen olayın sonuna gelinceye kadar kimse sonunun ne olacağını bilemiyor. Olayın teferruatlı bir şekilde sonuna kadar anlatılır. [113]

6-) Kıssanın Sırrını Gizli Tutma :

Bazen kıssanın sırrı okuyucuya açıklanırken kahramanlarında gizli tutulur. Kaharamanlar bu sırrı bilmeyerek rollerini yerine getirirler. Seyirciler de bilerek onların hareketlerini seyrederler. [114]

Bahçe sahiplerinin kıssasında olduğu gibi bahçe sahipleri kimse görmeden bahçelerini devşirmeye sabaha karşı gitmek isterler. Hatta yolda giderken'de kimse görüp duymasın diye fısıldaşarak konuşurlar. Bahçeye vardıklarında ise bahçeyi harap olmuş görünce şaşkına dönerler. Fakat sonunda da Allah'ı tesbih ederler. [115]

7-) Sırrın Kahramanlara Gizli Tutulması:

Bazen de kıssanın bazı yerlerinde sırrın bir kısmı seyircilere açılır, Kahramanları gizli kalır. Bazı yerlerinde ise hem kahramana hemde seyircilere gizli kalır. [116] Sebe melikesinin tahtının getirilmesi gibi "Melike gelince: senin tahtın da böyle mi? o şöyle cevap verdi tıpkı o! (Süleyman şöyle dedi) daha önce (Allah'tan) bilgi verilmiş ve biz müslüman olmuştuk.[117]

8-) Sır Olmadan Anlatım Metodu:

Bazen kıssada hiçbir sır olmaz, olay bir anda kahramanın ve okuyucunun karşısına çıkar. [118] Cebrail'in Hz. Meryem'e seslenmesi gibi ki'aşağısından (melek) O'na şöyle seslendi tasalanma Rabbin senin alt yanında bir su arkı vücuda getirmiştir." [119]

---

[111] Kutub Seyyid a.g.e. ss. 182-187
[112] Kutub Seyyid a.g.e. ss. 183
[113] Geniş bilgi için bkz. Kehif 18/60-82
[114] Kutub Seyyid a.g.e. ss. 183 vd.
[115] Kalem 68/17-35
[116] Kutub Seyyid a.g.e. ss. 186
[117] Neml 27/42
[118] Kutub Seyyid a.g.e. ss. 188
[119] Meryem 19/24

F- KUR' AN KISSALARININ ÖZELLİKLERİ

Kur'an kıssalarının en büyük özelliği kahramanlar etrafında döner gibi görünürse de; inanç etrafında dönmesidir Bunun dışında en çok dikkati çeken özellikler şunlardır.

1-) Tekrar

Tekrar hususiyeti:Kıssalar gayeye uygun olarak dini bir uslupla tekrarlanır.

2-) Yeteri Kadar Anlatım

Kur'an kıssaları hangi maksat ile serd ediliyorsa sadece o miktarını zikreder.

3-) İrşad ve Yönlendirme

Muhatap kıssalardaki olayların içine dalıp gitmeye bırakmaz. Orada dini irşad ve tercihler serpiştirilir.[120]

Ayrıca kıssalarda şu özellikler bulunur:

1) Muhatabı sürükleyen bir girizgahla başlanır.

2) Temsili anlatım tercih edilir. Yani önemli sahneler gösterilip, bir çok teferruat muhayyileye bırakılır.

3) Hadiseler ve konu dialektik ifadelerle süslenmez. Canlılık ve hareket dolu bir tasvirle müşahhas hale getirilir.[121]

---

[120] Yıldırım Suat, Kur'an-ı Kerim ve Kur'an İlimlerine giriş, s.110
[121] Yıldırım Suat, a.g.e. s. 111

BİRİNCİ BÖLÜM

PEYGAMBERLİK ÖNCESİ HZ. NUH'UN HAYATI

A- NUH (AS)'IN KİMLİĞİ VE İSMİ

Kavminin arasında 950 yıl kadar[1] uzun bir müddet yaşamış olan Nuh (AS)'ın kimliği ve ismi üzerinde farklı görüşler ileri sürülmüştür.

Nuh:kelimesi Nahe-Yenahu'nun mastarıdır.[2] Çok ağlayan, sızlayan, bağıran, anlamlarına gelir.[3]

Alusi: Nuh aslen arapca değil yabancı bir kelimedir.

Cavalik: Nuh kelimesi sonradan araplaştırılmış bir kelimedir der.

Kirmani ise: Aslen Suryanice olan'Nuh" kelimesi sakin olmak, sakinleşmek manasına gelir[4] der.

Asıl adı Abdulgaffar olan Hz. Nuh'a çok ağladığı çağırıp sızladığı için bu isim verilmiş olduğuna dair bir rivayet vardır. Ancak Elmalılı bu rivayetin sahih olmadığı kanaatini taşımaktadır.[5]

Bir başka görüşe göre Nuh (AS) ismi daha önceleri'yeşkur" idi daha sonra Nuh denildi. Bunun sebebininde şöyle olduğu belirtilir.

1)Nuh (AS) kavmine yaptığı beddua sebebiyle tufandan sonra pişmanlık duymuş nefsine bağırıp çağırması nedeniyle Nuh denilmiştir.

2)Hz. Nuh gördüğü bir köpeği hor karşılamış "Ey Kabıh" diyehitap etmişti. Bunun üzerine Yüce Allah Hz. Nuh (AS)'a onu Ben yarattığım için Beni mi? ayıpladın yoksa köpeği mi? Diyince; Hz. Nuh (AS) yaptığı işin yanlış olduğunu anladı. Pişmanlık duydu. Ağlayıp sızladı. Bunun üzerine ona "Nuh" denildi.[6]

Fahrettin-i Razi'nin yaptığı rivayet yukarıdaki sözlük manasına uygun görülürse de gemi olduğu kanaatını taşıyorum. Çünkü bir Peygamber adayı durumunda olan birinin bir hayvanı hor görmesi uygun olmayı gerektirir. Veya Peygamber olmuş kavmi helak olduktan sonra cezayı hak etmiş bir kavim için pişmanlık duyması da garip bir rivayettir.

---

[1] Ankebut 29/14

[2] Lisanu'l Arab, Nahe maddesi

[3] Lisanu'l Arab, Nahe maddesi

[4] Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, VII/5367

[5] Elmalılı, a.g.e. a.y

[6] F. Razi, Mefatihu'l Gayb, C. 23, s.91

B- NUH (AS) İLE HZ. ADEM ARASINDA GEÇEN ZAMAN

İnsanlığın ikinci babası durumunda olan ve ikinci Adem de denilen [7] Nuh (AS)'ın sayı ve nesebini bilmek, hangi zamanda tesbit etmek önemli bir husustur. Fakat şunu hemen belirtmek gerekir ki tarihlerin bize bu konuda rakamsal olarak kesin bir bilgi verdikleri söylenemez. Hangi dönemlerde yaşadığı konusunda da farklı görüşler vardır. Çünkü tarihlerin özellikle M.Ö.'ki dönemler için söyledikleri bilgiler kesinlik ifade etmeyen bilgilerdir. Buna rağmen Nuh (AS)'ın yaşadığı dönem hakkında birtakım bilgilerimiz yok değildir. Elimizdeki bilgiler bu konuda farklı görüşlerin olduğunu gösteriyor.

Nuh (AS)'ın Hz. Adem'den sonra 10. nesil veya "KARN"[8] olduğu konusunda hemen hemen ittifak vardır.'KARN" kelimesinden kastın insan nesli olması halinde; Nuh ve daha önceki nesillerin uzun yıllar yaşadığını da hesaba katacak olursak Hz. Nuh ile Adem arasında binlerce yıllık bir zamanın olduğu ortaya çıkar.[9]

Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde'KARN" kelimesi nesil anlamında kullanılır.

"Nuh'tan sonraki nesillerden nicelerini helak ettik. Kullarının günahlarını bilen ve gören olarak Rab'bin yeterlidir." [10]

"Onlardan öncede eşya ve görünüş bakımından daha güzel olan nice nesiller helak ettik." [11]

'Sonra onların ardında başka bir nesil meydana getirdik."[12]

Ad'ı, Semud'u Ress halkını ve bunlar arasında bir çok nesilleri de (inkarcılıklarında ötürü helak ettik) [13] Görüldüğü gibi yukarıdaki ayetlerde ve daha birçok ayet-i kerime de geçen KARIN veyahutta KURUN kelimeleri nesil anlamında kullanılmıştır. Buna göre yukarıdaki görüş kuvvet kazanmakta Hz. Nuh ile Hz. Adem arasında yüzyıllar değil belki bin yılların olduğu kesinlik kazanmaktadır. Bu konuda farklı rakamlarla karşılaşıyoruz. Nuh (AS)'ın Hz. Adem (AS)'ın vefatından 126 yıl sonra doğduğu görüşünü İbn-i Cerir savunurken Ehl-i Kitabın kadim tarihlerine göre bu rakam 146 yıldır. [14]

Hafız Ebu Hatim b. Hibban sahihinde demiştir ki: Muhammd b. Ömer bin Yusuf Ebu Umame'den aldığı rivayete Adamın biri

- Ey Allah'ın resulu Adem peygamber miydi? Resulullah (SAV)

---

[7] Nadim Macit, Hz. Nuh ve Nübüvveti (Yüksek Lisans tezi) s. 395

[8] İbni Kesir el Bidaye ve'n Nihaye Trc. C.1, s.138; Anciylopedia of Religion C.10, s. 460

[9] İbni Kesir, el Bidaye Trc. C.1, s.138

[10] İsra 17/17

[11] Meryem 19/74

[12] Müminun 23/31

[13] Furkan 25/38

[14] İbni Kesir, el Bidaye Trc. C.1, s.137

- Evet Allah'ın kelamına muhatap oldu.

- Onunla Nuh (AS)'ın arasında nekadar zaman geçti?

- On nesil dedi.

Yine İbn-i Abbas'tan gelen rivayete göre Hz. Adem ile Nuh arasında geçen on neslin hepside İslâm üzereydi. [15]

Hadiste geçen'KARN" kelimesinden yüzyıl anlaşılırsa Hz. Adem ile Hz. Nuh arasında bin yıl geçmiş demektir. Eğer KARN'dan maksat nesilde olursa o zaman bunu yıl olarak kestirmek mümkün değildir. [16]

Buna rağmen Abdulvahhap enmuccar Hz. Adem'den Hz. Nuh'a kadar geçen yılların bir çizelgesini çıkarır buna göre:

- Anuş ile oğlu Keynan arasında 90 yıl

- Keynan ile oğlu Muhayliyl'in doğumu arasında 70 yıl

- Muhayliyl ile oğlu Yard'ın doğumu arasında 65 yıl

- Yard ile Ahnuh!un doğumu arasında 162 yıl

- Ahnuh ile oğlu Müteveşellh arasında 65 yıl

- Müteveşellh ile oğlu Lamek veya Lamk'ın doğumu arasında 187 yıl

- Adem (AS)'ın ömrü ile vefat Tevrat'a göre 930 yıl tekabül eder.

- Adem (AS)'ın vefatı ile Nuh (AS)'ın doğumu arası 126 yıl[17] Olduğunu açıkladıktan sonra, dahada ileri giderek tevatür derecesinde bir rivayette Hz. Adem ile Hz. Nuh arasında 1056 yıl geçtiğini söyler. [18]

Kanaatime göre KARN kelimesi gerek nesil gerekse 100 yıl yani bir asırlık zaman anlamında olsun; her halukarda Hz. Adem ile Hz. Nuh arasında bin yıldan fazla bir zaman geçmiş olduğu kanaati ağırlık kazanmaktadır. Ancak gerek Abdulvahhab en-Neccar gerekse Sabuninin rivayet ettiği gibi kesin bir tarih ve rakkam vermek mümkün değildir. Çünkü alimlerin bu hususta kesin bir görüşü yoktur.

C- NUH (AS)'IN SOYU VE NESEBİ

Daha önce ifade ettiğimiz gibi Nuh (AS) Hz. Adem (AS)'ın onuncu nesil torunlarındandır. Tarihçiler Hz. Nuh (AS) ile Hz. Adem arasında geçen on nesli bir cetvel şeklinde sayarlar. Babasının ismi hakkında itilaf olmasına rağmen annesinin ismi hakkında ihtilaf vardır. Tevatur derecesinde meşhur olan bir rivayete göre Nuh (AS):

---

[15] İbni Kesir, el Bidaye Trc C.1, s.

[16] İbni Kesir, a.e. Trc. C. 1, s. 137

[17] Abdulvahhab en-Necar, Kısasu'l Enbiya, s. 54

[18] Sabuni, en Nübüvvetu ve'l Enbiya, s. 143

Nuh ibni Lamek İbni Müteveşellh ibni Anuk (Ahnuh)(İdris)

İbn-i Yard İbn-i Muhlayil İbn-i Kaynan İbn-i Anuş İbn-i Şit İbn-i Adem dir. [19]

Annesi Akinus binti rakıl veya binti kabul ibn-i Muhlayil İbn-i Anuş'tur. [20]

Bir başka rivayette ise Semha binti Anuş'tur. [21] Annesi hakkında fazla bilgiye rastlamak mümkün olmamıştır. Ancak babası hakkında Yakub-i Tarihinde geniş bilgiye sahip olabiliyoruz.

Nuh (AS)'ın babası Lamek babasından sonra Allah'a ibadet ve taatı ikame etti. 162 yaşına gelince kendisinin çocukları oldu. Lamek Şit'in çocuklarıyla Kabil-'in çocukları biribirleriyle evlenmiş ve çoğalmışlardır.

Lamek'in ölümü yaklaşınca: Oğlu Nuh ile onun oğulları; Sam, Ham ve Yafes ile onların eşlerini ve Nuh'un eşini çağırdı. Onlara Şit'in çocuklarında sizden başka kimse kalmamıştır dedi. Sonra Adem'i ve Havva'yı yaratan ve onlardan nesiller çoğaltan Allah kötü ümmetler için hazırladığı kötülüklerden kurtarsın ve çocuklarınızı Peygamberin bereketini size vermeyi ve nesillerinden melikler olmasını diliyorum, diye dua etti. Sonra da Hz. Nuh'a dönerek senden başkası yeryüzünü kaplayacak olan tufandan kurtaramaz öldüğümde beni hazine mağarasına götürünüz. Gemiye binmenizi Allah murad edince babanız Adem'in cesedini yükleyiniz.

Kendinizle birlikte geminin üst kat orta kısmına bindiriniz. Sen ve çocukların onun doğusunda; eşin ve gelinleriniz ise batı tarafında otursunlar. Böylece Adem'in cesedi aranızda olsun. Kadın ve erkekler birbirlerine karışmasınlar.

Gemiden ininceye kadar onlara yaklaşmayınız. Yemeyiniz içmeyiniz. Tufan bitip yer yüzüne ininse Adem'in cesedinin yanında namaz kılınız. Sonra büyük oğlunuz Sam'a Adem'in cesedini dünyanın ortasına götürmesini ve O'nun oğullarından birisi de kendisi ile olsun. Kadınla evlenmesin, ev yapmasın, kan dökmeyin hayvanlardan kurban yapsın. Kuşlardan da kurban-lar yapsın.Allah'ın O'nunla birlikte bir melek gönderecektir, ve dünyanın ortasını gösterecektir.

Yakubi, bu tavsiyelerinden sonra Mart ayının 17. gecesi pazar gecesi saat 9:00'da 777 yaşında iken vefat etti, [22] der.

Lamek'in babası Muteveşellih bin Ahnuh'un da babasından sonra Allah'a ibadet ve davet etti. 187 yaşına gelince oğlu Lamek doğdu. Bu zamanda Nuh (AS)'a yüce Allah vuku bulacağını vahyetti ve O'na ağaçlardan gemi yapmasını

---

[19] İbni Kesir,el Bibaye ve'n-Nihaye, C.4, s.113; İbni Kesir, Tefsiru'l Kur'an'il Azim, C.2, s. 223; İbni Kesir, Kıssasu'l Enbiya, C.1, s.104; es Sa'lebi, A'ra is s. 54; Beydavi, Tefsiri, C.3, s.14; Nesefi, Tefsir, C.2, s.58; Zemahşeri, Kezzab, C.2, s.85; Kurtubi, Camiu'l Ahkam, C.18, s.193; Razi, Tefsiru'l Kebir, C.30, s.146; Şevkani, Fethu'l Kadir, C.5, s.302; Elmalılı, Hhak Dini, C.8, ss.5367-5368; Köksal Asım, Peygamberler Tarihi, s. 87; Havva Said, el Esas fi't-Tefsir, C.5, s.206

[20] es Se'labi, Araizi, s.54

[21] Kurtubi, Camiu'l Ahkam, C.18, s. 202; Şevkani, Fethu'l Kadir, C.5, s. 302

[22] Yakubi, Tarih, C.1, ss.12-13

emretti. Nuh (AS) 344 yaşına gelince 2000 ci yıl tamamlandı. Müteveşellih Eylül'ün 21. de Perşembe günü 960 yaşındayken vefat etti.[23]

Doğrusu Yakubi'nin yapmış olduğu bu rivayetleri yadırgamamak mümkün değildir. Gerek Kur'an-ı Kerim'de gerekse hadis-i şeriflerde böyle bir bilgiye rastlanmadığı halde bu rivayetleri nerden aldığını ve nasıl doğru bilgi olarak aktardığını bilemiyoruz. Ayrıca Hz. Nuh'un babasının vefatına dair verdiği rakamlar da dikkat çekicidir. İster istemez insanın aklına bir takım sorular gelmiyor değil. Acaba o zamanda takvim var mıydı? Saat var mıydı? Saat var idiyse Lamek'in vefatında gerçekten saate bakıp saati tutulmuş muydu? Ayrıca vefat ettiği zaman 777 yaşında olduğu hakkındaki rakamda yuvarlak bir satıdır. Sanki 7 sayısı nın kutsallığı ima edilmiş görülüyor. Öte yandan Nuh (AS) ve hatta bu sorulara cevap aradığımızda yukarıda Yakubinin yapmış olduğu rivayetleri garip olduğu kanaati ağırlık kazanıyor.

D- NUH (AS)'IN DOĞUMU:

Nuh (AS)'ın doğumu konusunda yukarıda Lamek'in vefat[24] tarihini ve hatta saatini bildiren rivayetteki kadar kesin tarih ve rakamlara sahip değiliz. Bununla birlikte tarihçilerin (kıssa'nın) vehb b mürebbe'ten yaptığı bir rivayete göre: Yüce Allah İdris'i göğe kaldırdığı zaman, İdris (AS) yer yüzünde oğlu mütevvas ellih-i bıraktı. O Mey şahaile evlendi ordanda oğlu Lamek doğdu. O çok güçlü ve kuvvetli birisiydi. Ağaca vurduğu zaman ağacı kökünden devirirdi. O'nda Muhammed'in nuru vardı. Bir gün kıra çıktı ve çok güzel bir kadınla karşılaştı. O kadın koyun güdüyordu Hoşuna gitti ve kendi kendine dediki ben Kaynuş binti Berakiy b Muhuil'in kızıyım ki O'da Kabil'in çocuklarındandı. O da Adem'in çocuğuydu bu esnada Lemek ile kadın arasında şu diyolog geçer:

-Lamek: Sen evlisin? diye sordu.

-Kadın: Hayır dedi.

-Lamek: Yaşın kaç diye sordu.

-Kadın: 180 yaşındayım dedi.

-Lamek: Eğer buluğ çağına ermiş olsaydınız sizinle evlenirdim dedi.O zaman da buluğ çağına ermek yaklaşık 210 yaşı aşıyordu. Daha sonra O'nu babasından istedi. O'na mal verdi ve onunla evlendi. O'ndan Nuh (AS)'a hamile kaldı. Doğum vakti yaklaşınca ayrılmak istedi ve vay Nuh diye bağırarak ayrıldı. Mağrada 40 gün kaldı. Sonra babası Lamek öldü. Melekler O'nu annesine süslenmiş ve gözleri sürmelenmiş bir şekilde getirdiler. Annesi buluğ çağına erişinciye kadar O'nunla teselli buldu ve O'nu sevdi.[25]

---

[23] Yakubi, Tarih, C.1, ss.12
[24] Yakubi, Tarih, C.1, ss.13
[25] en Neveyri, Nihayetu'l Ereb, ss. 42-43

Nuveyri'nin yapmış olduğu bu rivayet tipik bir aşk hikayesi gibidir. Vehb b. Münebbih gibi hadisciler tarafından şiddetli bir şekilde tenkid edilmiştir. Vehb b. münebbih İslâm tarihinde en çok İsrailiyat rivayet eden şahsiyet olarak bilnen bir kişidir. Bu meyanda bu rivayet hakkında da insanın aklına bir çok sorular gelmektedir.

E- NUH (AS)'IN ŞEMAİLİ VE VASIFLARI

Kur'an-ı Kerim de, tarih kitaplarında kıssassu'l enbiya yı konu edinen kitaplarda ve hatta akaid ile ilgili yazılmış kitaplar da Nuh (AS)'ın şemalini anlatan çok bilgiyi kitaplarda bulmak zordur. Bahse konu olan kitapların bir kısmının çok az bir bölümünde bu konuyu bulmak mümkün oluyor buna rağmen az da olsa bu konuda şu bilgiler aktarılır. Geçmiş dönem insanlarınını uzun ömürlü ve uzun boylu olması Nuh (AS) ile ilgilide o meyanda bilgileri bize aktarmaya sebep oluyor.

Nuh (AS)'ın 60 Zira boyunda ve insanların en güzel bir şekilde yaratılmışlarından olduğu rivayet edilir. [26] Allah'ın İdris'ten sonra haber verdiği ilk peygamber olan Nuh (AS) esmere yakın, İnce yüzlü, başında hafif bir uzunluk bulunan, büyük gözlü, uzun ve renkli sakallı, iri vucutlu, pazıları kalınca, bacakları ince, uyluk etleri çok, kolları ince, göbeği, kabaca büyük cüsseli bir zat idi. Öfkesinde ve tepkisinde şiddet mevcut idi. [27] Yine Nuh (AS)'ın: Alnı geniş ve şakakları çıkık bir kişi olduğu belirtiliyor. [28]

Nuh (AS)'ın belirtilen bu şemaili ile ilgili özelliklerden başka çeşitli kayanklarda zikr edilen birçok başka özellik ve vasıflara sahiptir.

insanlığın Hz. Adem'den sonra ikinci babasıdır. [29] Ulu'l azm sahibi bir peygamberden biri ve ilkidir. [30] Galiz misak sahibi peygamberdir. Yüce Allah peygamberlerin hepsinden misak almıştır. Bazılarında ise galiz misak almıştır. Misak kelimesi sözlükte anlaşma, sözleşme, yeminleşme, sözverme manalarına gelir.

Istılahta ise; peygamberler bütün güçlüklere eza ve cefalara katalanacaklarına davalarından hiç bir şekilde taviz vermeyeceklerine, dönmeyeceklerine dair Cenab-ı Hakka söz vermeleridir.Bütün peygamberlerden bu manada söz alınmıştır. [31]

Galiz misak ise; bu söz vermenin yerinle te'kit ve teyid edilmiş şeklidir. Kendisinde misak-ı galiz alınan peygamberler: Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa,

---

[26] Dr. Muhmammed Mesud ve Dr. Vefa Muhammed Rıfat Cuma, Terihu'l Ümmeti'l Müslimeti'l Vahide, s.139

[27] İbni Kuteybe, el Mearif, ss.10-11; Aynı eser, Trc. ss.23-24; Köksal Asım, Peygamberler Tarihi, s.87

[28] en Neveyri, Nihayetu'l ereb, s.43

[29] Saffat 37/77

[30] Hicaz, Furkan Tefsiri, Trc. C. 4, s.190; Sabuni, Safvetu'l Tefasir, Trc, C.7, s.70

[31] Şevkani, veylu'l Evtar, C.3, s.282; Elmalılı, Hak Dibi, C.6, s.4275

Hz. İsa ve Hz. Muhammed (SAV) olmak üzere beş tanedir. Bunlara "Ulu'l-Azm" peygamberleri denir.[32]

Ayrıca Nuh (AS) çok, şükreden duaları makbul bir kuldur. [33] Kavmine düşkün ve güvenilir bir emirdir. [34] Ticaretle uğraşır, kavminin koyunlarını güderdi. Bir ara kavminin puta tapmalarından hoşlanmadığı için kavminden uzak durmuştur. [35] O'nun yemesi içmesi, giymesi ve bütün davranışları Allah'ın gözetiminide ve O'nun rızasına uygundu. [36] İsra 17/3 ayette belirtildiği gibi, yediğine, içtiğine, ve her türlü nimete karşılık fiilen, kavlen ve kalben şükr ederdi. Kurban ve Ramazan bayramını n dışında sürekli oruç tutardı. [37]

Hz. Nuh (AS) sert mizaçlı birisi idi. Bunu Hz. Ebu Bekir ile HZ. Ömer (R.a) arasında geçen hadise gösteriyor. Bedir esirlerine yapılacak muamele konusunda yapılan müşavere de

Hz. Ebu Bekir (R.a): Esirlerin fidye karşılığı serbest bırakılmalarını uygun görürüken; Hz. Ömer (R.a) ise esirlerin öldürülmesini istedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (SAV)'İbrahim (AS) Allah'ın yanında yağdan ve sütten daha yumuşaktı" buyur du. Sonra da Hz. Ömer'e dönerek:"şüphesiz Nuh (AS) Allah için taştan taha katı idi" buyurdu. Hz. Ebu Bekir (R.a), Hz. İbrahim (AS)'ın şu sözünü göstererek kendisine rehber edindi.'Kim bana uyarsa o bendendir.Kimde isyan ederse şüphesiz sen Gafur ve Rahim'sin." [38]

Hz. Ömer (R.a) ise Kur'an'da geçen Hz. Nuh'un şu sözünü kendisine örnek edindi. [39] "Yeryüzünde kafirlerden tek bir fert bile bırakma."[40]

Bu olay aynı zamanda iki şeyi bize öğretiyor. Hz. Nuh ile Hz. İbrahim'in mizaçlarıyla: Hz. Ebu Bekir ile Hz. Ömer' in mizaçlarını; Bunlardan Hz. Nuh ile Hz. Ömer'in sert mizaçlı olduğu, Hz. İbrahim ile Hz. Ebu Bekir'in yumuşak oldukları ortaya çıkıyor.

Nuh (AS)'ın yaşantısı net ve açıktı. O'nun yüksek sıfatları, sözlerinde ve fiillerinde ortaya çıkarıyordu. O yüksek aklı engin bir görüşe, açık bir lisana, belli bir beyana sahipti. Kavmine karşı mücadele ederken açık ve görünen deliller ile mücadele ederdi. Kalbinde ve Lisanında delil getirmede büyük bir güç sahibi idi. Aynı zamanda işleri yürütmede yüksek bir güce sahipti. Allah'a davet sancağını taşımada kavmi O'na karşı geldi.Onları sevaba teşvik ediyordu. Davetinde kavmini

---

32 Ahzab 37/7; M. Vehbi, Hulasatu'l Beyan, C.9, s.4390; Elmalılı, C.7, s.3872

33 İsra 17/3; Ayrıca diğer bazı özellikler için, bkz; Ali İmran 3/33; Nisa 4/163; A'raf 7/59; Hud 11/25; Ankebut 29/14; Ahkaf 46/35, Ahzab 33/7-8; Saffat 37/75-81; el Enbiya 21/76

34 Tefsirun Nesefi, C.3, s.171

35 en Nüveyri, Nihayetu'l Ereb, s.43

36 İbni Kesir, el Bidaye, C.1, s.134; Aynı eser Trc. C.1, s.163

37 İbni Kesir, Kısasu'l Enbiya, C.4, s.144

38 İbrahim 14/36

39 İbni Esir, el Nihaye fiy Garibu'l Hadis, C.1, s.124

40 Nuh 71/26

küçük düşürmezdi onları usandırmaz: Onlara kötülüklerden alıkoymak için onları ceza ile korkutuyordu. Kavmi ise bu vaid ve tehditlere karşı gözlerini ve kulaklarını kapatıyorlardı.[41]

Eski Ahid ve Agadah'da Hahamlar bir taraftan Nuh'un kavmi ile ortak duygularını paylaşmasını hemde kavminin diğer taraftan kavminin günahlarından tövbe etmesini, diğer tarafta hayvanlara ve diğer canlılara olan sevgisini vurgulayarak Nuh'un dürüstlük düşüncelerini geliştirmişlerdir. Öte yandan Yahudi orta çağda İbraniceyi kullanan Hahamlar, Nuh'un kendi içerisinde dürüst olduğunu, ancak kendisinin tek dürüst kişi olmadığı, hemde daha sonra Musevi tarikatının, Yakup ve Yusuf'un yorumunda Nuh'un bencil yada dürüst bir Lider olduğunu ve bundan dolayı toplumu sosyal ve manevi açıdan değiştirmeye çaba harcamadığını söylerler. [42]

Bu konuda yukarıdaki açıklamalardan da anlaşıldığı gibi Yahudiler tezat içindedirler. Bir taraftan Hz. Nuh'u fazileti üstün olarak gösterirlerken: Diğer taraftan O'nun insanlığın manevi yönden yükselmesi için çaba sarf etmediğini iddia ediyorlar. Bu da hahamların dini nasıl kendi tekellerinde gördüklerinin bir örneğidir. Dini kendi çıkarları uğruna kullanmalarına tipik örneği zaman zaman dini bazı diğer konularda da ortaya çıkmaktadır.

Hıristiyanlar ise: Hz. Nuh'un günahlarla dolu bir dünyada Rabbine, itikatına sadık kalan, iman dolu olduğu için dürüst ve en önemli insan tipi olarak işlenmiştir. İncilin hikaye ettiği tufan, gemi, güvercin, hiristiyanların da esin kaynağı olmuş, Nuh ölümden suyla kurtulduğu için. İsa'da şeytan ve ölümü, vabtiz suyuyla mağlup eder. Diyer inanışlarda Hz. Nuh Hz. İsa'ya adalette ve insanlığı tolu helaktan kurtarma'da örnek olur ve gemiside kiliseyi temsil ede. Hz. Nuh tarafından salıverile n güvercin ise Ruhu'l Kudüs'ün barışını ve vaftiz suları üzerinde gezen ilahi huzuru temsil ettiğine inanılır. [43] Hıristiyanların bakış açısıda tamamen indi bir görüştü.

Nuh (AS)hayatına ve davetine baktığımız zaman özetle şu hasletlerin olduğu anlaşılır.

1-Hiç bir Peygamber O'nun adını almamıştır. [44]

2-Allaha davet eden, şirki inzar eden ilk şeriat sahibi Peygamberdir. [45]

3-Da'vetine icabetetmediği için kavmi azaba çarpılan ilk Peygamberdir. [46]

4-Gemiye binenler müstesna yeryüzündeki herkes o'nun bedduasıyla helak oldular. [47]

---

[41] ez Zeyni, Mecmeu'l Beyan, Fi'l Hadis, s.103; Komisyon, Kısasu'l Enbiya, s.13
[42] Ancyclopedia of Religion, C. 10, s.461
[43] Encyclopedi of Religion, C.10, s.461
[44] es-Sa'lebi, Arais, s.60
[45] es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.; Taba 'taba-i el Mizan, C.10, s.251
[46] es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.

5-Peygamberlerin en uzun ömürlüsüydü, mucizesi kendi nefisindeydi uzun ömrü boyunca kendi kuvvetinden hiç bir şey kaybetmedi. Hiç Peygamber O'nun daveti kadar uzun bir zaman davet etmedi. [48]

6-Hiçbir kavim onun kavmi kadar azaba düçar olmadı.

7-Hiç bir peygamber onun kadar kavminde eziyet ve cefa görmedi. [49]

8-Ulu'l azm peygamberlerin ilki dir. [50]

9-O'na gemi yapımı ile ilgili bilgi verilmiştir. İlk gemiyi yapan adamdır. [51]

10-İstinşak etmek (Abdest almada buruna su çekmek) onun sünnetindendir. [52]

11-Çok şükreden bir kuldu. [53]

12-Allah onu selamet ve berekle nimetlendirmişti. [54]

13-Sadece O'nun zurriyeti baki kalmıştır. [55]

14-İnsanlar arasındaki sınıf farklılıklarının kaldırılması için mücadele eden ilk insandır. [56]

Elbetteki Hz. Nuh'un özellikleri ve vasıfları sadece bunlardan ibaret değildir. Biz bu konuda sadece özet bilgi sunmaya çalıştık.

F- NUH (AS)'IN ÖMRÜ

Nuh (AS) peygamberler arasında en uzun ömürlü olanıdır. Kaç yıl yaşadığı ve ömrünün kaç yılını tebliğ ile geçirdiği konusunda farklı rivayetler vardır. Bu konuda, net bir rakam söylemek mümkün değildir. Gerek Kur'an-ı Kerim de gerek Tevrat'ta ve gerekse tarih kitaplarında farklı rivayetler vardır. Hatta aynı kişiden yapılan rivayetler bile farklılık arz edebilmektedir.

İbn-i Abbas'tan (R.a) yapılan bir rivayete göre Nuh (AS) 40 yaşında peygamber oldu. Toplam 950 yıl yaşadı. [57] Yine ibn-i Abbas'tan (R.a) yapılan başka bir rivayette: Nuh (AS) doğduğu zaman kral 82 yaşındaydı. O güne kadar iyiliği anlatan kötülüklerden alıkoyan kimse yoktu. Nuh (AS) peygamber olarak gönderildiği zaman 480 yaşındaydı. 120 sene davet etti. Kendisine gemiyi yapması em-

---

47 es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.
48 es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.
49 es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.
50 es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.
51 es-Sa'lebi, a.e. s., s. 61
52 es-Sa'lebi, a.e. s., s. 61
53 es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.; İsra 17/3
54 es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.
55 es-Sa'lebi, a.e. s., a.s.; Saffat 37/72
56 Tabataba-i el Mizan, C.10, s.227
57 Kenzu'l Ummal, C.11, s.13

redildi. O zaman 600 yaşındaydı. Tufan da sonra 350 yıl yaşadı. [58] İbn-i Abbas'ın başka bir rivayetinde: Nuh (AS) 350 yaşındayken peygamber oldu. Kavminin arasında 950 sene kaldı, tufandan sonra 450 yıl yaşadı. [59]

Sabuni'nin İbn-i Abbas'tan yaptığı rivayete göre toplam 1780 yıl yaşamıştır. [60]

Başka rivayetlere göre ise Nuh (AS) 40 yaşındayken peygamber oldu. 950 yıl kavminin arasında yaşadı. Tufandan sonra ise 60 yıl yaşadı. Toplam ömrünün 1050[61] yıl olduğu görüşü savunulur.

Mukatil: Hz. Nuh'un 250 yaşındayken peygamber olduğunu, 950 yıl tebliğ görevini eda ettiğini. Tufandan sonra ise 250 yıl yaşadığını kabul eder. [62] Goldziyer Hz. Nuh'un 1450 yıl yaşamasına rağmen hayatı iki kapılı bir hana benzettiğini söyler. [63]

Bursevi: Hz. Nuh'un (AS) 1240 yıl yaşadığını belirtir. [64]

Aun b Ebu Şeddad'a göre Hz Nuh, peygamber olarak gönderildiği zaman 50 yaşındaydı. Kavmi arasında 950 yıl yaşadı. Tufandan sonra da 350 yıl yaşadı. Toplam yaşının 1300 olduğunu rivayet eder. [65] O'na benzer bir rivayeti Sabuni belirtir ancak o toplam yaşın 1350 olduğunu söyler. [66] İbni İshak ve diğer bazılarına göre ise Hz. Nuh toplam 950 yıl yaşadığı ve diğer bazılarına göre ise Hz. Nuh (AS) toplam 950 yıl yaşadığını söylerler. Ancak ibn-i İshak tufandan sonra 348 yıl[67] yaşadığını söylerken Yakubi ise tufandan sonra 360 yıl[68] yaşadığını söyler Hz. Nun'un ömrü ilgili meseleyi farklı şekilde yorumlayanlar da yok değildir.Bu görüşe göre kabileler genellikle ya bulundukları yer isimleri veyahutta efsaneleşmiş isimlerle anılırlar.Yemen kabilelerinden birinin adı Adem kabilesidir. Bu kabilenin adı geşmişten günümüze kadar gelen bir isim değildir. Bilakis Yemenin güneyinde Adem dağı çevresini mesken edindikleri için bu isim verilmiştir.

Bazen kabileler kendi ecdadlarının ismiyle anılırlar. Bu kişi efsanevi bir kişi olur. Ve ilk cedd olarak kabul edilen kişiye isnad edilir. [69]

---

[58] İbni Sa'd, Tabakatu'l Kübra, C.1, s.40; Taberi Tarihi, C.1, s.180

[59] Taberi Tarihi, C.1, s.179

[60] Sabuni, en Nübüvvet ve'l Enbiya, s.154

[61] Ebu's-Suud Tefsiri, C.4, s.199; Vehbi Muhammed, Hulasatu'l Beyan, C.10, s.4176; Elmalılı, Hak Dini, C.5, s.3768; Diyanet Dergisi, C.16, Sayı 170

[62] Ebu's-Suud Tefsiri, C.4, s.199

[63] İslam Ansiklopedisi, Milli Eğitim Yayınları, C.9, s.316

[64] Bursevi İsmail Hakkı, Ruhu'l Beyan Trc. C.3, s.316

[65] İbn-i Esri el Kamil fi Tarih Trc., C.2, s.62

[66] Sabuni, en Nübüvvetu ve'l Enbiya, s.146

[67] Taberi Tarihi, C.1, s.191

[68] Yakubi Tarihi, C.1, s.16

[69] Kemal Saleybi, Hafayatu't Tevrat, s.51

Tevrat'ta geçen Hz. Nuh'un, 950 yıl yaşadığı ve O'ndan Ham, Sam ve Yafes aracılığıyla soyunun devam ettiği 600 yaşındayken de tufanın koptuğu[70] yazılıdır. Ancak bu bir insan veya fert ömrü olamaz. Bu bir şahıs ismi değildir. Nuh diye bahsedilen ve Ceddinin adıyla anılan bir kabile ismidir. Hz. Nuh'tan (AS) önce geçen nesil isimleri de on kabile ismidir.

Nuh (AS) kabileleri de Yemen kabilelerindendir hatta Yemen de kendilerine nehayyin (Nuh'un çoğulu) diye addeten bir kavle ismi vardır. [71] Bu görüş sahipleri bu buna benzer görüşleri ileri sürerek Nuh (AS)'ın ömrünü 950 yıl veya daha fazla olmadığı yargısına varmak isterler.

Hz. Nuh'un ömrünü 950 yıldan 1700 hatta 2750 yıla kadar çıkaranlar var olduğu[72] gibi yukarıda görüşlerini açıkladığımız gibi böyle uzun ömürlü insan olamayacağını söyleyenler de vardır. [73]

Nuh (AS)'ın kavmi arasında 950 yıl veya daha fazla kaldığı görüşü bize garip gelebilir. şu anda ki ömrümüze ve tarih öncesi bazı ümmetlerin ömrüne baktığımız zaman şu gerçek önümüze çıkar. Hz. Nuh (AS) tarih öncesinde bazı ümmetlerin ömrüne baktığımız zaman şu gerçek ortaya çıkar. Hz. Nuh (AS) tarih öncesinde yaşadı bu dönemde hayat basitti elem yorgunluk ve üzüntü yoktu durum böyle olunca insanın ömrünün uzun olması hiç te acayip değildir. Kimisi bunun böyle olmadığını ispatlamak için geçmişte yıl yerine ay kullanıldığını, ileri sürüyor. Dolayısıyla Hz. Nuh'un (AS) ömrü 79-80 yıl kadar olmuş olur. [74]

Ancak bu görüş yanlıştır çünkü Kur'an-ı kerim Arapça inmiştir. Ve Araplar hiçbir zaman ayı yıl yerine kullanıyorlardı. [75] Kur'an-ı Kerimde ay sayısının 12 olduğnu bunlardan dördünün haram ay olduğunu açık bir şekilde beyan eder. [76]

Ömrün uzun olmasının bir çok hikmeti olabilir. Bunlardan birisi de o gün insanların yeryüzündeki sayısı azdı. Belki de Ömür uzun olmasaydı yeryüzü iman edilemiyecekti. Bu gün insanların ömrü bu kadar uzun olsaydı yeryüzüne sığamayacaklardı. Gerçek olan şuki 950 yıl kadar uzun bir ömür yaşamış olan Hz. Nuh (AS) vefatı esnasında dünyayı iki kapılı bir hana benzetmiştir. [77]

Bazıları "Rabbinin yanında bir gün saydıklarımızdan bin yıl gibidir." Ayetini delil göstererek tarih öncesi ümmetlerin sünnetle: Tarih sonrası ümmetlerin sünnetinden farklıydı, derler. Ancak bu kıyas uygun olmasa gerektir. Çünkü tufandan önce veya tarihin inkişafında önceki dönemlerde Hz. Adem ve zürriyetinin ömürlerine baktığımız zaman bu dönemlerden sonraki dönemlerle kıyaslanmadığını

---

[70] Kitab-i Mukaddes Tekvin, 9/29

[71] Kemal es-Saylebi Ha'fayatu't Tevrat, s.52

[72] ez-Zeyni Mecmeu'l Beyan, s.102

[73] Kemal es-Saylebi, a.g.e., s.52

[74] Muhammed Tayyib en Neccar, Tarihu'l Enbiya, s.74; Taba-i el Mizan, C.10, s.271

[75] Muhammed Tayyib, a.e., s.75

[76] Tevbe 9/36

[77] Muhammed Tayyib, a.g.e., s.75; Kutub Seyyid, Fizilal Trc., C.11, s.340

görürüz. Teknoloji temiz hava ve vb. şeylerii insan ömrü üzerinde tesir ettiği, yeryüzün de az sayıda insanın varlığı, doğumun az olmasını, hastalığın az olmasını ve ömrün uzun olmasını gerektirir. Bu anlamda buna iman etmek gerekir. Çünkü Allah'ın her dediği doğrudur. [78]

Gerçek olan şudur ki uzun ömürlü olmak Hz. Nuh (AS)'ın mucizesiydi. Bu kadar uzun yaşamasına rağmen kuvvetinden bir şey kaybetmedi. Buna rağmen bu gün dahi 120 - 160 yıl yaşan ihtiyarlara baktığımız zaman temiz hava ve sade hayat ortamında yaşadıkları bir gerçektir. [79]

Hz. Nuh'un yaşı hakkında ileri sürülen iddiaların çoğu sağlam bir delile dayanmamaktadır. Çünkü elimizde net yaşını ortaya koyan sağlam bir nas yoktur. Kur'an-ı Kerimde Hz. Nuh' un kavminin arasında bin yıldan elli yıl eksik yaşadığı[80] beyan edilir. Tevrat'ta ise Hz. Nuh'un tufandan önce 600 yıl tufanda sonra ise 350 yıl yaşadığı[81] belirtilir.

Bu iki rivayet sayı bakımından aynı olup birbirleriyle uyum içindedir. Ancak Kur'an-ı Kerim de tufandan önce veya sonrası belirtilmez; veya toplam ömrünün bu kadar olup olmadığı konusu açık değildir. Gerçek olan kavminin arasında 950 yıl yaşamış olmasıdır. [82] Tufandan sonra nekadar yaşadığını ancak Allah bilir. [83] Yine bilinen bir gerçek şudur ki; Kur'an-ı Kerimde geçen 950 yıl Hz. Nuh (AS)'ın ömrünün tümü değildir. Hz. Nuh'un ömrü 950 yıldan fazladır. Ancak Kesin yıl sayısı bilmemiz mümkün olmamaktadır. [84]

Hz. Nuh (AS)'ın yaşının Kur'an-ı Kerimde Zikr edilmesini n birçok hikmetleri vardır. Bunlardan bir kaçını şöyle sıralamak mümkündür.

1- Hz. peygamber müşriklerin İslâm'ı kabul etmemelerinden sıkılmış ve daralmıştı. Yüce Allah Nuh (AS)' un mücadelesini örnek gösterek sabretmesi gerektiğini beyan etti. [85]

2- Yüce Allah'ın binden elli yıl eksik demesi:

a) O sayının tam okadar olduğunu göstermek içindir. Biri herhangi birisi için bin yıl yaşadı dese yaklaşık o kadar yaşamıştır anlamını taşır. Fakat binden elli yıl eksiktir, denilince o sayını tam a kadar olduğu anlaşılır. [86]

b) Nuh (AS) 950 yıl yaşadığını bildirmesi Hz. Peygamber (SAV) kıssa müddet için sabretmesinin daha uygun olacağını beyan içindir. [87]

---

[78] Reşid Rıza, Menar, C.12, ss.103-104
[79] Taba taba-i el Mizan, C.10, s.271
[80] Ankebut 29/14
[81] Kitabu Mukaddes Tekvin 9/28-29
[82] Ankebut 29/14
[83] Aydemir Abdullah, Tefsirde İsrailiyat, s.287
[84] Mevdudi, Tefhimu'l Kur'an, C.4, s.235
[85] Razi, Tefsiru'l Kebir, C.25, s.41
[86] Razi, a.e., C.25, s.41

3- Bazı doktorlar insan ömrünün bin yılı aşmadığını söylüyorlar. Oysa bu görüş ayete muhaliftir. Onlar gerçek müessirin vacibul vucud olduğunu bilmiyorlar. Normal ömür için onların dediği doğru olabilir. Fakat bu ilahi bir vergi ve itadır.[88] Nuh (AS)'ın ömrü konusunda farklı rivayetleri arz ettikten sonra Kur'an-ı Kerimde 950 yıl kavmi arasında yaşadığı,[89] belirtilen görüşten başka kesin bir sayının olmadığı kanaatini taşıyorum. Mevdudi'nin dediği gibi Hz. Nuh'un (AS) ömrünün 950 yılda daha fazla olduğu 950 yılın tebliğ yılları olduğu görüşünün ercah olduğunu kabul ediyor ve aynı kanaati taşıyorum.[90] Bunun dışındaki sayı ve yılların doğru olup olmadığını Allah bilir.

---

[87] Razi, a.e., C.25, s.42
[88] Razi, a.e., C.25, s.42
[89] Ankebut 29/14
[90] Mevdudi, Tefhim Trc., C.4, s.235

İKİNCİ BÖLÜM

HZ. NUH (AS)'IN PEYGAMBERLİK DÖNEMİ

A- NUH'UN (AS) KAVMİNİN YAŞADIĞI YER

Kur'an-ı Kerimde yüce Allah "And olsun ki biz Nuh'u kendi milletine gönderdik." Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım. Allah'tan başkasına kulluk etmeyin. Doğrusu ben hakkınızda can yakıcı bir günün azabından korkuyorum dedi."[1] buyuruyor. Bu ayeti kerimeden anlaşılan şudur ki; Hz. Nuh kendi kavmine peygamber olarak gönderilmiş ve onları elim bir günün azabıyla da korkutmuştur.

Ancak çok fazla ihtilaf olmamasına rağmen Nuh (AS)'ın kavminin yaşadığıbölge hakkında az da olsa farklı şeyler söylenmiştir. Kimisine göre Nuh (AS) Hz. Adem (AS)'in yeryüzüne gelişinden 1642 yıl sonra Şam'da dünya ya gelmiş, o bölgede yaşamış ve Küfe'de defnedilmiştir. [2] Dolayısı ile kavmide aynı bölge de yaşamıştır. Yine Nuh (AS)'ın kavminin Aylam (şimdiki İran) ve Sümerler (şimdiki ırak) bölgesinden kuzey hindistan'a gittiği orada yaşadığı ve Hindistan'ın Hz. Adem ile Hz. Havva (AS)'nın ve diğer ilk on neslin yaşadığı yer olarak kabul edilir. [3]

Gerek Kur'an-ı Kerimden gerekse İncil'den anlaşılan şudur; Hz. Nuh'un ümmetinin bu gün Irak olarak bildiğimiz topraklarda yaşadığı kesinlik kazanmıştır. Babil'in tarihi kalıntılarında bulunan eski belgeler bu tesbiti doğrulamaktadır. Bazı kitabeler Kur'an-ı Kerim ve Tevrat'ta yer alan ve Musul'da geçtiği bildirilen Tufan olayına benzer bir olaya da rastlanmaktadır. Ayrıca Kürdistan ve Ermenistan eski tarihleri ile nesilden nesile geçen rivayetlerde Tufan vakası ayrıntılı bir şekilde an latılmıştır. Bu kayıtlara göre Hz. Nuh (AS)'ın gemisi Musul yakınlarında durmuştur. Musul'un kuzeyinde İbn-i Ömer adası çevresinde ve Türkiye toprakları içinde bulunan Ağrı dağında Hz. Nuh (AS)'ın gemisi ve diğer bazı kalıntıların bulunduğuna dair çeşitli açıklamalar yapılmaktadır. Nahçıvan'da yaygın bir inanca göre Musul'un temeli Hz. Nuh (AS)'ın tarafından atılmıştır.[4]

Hz. Nuh (AS)'ın kavminin yaşadığı yer konusunda akla gelebilecek sorulardan birtanesi de: Hz. Nuh (AS) sadece kendi kavmine mi gönderilmiştir yoksa tüm insanlığa mı?Bir başka açıdan sorulacak olursa, acab o zaman da Hz. Nuh (AS)'ın kavminden başka bir nesil var mıydı? Bütün bu soruların cevapları İlerideki bölümlerde Hz. Nuh (AS)'ın peygamberliğinin evrensel olup olmadığı tufanın bölgesl mi yoksa evrensel mi olduğu konusu tartışılacaktır. Ancak bir paragrafla da olsa bu başlık altında bir cevap vermek kanatındayım

---

[1] Hud 11/2-26
[2] Bursevi, Ruhu'l Beyan Trc., C.4, s.122
[3] Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Rıfat Cuma, Tarihu'l Ummeti'l Muslimeti'l Vahide, S.143; Said Havva, El Esas fi' Tefsir Trc., C.9, s.572
[4] Mevdudi, Tefhim C.2, s.48; Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber, C.1, s.406

Eldeki deliller ve Kur'an naslarından anlaşıldığına göre: O gün insanların tümü bu bölgede yaşıyorlardı. Onların yaşadığı bu bölge (mezepotamya) Ma'mur edilmiş bölgeydi. Kuvvetli delil ve belgeler ispat etmektedirler. Bu bölgeye kültürü ve medeniyeti, Dünyanın en eski medeniyetiydi.[5]

Hz. Nuh (AS)'ın ve kavminin yaşadığı bölge hakkında çok çeşitli rivayetler vardır. Bunlardan bir kısmını yukarıda arz ettik bunların dışında da, daha birçok belgeler ve rivayetler vardır. Ancak bütün bu farklı rivayetlere rağmen Mezepotamya'da yaşadığı görüşü tercih edilmiştir. M.Ö.3860/2910 tarihleri arasında Hz. Nuh (AS)'ın yaşadığı tahmin edilmektedir. Buna göre peygamberlerin de en uzun ömürlü olanıdır.[6]

Kanaaatime göre de Hz. Nuh (AS)'ın ve kavminin yaşadığı bölge Irak, İran ve daha çok Mezepotamya bölgesidir. O günün şartlarında insanların hepsi bu bölge de yaşıyordu. Çünkü yeryüzünde İnsan sayısı azdı. Ve imar edilmiş toprak parçası da sadece bu bölgeydi.

B- HZ. NUH(AS)'UN KAVMİNİN İNANCI VE SOSYAL DURUMU

Hz. Nuh (AS), Hz. Adem'in öğrettiği hak yolu ilk defa tekzip edenler gönderilmiş peygamberdir.[7] Allah'ın koymuş olduğu sünnetin gereği olarak delalete ve sapıklığa düşmeyen bir kavme Allah(CC) bir peygamber göndermez. Öyle ise acaba Hz. Nuh(A.S)'un kavmi hangi yanlışlara inandı veya hangi yanlışları işledi de Allah kendilerine Hz. Nuh (AS)'ı gönderdi. O'nun kavmi nasıl bir inanca sahipti. Sosyal yapı bakımından nasıl bir yapıya sahipti. Bu analizi yapmamız gerekir.

Hz. Nuh (AS)'ın kavmine baktığımız zaman yeryüzünde ilk defa insanlar arasında ayrım yapan insanları, malından mevkiinden dolayı horlayan veya yücelten bir kavim olduğunu görürüz.'kavminin ileri gelen inkarcıları senin ancak kendimiz gibi bir insan olarak görüyoruz, daha başlangıçta ayak takımı dışında kimsenin uyduğunu görmüyoruz. Sizin bizden bir üstünlüğünüz yoktur. Biz sizi yalancı sanıyoruz" dediler.[8] Dolayısıyla dini kendileri için ancak çıkarları olduğu zaman kabullenmeyi uygun gören; aynı zamanda gelecek olan dinin kendilerinin üstünlüğünü peşinen kabullenmesi şartı ile kendileri için bir din olabileceğini ileri süren bir aristokrat sınıfı ortaya çıkıyor. Kur'an bu aristokrat sınıfına'Mel'e' adı veriyor. Öte yandan Hz. Nuh(A.S)'un dediklerini kabullendikleri için bu aristokrat sınıf tarafından horlanan bir avam tabakası vardır. Aristokratlar bu insanlara'Erazi, Badiye Re'y" diye adlandırmışlardır.

Mele: Dünya işlerine sahip olan eşraf, güç yetiren kişilerdir, akıllarıyla hakk'tan yüz çevirenlerdir.[9]

---

[5] Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Rıfat Cuma, a.g.e., s.142
[6] Nadim Macid, Hz. Nuh ve Nübüvveti, s.395
[7] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.47
[8] Hud 11/27
[9] Tefsiru'l Kasimi, C.9, s.3428

Erazi Fakirler, ayak takımı en düşük olanlardır ki onlar yüceliği mal, şan, şöhretin dışında görmeyenler için kullanılır.[10] İbn-i Abbas'a göre ise; İnsanların aşağı ve ayak takımı olanlarıdır. İbn-i Kuteybe göre: Erazi en sevilen demektir.[11]

İnsanlar arasında aristokrat ve avam sınıfı olmak üzere iki sınıfın ortaya çıkmasında ilk sırayı alan Hz. Nuh (AS)'ın kavmi aynı zamanda yeryüzünde ilk şirk koşan, ilk putlara tapan kavim idi.Hz. Adem (AS) den Hz. Nuh (AS)'a kadar insanların fıtrat dini üzereydi. Hz. Nuh (AS)'ın kavmi putlara tapmaya devam edince yüce Allah Hz. Nuh (AS)'ı gönderdi.[12]

Bu kavmin söylediklerine baktığımız zaman Allah'ı (CC) doğrudan inkar etmediklerini hatta Allah'a (CC) ibadet bile ettiklerini görüyoruz. Ancak insanların kendi aralarında kendi elleriyle oluşturdukları bir imtiyazlı zümre belirleyiverdi. Bu zümre; Dini, siyasi, ve iktisadi iktidar ve kontrolün odak noktası haline geldi. Ve kendi iktidarlarını korumak için insanlar arasında eşitsizlik, haksızlık ve adaletsizlik yerleştirmelerinin yanı sıra fesat ve zulmü artırdı. Her türlü ahlaksızlığı körükledi.[13]

Hz. Nuh (AS)'ın kavmi putlara taparken; putaları hayrı celbeden kötülükleri uzaklaştıran ilahlar olarak gördüler. Hayatlarındaki her işlerini onlara havale ediyorlardı.[14]

Bunları, zaman zaman çeşitli isimlerle çağırıyorlardı. Bazen Vedd, Suva', bazen Yegus, bazen Yeuk, bazen Nesl diye çağırıyorlardı.[15] Halkı kendilerini bırakıp Hz. Nuh (AS)'a meyl ettiklerini ve iktidarın kendi ellerinden gideceğini görünce halkın duygularını da istismar ederek "sakın taptıklarınızı bırakmayınız.Hele "Vedd"den, "Suva'"dan, "Yegus", "Yaus" ve "Nesr" den vazgeçmeyin dediler. Hakikatte onlar birçoklarını baştan çıkardılar."[16] Bu davranışlrıyla Hz. Nuh (AS)'ın kavmi kendilerinden binlerce belkide on binlerce yıl sonra gelen cahiliyye dönemi Araplara örneklik teşkil etmiş oluyorlardı. Müşrik Arapların ileri gelenleri de: Yürüyün Tanrılarınıza bağlılıkta direnin, şüphesiz sizden istenen de budur[17] demekle halkın duygularını istismar eden onları kendilerine yeniden bağlamaya çalışan bir tavır sergiliyorlardı.

Günümüzde de yeryüzünün değişik yerlerinde iktidar gücünün ellerinden çıkacağına kanaat getiren aristokratlar ve iktidar sahipleri, değişik metod ve yöntemlerle tanrılarına bağlılık yeminlerini tazelediklerini bu bağlılığı tazelemek ve kuvvetlendirmek için, halka çağrı da bulunduklarına şahit oluyoruz.

---

[10] Kurtubi, C.9, s.3928
[11] İbn-i Cevzi, Zadu'l Mesir, C.4, s.95
[12] Sabuni en Nübüvvetu ve'l Enbiya, ss.146-147
[13] Mevdudi, Tarih Boyunca Tevhid ve Hz. Peygamber, C.1, s.407; Tefhim, C.2, s.48
[14] Komisyon, Kısası'l Kur'an, s.13; Nadim Macit, a.g.e., s.396
[15] Nuh 71/23
[16] Nuh 71/23-24
[17] Sad 38/6

Nuh (AS)'ın kavminin Allah'ın (CC) inkar etmedikleri yu karıda adı geçen putları[18] Allah'a ortak koştuklarını şu Ayet-i Kerimelerden aanlıyoruz."And olsun ki biz Nuh'u kendi milletine gönderdik.Onlara...Ey Milletim!Allaha'a kulluk edin. O'ndan başka ilahınız yoktur, Sakınmaz mısınız? dedi. "Milletinin inkarcı ileri gelenleri bu sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir. sizden üstün olmak istiyor. Allah dilemiş olsaydı Melek indirirdi. İlk atalarımızdan beri böyle bir şey işitmedik. Bu adamda nedense biraz delilik var bir süreye kadar onu gözetleyin dediler"[19]

Bu ayet-i kerimelerden de anlaşıldığı gibi Hz. Nuh (AS)'ın kavminde O'nun itaatkar kulları olduğunu inkar etmediklerine açık bir delil vardır. Bunlar şirk içinde idiler. Allah'a sıfatlarında ve hükümranlık haklarında, kudretinde ortaklar tanıyorlardı.[20]

Yine "Sakın ilahlarınızı bırakmayın, hele özellikle "Vedd"den "Suva'"dan "Yegus" "Yaus" ve "Nesr" den vazgeçmeyin. demekle onların bir çok ilahlarının olduğu anlaşılıyor.[21] Belki de bu sayılanlar "Vedd","Suvas","Yegus", "Nesr" onların taptıkları büyük ilahların adlarıydı. Onlar aslında yıldızlara tapıyorlardı. Fakat yıldızlar gündüzleri kayıp oldukları için bu putları aracı kılıyorlardı.[22] Zaten insanlık tarihinde ilk putçuluk kavimlerin kendi salihlerine, putlaştırma, temessul ve tevessulleriyle başlamıştır.[23] Zaten Arap müşrikleri de'Biz onlara tapmıyoruz. Onlara bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz."[24] diyorlardı.

Bu konuda farklı bir görüşe göre ise Hz. Nuh (AS)'ın kavminin fuhuşa dalmış, içki içen ve eğlence düşkünü bir kavim olduğu belirtilir. Bazıları ise onların: Sabiiliğin ilk kurucusu olarak bilinen Biyurayp'a tabi oldukalrını söylerler[25] Kur'an-ı kerim ise onların putlara tapan maddi menfaatleri için dini duyguları istismar ederek halkı aldatan bir kavim olduklarını beyan eder.[26]

Kur'an-ı Kerimde Hz. Nuh (AS)'ın kavminin ilahları diye ismi geçen putlar hakkında farklı görüşler vardır. Bu putlar aslında Arapların da putlarıydı. Fakat fesih Arapaçadan önceki devirlerden kalan isimlerdendir.

Yegus: Yardım manasına gelen'Gavs" Gays veya İgase den gelmektedir.

Yeuk: Engellemek anlamındaki İaka ve Ta'vik anlamından alınmıştır.

Suva': Zaman anlamına gelen Sev' ve Sua' ile zengin kudret anlamına gelen Se'ah tan gelmektedir.

Medd: Sevgi manasına gelir.

---

[18] Bkz. Nuh 71/23
[19] Müminun 23/23-25
[20] Mevdudi, Tefhim, C.3, s.411
[21] Nuh 71/23
[22] Tabbara Abdullatif, Kur'an'da Peygamber Kıssaları ve Peygamberimiz Trc., s.68
[23] Taba Taba-i el Mizan, C.10, s.276
[24] Zumer 39/3
[25] Taberi Tarihi, C.1, s.179
[26] Nuh 71/23

Nesr: Kartal demektir.[27]

Bu isimler Hz. Peygamber dönemindeki bazı Araplar kabilelerinin putları olduğu hakkında rivayetlerde vardır. İbn-i Abbas ve Katade'ye isnat edilen bir rivayete göre bu putlar Hz. Nuh (AS)'ın kavminden Araplara geçmiştir. Bu rivayete göre: Vedd: Dûmetü'l-Cendel'deki Kelb kabilesinin bir koluna aittir.

Suva: Riyad'da Huzeyl kabilesine ait idi.

Yegus: Seba ülkesindeki Cürfta oturan Murat kabilesinin Gutayf oğullarının bir koluna ait idi.

Yeuk: Belha'daki Hemdam kabilesine ait idi.

Nesr: Himyeri kabilesinin Zu'l Kila koluna ait idi. Nuh kavminin yaptığı bu putlara daha sonra Araplar tarafından da tanrılar olarak tapınılmıştır.[28]

Başka bir rivayete göre ise bu isimler salih kişilere ait idi. Bu insanlar ölünce tabi olanlar'Bu insanların heykellerini yaparsak, bunları görünce ibadetlere karşı şevkimiz artar." dediler. O heykelleri yapan nesil ölüp yok olunca yerine başka nesiller geldi. İblis onlara:"Sizin atalarınız bunlara tapar.Bunların yüzüsuyu hürmetine yağmur yağdırılırdı'dedi. Yeni gelen kuşaklar bu putlara tapmaya başladılar: Böylece Hz. Nuh (AS)'ın kavminde ilk putçular yayıldı.[29]

Yukarıda da belirttiğimiz gibi böylece insanlık tarihinde ilk şirk hareketi ve putçuluk insanların kendi salihlerini temessuk ve tevessul etmelerinden kaynaklanmış oldu.[30]

Hz. Nuh (AS)'ın kavminin ilahları diye ismi geçen (Vedd, Suva, Yagus, Yeuk, Nesr)[31] bu putlar hakkında değişik varyantlardan gelen uzun bir rivayete göre: bunlar Hz. Adem ile Hz. Nuh (AS) arasında yaşamış salih kişilerin isimleriydi. Kendilerine tabi olan insanlar vardı. Ölümlerinden sonra bunların heykellerini dikersek kendilerini gördükçe bizi ibadete daha teşvik edici olurlar" dediler. Ve heykelleri yaptılar. Ancak bu heykelleri dikenlerin ölümünden sonra, şeytan sonra ki kuşağın insanlarına gelerek: "Sizden öncekiler bu heykellere tapar ve bunları aracı kılarak yağmur duası dilerlerdi dedi. Böylece o cahiller de bu heykellere taptılar.

İbn-i Ebi Hatim Ebu Mutaharr'ın şöyle dediğini rivayet ettik: Ebu Cafer'in yanında Yezid b. Muhalleb'iye anlattılar. Ebu Cafer ayaktaydı, namaz kılıyordu. Namazını tamamladıktan sonra dedi ki' Yezid b. Muhalleb ten söz ettiniz. O Allah' tan başkasına tapılan ilk yerde öldürüldü. Vedd'i anlattı Dedik ki: Vedd, salih bir insandı. Kavmi kendisine itaat ederdi. Öldükten sonre Babil toprağındaki mezarının çevresinde oturup ağlamaya başladılar. Onların bu feryad-ı figanını gören şey-

[27] .Ateş Süleyman, Çağdaş Kur'an Tefsiri, C.6, s.2817-2818
[28] Camiu'l Beyan, C.4, s.277; Ateş Süleyman, a.g.e. C.6, s.2818
[29] Camiu'l Beyan, C.4, s.277; Razi, Mefatihu'l Gayb, C.30, s.144; et Tac C.4, s.274; Ateş Süleyman, a.g.e. C.6, s.2818
[30] Taba Taba-i el Mizan, C.10, s.276
[31] Nuh 71/23

tan bir insan kılığına girerek yanlarına sokuldu, ve şöyle bir teklifte bulundu "Ne dersiniz size onun bir heykelini yapayım mı? yapacağım heykeli meclisinize koyar böylece onu hatırlrsınız. Bu teklifi kabul ettiler. Şeytanda heykeli yaptı, Meclislerine koydular. Heykelini gördüklerinde Vedd'i anıyorlardı. O'nu içtenlikle andıklarını görünce ikinci kez bir teklifle karşılarına çıktı" ne dersiniz her birinizin evinde Vedd'in bir heykelini yapayımmı? Bu teklifi de kabul ettiler bunun üzerine şeytan her birinin evine bir heykel yaptı. Evine gidince herkes heykeli görüncede Vedd'i anıyordu. O kavmin çocukalrı yetişti. Büyüklerin neler yaptıklarını gördüler, üreyip çoğaldılar. Bu heykellerin sırf bu anıyı yaşatmak için yapıldığını unuttular. Tanrıları Allah'ın yerine, putlara tapmaya başladılar. Böylece Allah'tan başka tapınılan ilk put Vedd oldu. [32]

Bir başka rivayette ise bu anlatılan beş isim (Vedd, Suva, Yeuk, Yaguus, Nesr) Hz. Adem'in beş çocuğuydu. Salih kişilerdi. Sonra gelen nesiller onların heykellerini yapıp tapındılar. Cumhura göre bu putlar, Hz. Nuh (AS)'ın kavminden putlara geçmiştir. [33]

Yukarıdkai rivayetlerden de anlaşıldığı gibi Hz. Nuh (AS) kavminin inanç durumu hakkında alimler farklı şeyler söylemişlerdir. Bazı alimler kavmini küfür, fuhşiyat, içki içmek ve eğlenceye dalarak, Allah'a itaatten yüz çevirmek gibi Allah-'ın hoşlanmadığı çirkin şeylerle meşgul olduklarını söylemişler. Bir kısım alimler ise bu kavmin, Biversab'a itaat eden insanlar olduklarını ifade etmişlerdir. Biversab Sabiilik mezhebini ilk defa ortaya atan kişi olmuştur. Hz. Nuh'un peygamber olarak gönderildiği an ona tabi olmuşlardır.

Ku'an-ı Kerim ise onların putperest olduğunu ileri sürüyor. Buna göre bu üç görüşte tenakkuz yoktur. Çünkü hakkında[34] şüpheye mahal bulunmayan en doğru görüş Kur'an-ı Kerim'in beyan ettiği gibi Hz. Nuh (AS)'ın kavminin putperest olmasıdır. Aynı zamanada puta tapan bir kavim Sabiilerin bir kolunu temsil etmektedir. Sabiilik mezhebinin esası ise ruhanilere ibadet etmektir. Ruhaniler de meleklerdir. Meleklere ibadet etmelerinin sebebi ise; Onların kendilerinin Allah'a yaklaştıracaklarına inan malarıdır. Aslında Sabiiler kainatın yaratıcısının bulunduğuna ve O'nun kudret ve hikmet sıfatlarına sahib mukaddes bir varlık olduğunu itiraf ederler. Bununla beraber bize düşen O'nun kudret ve azametini kavramaktaki aczimizi bilmek ve O'na yaklaştırıcı vasıtalar olan, ruhaniler aracılığıyla O'na yaklaşmaya çalışmak olmalıdır, der. Ruhaniler gözle görünmediği için kainatı idare ettiklerine inandıkları büyük varlıklar (Heyakil) yani yedi gezegenden ibaret olan yıldızlar vasıtasıyla ruhanilere yaklaşmaya çalışırlar. Sabiilerin bir kolu olan "Eshab-ul Eşhas" denilen gurup yedi gezegenin, doğup battıklarını ve gündüzleri görünmediklerini düşünerek, gözlerinin önünde devamlı bulunmak üzere putlar ihdas ettiler. Onların bundan maksadı, onlar vasıtasıyla "HEYAKİL" denilen yedi gezegene, bunlarda ruhanilere, ruhaniler de kainatın yaratıcısına yaklaşmaya çalışmaktır. İşte

[32] İbn-i Kesir, el Kamil fi't Tarih, C.1, s.38; İbn-i Kesir, el Bidaye C.1, s.118-119; Fethu'l Kadir, C.5, s.300; Razi, Tefsiru'l Kebir, C.30, s.143; Kurtubi Tefsiri, C.18, s.199
[33] Kurtubi Tefsiri, C.18, s.199
[34] Nuh 71/23-24

bu tarz bir düşünceden, yeryüzünde putlar ilk defa ortaya çıkmıştır. İslâmiyet öncesi Araplarda bu inanca sahip olanlar vardı. "Biz bunlara (Putlara) ancak bizi Allah'a dah fazla yaklaştırsınlar diye tapıyoruz." [35] bu inancın Araplarda bir tezahürüdür. [36]

Başlangıçta milletçe sevilen kişileri anmak ve hatıralarını yaşatmak için yapılan heykellerin nesiller sonra niçin yapıldıkları unutuldu ve yapılan heykeller ilahlaştırıldı. Böylece İnsanlık tarihinde ilk putçuluk ortaya çıktı. Putlar ve putçular insanlık tarihinde insanları haktan sapıklığa götürdüler. Taştan, tunçtan, ağaçtan, alçıdan vb. gibi maddelerden put yapımı devam etti. Böylece saygı ve anı için dikilen heykeller zamanla putlaştılar. Bu sebeple İslâm'da heykelcilik ve heykel yasaklanmıştır. [37]

Mehmet Akif ise

"Evet bütün beşerin hakkıdır beka emeli

Fakat bu hakkı ne taştan ne leşten istemeli"[38]

Bu anlatılanlar bizi şöyle bir sonuca ulaştırıyor. Bu putlardan her birine bir gurup insan tapmıştır. Aradan uzun zamanlar geçince Ayet-i Kerime'de adları geçenler ebedi olsun diye suretleri heykellere dönüştürdüler. Sonra da Allah'ı bırakıp onlara taptılar. [39]

C- NUH (AS)'IN KAVMİNE PEYGAMBER OLARAK GÖNDERİLMESİ

Yüce Allah, Nuh (AS)'ı Vedd, Suva, Yağuş, Yauk ve Nesr diye anılan putlara tapan kavmin başlarına gelecek azapla korkutmak, bir olan Allah'a ibadete da'vet etmek üzere Paygamber olarak gönderildi. [40]

Nuh (AS) kavmini tufan veya ahiret azabı diye elim azaptan sakındırdı.'Eğ kavmim" demeni de onlara karşı olan sefkatini gösterir. [41] Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'in pek çok yerinde Hz. Nuh (AS)'ın peygamber olarak gönderilmesinden bahseder. "And olsun Nuh (AS)'ı kavmine gönderdik. Ey kavmim dedi. Allah'a kulluk edin. Sizin ondan başka ilahınız yoktur. Doğrusu ben size büyük bir günün azabın(ın inmesin)den korkuyorum"[42]'And olsun biz Nuh (AS)'ı kavmine gönderdik. Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım." "Allah'tan başkasına tapmayın. Gerçekten ben sizin acı bir günün azabına uğramanızdan korkuyorum" (dedi). [43]

---

[35] Zümer 39/3
[36] İbn-i Esir, el Kamil fi't Tarih, C.1, s.38
[37] İ. Lütfü Çakan ve N. Mehmet Solmaz, Kur'an'a Göre Peygamberler ve Tavhid Mücadelesi, s.39
[38] M. Akif, Safahat, s.484
[39] İbn-i Kesir, el Bidaye, C.1, s.119
[40] Köksal Asım, Peygamberler Tarihi, s.87; Ayrıca bkz. Nuh 71/23
[41] Tefsiru'n Nesefi, C.4, s.294
[42] A'raf 7/59
[43] Hud 11/26-25

"And olsun ki biz Nuh (AS)'ı milletine gönderdik. Onlara ey kavmim Allah'a kulluk edin O'ndan başka ilahınız yoktur. Sakınmaz mısınız?"[44]

"Nuh (AS)'ın kavmi de Paygamberlerini yalanladı" Kardeşleri Nuh (AS):" Onlara Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız ? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Allah'tan sakının ve bana itaat edin buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ancak Alemlerin Rabbi'ne aittir. Allah'tan sakının ve bana itaat ediniz dedi"[45]

İnsanlar Hz. Adem (AS)'dan Hz. Nuh (AS)'a kadar tek bir ümmet idi. Sonra aralarında kibir yayıldı. Bazıları bazılarına Rab ittihaz ettiler. Sonra da aralarında putçuluk yayıldı. Mele (Aristokrat) ile Erazil (Avam zayıf)ler arasında büyük sosyal tabakalar meydana geldi.'Nuh"suresinde belirtildiği gibi puta taptılar. Bunun üzerine Yüce Allah Nuh (AS)'ı kitap ve şeriatla gönderdi. Nuh (AS) onları Allah'ın birliğine eşitlik ve adalete davet etti. [46]

Nuh (AS) insanların putçuluk ve küfürde ileri gittiği bir dönemde yer yüzüne Şeriatla gönderilen ilk Resuldür. [47]

Nuh (AS)'ın peygamber olduğu zaman kaç yaşında olduğu hakkında farklı görüşler ileri sürülmüştür. Es sa'lebi ve Nesefi 50 yaşında iken peygamber olduğu konusunda görüş belirtirken[48] diğer bazı İslâm alimleri 350 ve 480 yaşında olduğunu savunurlar. [49] Nuh (AS), Hz. Adem'den sonra yeyüzüne gelen ilk resuldür. Hz. Adem ile Hz. Nuh arasında İdris (AS) olmasına rağmen İdris (AS) nebi olduğu için Hz. Adem (AS)'den sonra Hz. Nuh (AS)'ın ismi zikredilir.[50] Hz. Nuh, Hz. Adem'den sonra gelen ilk resul olduğuna göre O'na da vahyedilmiştir. ur'an-ı Kerim'de bu gerçek şöyle ifade edilir.'Biz Nuh'a ve O'ndan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. Nitekim İbrahim'e İsrail'e İshak'a, Yakub'a Sıbtlar'a (Yakupoğullarına), İsa'ya, Yunus'a, Harun'a, Süleymana da vahyetmiş, Davut'a da Zeburu vermiştik"[51] Aynı manaya yakın başka ayetler de vardır. [52] Bu manadaki ayetler Hz. Nuh'a vahiy geldiğini gösterir.

Bu ayet-i kerimelerden anlaşılacağı gibi vahiy ile ilgili tüm ayetlerde vahy edilenler. Sayılırken Hz. Nuh ile başlanır bu Hz. Nuh (AS)'ın ilk şeriatı verilen olmasını delilidir. [53] Bu şeratın içeriği konusunda çok fazla teferruat yoktur. Ancak Hz. Nuh (AS)'ın şeriatinde Allah'ın birliğine davet edip şirkten uzaklaştırmak, ihlasa devet etmek vardır. -ki bu fıtrattandır- Yüce Allah Hz. Nuh (AS)'tan Allah'a ibadet edip şirk koşmamayı, namaz kılmayı, iyiliği emr, kötülükten nehyi, helal ve

---

[44] Mü'minun 23/23
[45] Şuara 26/105-110
[46] Taba Taba-i, el Mizan C.10, s.248
[47] İbni Kesir, el Bidaye, C.1, s.114
[48] Nesefi, efsiri, C.2, s.58; es Sa'lebi, Ara is, s.55
[49] İbni Kesir, el Bidaye, C.1, s.114; Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Rifat Cuma, Tarihu'l Ummeti'l Müslimeti'l Vahide, s.90
[50] Sevkanı, Fethul Kadir, C.2, s.216
[51] Nisa 4/163
[52] En'am 6/84
[53] Ateş Süleyman, Tefsiri, C.2, s.716

haram rivayet etme konusunda Misak aldı. Hadler, miras ve feraiz konusunun ise Hz. Nuh (AS)'ın şeriatında yer almadığı görüşü ağırlık kazanmaktadır.[54]

Hatta yüce Allah Hz. Nuh (AS)'ın dedsi Hz. İdris zamanında Hz. Nuh (AS)'a kavmini kötülüklerden alıkoyması, iyiliği emretmesini onları azabla korkutmasını emretti. Ayrıca 500 yıl evlenmemesini ve sonra da Namus b. Ahnuh'un kızı Heykel ile evlenmesini, tufan olacağını ve bundan kurtulumak için gemi yapmasını emrederek, vahyettiğini Yakub-i kayeder.[55]

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Nuh (AS)'ın kavmine kardeşlerini gönderdik demesi onların kavminden olduğu içindir. Ayrıca Resulun Emin demesi Hz. Nuh (AS)'ın da Hz. Peygamber gibi emin ve güvenilir olduğunu gösterir.[56]

Hz. Nuh (AS)'ın risaletinin evrensel mi yoksa sadece bir kavme mi ait olduğu da üzerinde durulması gerek bir konudur. İbn-i Abbas Hz. Nuh (AS)'ın yeryüzündeki bütün insanlara gönderilen bir peygamber olduğunu söyler.[57]

Hz. Nuh (AS)'ın kıssasında özellikle gözümüze çarpan husus yüce Allah'ın Hz. Adem ile Hz. Nuh (AS) arasındaki bir başka peygamberden bahsetmemiş olması ve bu dönem ile ilgili herhangi bir risaletten söz etmemesidir. Bunun çeşitli sebepleri olabilir. Dönemin kısalığı gönderilen risaletin zikr edilecek kadar öneme haiz olmaması, ayrıca önemli olaylar, tehditler ve mücadelenin söz konusu olmadığı için bu dönem risaletinden söz edilmemiştir.[58]

"And olsun ki biz Nuh'u da kavmine gönderdik..."[59] ifadesinden Hz. Nuh (AS)'ın davetinin kavmi ile sınırlı olduğunu mu anlamalıyız. Yoksa ilk bakışta göremediğimiz başka boyutları mı söz konusudur? Bunun için Ulu'l azm Peygamberleriyle diğer Peygamber için aynı ifadeler kullanılıyor. Öyle ise Peygamberlerin davetinin kavmi ile sınırlı olup olmadığını nasıl ayrıştırabiliriz?

Bu konuda akla gelen ilk açıklama peygamberin kavminin risalet için ilk hareket noktasını oluşturuyor olmasıdır. Gönderilen peygamberin ilk cemaati elbetteki kendi kavmi olacaktır. Peygamberler de yaratılış olarak birer beşerdir. Belli bir toplumda doğmuş, belli bir çevrede yetişmiştir. Başlangıçta diğer toplumlara ulaşmak için gerekli imkanlardan yoksundur. Bu konuda tedricilik ilkesine başvurması gereklidir.

Risaletin ilk hedefi başta kendi kavmi olacaktır. Çünkü toplumun genel özellikleri aynı ölçüde uyum içindedir. Toplum aynı dili konuşup aynı hayatı paylaştığı için onunla daha iyi sıcak ilişkide bulunacaktır. Bunların ışığı altında Nuh kavminin özellikle vurgulanmasının sebebinin şu olduğunu görüyoruz. Bu toplum Hz. Nuh (AS)'ın Allah'a davet edeceği ilk insan topluluğudur. Kalkış noktası ve kullanabileceği bir tabandır. Belki başka toplumlara ulaşılabilecek vasıtalar mev-

---

[54] Taba Taba-i el Mizan, C.10, s.244
[55] Yakubi Tarihi, C.1, ss.13-14
[56] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.24, s.154; Ayrıca bkz. Şuara 24/106-110
[57] Kurtubi, Camiu'l Ahkam, C.8, s.113
[58] Fadlallah, Minvahyi'l Kur'an trc., C.10, s.79
[59] A'raf 7/59

cut olmadığı yada o dönemde insanlık bu toplumla sınırlı olduğu için bizzat bu kavim üzerinde durulmuştur. [60] Bu demek değildir ki Hz. Nuh (AS)'ın daveti umumi değildir. İslâm alimlerinin çoğu sahihi buharide geçen şefaat hadisini delil göstererek Hz. Nuh (AS)'ın davetinin ve peygamberliğinin sadece kavmine munhasır olmayıp, evrensel olduğunu kabul ederler. [61]

Ebu Hureyre'den gelen bir rivayete göre; Resul-i Ekrem (SAV)'e gelen bir miktar et takdim edildi. Kol kısmını O'na verdiler. Bu kısım Resul-i Ekrem'in hoşuna giderdi. Bu kısımdan bir defa ısırdıktan sonra-

-"Ben kıyamet günü Resullerin Seyyidi ve Efendisiyim. Bunun sebebini biliyormusunuz? Allah'ü teala gelmiş geçmiş bütün insanları ve canlıları bir araya toplar. Çağıran onlara sesini duyurur ve bakan onları görür. Güneş beyinlerine yaklaşır. İnsanların tahammül edemeyecekleri gam, Gussa ve ızdırap içine girerler. (Uzun süre bekledikten sonra) birbirlerine:

- Görüyorsunuz çektiğimizi, Rabbimize karşı bize bir şefaatçı arasanıza derler. Biribirlerine: O halde (ilk peygamber ve babamız olan) Adem (AS)'e gidelim derler ve Adem (AS)'a giderek:

- Sen insanların babasının Allah'u teala seni kudret eliyle yarattı. Kendi indinde malum olan ruhta sana nefh etti ve melekleri de sana secde ettirdi. (Aynızamanda peygamber ve Allah'ın sevgili kulusun) Çektiğimiz ızdırabı görüyorsunuz şefaatçı ol derler. Adem (AS) ise:

- Rabbim bugün öyle gazaplıdır ki bundan önce böyle gazaplanmadığı gibi bundan sonra da böyle gazaplanmaz. Ben ise nehy ettiği ağaçtan yediğim için ona karşı suçluyum ancak nefsim ile meşgulüm. Bu şefaate gücüm yetmez başkalarına gidin denir, ve Hz. Nuh (AS)'a giderler ve:

- Sen insanların ilk Resulüsün Allah'u teala sana "Şükreden" diye hitap etmiştir. Çektiğimizi görüyorsun. Rabb'binin katında bizim için şefaatçi ol derler. Hz. Nuh (AS):

- Rab'bimiz bugün çok gazaplıdır. Bundan evvel böyle celallanmadığı gibi bundan sonra da böyle celallı olmaz.

Benim kavmim aleyhinde "Yeryüzünde bir tek kafir bırakma" diye bir beddua vardır. Bu ise benim için bir kusurdur. Bu bakımdan (şefaate ben yetkili değilim) nefsim ile meşgulüm. Başka birisine İbrahim (AS)'a gidin der.O'na giderler durumlarını anlatırlar. Ve kendisinin Allah'ın peyganberi hemde Halil'i olduğunu hatırlatırlar. Kendi hakkında şefaatçi olmasını isterler. O'da Allah'u teala nın gazabı hakkında diğer Peygamberlerin sözlerini söyledikten sonra:

- Ben üç yerde yalan konuştum (bu şefaate yetkili değilim) ancak nefsim ile meşgulum, siz benden başka Musa (AS)'a gidin der. Onlarda Musa (AS)'ya giderek kendi durumlarını anlattıktan sonra Musa (AS)'ın risalet ve mukallemesi ile üstün

---

[60] Fadlallah, Minvahyi'l Kur'an trc., C.10, ss.79-80
[61] Sabuni, en Nübüvvetü ve'l Enbiya, s.145; Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Rifat Cuma, a.g.e., s.118

tu tuğunu anlatır. Ve kendisinde şefaat dileyenler. Hz. Musa'ya (AS), Allah'ın gazabı hakkında diğer peygamberlerin sözlerini söyledikten sonra:

- Ben emrolunduğum halde adam öldürdüm. Bu bakımdan nefsim ile meşgulüm. (Bu şefaate yetkili değilim) Siz başkasına İsa(AS)'ya gidin der. Onlarda İsa (AS)'ya gelir durumu anlatarak sen Allah'u Teala nın Resulü kelimesi Ruhu daha yeni doğduğunda ve büyüdüğünde konuştun, diyerek kendisinden şefaat etmesini dilerler. O'da diğer peygamberlerin Allah'ın gazabı hakkında sözlerini aynen tekrarladık

tan ve kendileri için bir kısım söylemeden (ben şefaate me'zun değilim diyerek) siz başkasına Hz. Muhammed (SAV)'e gidin der. Bunlarda O'na gelirler ve:

- Ey, Allah'ın Resulü sen peygamberlein sonu, geçmiş ve gelecek günahları bağışalanan bir kimsesin, durumumuzu görüyorsun. Bizim hakkımızda da şefaatçi ol derler. (Buyurdu ve devamla) bende arşı o zaman altına gider ve Rabbime secde etmek üzere yerlere kapanırım. Bu sırada Rabbim kimseye yapmadığı medhu sena ile söze başlıyor. Beni övdükten sonra:

- Ya Muhammed başını kaldır işte istediğin kadar al. Şefaatin makbuldur, buyurur. Bunun üzerine ben ümmetimi, ümmetimi isterim ya Rabbi derim. Allah'u Teala:

- Ya Muhammed ümmetinden hesabı olmayanları, cennetin sağ kapısında içeri koy, diğer kapılardan da diğer kapılardan da ötekiler gibi girmek haklarıdır. buyurur, sonra:

- Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, cennet kapılarının kanatlarının genişliği Mekke ile Hîmyer veya Mekke ile Bus'ra arası gibidir." buyurdu.[62]

- Başka rivayette bu hadis aynen rivayet edilmiş, aynı zamanda orada İbrahim (AS)'ında kendi kusurlarında aynen bahsederek "Yıldızlara bunlar Rabbim midir" dediği, putları kıranların belki büyükleridir dediği ve hasta değil iken hastayım dediği kusurları yazılır.

Bu hadisi delil göstererek Hz. Nuh'un yeryüzüne gönderilen ilk Resul olduğu kabul edilir. Çünkü Hz. Adem kendisinden şefaat isteyenlere Nuh'a (AS) gidin diyor. Oysa Hz. Adem' den sonra Şit, peygamber olmuştur. Fakat Şit (AS) Nebiydir.[63]

Hz. Nuh (AS)'ın da'veti umumi olmasına rağmen ahirette inanmayan kavmi buna şahitlik etmeyecektir. Ve kendilerine herhangi bir uyarcının gelmediğini söyleyecektir.

Ebu Said el Hudrı (R.a)'dan Rasulullah (SAV)'ın şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur.'Kıyamet gününde Allah'u (CC) Hz. Nuh (AS)'ı çağıracak, Nuh: Ya

---

[62] Buhari, Kitabu'l Enbiya, 3/3340; Müslim, Kitabu'l İman, s.322; el-Lu'lun ve'l Mercan, C.1, ss.49-51
[63] Sabuni, en Nübüvvetn ve'l Enbiya, s.14

Rab da'vetine icabet ettim, divanına geldim, fermanına amadeyim, diyecek Allah'u Teala (Emirlerimi tebliğ ettin mi?) diye soracak. Hz. Nuh (AS)'da evet, ettim diyecek. Bunun üzerine Allah'u (CC) Hz. Nuh (AS)'ın ümmetine, Nuh size tebliğ etti mi? diyecek. Nuh'un ümmeti de bizi öyle ahiret azabı ile korkutan bir peygamber gelmedi diyecekler. Bunun üzerine cenab-ı Hakk Hz. Nuh (AS)'a, Ey Nuh: Tebliğ ettiğine kim şehadet edecektir, diye soracak O da Muhammed (SAV) ümmeti diye cevap verecektir. Sonra Muhammed ile ümmeti Hz. Nuh (AS)'ın ümmetine Allah'ın ahkamını tebliğ ettiğine dair şehadet edeceklerdir.[64] buyrulur.

Hz. Nuh (AS)'ın da'vetinin evrensel olup olmadığı hakkında şiilerle sunniler farklı görüşler beyan ediyorlar.

Şiiler ehl-i Beyt yolu ile gelen rivayetlere dayanarak Hz. Nuh (AS)'ın Ulu'l Azm peygamberlerinden olduğunu pey- gamberler gibi (Nuh, İbrahim, Musa, İsa, ve Hz. Muhammed) Ulu'l Azm peygamberlerinin da'vetinin umumi olduğunu kabul ederler.[65] Ehl-i sünnet ise bu konuda farklı iki görüş beyan ederler:

a) Bazıları Hz. Nuh (AS)'ın peygamberliği umumi değildir derken. Hz. Peygamber (SAV)'den rivayet edilen "Bütün peygamberler kavimlerine gönderilmişti, ben ise tüm insanlara gönderildim" hadisi şerif-i delil gösterir.

b) Bazıları ise: Hz. Nuh (AS)'ın da'veti umumidir derken tufan'ın şumulu ve Hz. Nuh (AS)'ın Zürriyetinin baki olduğunu Gösteren ayetleri delil olarak ileri sürerler.[66]

Bozulan ve putlara tapmakta devam eden[67] Bir şeriatın gönderilmesi gerekliydi. İşte bu ilk şeriat umumi olmalıdır.İnsanlar tek bir ümmetti Yüce Allah müjdeci göndermekle insanlar ihtilafa düştüler.[68] İşte ayrılığa düştüklerinde ilk zikredilen şeriat Hz. Nuh'un şeriatıdır.[69] Bu şeriat umumi olmasa da onda sonra veya onunla birlikte başka bir şeriatın olması gerekirdi. Çünkü Hz. Nuh (AS)'dan sonra gelen peygamberin şeriat sahibi olmadığını görüyoruz. Buda Hz. Nuh (AS)'ın da'vetinin umumi olmasını gerektirir. O'nun şeriatı ihtilafları kaldıran kendisine ilk semavi kitabın verilmesi gerekir. Bu kitabın da umumi şeriatı kapsaması gerekir.

Hz. Nuh (AS)'ın Peygamberliğinin evrenselliği hakkındaki[70] kanaatim gerek şiilerin gerekse sunnilerin çoğunluğunun dediği gibi evrensel olmasıdır.

---

[64] Buhari, Kitabu'l Enbiya, 3/3339; İbni Hanbel, C.3, s.32; el Hindi, Kenzu'l Ummet, C.2, s.542/4680 Nolu Hadis

[65] Taba Taba-i el Mizan, C.10, s.259

[66] Taba Taba-i el Mizan, C.10, s.260

[67] Nuh 71/23

[68] Bakara 21/213

[69] Şuara 42/13

[70] Taba Taba-i el Mizan, C.10, ss.263-264

Çünkü tufan olayı vuku'u bulmadan önce Hz. Nuh (AS)'a her hayvandan (cinsten) bir çift almasını emrediyor. [71] Şayet da'vet umumi olmasaydı Tufan da umumi olmazdı. Tufan umumi olmasaydı her cins hayvandan bir çiftin alınması istenmezdi. Ayrıca Hz. Nuh (AS)'Ya Rabbil yer yüzünde kafirlerden bir tek fert bırakma"[72] diye beddua ediyor ve öylede oluyor. Şayet da'vet ve peygamberliği umumi olmasaydı Hz. Nuh (AS)'ın kavminin dışıandaki kafirler kalırdı. Yine'O'nun Zürriyetini baki kıldık) [73] demekle de kafirlerden kimsenin kalmadığını gösterir. Ayrıca Hz. Nuh (AS)'ın oğlunun ben dağa sığınırım demesine karşılık bu gün kimseye kurtuluş yoktur. Gemiye binenlerin dışında buyurmakla da'vetin ve tufanın umumi olduğunu gösteriyor! [74] Hz. Nuh (AS)'ın da'vetinin umumi olduğunu belirten görüş tercih olunan görüştür.

D- HZ. NUH (AS)'IN TEBLİĞİ VE METODU

Hz. Nuh (AS)'ın hayatı uzun süren çok meşakatli hayatı. Kavmi arasında asırlar ve nesiller boyu kaldığı halde ançak kulakları kapalı katılaşmış kalpler, taşlaşmış yürekler, nefisleri kayalardan daha sert, kalpleri demirden daha sertleşmiş şeylerden başka birşeyle karşılaşmadı. Onlara nasihat ve hatırlatma fayda vermiyordu. Ne kadar nasihat artarsa o kadar inatları artıyordu onlara Allah hatırlatıldıkca onların delaleti artıyordu ve diğer insanların delalete gitmelerine sebep oluyorlardı. Hz. Nuh (AS)'ın daveti ve O'nun korkutması onları hiç ilgilendirmiyordu. [75]

Nuh (AS) 950 yıl nasihatcı ve korkutucu olarak yaşadı. Kavmini delaletten kurtarmak için gece gündüztüm çabalarını sarf etmesine rağmen muhaffak olamadı. Kalpleri yumuşamadı. Aksine iyiliğe karşı kötülükle cevap verdiler. Yumuşaklığa karşı şiddetle karşılık verdiler. Bütün ezalara rağmen o kavmin bağışlanmasını diliyordu. Çünkü kavminin bilmediği kanaatındaydı. Kavmi O'nu bayılıncaya kadar dövüyor, hata çocuklarına aynı şeyi tavsiye ediyorlardı. Yine de o ayılınca da'vetine devam ediyordu. [76]

Kur'an-ı Kerimde Hz. Nuh (AS)'ın daveti şu şekilde beyan ediliyor.

"Andos un, biz Nuhu kavmine elçi olarak gönderdik. Onlara ben sizin için apacık bir uyarıcıyım."

"Allah'tan başkasına tapmayın ben size (gelecek) elem verici bir günün azabından korkuyorum"[77] dedi.

"Nuh kavmi de Peygamberini yalancılıkla suçladı."

---

[71] Müminun 23/27
[72] Nuh 71/26
[73] Saffat 37/77
[74] Hud 11/43
[75] Sabuni, en Nübüvvetu ve'l Enbiya, s.150
[76] Sabuni, a.g.e., ss.150-151
[77] Hud 11/25-26

"Kardeşleri Nuh onlara şöyle demhişti (Allah'a karşı gelmekten) sakınmazmısınız.

"Bilinki ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim"

"Artık Allaha karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin."

"Buna karşılık sizden hiç bir ücret istemiyorum. Beni ecrimi verecek olan ancak alemlerin Rabbi'dir"

Onun için Allah'tan korkun ve bana itaat edin'[78]

"And olsun ki Hz. Nuh (AS)'ı kavmine gönderdik ve ey kavmim Allah'a kulluk edin sizin için O'nadan başka ilah yoktur. Hala sakınmazmısınız?" dedi. [79]

"Kendilerine yakıcı bir azap gelmeden önce kavmini uyar, diye Hz. Nuh (AS)'ı kendi kavmine gönderdik"[80]

Hz. Nuh (AS) şöyle dedi: Ey kavmim şüpheniz olmasın ki ben sizi Allah'a kulluk edin, O'na karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin ki Allah bir kısım günahlarınızı bağışlasın ve sizi belli bir vadeye kadar tehir etsin. (Muaheza etmeden yaş atsın) diyerek apaçık uyaran bir kimseyim. Bilinmeli ki Allah'ın tayin ettiği vade gelince artık o ertelenmez. Keşke bilseydiiniz. [81] "(Sonra Nuh) Rabbim! dedi doğrusu ben kavmimi gece gündüz davet ettim" [82]

"Sonra ben kendilerine haykırarak davette bulundum."

"Sonra onlarla hem açıktan açığa hemde gizli gizli konuştum"[83]

Bu ayet-i Kerime de genel çerçevesi ile bir peygamberin ve dolayısı ile bir tebliğcinin davet metodu ortaya çıkıyor. Bu metod bir peygamberin, peygamber olmazdan önce, Allah tarafından eğitildiği gerçeği de anlaşılmış oluyor. Çünkü bir peygamber veya mübelliğ şu merhaleleri takip etmelidir.

a) Davete hazırlık: Yüce Allah davet gibi meşakkatli bir görevi yüklediği peygamberleri, bu yükü taşıyabilmeleri için ruhen, bedenen ve ilmen davete hazırlaması gerekir. Bilindiği gibi peygamberlerin sergilediği davet ve çağırdıkları akide kendi zekalarından veya hamiyet ve gayretlerinden kaynaklanmamaktadır. İhtiyaçları neticesinde cemiyetin kendi kendine doğurduğu bu netice olarak da değildir. Bu davet için insanlar arasından birini seçip gönderen bizzat Cenab-ı Haktır. Ve o seçtiği kulların risaletinin sıhhatle idameleri için bir takım hasletler bahşetmiştir. Yani bizzatihi Cenab-ı Hak peygamberleri davete hazırlamıştır. [84]

b) Esastan başlama: Bütün peygamberler davetine önce esastan başlamışlardır. Herşeyden önce insanları tevhide Allah'ın varlığına ve birliğine kabule davet

---

[78] Şuara 26/105-110
[79] Müminun 23/23
[80] Nuh 71/1
[81] Nuh 71/2-4
[82] Nuh 71/5
[83] Nuh 71/8-9
[84] Önkal Ahmet, Resulullah'ın Davet Metodu, s.40

etmişlerdir. Peygamberin gönderilmesine duyulan ihtiyaç her zemin ve zamanda şüphesiz cemiyette zalim ve mazlum tabakalara içtimai pek çok yara ve problemlere, ahlak sukutuna şahit olunacaktır. Şayet peygamberler başlangıçta bu meseleleri davalarına bayrak yapmak isteselerdi, mesela içtima-i bayrak açarak eşraf ve mülk sahiplerine karşı, alt tabakayı kışkırtarak harp ilan etselerdi herhalde çoğunluğu etrafında toplar, belkide muvaffak olurklardı.

Böylece hakimiyeti halkı ezen bir azınlığın elinden alarak insanları önce kendi kuvvetlerinin kulu yaptıktan sonra gönderilişlerindeki esas gayeyi teşkil eden tehdit akidesini yerleştirmek için uğraşırlar ve onları Allah'ın saltanatına kulluk ettirmek üzere çalışabilirlerdi. Fakat Cenab-ı Hak ve peygamberleri böyle bir göreve tevcih etmedi veya peygamberler birer ıslahatçı gibi ortaya çıksalardı herhalde fıtratı salim, temiz ahlaklı ruhi safiyetine sahip insanlar onların etrafına çevrelenir. Peygamberlerde bu vesile ile etrafında toplanan bu ahlak dairelerine tevhid akidesini empoze edebilirdi. Fakat Cenab-ı Hakk onları böyle bir yola sevk etmedi. Onların'La ilahe illallah" bayrağına çağırdılar. [85]

Hz. Nuh (AS) tebliğin ana hatları çerçevesinde şu üç şeye davet ediyordu:

1) Yalnızca Allah'a ibadet etmek ve putların ibadetini terk etmek[86] onun ilk çağrısı".. Ey kavmim Allah'a kulluk edin sizin için O'ndan başka ilah yoktur..." [87] Çünkü dinin temeli budur. Allah'ın dışında kulluğa layık başka bir varlığı tanımamak ve ibadeti ve dini sadece Allah'a has kılmaktır.

2) Yüce Allah'tan korkmak yani takva; Ahlak ifsad eden toplumlar arası bağları çözen ma'siyetlerden uzak kalmakla mümkün olur. [88]

3) Rabbinden almış olduğu emirlerden davetçiye itaat etmektir. [89] Allah'tan ve bana itaat edin. [90] Prensibi hemde Hz. Nuh (AS) hemde diğer bütün peygamberlerin şiarıdır.

Hz. Nuh (AS)'ın kıssasına baktığımız zaman Hz. Nuh (AS)'ın imandan önce ibadete çağırması dikkat çekicidir. Acaba imansız ibadet olur mu? Neden Allah'ı birleyin dememişti de Allah'a ibadet edin demiştir?

Bunun cevabı şöyle olabilir, İlahi Risaletlerde iman mistik veya felsefi hakikatlere inanma da olduğu gibi soyut düşünceyi temsil etmez. Aksine hayat ve eylem düşüncesini ifade eder. İlahi risaletlerin davet ettiği iman da düşünce ve uygulamada ayrılmaz imanın teorik boyutuna ek olarak birde pratik boyutu vardır. İbadet etmeksizin Allah'a imanında bir anlamı olmaz. [91]

---

85 Önkal Ahmet, a.g.e., ss.40-41
86 Saltut, Kur'an'a Doğru Trc, s.314; Mevdudi, Tefhim, C.6, s.470
87 Müminun 23/23
88 Saltut, a.g.e. Trc., s.314; Ayrıca bkz. Müminun 23/23; Şuara 26/105-110; Mevdudi, Tefhim, C.6, s.470
89 Saltut, a.g.e. Trc., s.314; Mevdudi, Tefhim, C.6, s.470
90 Müminun 23/23, Şuara 26/107
91 Fadlallah, a.g.e., C.10, s.81

Hz. Nuh (AS)'ın kavminin Allah'a ibadet etmeye çağırırken bir takım merhaleleri takip etmiştir. O kavmini davet ederken gizli-açık, gece-gündüz, akli ve nakli delillerin hepsini kullanarak da'vet etmiştir.[92] Hatta bazen öyle ısrar etmiştir ki bu; da'vette ısrarlı olmanın bir göstergesididr.[93]

Ayet-i Kerime'de geçen'Sümme" den maksat Hz. Nuh (AS)'ın sırf gizli veya sırf aleni daveti yapmadığını, bazen gizli, bazen de açık bir davet yaptığını gösterir. Yani gizli davet ile açık davet zaman ve mekan bakımında birbirinden ayrılmamıştır. Gizli icap ettiği yerlerde ise açık daveti yaptığı ortaya çıkmaktadır.[94]

Hz. Nuh (AS) muhataplarına göre davet metodlarını kullanarak onları Allah'a itaat etmeye çağırdı. Bu metodları aşağıda ki şekilde sıralamak mümkündür.

1) Gizli davet: Hz. Nuh (AS) zaman, mekan ve muhatabın durumunu göz önünde bulundurarak önceleri gizli davet yaptı.[95] "Onlara gizli söyledim"[96]

2) Aleni davet:'Sonra ben onları hakikaten en yüksek sesle çağırdım. Sonra da ben onlara hakikaten en yüksek sesle çağırdım. Sonra da onlara ilan ederek davet ettim."[97]

3) Hikmet ve ikna yoluyla davet: Peygamberler Allah'ın hikmet verdiği kimselerdir.[98] Elbetteki bütün peygamberler ve hasımların durumlarına göre de önce onların akıllarını erdirmeye akli deliller getirir. Hz. Nuh (AS) hangi merhalelerden ve nasıl geçerek bu hale geldiklerini; Yedi kat göğün yaratılışını güneş ve ayın ışıklarını ve yeniden nasıl yaratılacağına örnek vererek ikna ediyor.[99]

4) Güzel öğüt ve güven vererek: Hz. Nuh (AS) rıfkat ve yumuşaklıkla kavmine davette bulunuyordu.[100] Aynı zamanda kendileri için güvenilir bir elçi olduğunu[101] da beyan ediyor.

5) Sakındırma (İnzar) Terhip: Hz. Nuh (AS) kavmini Allah'a karşı gelmekten alıkoymak için gelecek azabı haber veriyor. Onların böyle bir azaptan sakınmalarını beyan ediyor.[102]

6) Terğip, terhip ve müjdeleme metodu: Hz. Nuh (AS) kavmine inanmaları karşılığında, mal ve çocuklarının çoğalacağını bahçeler ihsan edileceğini hatta ömürlerinin bile uzayacağını beyan ediyor.[103] Bununla da kavmini teşvik ediyor.

---

[92] Razi, el Mefatihu'l Gayb, C.30, s.136, Ebu's Suud, C.9, s.37; ez Zeyni, Mecmeu'l Beyen Fi'l Hadis, s.104; İbni Kesir, Tefsiri, C.1, s.358; Kurtubi, Camiu'l Ahkam, C.18, s.198; Sevkani, C.5, s.299,
[93] Ebu's Suud, Tef, C.9, s.37
[94] Sabuni, Safvetu't Tefasir, Trc,, C.7, s.72
[95] Önkal Ahmet, a.g.e., s.41
[96] Nuh 71/9
[97] Nuh 71/8-9
[98] En'am 6/87
[99] Nuh 71/14-18
[100] Önkal Ahmet, a.g.e. s.42
[101] Şuara 26/107
[102] Hud 11/25-26
[103] Nuh 71/12

7)Mücaele ve münakaşa metodu: Hz. Nuh (AS) diğer Peygamberler gibi diğer yolları denedikten sonra mücadele ve münakaşa metodunu takip etmiştir. [104] Kavmi bu esnada Hz. Nuh (AS)'a: Ey Nuh bizimle cidden uğraştın ve bizimle olan mücadelende ileri gittin [105] diye tehdit ettiler. Bu merhale mücadele münakkaşa'nın had safada olduğubir dönemdir.

8)Sert kullanma metodu: Hz. Nuh (AS) senelerce kavmini sabırla davet eder. Fakat kavminin Hz. Nuh (AS)'dan dinleyip işittikleri ancak onların küfür ve inadlarını arttırdı. Üstelik etrafındakilere ve çocukalarına Nuh'tan sakınmalarını sıkı sıkı tenbih ederler. Allah'ın bu sabırlı peygamberine inanan az bir gurup şimdi fitneye maruzdur. Azgınlar onları da yolda çıkarmak için uğraşıralr. Artık seneler böyle devam eder, sabırla süregelen davranış yerini sert metoda bırakmalıdır. Hz. Nuh (AS) her an mürakabesinde bulunduğu peygamberlerinden biri olarak Rabbine nida ederke "Yarabbi yeryüzünde kafirlerden yurt tutan hiç bir fert bırakmaz. [106] Sebebi bellidir, çünkü sen onlara bıraksan kullarını yoldan çıkarırlar. Kötüden ve öz kafirlerden başka evlad doğurmazlar" dua kabul edilir ve tufanolur. Hz. Nuh (AS)'ın babalık[107] tan dolayı kabaran şefkat damarları, kabarmasın diye yüce Allah'Zulmedenler hakkında bana bir şey söyleme"[108] Yani görecekleri azabın def'i için bir şey söylemek başkasına fayda temin etmediği gibi çevresini de ifsad eder, fesada sebeb olur. [109]

9) Sabır: tüm peygamberler davetini sabırla yürütmüşlerdir. [110]

10) Hicret[111]: Çoğu peygamberin yaptığı gibi Hz. Nuh'ta hicret yapmıştır. Hz. Nuh'un hicreti tufandır. Tufanın kopmasıyla tüm kafirler helak olmuş sadece gemiye binenler helak olmaktan kurtulmuşlardır. Bunların bu yolculuğu da bir hicrettir.

11) İhlas: Tebliğde en önemli hususlardan birisi de ihlasdır. Karşılık istemeden herhangi maddi bir menfaat beklemeden tebliğ etmedir. Hz. Nuh (AS) kavmine ben sizden anlattıklarıma karşılık herhangi bir mal istemiyorum[112] diyor.

Yine Hz. Nuh (AS)'Buna karşılık sizden herhangi bir ücret de istemiyorum. Benim ücretimi verecek olan ancak alemlerin Rabbi'dir, diye beyan ediyor. Bununla Hz. Nuh (AS) görevini yerine getirirken[113] hiç bir nefs-i saika ile hareket etmediğini ifade ediyor. Kendisinde bu konuda herhangi bi emare de bulunmadığını söylüyor. [114]

---

[104] Önkal Ahmet, a.g.e. s.39
[105] Hud 11/32
[106] Nuh 71/26
[107] Nuh 71/27
[108] Hud 11/37
[109] Önkal Ahmet, a.g.e. s.45
[110] Önkal Ahmet, a.g.e. s.45; En'am 6/34
[111] Önkal Ahmet, a.g.e. s.111
[112] Hud 11/29
[113] Şuara 26/109
[114] Mevdudi, Tafhim, C.2, s.387

"Ve ey kavmim sizin ayak takımı dediğiniz kimseeleri imana çağırdım. Onlarda geldiler. Ben insanlardan sadece iman etmelerini istiyorum. Başka bir şey değil. İstediğim para değildir ki zenginlerle sarmaş dolaş olayım, fakirleri yanımdan kovayım. Benim için insanlar eşittir." [115]

Hz. Nuh (AS) kavminin fakirleri yanından kovma isteğini Hz. Peygamberden de müşrikler istemişlerdi. [116]

Tebliğde enbiyanın yoluna tabi olmalıyız. [117] Tebliğde vermekte almakta Allah için olmalıdır. Bazen ya veren gafil-dir. Veyahutta veren veya alan bir menfaat beklemektedir. Böyle tebliğin faydası olmaz. O zaman hazineyi bırakıp geçici olanlara sarılmak uygun düşmez. Tebliğini menfaat karşılığında yapan veya menfaatı olduğu için dinleyen veya dinler gibi olan kişiler, Allah'ın vereceği mükafatı bırakıp, geçici ve sınırlı menfaatleri isterler. Bu durum kimseye fayda vermez. [118]

Tebliğ metodlarının her birinin ayrı yeri, zamanı ve zemini vardır. Hepside faydadan hali değildir. Birinin yapılması gerektiği yerde başka bir metodu kullanmak zarar getirir. Mesela, gizli tebliğ şartlarının bulunduğu, aleni tebliğin zararlı olacağı bir yerde aleni tebliği yapmaya çalışmak zarar getirir.

Tebliğ de korkutma ve müjdeleme de bunun gibidir. Tebliğde korkutmanın faydasını şöyle izah etmek mümkündür. İnsanlar ancak hayatıyla ilgili olumsuz sonuçların doğabileceği korkusunun olması durumunda düşünce ve eylemle ilgili tavır alma sorumluluğunu duyabilir. Korku söz konusu olunca ister istemez umursamazalık bir tarafa bırakılır. Bu nedenle ilgilenmeyi teşvik için korku metodunu kullanmak gerekir. [119]

Hz. Nuh (AS) kavmini hakka çağırırken durmadı, yorulmadı. 950 senelik uzun bir zaman devam etti. İnsanları Allah'ın emirlerine, farzlarına, menduplarına, kalbin ve diğer tüm uzuvların fiillerine çağırdı. Haramlardan, mekruhlardan ve mahzurlu olan şeylerden de sakındırdı. Emirleri yerine getirmede ve nehiylerinden sakınma konusunda da itaati emretti. [120]

Bunu yaparken bıkmadı, usanmadı, yorulmadı.Bazen tek tek söyledi, bazen toplumda söyledi. Açıktan çağırdı, gizli anlattı, yüksek sesle seslendi, dış dünyaya, göklerin yaratılışına, güneşin ışık dağıtışına, yağmurun yağmasına, toprağın yetiştiriciliğine, Allah'ın kendilerine verdiği çocuk, mal ve nimetlerine dikkat etmeye, öz nefislerini incelemeye ve bunlardan ibret alıp Allah'a inanmaya çağırdı.

---

[115] Kutub Seyyid, Fisilal Trc., C.8, s.155
[116] İbni Kesir, Tefsiri, C.2, s.443
[117] Hud 11/29
[118] Nursi Said, Mektubat, ss.18-19
[119] Fadlallah, a.g.e., C.10, s.83
[120] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.30, s.134

Hakk davetçilerinin vasıflarını ve çalışma usullerini ilk defa açıkladı. Bu bakımdan ilk örnek oldu. Usul güzeldi. Çalışma yerindeydi ama tesiri Allah'a aitti.[121]

O'nun tebliğini kabul edenler üç bakımdan yararlandılar.

a) Ruhi yönden: işlenmiş olan günahların bağışlanması.

b) Ecel bakımından: Bu sayede tabi olan ecellerini tamamlayan isyandan dolayı başlarına gelecek felaketler ve tufan başlarına gelmeyecektir.

c)Rızık ile ilgili daveti kabul ettikleri taktirde karşılarına rızık kapıları açılır. Amel yönünden kendilerine musahhar olan şeylere yönelirler.[122]

Gerçi ömür uzaması konusunda şayet iman ederlerse Allah'ın onları tufanla boğmayacağı veya eceli gelinceye kadar geciktirmesidir. Belkide ömür uzamasından maksat ömrün hareketlenmesidir.[123]

İnsanın ömrünün uzaması mümkün değildir. İnsanın eceli geldiği zaman bir an ileri veya geri bırakılmaz.* Bir tebliğci Hz. Nuh (AS)'tan sabır metanet, ve karşılıksız davet örneği olmalıdır.

E- NUH(AS)' A YAPILAN İŞKENCELER VE ÇEKTİĞİ SIKINTILAR

Hz. Nuh (AS)'da tebliğ esnasında çeşitli sıkıntılar çekmiş kavmi tarafında horlanmış, toplum dışına itilmek istenmiş. Hatta fiili işkenceye maruz kalmıştır.

Hz. Nuh (AS)'ın'Ya Rabbil ben kavmimi gece-gündüz imana çağırdım[124] benim davetim ancak onların din ve imandan uzaklaşmalarını artırdı şeklindeki yakarışı Hz. Nuh (AS)'ın çektiği sıkıntıları sergileme bakımından yeterlidir.

Hz. Nuh (AS) ve diğer peygamberlerin kıssalarına baktığımız zaman tüm peygamberlerin kavimleri tarafında iki türlü işkenceye maruz kaldıklarını görüyoruz. Gerçi bunu keskin bir çizgi ile biribirinden ayırmak mümkün değildir. Çünkü ikiside aynı anda yapılıyor. Fakat yine de böyle bir ayrıma gitmek konunun daha iyi anlaşılması için uygun olur.

1- Sosyal ve Piskolojik Baskı:

Hz. Nuh (AS)'da diğer bütün peygamberler gibi böyle bir baskıyla karşı karşıya kalmıştır. Bununla kavmin ileri gelenleri peygamberlere kendileri inanmadıkları gibi toplumun diğer fertlerinin de inanmamalarını sağlamayı hedef edinirler.

Hz. Nuh (AS)hakkında söylediklerini şöylece sıralamak mümkündür.

---

[121] İ. Lütfü Çakan, N. Mehmet Solmaz, a.g.e., s.38
[122] Saltut, a.g.e., s.315
[123] Kurtubi, Camiu'l Ahkam, C.18, s.194; Razi, Mefatihu'l Gayb, C.3, s.34; Sevkani, Fethu'l Kadir, C.5, s.297
* Bkz. A'raf 7/34; Nahl 16/61;Münafikun 63/11
[124] Nuh 71/5-6

a) Delaletle Suçlama

'(Nuh kavminin) ileri gelenleri dediler ki biz seni apaçık sapıklık içinde görüyoruz"[125]

b) Deli ve mecnun olmakla suçlama:

Hz. Nuh (AS) kavmini yıllarca uyardı, onlar O'na bayılıncaya kadar işkenmce ediyorlardı. Ayılınca Ya Rabbi onları bağışla çünkü onlar bilmiyorlardı. Hz. Nuh (AS) belki sonra gelenler inanırlar diye böyle diyorlardı. oysa sonra gelenler de bu atalarımızın dinini kabul etmedi, atalarımızda O'nun hiçbir dediğini kabul etmediler, deyip Hz. Nuh (AS)'ı mecnunlukla suçlayıp O'nun dediklerini kabul etmediler.[126]

c) Kavgacılıkla Suçlama

Çok mücadele ve kaygı etmekle suçladılar.'Dediler ki Ey Nuh mücadele ettin hemde bizimle mücadele de çok ileri gittin. Eğer doğrulardan isen haydi bizi tehdit ettiğin şeyi bize getir.[127] Demekle Hz. Nuh (AS)'ı kavgacılık ve çok mücadele etmekle suçluyorlardı.

d) Tehdit Etme

Dediler ki Ey Nuh (bu dediğinden) vazgeçmezsen mutlaka taşlananlardan olacaksın"[128] Bu davranış sadece Hz. Nuh (AS) kavmine ait değil diğer tüm peygamberlerin kavimlerinin ortak davranışıdır.[129]

e) Alay etme

Hz. Nuh (AS)'a yapılan psikolojik işkence türlerinden birisi de alay etme idi. Özellikle Hz. Nuh (AS)'ın gemi yapımı esnasında alay etmeleri had safhaya ulaştı. Ve ey Nuh Peygamberlikten sonra marangoz mu oldun diyorlardı. Hz. Nuh (AS)'da bugün siz alay ediyorsunuz. Yarın bizde sizinle alay ederiz.[130] Demekle azabın haberini vermiş oldu bunun üzerine onların kadınları kısırlaştı.[131]

Ebu Suud, Hz. Nuh (AS)'ın "Biz de sizinle alay ederiz" demesinin manası "alay edenin yaptığı muameleyi yapacağız" demektir.Çünkü alay etmek Peygamberlik makamıyla bağdaşmaz. Bundan maksat alay etmenin cezasını uygulayacağız demektir.[132]

---

[125] A'raf 7/60
[126] Taberi Tarihi, C.1, s.182; Trc., C.1, s.242; Mü'minun 23/25
[127] Hud 11/32
[128] Şuara 26/116
[129] Sabuni, en Nübüvvetu ve'l Enbiya, s.149
[130] Hud 11/38
[131] Taberi Tarihi, C.1, s.183; Trc., C.1, s.242
[132] Bursevi, Ruhu'l Beyan Trc., C.4, s.134

f) Yalancılıkla suçlama

"Nuh kavmide gönderen elçileri yalanladı."[133] Onlardan önce Nuh'un kavmide yalanlamıştı. Kulumuzu yalanladılar ve cinlenmiştir dediler. Ve (O'na çeşitli eziyetler yapılarak) tebliğden men edildi. [134] "O'nu yalanladılar bizde onunla birlikte gemide olanları kurtardık Ayetlerimizi yalanlıyanları boğduk çünkü onlar kör bir kavim idiler." [135]

Bütün bunları söylemekle güvenilir ve emin olduğu kesin olan Peygamberi halkın gözünden düşürmek istiyorlardı. Bizzat kendileri böyle demekle yalan söylemiş oluyorlardı.

g) Ata dinini ihlal etmekle suçlama

Hz. Nuh (AS) tebliğine devam edince'kavminin ileri gelen inkarlardan bir grup söyle dedi. Buda dizin gibi bir insandan başka bir şey deyildir. Size üstün gelmek istiyor. Eğer Allah (Elçi göndermek) dileseydi melekleri gönderirdi. Biz ilk babalarımızda böyle bir şey işitmedik." [136]

Psikolojik ve sosyolojik baskı unsurunun en etkili olanı budur. Tarih boyunca bütün peygamberler, alimler, Muslihler geldikleri toplumungelenekleriyle çelişmişlerdir. Bu geleneklerin, dinle, imanla da bir alakası yoktu. Bir de bu geleneklerin üzerinden mevki, makam ve gelir sağlayanlar olunca tüm tebliğciler (peygamberler, alimler, mürşitler) "Ata dinine" karşı gelmekle suçlanmışlardır. İnsanların fıtraten kendi geçmişine bağlı olma duygusu, böyle bir suçlamayla itham edilen tebliğcilere peşinen ön yargılı olarak dinlememeye sevk eder. İşte bundan dolayı "Ata dinini ihlal ediyor" sözü, peygamberler üzerinde en etkili sosyal ve psikolojik baskı unsuru olmuştur.

2- Fiili İşkence:

Hz. Nuh (AS)'ın kavmi O'na sosyal ve psikolojik baskı yapmakla yetinmediler. Hareket etmeyi bile yeterli görmediler. Kendilerini Allaha kulluk etmeyi putlara tapmamayı; Allah'tan gereği gibi sakınmayı, azabından korkmayı; Allah'tan aldığı emirler hususunda kendisine itaat etmeyi emreden bir kişiye tabi olmak şöyle dursun[137] O'na işkence ettiler.

Onlar sadece Nuh'u inkar etmiyorlardı, Hz. Nuh (AS)'ı yalanlamakla diğer peygamberlerin tümünü inkar etmiş oluyorlardı. [138] Yüce Allah Cebrail (AS)'a Hz. Nuh (AS)'a vahyetmesini Kral Dermeşil ve kavmine gidip onu Allah'a çağırmasını emretti. Hz. Nuh (AS)'ın kavminin putlarına nispet edilen, bir bayram günü onlara gitti. Putlarını kürsüler üstünde oturtmuşlardı. Onlara kurbanlar kesiyor, secde edi-

---

[133] Şuara 26/105
[134] Kamer 54/9
[135] A'raf 7/64
[136] Müminun 23/24
[137] Zahir b. Avvad el Elma-i, Kur'an'da Tartışma Metodları Trc. s.311
[138] Ebu Cafer en Nehas, Meani'l Kur'ani'l Kerim, C.5, s.26

yor, içkiler içiyorlardı. Defler ve çalgılar çalıyor, hayvanlar gibi uygun olmayan bir şekilde kadınlara yanaşıyorlardı. Ondan fazla guruba ayrılmış, Her bir gurupta çok sayıda insanlar vardı. Yünleri yakıp kavmin içine dalıyorlardı. Yüce Allah onlara yardım etmesini istedi. Tam putlara secde ederken Hz. Nuh (AS)'Şüphesiz ben size Rabbinizden bir nasihatçıyım ve sizi O'na ibadet ve itaat'e çağırıyorum. Ve sizi putlara ibadet etmekten nehy ediyorum" diye çağrıda bulundu.

O'nun daveti kulakları çınlattı, putlar kaideleri üzerinden düştüler, melik kürsüsünden baygın bir şekilde düştü. Ayılınca; Ey Kabil oğulları:daha önce benzerini duymadığım bu ses neydi? dedi. Bunun üzerine kavmi: Ey melik bu ses Nuh diye isimlendirdiğimiz, bizden biri olan ve fakat mecnun olan birinin sesidir, ki mecnunluğu bu günlerde artmıştır, dediler. Bunun üzerine Melik Hz. Nuh (AS)'ı dövdürdükten sonra getirtti. Bizim ilahlarımızı kötü andın. Sen kimsin diye sordu: Hz. Nuh (A.S) ben Lamek'in oğlu Nuh'um Allah'ın elçisiyim. Size O'ndan nasihatlaer getirdim ki O'na ve Resulüne inanasınız ve putlardan uzaklaşasınız diye" dedi.

Bunun üzerine kral Dermeşil, Öyle bir şeyle geldin ki, bilmediğimiz ve akıllı olduğuna inanmadığız şeylerden söyledin. Ve ekleyerek dedi ki: Eğer cinlere tutulmuşsan seni tedavi edelim veya eğer fakir isen seni varis kılalım. Bunun üzerine Hz. Nuh: Ey kavmim: Ben mecnun değilim ve elinizdekilere de ihtiyacım yoktur. Fakat sizin Allah'tan başka ilahınız olmadığına ve benim O'nun Resulü olduğuna şehadet etmenizi istiyorum, dedi.

Hz. Nuh (AS) böyle deyince; Dermeşil kızdı ve eğer bu gün bayram günü olmasaydı seni öldürürdüm dedi. Hz. Nuh (AS)'a ilk inanan Amre adında bir kadındı. O'nunla evlendi. Ondan Ham, Sam, Yafes ve üç kız çocuğu doğdu. Sonra da Vela adında bir k adın daha iman etti. Onunla da evlendi. Onadan da Kenan adında oğlu doğdu. Sonra münafıklık etti ve eski dinine döndü. [139]

Bu işkenceler çok uzun sürdü. Öyleki nesiller boyu devam etti. Nesiller işkence yapmayı ve Hz. Nuh (AS)'a inanmamayı biribirlerine miras bırakıyorlardı. Hz. Nuh (AS)'ın davetine karşılık onlar onu dövüyor. Bayıltıncaya kadar işkence ediyor. Öldü diye ayağından tutup zibilliklere bırakıyorlardı Ayılınca tekrar onları davet etmeye devam etti. Bu durum 300 yıl sürdü. Daha sonra Melik Dermeşil öldü. Yerine gelen oğlu daha dövüyor, daveti işitilmesin diye gürültü yapıyorlardı. Eline toprağı alıp yüzüne serpiyor "Al sana ey yalancı sihirbaz" diye hakaret ediyorlardı.Hz. Nuh (AS) onlardan birini yalnız bulsa yanına gidip davet ediyordu. Ancak bu davet sadece onların inadını ve küfrünü artırdı.

Bunun üzerine Hz. Nuh (AS):'Ya Rabb" dedi ben kavmimi gece- gündüz davet ettim'"Fakat davetim onların kaçışlarını artırmaktan başka bir katkıda bulunmadı. "Günahlarını bağışlaman için onları ne kadar davet ettimse parmaklarını kulaklarına tıkadılar. Örtülerini başlarına çektiler, direttiler ve kibirlendiler." [140]

---

[139] en Nüveyri, Nihayetu'l Ereb, ss.43-44
[140] Nuh 71/5-7

Buyurarak durumlarını Yüce Allah'a arz etti. Davete böylece 6-7. asra kadar devam etti. Taki Burin öldü yerine oğlu Teferdus geçti. O daha zalim inatçı ve aksi idi.

Hz. Nuh (AS) onların putlarını getirerek yüksek sesle'Ey kavmim Allah'tan başka ilah olmadığına ve Nuh'un da O'nun resulü olduğuna" şahadet edin dedi. Putları ters yüz oldu. Onlar Hz. Nuh (AS)'ı en şiddetli bir şekilde dövdüler. Ağzında ve burnundan kan gelinceye kadar karnının üstüne basıyorlardı. Onlardan biri vefat edeceği zaman çocuğunda O'na inanmaması konusunda söz alıyordu. Adamın biri çocuğu ile gelir ve şöyle derdi. "Ey oğulcuğum şu adama iyi bak şüphesiz babam beni taşıdı ve bu adamdan sakındır dı. Ben de seni sakındırıyorum ki seni üzerinde bulunduğun yoldan şaşırtmasın. Bu adam yalancı ve sihirbazın biridir, dedi.

Bunun üzerine yine Hz. Nuh (AS) onlara davette bulunuyordu. Ve feryad edip rabbine karşı şöyle nida da bulundu.'Bunlara karşı hilmin ve merhametin nedir? dedi. Onların inatlarını ve her şeyini açıkladı. Hz. Nuh (AS)'ın davetine devam etmesi üzerine yine ileri gelenlerden biri çocuğunun ondan sakındırıyordu. Çocuğu toprağı eline alıp, kesek haline getirdi. Hz. Nuh (AS)'e vurdu."Nuh dediki: Ey Rabbim yeryüzünde kafirlerden bir tek kişi bırakma"[141] diye niyazda bulundu. Melekler O'nun duasını alıp götürdüler. Hz. Nuh (AS)'ın kavminde üreme kesildi. Hz. Nuh (AS) kavminin içinden özellikle bazılarının müslüman olmasını istiyordu. Ancak yüce Allah Hz. Nuh (AS)'a vahy ederek inanmış olanlardan başkası iman etmeyecektir. Onların yap tıklarından dolayı üzülmemesini buyurdu. [142] Böylece Hz. Nuh (AS) kavminin helak olacağını anlamıştı. [143]

Hz. Nuh (AS) bir gün "LA İLAHE İLLALLAH" deyince putlar yüz üstü düştü bunu duyan kral, Mahuil Hz. Nuh (AS)'ı çağırdı. Nedir? senin bu yaptığın atalarımızın dinine karşı çıkıyorsun dedi. Hz. Nuh (AS)'da eğer bu taptıkalrınız ilah olsaydı yere düşmezlerdi. Kral Mahuil putlar bayrama hazırlanıncaya kadar Hz. Nuh (AS)'ı tuttu. Tekrar putlar kürsüye yerleştirildi: Bozulanlar yaptırıldı.

Hz. Nuh Kraldan kurtulmak için dua etti. Kral akıl hastası oldu. Bir hafta sonra öldü. Yerine oğlu Dermeşil geçti. Ve Hz. Nuh'u serbest bıraktı. Eski kralın cesedini putlar arasında altın bir serire konulup tavaf ettikten sonra gömdüler. Halk bayram günleri toplanır bu putlara saygı gösterir kurbanlar keserdi.

Yağus bayramında Hz. Nuh'LA İLAHE İLLALLAH" deyince putlar yere yıkıldı. Halk Nuh'u aldı, krala götürdü. Kral Nuh'a: Ben sana böyle yapma demedim mi? Hatta ona secde edeceksin demedim mi? dedi. Nuh ise eğer onlar ilah olsalardı yere yıkılmazlardı dedi. Nuh krala Allah'tan kork deyince; Kral: Bana böyle söyleme cesaretini nereden buluyorsun dedi ve ikinci bayrama kadar hapse attırdı ve sonra da gördüğü bir rüya üzerine serbest bıraktı. [144]

---

[141] Nuh 71/26
[142] Hud 11/36
[143] İbni Esir, el Kamil fi't Tarih, C.1, s.39; Sa'lebi, A'rais, s.55; en Nüveyri, Nihayetu'l Ereb, s.45
[144] Köksal Asım, Peygamberler Tarihi, ss.90-92

Bu işkence ve hakeret böylece devam etti. Çünkü mele' denilen Aristokrat sınıfı, kavmin uluları, kendilerine vekalet verilenler, sâdat, ileri gelen, havvas denilen kişiler -ki böyle isimlendirilmelerinin sebebi kalbleri heybet, gözleri de zinet ile doldurulmalarındandır.[145] Hz. Nuh'a oyunlar kuruyorlardı. Nuh'a mal teklif ediyor, O'nu öldürmeye teşebbüs ediyorlardı. [146] Onların asıl korkusu mevki ve makamlarının elinden çıkması olmasına rağmen hiç bunu gündeme getirmeden bir peygamber olsa ya eşraftan olmalıdır veyahutta melek olmalıdır. Ve Hz. Nuh'a seni kendimizden daha faziletli biri olarak görmüyoruz diyorlardı. [147]

Onların Nuh'a deli, mecnun demeleri, tebliğini engellemeleri üzerine[148] Nuh, Yüce Allah'a yalvararak Ya Rabbim ben yenik düştüm demesiyle[149] Allah'ın yardımı hemen ulaşıyor. Bu da gösteriyor ki Yüce Allah Peygamberlerini ve inanan kullarını küfür sistemine karşı destekler ve onun yenik düşmesine engel olur. Küfür tarafını mağlub eder.

F- NUH (AS)'IN ALLAH'A İLTİCASI VE KAVMİNİN HELAKI İÇİN DUA ETMESİ

Nuh, 950 yıl kadar uzun bir süre[150] kavmini İslâm'a davet etti.

Kavminin eziyeti üzerine; Yarabbi görüyorsun. Yaptıklarını eğer kullarına gereklilik görüyorsan onlara hidayet ver veya bana sabır ver onlara hükmedeyim. Şüpseiz Sen hakimlar ha kimisin. Allah (cc) onu ümitsiz görünce onların erkeklerinden ve kadınlarından artık neslin kesildiğini ve çocukların mü'min olmadığını vahyetti, Devamla Hz. Nuh'a üzülmemesini gemi yapmasını emretti.

Bunun üzerine Hz. Nuh daha da dehşete düşmüştü. Gemi nedir? dedi. Yüce Allah su üzerinde yüzen ve tahtalardan yapılan bir evdir dedi. Su nerde deyince Yüce Allah ben dilediğimi yapmaya muktedirim dedi. [151]

Kavminin eziyetinin had safhaya ve artık çocuklarına bile işkenceyi miras yoluyla öğrettiklerini görünce Hz. Nuh'Rabb'im dedi. Kevmim beni yalanladı."'Benimle beraber bulunan mü'minleri kurtar." "Biz de onu ve onunla beraber bulunanları dolu gemi içinde kurtardık." [152] diye buyurdu.

Hz. Nuh peşinden duasını adeta şerh ediyor ve açıyordu.'Rabbim beni, anamı, babamı inanarak evime gireni bağışla; zalimlerin de sadece helakını artır (Onların köklerini kurut." [153] Nuh duasında Lemak b. Muteveşellıh ve annesi babası mü'mindi. Bu duası ölmüş ve aynı zamanda daha doğacak olan mü'minlerin

---

[145] Zemahşeri, Keşşaf, C.2, s.85; Ebu Cafer en Nehas, Meani'l Kur'an, C. 2, s.46; Sevkani, Fethu'l Kadir, C.5, s.300; Nesefi Tefsiri, C.2, s.180; Taba Taba-i, el Mizan, C.10, s.174
[146] Sevkani, Fethu'l Kadir, C.5, s.300
[147] Zamhşeri, Keşşaf, C.2, s.260
[148] Kamer 54/9
[149] Kamer 54/10
[150] Ankebut 29/14
[151] Taba Taba-i, el Mizan, C.10, s.242
[152] Şuara 26/17-19
[153] Nuh 71/28

hepsini için geçerlidir. Bunun dışında Hz. Nuh evime gireni de bağışla diyor. Evden maksat ise;

a) Mescide giren

b) Gemiye giren

c) Dinine giren demektir.[154]

Nuh mü'minler için dua ettikten sonra; Kafirlerin helakı için de beddua etti. Ve Rabbine "(Bu öğütlerin hiçbirinin fayda vermediğini görünce) Nuh (Rabbine dönerek) Rabbim dedi onlar bana karşı geldiler de malı ve çocukları kendisinin ziyanı artırmaktan başka bir işe yaramayan (şımarık ve gururlu) bir adama uydular."[155] Ve devamla'Nuh dedi ki Rabbim kefirlerden tek bir fert bile bırakma."'Çünkü onları bırakırsan kullarını şaşırtırlar ve sadece ahlaksız ve nankör (insanlar) doğururlar."[156] Nuh bu bedduası sadece kavminin kafirleriyle kalmamış bilakis kendisinden sonra gelecek olan tüm kafirleri de içine alır.[157] Çünkü onlar asi olmuşlar ve Allah'ın dışında başka varlıklara tapmışlardır.[158]

Ayeti kerimede geçen ed-Deyyar yeryüzünde yürüyen kimse demektir.[159]

İnsan aklına acaba bir peygamber olarak Nuh niçin beddua etti? Kafirlerin çocukları da artık kafir olarak doğacağını nasıl biliyordu? gibi sorular gelebilir. 950 yıl kadar uzun bir süre yaşamış ve kavmine nesiller boyu tebliğ etmiş, çok az bir kısmı müstesna iman edeni de olmamıştır, psikolojik, sosyolojik ve fiili işkence ve hakarete maruz kalmamış bayıltırcasına dövülen ağzından burnundan kan gelen ölme terkerdilen bütün bu işkencelerden sonra bile "Yarabbi kavmimi bağışla çünkü onlar bilmiyorlar." diye niyazda buluna bir peygamber nasıl olur da beddua eder.[160] İşte bu durumda bu sorulara baktığımız zaman Hz. Nuh'un bedduasının sabırsızlıktan olmadığını[161] zaten Yüce Allah Hz. Nuh'a hitaben'Artık kavminden inanmış olanlardan başka kimse inanmayacak, onların yaptıklarından dolayı da üzülmemesini vahiyle bildirmiştir.[162] İşte Hz. Nuh bu kesin bilgiyi vahiyle aldıktan sonra beddua etmişti.[163]

İkinci husus ise Nuh artık 950 yıllık hayat tecrübesine dayanrak beddua etmişti.[164] Çünkü babalar ölmeden önce çocuklarını Hz. Nuh'un yanına getiriyor ve işte "Ey oğulcuğum bu adamdan sakınmanı istiyorum. Çünkü bu yalancının ve sihirbazın ta kendisidir. Babam da beni bu adama yaklaşmaktan sakındırmıştı." diye

---

[154] Raziy, Mefatihu'l Gayb, C.10, s.147; Havva Said, el Esas fi't Tefsir, C.15, s.356
[155] Nuh 71/21
[156] Nuh 71/26-27
[157] Elmalılı, Hak Dini, C.8, s.5380
[158] İbni Kesir Tefsiri, C.4, s.426
[159] Havva Said, el Esas fi't Tefsir, C.15, s.355
[160] Bkz. İbni Esir, el Kamil, C.1, s.59; Sa'lebi, A'rais, s.55; en Nüveyri, Nihayetu'l Ereb, s.45;
[161] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.30, s.146; Mevdudi, Tefhim, C.6, s.476
[162] Hud 11/36
[163] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.30, s.146
[164] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.30, s.146

tembih ettiklerini çok iyi biliyor.[165] İşte Nuh bu tecrübesine dayanarak Cenabu Hakk Nuh'un duasını kabul etmiş ve onlardan tek bir ferdi bile bırakmamıştır.[166] Şayet denilse ki babaları tufanı hak etmişlerdi fakatçocukların günahı neydi? Cevaben:

a) Tufandan 40 yıl önce Allah onların ana rahmini ve erkeklerin sülbünü kurutmuştu. Çocuklar zaten yoktu.

b) Allah, çocukları acısız helak etti ve zaten ceza da vermeyecekti.

c) Onları boğarak helak etti fakat bununla onları değil anne ile babalarına ceza verilmiş oldu. Çünkü çocuklar da onların gözlerinin önünde boğuldular.[167] Aynı zamanda kavmi Nuh'a eziyet etmekle çocukları, malları ve ekinleri 40 yıl önce helak olmuştu. Hz. Nuh ile alay edenler kıtlığa yakalanıp geçim sıkıntısına düştüler. Bundan dolayı Hz. Nuh'a gelip tahammül güçlerinin kalmadığını kurtulmalarının nasıl olacağını sordular.[168]

Nuh bu dua ve bedduayı ne zaman yaptığı hususuna gelince:

a) Mü'minler için duayı boğulma anında yaptığı, çünkü tufanın o haşaveti karşısında Nuh Yüce Allah'tan mü'minlerin kurtarılmasını istemiştir.

b) Nuh tebliği uzun yıllar devam ettiği halde kavmi olumlu bir cevap vermedi Yüce Allah'tan da artık kavminin içinde inanacak kimse olmayacaktır.[169] Vahiy geldikten sonra Nuh Yüce Allah'a'Yeryüzünde kafirleden tek bir fert bırakma."[170] diye beddua etmiştir.[171]

Nuh'un kıssasında dikati çeken bir husus da Hz. Nuh kavminin işkencelerinin devam etmesi, uzun süre inanan insanların olması nedeniyle, artık bu hakaretler ve eziyetlere dayanma direnci gösteremeyerek Rabbine iltica etmesidir.

Nuh kavminin yalanlaması, bu cinlenmiştir demeleri ve ona çeşitli eziyetler ederek davetini engellemeleri[172] bunun üzerine Rabbine:'Ben yenik düştüm, yardım et" diye yalvardı.[173] "Biz de boşalan bir su ile göğün kapılarını açtık"[174] Bu ayetlerden şu gerçek ortaya çıkıyor. Hz. Nuh beşer olarak gücünün son sınırına geldiği zaman Allah'a sığınıyor ve Allah da hemen yardım ediyor.'Ben mağlubum bana yardım et" demesi[175] Bir görevden kaçma ifadesi değildir. Bilakis görevini tam manasıyla yerine getirmesi için takviye kuvvet istemektir. Bu kuvveti de Yüce Allah tarafından gönderilmiştir. Gökten suyun indirilmesi, yerden kaynaklar halinde

---

[165] İbni Esir, el Kamil, C.1, s.39; Sa'lebi, A'rais, s.55; en Nüveyri, Nihayetu'l Ereb, s.45
[166] İbni Kesir Tefsiri, C.4, s.427
[167] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.30, s.147
[168] Vehbi Mehmet, Hulasatu'l Beyan, C.15, s.6161
[169] Hud 11/36
[170] Nuh 71/26
[171] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.26, s.144
[172] Kamer 54/9
[173] Kamer 54/10
[174] Kamer 54/11
[175] Kamer 54/10

suyun fışkırması[176] tufanın meydana gelmesi Yüce Allah'ın peygamberlerini küfür sistemine karşı desteklemesidir. Bu destekleme hadisesini diğer peygamberlerin hayatlarında görmek mümkündür.

Hz. İbrahim ile Nemrut arasındaki mücadelede de Hz. İbrahim'in kırdığı putların cezası olarak Hz. İbrahim'in ateşe atılması ve ateşin Hz. İbrahim üzerinde serin ve esenlik olması Yüce Allah'ın peygamberlerini küfür sistemine karşı desteklemesinin bir göstegesidir.[177]

Firavun'un takibinde denizin Musa ve beraberindekiler için açılması[178] Yüce Allah'ın peygamberlerini mucizelerle desteklemesidir.

Öyleyse elindeki tüm kuvvetini harcadıktan sonra ALlah'a sığınmak putçu sistemlere boyun eğmek her peygambere olduğu gibi her mübelliğ hatta her müslümanın şiarı olmalıdır. Çünkü Allah'ın gücü her gücün üstündedir. Ve Allah dara düşen her kuluna yardım eder.'Kim ki Allah'tan gereği gibi sakınırsa Allah ona bir yol açar ve bilmediği bir yerden rızıklandırırsa ve Allah O'nun emirlerinden yüz çevireni dar bir geçimle cezalandırır.[179] Bu dünyada kör olmadığı halde de onu âmâ olarak haşreder.[180] Onun için her mü'min bunu hesaba katarak hayatını düzenlemelidir. Nuh'un kavmi de diğer birçok peygamberin kavmi gibi tebliğini kabul etmedi. 950 yıllık tebliğin karşılığı çok az sayıda kişi iman etti. Hatta kendisine inanmayanlar arasında karısı[181] ve oğlu da vardı.[182] Nuh kavmini tahlil ettiğimiz zaman kendilerine ve inkar için birtakım sebepler ileri sürüyorlar. Bu sebeplere baktığımız zaman tarihin tekerrür ettiğini Hz. Adem'den Hz. Muhammed'e kadar bütün peygamberlerin aynı ithamlara maruz kaldığını, ve aynı bahanelerle ilahi mesajı kabule yanaşmadıklarına şahid oluruz. Bu sebepleri şöyle sıralamak mümkün olur.

1- Risaleti beşeriyetin üstünde tutma: Onlara göre peygamberin beşer olması davete engeldi. Çünkü kendileri gibi biri olanın tebliğ etmesi uygun olmaz. Tabi ile matbunun farklı olması gerekirdi. İşte bunun için'Kavminin içinden biri ileri gelen inkarcı bir grup (şöyle) dedi. Bu da sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir. Size üstün gelmek istiyor. Eğer Allah (elçi göndermek) dileseydi meleklerini indirirdi. Biz ilk babalarımızdan böyle bir şey işitmedik." diyorlardı.[183] Bununla Allah'ın yeryüzünde halife olarak gönderdiği[184] beşeri risalete layık görmüyorlardı. İnsanın buna güç yetirmeyeceğini zannediyorlardı.

---

[176] Kamer 54/11-12
[177] Enbiya 21/57-69
[178] Bakara 2/50
[179] Talak 65/2-3
[180] Taha 20/124-128
[181] Tahrim 66/10
[182] Hud 11/42-43
[183] Mü'minun 23/24; Taberi Tefsiri, C.10, s.16; Sevkani, Fethu'l Kadir, C.3, s.481; Mevdudi, Tefhim, C.3, s.411; Hicazi, Furkan Tefsiri, C.4, s.190; Fizilal Trc., C.8, s.151
[184] Bakara 2/30

Oysa Nuh'un da kendileri gibi bir insan olduğunu gaybı bilmediğini melek olmadığını beyan ediyordu. Durum böyle olduğu halde onlar gelecek peygamberin mele olması gerektiğini iddia ediyorlardı. Hz. Nuh onlara cevaben bu konuda herhangi bir şey istemediğini de bilirtiyor ve "Bana bunu soracağınıza veya isteyeceğinize, kültür, maneviyat ve gerçeğin ilkeleriyle ilgili soru sorun ki cevaplandırayım" gayb ile ilgili olanları diye cevap veriyordu. [185]

2- Deli olma ve sapıklıkla suçlama: O'nun tebliğine icabet etmeyen kavmi'O kendisinde delilik bulunan bu adamdır. Başka bir şey değildir. Hele bir süreye kadar onu gözetleyin." [186] "Kavminden ileri gelenler biz seni apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz." [187] dediler. Nuh da cevaben "dedi ki; Ey kavmim bende bir sapıklık yok. Ben alemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş elçiyim." [188] buyurdu.

Ve Nuh delillerini saymak onların iddialarını çürütüyordu.'Dedi ki ey kavmim bakın ya ben Rabbimden bir delil üzerinde isem? Kendi katından bana rahmet vermiş de o (rahmet) sizin gözlerinden gizli bırakılmış ise? Şimdi onu istemezken biz sizi o (ilahi rahmetine) zorla mı sokacağız?" [189] Böylece Hz. Nuh onların sapık ve deli iddialarını çürütmüş oluyordu.

3- Yalancılıkla suçlama: Diğer peygamberler yalanlandığı gibi Nuh kavmi de Nuh'u yalanlamıştı.[190] "Onlardan önce Nuh kavmi de yalanlamıştı, kulumuzu yalanladılar ve cinlenmiştir dediler ve O(na çeşitli eziyetler yapılarak tebliğden) men edildi." [191] Kavmi tarafından yalancılıkla suçlanan ve bunun için tabi olmayacaklarını söyledikleri Nuh da diğer tüm peygamberler gibi'gönderilmiş güvenilir bir elçi"idi. [192]

4- Nankör olmaları Yüce Allah'ın bir nimet olarak güvenilir, nasihatçı ve kendilerinden bir ücret almadığı halde onun bu davetine karşılık nankörlük ettiler. Bu gerçek, Kur'an-ı Kerim'de'(Kendisine karşı) Nankörlük edilen (kulumuz)a (bizden) bir mükafaat olmak üzere (gemi) gözlerimizin önünde akıp gidiyordu." [193] şeklinde ifade edilerek Nuh kavminin 950 yıllık davete icabet etmemekle ne kadar nankör olduklarını beyan buyrulur.

5- Kuru inat ve kibirlenme: Kur'an-ı Kerim'de ifade edildiği gibi tüm kavimler için inkar etme sebeplerinin başında kibir ve kuru inad gelir. Şeytan'ı Hz. Adem'e secde etmekten men eden duygunun kibir olduğu bizzat Kur'an'ın ifadesidir. [194] Bu kibirin ve secde etmemenin izahını da kendisinin ondan daha hayırlı ol-

---

185 Mevdudi, Tefhim, C.2, s.388
186 Müminun 23/26
187 A'raf 7/60
188 A'Raf 7/61
189 Hud 11/28
190 Şuara 26/105
191 Nuh 71/9
192 Şuara 26/107
193 Kamer 54/14
194 Bakara 2/34

duğunu söyleyerek ifade eder. Çünkü Adem çamurdan şeytan ise ateşten yaratılmıştır.[195] Şeytanın mantığına göre hayırlı olmak kuvvetli olmakla değerlendirilir.

İşte Nuh'un daveti de kavminden kabul görmesi gerekirken bizzat onların kibirlenip inatların artırmış ve iman etmelerine engel olmuştur. Kibirlerinden dolayı örtülerini başlarına çektiler kulaklarını tıkadılar.[196] Onların bu kibiri onları helake kadar götürdü.

6- Hoş görme ve alay etme: Alay etme de inkar etmenin temel karekterlerindendir. Önce küçük düşürürler, sonra da alay ederek toplumun gözünden düşürmeye çalışırlar onların bu içinde bulundakları psikolojik durum, onların inanmalarına engel olur. Firavun, Musa ile arkadaşlarına gittiklerini duyunca peşlerinden kentlere toplayıcılar gönderildiler ve bunları (İsrailoğulları) az bir topluluktur[197] diyerek onları küçük düşürüyordu.

"Nuh gemiyi yapıyorken kavminden ileri gelenler yanından geçtikçe onunla alay ediyorlardı. (Nuh da cevaben) Siz bizimle alay ederseniz sizin alay ettiğiniz gibi bizde sizinle alay ederiz dedi"[198] Bu ruh hali onları iman etmekten alıkoydu.

7-Ata dinine bağlılık: Batıl olanlar gelenekleri kendilerine din edinen tarihperest toplumlara yeni çağrıyı sunan tüm peygamberlere "Ata dinini" ihlal etmekle suçlanmışlardır. Bunların başında ise tabi olarak Hz Nuh'un kavmi gelir. Bunların "And olsun ki biz Nuh kavmine gönderdik ey kavmim dedi. Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Hala korunmaz mısınız." Kavminin içinden ileri gelen bir grup (şöyle dedi): Bu da sizin gibi bir insandır. Size üstün gelmek istiyor. Eğer Allah (elçi gönderme isteseydi) melekleri indirirdi. Biz ilk babalarımızdan böyle bir şey işitmedik."[199] Yine geçmiş tanrılarına bağlı kalma isteğini Kur'an-ı Kerim şöyle ifade ediyordu: "Dediler ki tanrılarınızı bırakmayın.[200] Ne Veddi, ne Suva'ı ne de Yağus'u, Ye'uk'u ve Nesr'i bırakmayın bu da (kötü) geleneğe ve ata dinine bağlı olmanın inanmaya engel olarak ifade edilebilir. Bu davranış şekli sadece Allah'ın kavmine has bir özellik değildir. Salih'in kavmi karşı çıkarken "Daha önce içimizden ümit beslenen biriydin. Şimdi atalarımızın taptıklarına tapmaktan bizi men mi ediyorsun?"[201] diyorlardı.

Şuayb'ın kavmi "Namazın mı bizi atalarımızın dinine tabi olmaktan engelliyor?"[202] diyorlardı. İbrahim'in kavmi körü körüne putlara tapmanın izahını babalarını böyle yapar görmelerine bağlayarak yapıyorlardı.[203] Mekkeli müşrikler de diğer kavimlerden farklı değillerdi. Yaptıkları kötülükleri bile babalarının davranışlarına bağlıyor ve Allah dediği yola ve babalarını üzerine bulunduğu dine tabi

---

195 A'raf 7/12
196 Nuh 71/6-7
197 Şa,uara 26/54
198 Hud 11/38
199 Mü'minun 23/23-24
200 Nuh 71/23
201 Hud 11/62
202 Hud 11/87
203 Şuara 26/74

duğunu söyleyerek ifade eder. Çünkü Adem çamurdan şeytan ise ateşten yaratılmıştır. [195] Şeytanın mantığına göre hayırlı olmak kuvvetli olmakla değerlendirilir.

İşte Nuh'un daveti de kavminden kabul görmesi gerekirken bizzat onların kibirlenip inatların artırmış ve iman etmelerine engel olmuştur. Kibirlerinden dolayı örtülerini başlarına çektiler kulaklarını tıkadılar. [196] Onların bu kibiri onları helake kadar götürdü.

6- Hoş görme ve alay etme: Alay etme de inkar etmenin temel karekterlerindendir. Önce küçük düşürürler, sonra da alay ederek toplumun gözünden düşürmeye çalışırlar onların bu içinde bulundakları psikolojik durum, onların inanmalarına engel olur. Firavun, Musa ile arkadaşlarına gittiklerini duyunca peşlerinden kentlere toplayıcılar gönderildiler ve bunları (İsrailoğulları) az bir topluluktur[197] diyerek onları küçük düşürüyordu.

"Nuh gemiyi yapıyorken kavminden ileri gelenler yanından geçtikçe onunla alay ediyorlardı. (Nuh da cevaben) Siz bizimle alay ederseniz sizin alay ettiğiniz gibi bizde sizinle alay ederiz dedi"[198] Bu ruh hali onları iman etmekten alıkoydu.

7-Ata dinine bağlılık: Batıl olanlar gelenekleri kendilerine din edinen tarihperest toplumlara yeni çağrıyı sunan tüm peygamberlere "Ata dinini" ihlal etmekle suçlanmışlardır. Bunların başında ise tabi olarak Hz Nuh'un kavmi gelir. Bunların "And olsun ki biz Nuh kavmine gönderdik ey kavmim dedi. Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Hala korunmaz mısınız." Kavminin içinden ileri gelen bir grup (şöyle dedi): Bu da sizin gibi bir insandır. Size üstün gelmek istiyor. Eğer Allah (elçi gönderme isteseydi) melekleri indirirdi. Biz ilk babalarımızdan böyle bir şey işitmedik." [199] Yine geçmiş tanrılarına bağlı kalma isteğini Kur'an-ı Kerim şöyle ifade ediyordu: "Dediler ki tanrılarınızı bırakmayın. [200] Ne Veddi, ne Suva'ı ne de Yağus'u, Ye'uk'u ve Nesr'i bırakmayın bu da (kötü) geleneğe ve ata dinine bağlı olmanın inanmaya engel olarak ifade edilebilir. Bu davranış şekli sadece Allah'ın kavmine has bir özellik değildir. Salih'in kavmi karşı çıkarken "Daha önce içimizden ümit beslenen biriydin. Şimdi atalarımızın taptıklarına tapmaktan bizi men mi ediyorsun?" [201] diyorlardı.

Şuayb'ın kavmi "Namazın mı bizi atalarımızın dinine tabi olmaktan engelliyor?"[202] diyorlardı. İbrahim'in kavmi körü körüne putlara tapmanın izahını babalarını böyle yapar görmelerine bağlayarak yapıyorlardı.[203] Mekkeli müşrikler de diğer kavimlerden farklı değillerdi. Yaptıkları kötülükleri bile babalarının davranışlarına bağlıyor ve Allah dediği yola ve babalarını üzerine bulunduğu dine tabi

---

[195] A'raf 7/12
[196] Nuh 71/6-7
[197] Şa,uara 26/54
[198] Hud 11/38
[199] Müminun 23/23-24
[200] Nuh 71/23
[201] Hud 11/62
[202] Hud 11/87
[203] Şuara 26/74

olmakla bahaneler uyduruyorlardı. Kur'an-ı Kerim'de bu gerçeği şöyle ifade buyuruyor;'Onlar bir kötülük yaptıkları zaman: Babalarımızı bu yolda bulduk bunu bize Allah emretti derler. De ki Allah kötülüğü emretmez. De ki Allah'a karşı bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz.[204]'Onlara: Allah'ın indirdiğine uyun dense; hayır biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yola) uyarız. derler. Peki ataları bir şey düşünmeyen doğru yolu bulamayan kimseler olsalar da mı? Atalarının yoluna uyacaklar." [205]

Bu ayet'i kerimelerin ışığı altında başta Hz Nuh'un kavmi olmak üzere günümüze kadar bir çok kavmin ve fertlerin inanmalarına engel olan duygu "Ata dinine" bağlı kalma isteği ve düşüncesidir. Körü körüne geleneğe bağlı kalma suçunu Allah'a yükleme düşüncesi toplumların önünde gerçeğe kavuşmalarına en büyük engel teşkil etmektedir.

8- Faiklerin tabi olması: Nuhun kavmini en büyük zaafları ve itiraz noktası Hz Nuha avamam tabi olması idi. Onlar göre kendilerinin böyle bir sınıf insanla birlikte olmaları münkün değildi. Onun içinde:" Dediler ki: Sana bayağı kimseler uymuşken biz sana inanır mıyız?" [206] ve yine'Kavminden ileri gelen inkarcı grup dediki: Biz seni de bizim gibi insan görüyoruz ve sana bizim basit görüşlü ayak takımlarımızdan başkasının uyduğunu görmüyoruz. Sizin bize karşı bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz.Tersine sizi yalancı sanıyoruz"[207] şeklinde itiraz ettiler.

Onların bu davranışı dunyada ilk sınıf mucadelesinin ortaya çıkışıdır. Bu sınıf mucadelesi insanlaık tarihinde o günden beri insanlığı ateş kitlesi üzerinde tutuyor ve bundan dolayıdır ki; bir çok suçlar cezası kalıyor. İnsanlık bu sarhoşluktan uyanmamıştır. Oysa güç, kuvvet zenginlik ve farklı sınıflardan olmak, insanlığın iyilik ölçüsü olmamalıdır. [208]

Nuh inananların çoğu fakirler ve yoksul kişiler ile mevkisi olmayan gençlerdi. Dolayısıyla eğer Nuh'un measajı kayda değer olsaydı önce, zenginler, bilginler, din adamaln, soylular, mevki-makam sahipleri ve akıllı kimseler inanırdı. Bunlar inanmıyorlarsa sağduyudan yoksun basit reyli kişilerin inandığı bir dini nasıl kabul edebilirlerdi. Bunu kabullenmeleri mümkün değildi. [209] Böyle olan bir toplulukla aynı otoriteye boyun eğmeleri mümkün değildir. Zengin, fakir, aristokrat ve avam sınıfı nasıl onlarla bir arada olabilirdi. [210]

Kendilerini üstün bir sınıf olarak gören'Erazil" dedikleri, soyu düşük, fakir, basit meslek sahipleri ile bir arada olmayı kibirlerinden ve gurularından kendilerine yediremiyorlar. [211] Oysa dindarlık zenginlikle ölçülmez. En büyük zenginlik dini zenginliktir. Mü'min için'Rezil" kelimesini kullanma caiz olmaz. İsterse en

---

[204] A'raf 7/28
[205] Bakar 2/170
[206] Şuara 26/111
[207] Hud 11/27
[208] Saltut, a.g.e., s.157
[209] Mevdudi, Tefhim, C.4, s.45
[210] R. Rıza, Menar, C.12, s.62; Saltut, a.g.e., s.156; Komisyon, Kısasu'l Enbiya, s.14
[211] İbni Kesir, Tefsiri, C.3, s.340

fakir ve nesebi en düşük olsun zaten peygamberlere de bu gibi insanlar ittiba edegelmişlerdir.[212]

Kefirler cahilliklerinden dolayı şerefi, mevkiyi, makam ve malla ölçerler ayrıca onlara göre şerefin ölçüsü çok mal sahibi olmak, çok evler sahibi olmak veya etrafındaki tabii olanların çokluğuyla ölçülüdür. Bilakis fakirlik ve zayıflıklarına rağmen mü'minler onlardan daha şereflidir.[213] Yine onlar fakirleri sığınacak başka bir yer bulamadıkları için peygaberimize tabii olduklarını ileri sürerler.[214] Nuh kavminin ileri sürdüğü görüşlerden birisi de ancak fakirleri yanından kovma şartıyla kendilerinin iman edebileceklerini söylemeleridir.[215] Nuh "Ey kavmim ben onları kovarsam Allah'a karşı beni kim savunur düşünmüyor musunuz?"[216] "Ben inananları kovacak değilim."[217] cevabını veriyor.

Nuh kavmine hitaben: Ey kavmim sizin ayak takımı dediğiniz kimseleri imana çağırdım. Onlar da geldiler. Ben insanlardan sadece iman etmelerini istiyorum başka bir şey istemiyorum.

İstediğim para değildir ki; Zenginlerle sarmaş dolaş olayım da fakirler kovayım. Benim yanımda bütün insanlar eşittir.[218] Nuh devamla "Benim mesajımı kabul edip ona göre davranan insanların yaptıklarının değerini ve onları imana götüren etkenleri değerlendirmek için hiç bir amacam yoktur. Bu benim işim de değil; değerlendirme işi Allaha aittir.

İkinci olarakta böylesine mantıksız bir tavır takınır da beni dinlemek bile istemeyenlere saygı duyarak, onları kovarmıy mı? Ben yalnızca gittiğiniz yolun yanlış olduğunu sizi helaka götürdüğünü; çağırdığım yolun her kes için kurtuluş yolu olduğunu açıkça ikaz eden bir uyarıcıyım.[219]

Uyarılarıma kulak verip benimsemez veya kör körüne helaka giden yolda yürümeye devam ederseniz, bu size kalmış bulunuyor. Kulak verip doğru yolu benimseyenlerin atalarını, sınıflarını ve mesleklerini araştırmam gerekmez. Onlar sizin gözünüz de'Erazi olabilirler. Fakat fakat ben onları kovup, sizi bekleyemen.[220]

Nuh kavminin bu meyanda ikinci bir istekleride cehaletin eseri olarak peygamberliğin seçimi ile ilgilidir. Eğer Allah peygamber seçecek idi ise mutlaka üst tabakadan ve eşraftan bir olmalıydı. Oysa seçim işi bizzat Allah tarafından yapılıyor. bu seçimde, mevki, makam, mal ve mülk etkili olmuyor. Doğrudan doğruya ruh haliyle ilgi oluyor ve tasarrufuda Allah aittir.[221]

---

[212] Nesefi, Tefsir, C.3, s.190
[213] Taba Tab-i, el Müzan, C.15, s.296; Sabuni, Safvetu't Tefasir Trc., C.3, s.88
[214] Hicazi, Furkan Tefsiri Trc., C.4, s.367
[215] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.24, s.155; Beydavi Tefsiri, C.4, s.107
[216] Hud 11/30
[217] Şuara 26/11
[218] Kutub, Fizilal Trc., C.8, s.155
[219] Mevdudi, Tefhim Trc., C.4, s.47
[220] Mevdudi, Tefhim Trc., C.4, s.47
[221] Zemahşeri, Keşşaf, C.2, s.388; Fizilal Trc., C.8, s.151; Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Muhammed Rıfat, Tarihu'l Ummeti'l Müslimeti'l Vahide, c.96

Fakirlerin "Erazil" diye isimlendirilmeleri tüm dönemlerde kafirler tarafından mü'minler tarafından verilen isimlendirme şekli olmuştur. Peygamberlere tabi olanlar arasında fakirlerin çoğunlukta olması fitraten daha uygundur. Çünkü din onları kula kul olmaktan kurtarıp Allah'a kulluğa, dolayısıyla hürriyete götürür. Bu bakımdan zenginlerin ve saltanat sahiplerinin iman etmeleri çok zordur. Çünkü onlar kendilerini (Nuh dahil) herkesten daha üstün görüyorlardı.[222]

Peygamberlere fakirlerin tabi olmaları adeta onların bir özelliği haline gelmiştir. Heraklius, Ebu Süfyan'a Muhammed'e tabi olanlar kimlerdir? Fakirlerden midir? diye sorunca Ebu Süfyan evet daha çok bizim fakirlerimizdir, diye cevap verdi. Heraklius Onun peygamber olduğnu söyledi.[223] Yine Kureyş ileri gelenlerinden Bilal, Süheyl, Ammar gibi sahabilerin Hz. Peygamberin yanında bulunanaları, kovma isteği, bir tekerrürü ve bir gerçeği daha ortaya koyuyor ki O da: Peygamberleri kabul edenlerin en çok fakirler olduğu gerçeğidir.[224] Ebu Lehebin Hz. Peygembere; Senin bu dinin benimle başkasını bir tutacak mı? sorusuna karşılık, "evet" deyince'Benimle başkasını eşit tutan dine yuh olsun"[225] demesi, Nuh kavminin'Biz sana nasıl tabi olalım sana bizim ayak takımımız tabi olmuşken"[226] mantığıyla uyum içindedir. Kısacası Nuh kavmi hem peygamberin hemde ona tabi olanların zengin, ileri gelen, eşraf olması gerektiğini, fakirlerin Hz. Nuh'a inanmasının bir eksiklik olduğunu kabul etmiş, onlarla beraber olmayı zillet telakki etmişlerdir. Halk Hz. Nuh'a çeşitli iftiralar atarak engel olmaya çalıştılar. Bundan maksat insanların nazarında Hz. Nuh'un itibarını düşürmektir. Nuh halkının, değer ölçülerini oluşturan özellikler şunlardır: Bilgisizlik, eskiye bağlılık, baskı, kötülükten zevk almak, alay etmek, kibirlenmek, haksızlık yapmak ve nankörlük etmektir.

Nuh'un kavmi davranış ve değer ölçülerini belirleyen yeni toplumsal çarkının hangi esaslar üzerine kurulmasını istiyorlardı? sorusuna gelince, sınıf hakimiyetini yaşatma çabası oldukça dikkat çekmektedir. Aynı millete mağlup olan fertlerine birbirlerini daha doğrusu asilzadeler, eşraf ve zenginler diğerlerine baskı yapmakta, menfaatleri doğrultusunda kullanmaktadır. İlk toplumsal, siyasi eğitimin yerini telkin tuttuğunda halkın telkinle zalimlere alet edilmesi diğer davranış özelliği olarak ortaya çıkmaktadır. Kendi değerini muhafaza etmek, Hz. Nuh'a engel olmak, etkisini azaltmak için iftira ve yalana başvurmuşlardır.

Nuh kavminin davranışı yeryüzünde ilk sınıf mücadelesinin vuku bulduğu zenginlerin fakirleri hor gördüğü kötü bir örnek olarak ortaya çıkmıştır.

---

[222] Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Muhammed Rıfat, a.g.e., s.95-96
[223] İbni Kesir Tefsiri, C.2, s.442
[224] İbni Kesir Tefsiri, C.2, s.443; İbni Kesir, Kısasu'l Enbiya, s.120
[225] Elmalılı, Hak Dini, C.9, s.6255
[226] Şuara 26/111

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NUH (AS)'IN KAVMİNİN CEZALANDIRILMASI VE TUFAN

A- GEMİNİN İNŞASI VE BOYUTLARI

Nuh uzun yıllar tebliğ ettiği fakat bu tebliğinden yeteri kadar verim alamadı. Kavmi onu yalanladı işkenceler çektirdiler. Hakaretle alay etti.

"Bunun üzerine Nuh Rabbine"'Ben yenik düştüm bana yardım et" diye yalvardı. [1] 'Rabbim bani yalanlamalarına karşı bana yardım et." [2] diye dua etti. Nuh'un mirası üzerine Cenab-ı Allah'Andolsun ki Nuh bize yalvarıp yakardı. Biz de duayı güzel kabul ederiz." [3] diyerek duasına icabet etti.'Nuh'a vahyolundu ki kavminden inanmış olanlardan başka kimse inanmayacak onların yaptıklarından dolayı üzülme." gözlerimizin önünde vahyimiz gereğince gemiyi yap ve zulmedenler hakkında hitabetme (onların kurtuluşu için bana yalvarma) Onlar mutlaka boğulacaklardır." [4]

Bu noktada tebliğin ince bir mesajı ortaya çıkmakatadır. Tebliğ yapıldıktan sonra hemen istemenin yerine mühlet verme ve inanacaklar varsa onların tepkisini beklemek gerektiği mesajı verilmektedir. [5]

Ayrıca artık sıkışan ve daralan bir peygamberi yalnız bırakmak Yüce Allah'ın şanına yakışmazdı. Onun için'ben mağlubum"[6] diye yalvarınca Cenabu Allah'ın yardımı geliyor. Ancak buna rağmen bir çalışmanın ve çabanın olmasıda gerekiyor olacak ki Cenabu Allah O'na (Nuh'a) gemiyi yapmasını emretmektedir.

Dahakk'ın İbni Abbas'tan yaptığı rivayete göre de Nuh, kavmi tarafından bayıltılıncaya kadar dövülür evine atılırdı. Öldü diye öylece bırakılırdı. Sonra da çıkar yine onları davet ederdi. Ta ki kavminin imanından ümitsiz olunca adamın biri çocuğuyla geldi. Asasına dayanarak yürüyordu. Sonra çocuğuna, oğulcuğum bu ihtiyar adama bak seni aldatmasın. Çocuğu, babacığım asamı ver dedi. Onu aldı Hz. Nuh'a şiddetli bir şekilde vurdu. Yüzünü yaraladı. Yüzünden kanlar akmaya başladı. Bunun üzerine Nuh; Kullarının bana yaptıklarını görmüyor musun? Eğer onlar gerekli ise onları hidayete erdir. Yoksa hakkında hüküm verinceye kadar bana

---

[1] Kamer 54/10
[2] Mü'minun 23/26
[3] Saffat 37/75
[4] Mü'minun 23/27
[5] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.391
[6] Kamer 54/10

sabır ver dedi. [7] Bunun üzerine Yüce Allah "Bundan sonra kavminden hiç kimse iman etmeyecektir." [8] diye vahyet ti. "Gemiyi yap" dedi. Nuh Ya Rabbi gemi nedir? Dedi ki tahtadan yapılmış, itaat edenleri onunla kurtaracağım ve yeryüzünde yüzen bir evdir. İsyan edenleri de boğacağım. Ya Rabbi su neredadir? dedi. Dedi ki ben dilediğimi yapmaya muktedirim. Dedi ki tahta nerdedir? Dedi ki ağaç dik. O da Hint Ardıcını dikti. Yirmi sene kadar onları davet etmekten men etti. Ondan oraları elçektirdi. Fakat yine alay etmeye devam ettiler. Ağaçlar yetişince gemiyi yapmayı emretti. Ağaçları kesti, kuruttu ve birbirin e ekledi. Dedi ki Ya Rabbi nasıl yapayım? Buyurdu ki üç şekilde yap. Kafası tavusun başı gibi; gövdesini kuşların gövdesi gibi, arka kısmını da horozun kuyruğu gibi yap dedi. Ve onu katkat yaptı. Yüce Allah; isyan edenlere karşı gazabım arttı diye Cebrail'i gönderip gemiyi çabuk yapmasını emretti. Marangozlar tuttu. Oğulları Ham, Sam, Yafes de beraber çalıştılar. Geminin uzunluğunu 600 zira', enini 330 zira', yüksekliğini 33 zira' yaptı. Daha sonra Yüce Allah yerden kaynayan bir zift fışkırttı. Onunla sıvadı. Gemi üç katlı idi. Alt katında vahşi ve yırtıcı hayvanları, ortakatında diğer hayvanları, üst katına ise kendisi ve beraberindekiler bindiler. Hasan-ı Basri'den yapılan bir rivayete göre boyu 1200 zira, eni 600 zira yüksekliği ise 30 zıra idi. İbni Cuzet ise geminin boyutlarınm;uzunluğu 300 zira, eni, 150 zira yüksekliği ise 30 zira olduğunu rivayet eder.Buna göre ise üst katında kuşlar orta katında insanlar alt katında ise vahşi ve yırtıcı hayvanlar var idi. Mukatail, geminin yapımının 400 yıl sürdüğünü belirtir. [9] Bazı selef alimlerine göre yüce Allah gemiyi yap deyince Hz Nuh ağaç dikti. Bir rivayete göre 100 yıl, bir rivayete göre de 40 yıl bekledi. İbni ishak nuhun gemisi Hint çinarındandı cenab-hak Nuh'Nuh yapacağı geminin boyunun 80 zira olmasını dış dış kısmını ziftle sıvanmasını burun kısmının ise suları yarabilmesi için biraz eğik olmasını emretti. Buna göre boyutları ise Katede'ye göre boyu 300 zira eni 50 zira idi.Hasan-ı Basri'ye göre ise boyu 600 zira, eni ise 300 zira idi ibni abbas ise boyunun 1200 zira eninin 600 zira olduğunu söyler[10]

En-Nuveyri:Geminin boyunun 1000 zira olduğunu enini 500 zira yüksekliğinin 300 zira olduğunu Nuh'un üç oğlunun da Gemi yapımında çalıştıklarını Ayrıca gece Gemiyi yakmaya gidip yakamadan geri durumca gelip Hz Nuh'a yine buda senin sihirlerinden bir sihirdir dediklerini rivayet eder[11]

Gemini boyutları hakkında çok farklı rivayetler vardır. Kimsine göre boyu 300 arşın eni 50 arşın yüksekliği ise 30 arşın dır[12]. Bazı rivayetlerde ise: Boyu 1200 eni 600 zira[13] Taberi bu son rivayeti Hz isa'nın dirildiği Ham'ın söylediğini belirtir.Buna göre Hz isa'nın havvariler Hz isa'dan Nuh'un gemisi hakkında bilgi

---

[7] İbni Cevzi, Radu'l Mesir, C.4, s.101-102
[8] Hud 11/36
[9] İbni Cevzi, Radu'l Mesir, C.4, ss.102-103
[10] İbni Kesir, el Bidaye, C.1, ss.124-125
[11] en Nüveyri, Nihayetu'l Ereb, s.46
[12] İbni Sa'd, Tabakat, C.1, s.41; Taberi Tarihi, C.s.181; Nesefi Tefsiri, C.2, s.187; Yakubi Tarihi, C.1, s.14; Köksal Asım, a.g.e., s.95
[13] Zemahşeri, Keşşaf, C.2, s.268; Nesefi Tefsiri, C.2, s.187; Taberi Tarihi, C.1, s.181

vercek birinin dirilmesini isteyince Hz isa Nuh oğlu Ham'ı diriltir.Oda boyutlarını 1200 zira, 600 zira, olduğunu ve katlı olduğunu anlatır[14]

Geminin hangi ağaçtan yapıldığı ve kaç yılda bitirildiği konusunda da farklı rivayetler vardır. Yüce Allah Nuh gemiyi yapmasını emredince; Nuh 100 yıl bekledi ağaçları dikti sonra onları topladı ve korumaları içinde 100 yıl bekledi sonra onlarla gemiyi inşa etti[15] Yine Hz Nuh'un gemiyi inşa için ağacı diktiği 40 yıl sonra ağacı kestiği 400 yılda ise gemiyi inşa ettiği belirtilir[16] Geminin boyutları konusunda ittifak edilen görüşe göre üç kattan oluştuğu her katında 10 zira olduğu alt katında vahşi hayvanlarla canavarlar orta katında insanlar üst katında ise kuşlar vardır.Kapısı yan tarafında olup üzerinde perdeside vardır. Geminin yapımın için ağaç dikti 100 yıl veya 40 yıl bekledi 40 yılda doğradı ve gemiyi imal etti geminin hint çınarı veya çam ağaçtan yapıldığı rivayet edilir[17]

Tevrat'ta ise Nuh'un gemisi şöyle anlatılır'Ve Allah Nuh'a dedi önüme bütün beşerin sonu geldi çünkü onların sebebiyle yeryüzü zorbalıklarla doldu işte ben onları yeryüzüyle birlikte yok edeceğim kendine gafer ağacından bir gemi yap gemide odalar yapacaksın ve onu içinden dışarıdan ziftle ziftleyeceksin ve onu şöyle yapacaksın geminin uzunluğu 300 arşın genişliği 50 arşın ve yüksekliği 30 arşın olacaktır. Gemiyi ışıklık yapacaksın ve onu yukarı doğru bir arşın tamamlayacaksın ve geminin kapısını yantarafa koyacaksın ve ben işte ben göklerin altında kendisinde hayat nefesi olan bütün beşeri yoketmek için yeryüzü üzerinde sular tufanı getiriyorum yeryüzünde olanların hepsi ölecektir[18]

Görüldüğü gibi geminin boyutları hakkında Kur'anda fazla bir açıklama yoktur ancak Kur'an'da tahta ve çivilerden[19] yapıldığı belirtilir Tevrat ise bu konu da geniş bilgi verilmiştir[20]

Gemi yapıldığı zaman malzeme olarak dillendlği rivayet edilir buna göre:gemi' Evvel ve ahir olan Allah'tan başka ilah yoktur"Ben bir gemiyim ki ban binen kurtulur benden ayrılan ise boğulur Bana ancak ihlas sahipleri binebilir dedi. Nuh kavmine inanmıyormusunuz dedi onlar da bu'da senin sihrinden az bir şeydir dediler. Bunun üzerine Hz. Nuh hac etmek için izin istedi İzin verildi oradan ayrılınca kavmi onu yakmak istedi, Allah meleklere: Onu göğe çıkarmalarını emretti onlar da göğe çıkardılar Nuh Hacdan dönunceye kadar gökte asılı kaldı. Bu arada Hz adem ile Havva'nın tabutu gördüler. Meleklere götürmesini emretti O zaman küfe mescidinde idi. Dönünce gemi yere indi sonra Allah helakın yakın olduğunu vahy etti[21]

---

[14] Taberi Tarihi, C.1, s.181
[15] Kurtubi Tefsiri, C.9, s.22
[16] Aydemir Abdullah, İslami Kaynaklara Göre Peygamberler Tarihi, s.47; Tefsirde İsrailiyat, s.282
[17] İbni Kesir el Bidaye Trc., C.1, s.152
[18] Kitab-ı Mukaddes Tekvin, 6/13-17
[19] Kamer 54/13
[20] Abdulvahhab en Neccar, Kısasu'l Enbiya, s.62
[21] en-Nuveyri, Nihayetu'l ereb. s.46

Nuh gemiyi yapmaya başlayınca kavmi onunla alay etmeye başladı oysa Nuh onlardan uzak bir yerde gemiyi yapıyordu fakat yinede cahillerin cahilce davranışı devam etti.Kimisi peygamberlikten sonra marangoz olmaya başladı diyordu: Kimisi hangi denizden ve nehirden su getireceksin. Denizin çok uzak olduğunu ve gemiyi yapmamasını söyledi.Bazıları, yoksa rüzgardan sözmü aldın ?diye alay ediyorlardı[22]

"Nuh gemiyi yapıyor kavminden ileri gelenler yanından geçtikce onunla alay ediyorlardı siz bizimle alay ederseniz sizin alay ettiğiniz gibi biz de sizinle alay edeceğiz"[23] Diye cevap veriyordu. Nuh'ın gemiyi yaptığı sabit olunca gemiyi nasıl yaptığı konusunda ki sorulara cevap aramak lazımdır.Acab Nuh daha önce gemi yapmayı biliyormuydu? Marangozluğu varmıydı? yoksa mucize olarak bizzat Cenab-ı Allah tarafından mı öğretilmişti? Kavminin teknik durumu nasıldı? Bu konularda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Gemi o günün şartlarında dalgalar arasında dağlar gibi ilerlediğine göre bu durum geminin teknik bakımından üstün meziyetlere sahip olduğunu gösterir.Aynı zamandan gemi önemli bir ulaşım aracı oldu[24] Nuh un kendisi bir marangoz olmasına rağmen[25] esas olan Allah'ın emri ve irşadı ile yapılmış olmasıdır[26] Ayet-i kerimede belirtilen'Gözlerimizin önünde'[27] belirtildiği gibi gemi yapımın yüce Allah'ın emriyle ve öğretimi ile olmuştur. Çünkü Nuhgemi yapımını bilmiyordu[28] buna rağmen kavmin teknik durumundan haberdar ve Nuh bu işi biliyor olduğunu söyleyenlerde yok değildir.

Alemlerin "gözlerimizin önünde gemiyi yap"[29] Ayet-i Kerimesinden maksat:

a) Sana yardımcı ve gözetmen olarak kıldığımız meleklerin gözetimi ve yardımı ile

b)Emrimizle

c)Vahyimizle

d)Yardımımızla ki; sana Onun şeraatını biz öğrettik.

e)Bizim ilmimizle gemiyi yap.Çünkü gemiyi nasıl yapa_ cağını biz sana öğreteceğiz.[30] Anlamını geldiğini belirtmişlerdir.

Geminin Yüce Allah tarafından Hz. Nuh'a öğretildiği ve mucize olarak alemlere ibret olsun diye yapıldığı bir gerçektir.[31]

---

[22] İbn Kesir, Kısasu'l Enbiya, C.1, ss.123-124; Komisyon, Kısasu'l Enbiya, s,17; Kutub Seyyid, Fizilal Trc, C.8, ss.161-162
[23] Hud 11/38
[24] Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Rıfat Cuma age., s.103
[25] Bursevi, Ruh beyan Trc. C.3 s.185: Diyanet Dergisi, Mayıs-Haziran Sayısı-1977, s. 191.
[26] İbni Kesir, Kısasu'l Enbiya C.1-s.126; Tefsiru'l Kur'an-il Azim, C.2 s.444
[27] Hud 11/37
[28] Taberi, Camiu'l Reyan, C.7 S.34.
[29] Mü'minun 23/27
[30] Kurtubi, Camiu'l Ahkam. C.9, s.22; İbni Cevzi, Zadu'l Mesr. C.4. s.101; Tefsirun Nesefi C.3 s.117; Ebu Suud Tefsiri, C.4 s.205
[31] Sevkani, Fethul Kadir, C.5, s.113; Elmalılı, Hak Dini, C.8 s.5368

Buna rağmen maddi olarak da gemi tahtalardan yapılmış ve çivilerle birbirine çakılmış olduğu[32] ayet-i kerimelerde belirtilir. Nuh (AS) yeyüzünde ilk gemiyi yapan kişi olarak kabul edilir.[33] O'nun yaptığı geminin harika bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Bu harikalar geminin buharlı olması şifre ile hareket etmesi kanatlı ve perçinli olması elips bir yapıya sahip olması, bilimsel ölçülere uygun olmsıdır.[34] Nuh (AS) y er yüzünde ilk gemiyi yapan kabul edildiği için gemiden bahsedilince Nuh (AS) akla gelir. Çünkü gemi Yüce Allahın Hz. Nuh'a verdiği bir nimet olarak telakki edilir.[35]

Elmalılı Hamdi yazır geminin teknik yapısı konusunda bilgi verirken biraz farklı boyutlar kazandırıyor.

Tennur sözlükte kapalı ocak bir fırındır ki dilimizde en ziyade tandır için kullanılır. Aslında tandırın olup olmadığı konusunda da itilaflar vardır. Hangi dilde kullanılırsa o dilin malı olduğunu görüyoruz.

Feveran: Kuvvet, şiddetli, kaynama, fışkırma anlamına gelir. Gemi ile birlikte kullanıldığı zaman'Ocaktan feveran" ettiği zaman yükünü yükle denildiğine göre o geminin harekete hazır anlamında bir vapur olduğu ortaya çıkıyor. Buna göre suyun gemiye yerleşip toplanması ifadesi geminin kazanını andırıyor. Geminin ocak olması onun kazanında suyun toplandığı kazan olmasına engel değildir. Bu anlamda tennur geminin emir geldiği zaman hareket etmesidir. Bu da bir vapur'u andırır.[36]

Bunun birlikte bu bölgede yaşayan insanların tufandan önce maddi ve fikri bakımdan ilerlemiş olduğu, son yapılan araştırmalardan ortaya çıkmıştır. Fıransız araştırmacıların bu bölgede yaptıkları araştırmalar sümer ve Mezopotamya bölgesinde 20 bininci seneye kadar varan eserler buldular yine M.Ö. 4500. yıllarına ait belgeler ortaya koymuştur ki, bu bölge halkı, ziraatı biliyor, hayvanları güdüyor, yazı yazıyordu. Ayrıca bu bölge Mısır ve Hindistana kadar uzanan bir yerdir. Elde edilen belgelere göre o gün insan için gerekli olan alet ve edavatın hepsine sahiptirler. Hatta Babil sonralara Mısır da arabalarda mevcut idi.[37]

Bu tekniklere sahip alan bir toplumda geminin yapımı çok zor olan bir iş değildir. Geminin yapımı bir mucize olsa bile ayetin zahirine karşı o zaman öyle bir vapur nasıl yapılabilir, yapılmış olsa bu sanat unutulurmuydu? Sorusu sadece bir evhamdan ibarettir.[38] Çünkü gerek belgelerdeki bilgiler gerekse başta Kur'an-ı Kerim[39] olmak üzere kitab-ı Mukaddes[40] gibi semavi kitablardaki deliller geminin

---

[32] Kamer, 54/13; Sa'lebi, Arais S.56
[33] Taba Taba-i, el Mizan C.10 s.243; Nedim Mesud, a.g.e., s.397
[34] Nedim Macid, a.g.e., s.397
[35] Sevkani, Fethu'l Kadir. C.3 s.481
[36] Elmalı, Hak Dini C.55 s.2781-82
[37] Dr. Muhammed Mesud ve Dr. Rıfat Cuma age s.140
[38] Elmalı, Hak Dini, C.4 s.2783
[39] Hud 11/37; Mü'minun 23/27; Kamer 54/13
[40] Kitab-ı Mukkaddes Tekvin 6/13-7

yapıldığını;hiç kimse kurtulamazken gemiye binenlerin kurtulduğunu ispatlıyor. Bunun yapılmasıda Kur'an ifadesiyle alemler için ibret'e matuftur.[41]

B- KUR'AN-I KERİM KISSALARINDA PEYGAMBERLERE AİT MUCİZELERİN İLMİ GERÇEKLERE İŞARETİ VE NUH'UN GEMİSİ:

Kur'an-ı Kerim Peygamberleri insanlığın manevi terakki ve gelişmesi için birer önder kıldığı gibi maddi terakkisi içinde Peygamberlerin her birinin elinden bazı harikalar verip yine insanlara birer üstat etmiştir Kur'an onlara mutlak itatı emrediyor. Enbiyanın manevi kehametinden bahsederken insanları, onlardan istifadeye teşfik ettiği gibi mucizelerinden bahsederken de onların benzerlerine yetişmeye, taklitlerini yapmaya bir teşfik vardır. Hatta denilebilirki manevi kehanet gibi maddi kehanet[42] veharikaları ile önce mucizeler insanlara hediye etmiştir.

Hz. Peygamber'in (SAV) en büyük mucizesi Kur'andır. Kur'anın hiç bir şekilde ilimle çatışması mümkün değildir. Geçmiş Peygamberlerin bazı mucizeleri günümüzdeki bazı ilmi yetişmelere işaret eder. Kur'an elbetteki bilimsel bir kitab değildir. Fakat bazı ilmi gerceklere işaret etmesi O'nun icaz yönünü teşkil eder.[43]

Kur'anın ilmi yönünü ilim adamları ele almaktadırlar. Hatta sadece bu konuda tefsir kitapları yazılmaktadır ki buna'İlmi tefsir" ekolu denir. Bu tefsir ekolu tefsir tarihinde önemli bir yer tutar. İslâm alimleri Peygamber kıssalarına sadece tarihi olaylara işaret etmekle bakılamıyacağını Kur'an'nın bütünlüğü içerisinde irşad yönünün bulunduğunu söylemişlerdir.[44]

Kur'an kıssalarının çeşitli yönleriyle işaret ettiği bazı ilmi gerçeklerine teknolojik gelişme bakımından erişilmemiş olması bazı kimseleri inkara teşvik etmiş olabilir Kur'an ne fen ilimleri nede sosyal ilimleri teffarruatıyla anlatan bir kitap değildir. Yol göstermede belli kapıları araladıktan sonra insanın akıl ve istidatına bırakır. O halde Peygamber kıssalarındaki mucizeler insanlığa teknolojinin varabileceği noktaları işaret ediyor.[45]

Hatta Şah vVluyullah Dehlevi Peygamber mucizelerinin bazılarının beşeri imkan haricinde olmadığını, bu mucizelerin gerçekleşmesinin kıyamet kopmadan önce normal yollarla olabileceğini iddia eder. Hatta günümüzde ki maddi terakkilerin tamamıyla ilahi dinlerden ilham alarak meydana gelmiş olduğu tezi de bir gerceğin ifadesidir.[46]

Bundan dolayıdır ki sanatkarların her biri birer Peygamber pir ittihaz ederler. Mesala gemiciler Hz. Nuh'u pir olarak kabul ederler.[47] Çünkü Nuh'un (AS) gemisi

---

[41] Kamer 34/15
[42] Nursi Said Sözler, ss.230-231
[43] Şengül İdris a.g.e., s.329
[44] Şengül İdris a.g.e. S.330
[45] Şengül İdris age S.331
[46] Şengül İdris age S.232
[47] Nursi Said Sözler, S.231

ilk yapılan gemi olarak kabul edilir.[48] Saatciler Hz. Yusuf (AS) terziler İdris (AS) sanatın öncüleri olarak görür.

Yine demirin yumuşatılması, bakırın eritilmesi, rüzgarların Hz. Süleymanın emrine verilmesi, Hz. Musanın asasını vurmasıyla suyun fışkırması Hz. Süleyman kıssasında yer alan kendisinde kitap ilmi bulunan bir adamın Belkız'ın tahtını Hz. Süley mana getirmesi istikbalde sesin ve suretlerin bir anda bir yerden başka bir yere naklinin mümkün olacağını gösterirki günümüzde bu konuda çalışmalar vardır. Konuyla ilgili örnekleri çoğaltmak mümkündür. fakat konunun asıl hedefi de bu değildir.[49]

Bütün bu bilgilerin doğrultusunda Nuh (AS) gemmisini yer yüzünde yapılan ilk gemi olduğu, mucize olsa bile ogünün şartlrında maddi olarak tüm tekniklere haiz olduğu hatta bu günün vapurları gibi motorlu olduğu kendisinden binlerce yıl sonra gemicilik sanayine ve gemicilere ışık tuttuğu bir gerçektir.

C- TUFAN HABERİ, İNKAR VE TELAŞLANMA

Nuh (AS) kıssasının en önemli dönüm noktasından birisi tufan olayıdır. Hatta denilebilir ki insanlık tarihinin en önemli dönüm noktalarından birisidir. Öyleki tufan olayına başta Kur'an-ı kerim olmak üzere samevi kitaplarından Tevrat ve İncilde büyük yer verilmiştir. Semavi kitapların yanı sıra, Efsane, mikoloji, destan, jeoloji, arkoloji vb. ilimlerede konu olmuş olaydır.

İnsanlığı bu kadar ilgilendiren, dini kitaplara ve diğerbazı ilimlere konu olayı neydi? Ne zaman ve niçin vuku bulmuştu? Bölgesel bir olaymıydı yoksa, evrensel bir olaymıydı? Bu ve buna benzer sorulara cevap arayarak tufan olayını açıklamaya çalışacağız.

Hemen şunu belirtmekte yarar vardır ki; Kur'an, Tevrat, İncil ve milletlerin tarihinden anlaşıldığına göre tufan olayı bir ceza idi.[50] Cenab-ı Allah bununla insanları terbiye etmek istemiştir. Öyleyse tufan nedir? Nasıl başlamıştır sorusuna önce cevap aramak lazımdır.

Tufan: Gece karanlığı, ölüm veya çok miktardaki sel sularının etrafı kuşatıp sarmasına denir.[51]

Tufan: Hz. Nuh Peygamberin'in zamanında kötülüğe sapmış insanları cezalandırmak için Alah tarafından gönderildiğine inanılan zorlu yağmur neticesinde dünyada ki su baskısına denir.[52]

Kur'an-ı Kerimde tufan olayı şöyle anlatılır.

"Bunun üzerine (Nuh) Rabbine: Ben yenik düştüm yardım et diye yalvardı

---

[48] Kasimi Tefsiri C.9 S.3434
[49] Şengül İdris age S.333
[50] R. Rıza Menan C.12 S.109
[51] Hicazi Furkan Tefsiri, Trc C.4 S.498
[52] Türk Ans. Tufan Maddesi C.11 ss 1191-1092

"Biz de boşalan bir su ile göğün kapılarını açtık."

"Yeri kaynaklar halinde fışkırttık (göğü ve yerin) Su(ları) takdir edilmiş bir iş için birleşti"[53]

"Nihayet emrimiz gelip tandır kaynamaya başlayınca (iş ciddleşince) Nuh'a dedik ki her şeyden iki çift ve aleyhlerinde hüküm verdiklerimizin dışında kalanlar olmak üzere aileni ve inanaları gemiye yükle! Zaten O'nunla inanlar pek azdı."[54]

Tevrat'ta tufan olayı daha geniş anlatılır.' Ve vaki oldu ki, toprağın yüzü üzerinde adamlar çoğalmaya başladılar. Onların kızları doğduğu zaman Allah oğulları Adam kızlarının güzel olduklarını gördüler. Ve bütün geçtiklerinden kendilerine karılar aldılar. Rab dedi ruhum ebediyyen adam ile çekişemiyecektir.Çünkü oda ettir. Bunun için onun güçleri 120yıl olacaktır. Allah oğulları ihsan kızlarına vardıkları zaman o günlerde hemde Ondan sonra yeryüzünde Nerim o vardı. Bunlar eski zamanda şöhretli adamlardı. Rabb gördü ki yeryüzünde adamı yaptığına nadim oldu ve yüreğinde acı duydu. Ve rab yarattığı adamı ve hayvanları ve sürünenleri ve göklerin kuşlarını toprağın yüzü üzerinde sileceğim. Çünkü onları yaptığıma, nadim olddum. Fakat Rabb'ın gözünde inayet buldum."[55]

"Ve yer üzerinde kırk gün tufan oldu ve sular çoğalıp gemiyi kaldırdılar. Ve yerden kalktı ve sular yükseldiler ve yeryüzünde ziyadesiyle çoğaldılar, ve gemi sularınyüzü üstünde yürüdü ve yer üzerinde pek çok yükseldiler ve bütün gökler altın da olan bütün yüksek dağlar örtüldüler. Sular on beş arşın daha yükseldi ve dağlar örtüldü ve yeryüzünde hareket eden bütün beden sahipleri, gerek kuşlar gerekse sığırlar ve hayvanlar ve yeryüzünde karada olanlar burunların da hayat ruhunu nefesi olanların hepsi öldüler. Ve adamdan sığırlara kadar, sürünenlere kadar yeryüzünde yaşayan herşey silindi. Ve yeryüzünden silindiler ve yalnız Nuh ve kendisiyle birlikte gemide olanlar kaldılar ve yeryüzü elli gün sular üzerinde yükseldiler."[56]

" Ve Allah Nuh'u ve onunla beraber gemide olan bütün hayvanları ve bütün sığırları hatırladı. Ve Allah yerin üzerinden bir rüzgar geçirdi ve sular alçaldı ve enginin kaynaklarıyla göklerin pencereleri kapandılar.Ve göklerden yağmurun ardı kesildi. Ve gittikçe sular yerden çekildiler. Ve 150 gün bittikten sonra sular azaldılar ve gemi yedinci ayda on yedinci günde Ararat dağları üzerine oturdu. Sular Onuncu aya kadar gittikçe azaldılar.Onuncu ayda ayın birinde dağların başları göründüler. Ve vaki oldukları 40 gün gittikten sonra Nuh yapmış olduğu geminin penceresini açtı. Ve kuzgunu gönderdi ve o yerde sular kuruyuncaya öteye beriye gitti. Sular toprağın yüzü üzerinde eksildi mi diye görmek için yanından güvercini gönderdi. Fakat güvercin ayağının tabanına bir istirahat yeri bulamadı ve gemiye O'nun yanına döndü ve elini uzatıp gemiye aldı.[57]

[53] Kamer 54/10-12
[54] Hud 11/40
[55] Tevrat, Tekvin 6/1-8
[56] Tevrat, Tekvin 7/17-24
[57] Tevrat, Tekvin 8/1-9

"Ve diğer yedi gün daha bekledi ve güvercini gemiden tekrar gönderdi ve akşam vakti güvercin O'nun yanına geldi ve işte ağzında yeni koparılmış zeytin yaprağı vardı. Ve Nuh suların yeryüzünden çekilmiş olduklarını bildi. ve diğer yedi gün dah a bekledi ve güvercini tekrar gönderdi ve artık kendisine geri dönmedi. Ve vaki oldu ki altıyüz birinci yılında birinci ayda ayın birinde yeryüzünde sular kurudular. Ve Nuh geminin örtüsünü kaldırdı. Ve baktı ve işte toprağın yüzü kurumuştu ve ikinci ayda ayın 17 sinde yer kuru idi. Ve Allah Nuh'a söyleyip dedi, sen senin karın, oğulların ve oğullarının karıları gemiden çıkın, eninle beraber olanlar her beden sahibi ve her yaşayan şeyi gerek kuşlar, gerek sığırlar, gerekse yer üzerinde sürünenle ri kendinle beraber çıkar! ta ki onlar yerden türesinler ve semereli olup yeryüzünde çoğalsınlar." [58]

"Ve kendisiyle beraber oğulları ve karısı ve oğullarının karıları, çıktılar.Her hayvan ve sürünen şeyden, her kuş ve yer üzerinde her hareket eden şey nevilerine göre gemiden çıktılar ve RAB bir mezbah yaptı.Her temiz hayvandan her temiz kuştan aldı ve mezbah üzerinde yakılan takdimler arz etti. ve Rab, hoş kokuyu kokladı.Ve RAB yüreğinde dedi. Adamın yüzünde artık toprağı tekrar lanetlemeyeceğim. Çünkü adamın yüreği, yüreğinin tassavvuru gençliğinden kötüdür ve artık her yaşayan şey bütün günlerinn devamınca vurmayacağım yerin bütün günlerinin devamınca ekme ve biçme, soğuk ve sıcak, yaz ve kış, gündüz ve gece kesilmiyecektir." [59]

İncil'de ise şöyle tufan olayı:

"Nuh'un günlerinde nasıl olduysa insan oğlunun gelişide öyle olacak Nuh'un gemiye bindiği güne dek tufanda önceki günlerde insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı.Tufan gelinceye hepsini süpürüp götürünceye dek başlarına geleceklerden habersiz idiler. İnsan oğlunun gelişide öyle olacak" [60]

"Ve kadim dünyayı esirgemeyip fakat fasıkların dünyası üzerine tufanı getirdiği salah vaizi Nuhu ve diyer yedi kişiyi hıfzetti ise" [61]

Çünkü onlar bunu isteyerek unutuluyorlar ki gökler kavimden beri ve yer Allahın sözü ile sudan ve su vasıtasıyla kaim olarak mevcut idiler. Bunun vasıtasıyla o zamanki su ile bastırılmş olarak helak oldu." [62]

"Bunlar her vakitler Nuh'un günlerinde gemi hazırlanırken Allah'ın sabrı beklediği zaman itiatsız olmuşlardı. O gemide bir kaç yani sekiz can sudan kurtuldular." [63]

"Nuh'un günlerinde nasıl oldu ise insan oğlunun günlerinde de öyle olacaktır. Nuh'un gemiye bindiği günedek insanlar yiyip içiyor evlenip evlendiriyordu. Sonra tufan gelip hepsini yok etti." [64]

---

[58] Tevrat, Tekvin 8/10-17
[59] Tevrat, Tekvin 8/18-22
[60] Matta 24/37-39
[61] Petrus 2/5
[62] Petrus 3/5-6
[63] Petrus 3/20

Üç Semavi kitab'ın (Kur'an, Tevrat ve İncil) tufan hakkındaki açıklamaları verdikten sonra tufan olayı özellikle Kur'anda anlatılan şekliyle Nuh (AS) tam çarenin kalmadığı bir dönemde Allah'ın kendisine gönderdiğine şahit oluyoruz. "Ben bugün yenik düştüm bana yardım et." Yakarmanın karşılığı olarak "Yerden ve gökten sular akıyor ve birleşiyor." [65] İşte bu Allahın Nuh kavmine zulmetmesizin sırf yaptıklarının karşılığı olarak verdiği ceza idi. [66]

Bu ceza Hz. Ademin yaradılışından 2242 sene sonra vuku bulmuş beş veya yedi ay devam etmiştir. [67]

Abdullaziz b. Gaffur'ın babasından yaptığı rivayete göre Resullah (SAV) şöyle buyurmuştur: Nuh (AS) Recep ayının ilk gününde gemiye bindi o gün Nuh ve gemide olanların hepsi oruclu idi gemi Muharrem ayına kadar yüzdü altı ay sonra aşura gü nü Cüdiye indi Nuh ve gemide bulunanların hepsine oruç tutmayı emretti. Onlarda şükür orucu tuttular. [68]

İşte Nuh (AS) Allahtan yardım isteyince Cenab-ı Hakk yardım göndereceğini vahy etti."Ninayet emrimiz gelip sular kaynamaya başlayınca..." [69] Suların kaynaması nasıl olacaktı, Tennur nasıl tutuşturulacaktı? Bu konuda ihtilaflar vardır.Tennur'a farklı manalar verilmiştir.

Suların kaynamasından murat Ocağın altında suyun coşup gelmesi veya volkanik bir patlama sonucu suyun taşımasıdır. Bu kaynayış Allah tarafından Hz. Nuh'a gösterilen bir işaret olabilir.Yahut sadece felaketin geleceğini bildiren bir habercidir.Yeryüzünde suyun taşması coşması felaketin başlangıcına işaret olup gökten yağacak yağmurlarla her tarafı sel kaplıyacağını bildiren bir işarettir.

Yüce Allah bu işlerin düzenli olması için önce den Hz. Nuh'a haber veriyor. [70]

Bundan anlaşılan şudur ki:Tennur Yüce Allah ile Hz. Nuh arasında bir şifre ve işaret idi.Tufanın başlangıcının habercisidir. [71]

İbni Abbasa göre ise:Yeryüzünün tamamıdır. [72] Veya Tennur: Taştan yapılan ve ekmek pişirilen bir yerdir. [73]Buna göre ekmek tandırından suyun çıkmasıdır. Bu da Hz. Nuh'un bir mucuzesiydi. Ateşle su gibi iki zıddın birleşmesi ancak Peygamberlerin mucesi ile olur. [74]

Hasan-ı Bahriye göre Tennur:Gemide suyun birleştiği yerdir. [75]

---

[64] Luka 17/26-27
[65] Kamer 54/10-11 Tebara, Peygamberler Tarihi S.81
[66] F. Razi Mefatihu'l Gayb. C.25 S.42
[67] Dini İlmi Felsefi Yeni Ans. C.2 S.944
[68] Taberi Tarihi C.1 S.190
[69] Hud 11/40
[70] Kutub Seyyid Fizilal Trc C.8 S.163
[71] İbni Esir el Kamil C.1 S.40 Taba Taberi C.10 S.244
[72] İbni Kesir Kısasu'l Enbiya S.127; Kurtubi, Camiu'l Ahkam C.9 S.24 İbni Cevzi Zadu'l Mesir C.4 S.73
[73]Kutubi Camaiu'l Ahkam C.9 S24 Zemahşeri Keşşef C.3 S.30
[74] Mecelletu'l Ezher C.54 Sayı 15 S.1376; Zemahşeri Keşşef C.3 S.30
[75] Kutub'i Camiu'l Ahkam C.9 S.24

Hz. Ali'ye göre fecrin doğuşu, sabah'ın ışığıdır. Veya Kufe'de bir mescidin adıdır. Yeryüzünün yükseklikleridir. Dağları, tepeleridir. Hz. Adem'in Hindistandaki çeşmesidir.[76] Ateşin mekanıdır. [77] Yeryüzünde suyun fışkırdığı her yerdir.Vadilerdeki suyun akım yeridir. [78]

Kur'an-ı Kerim'de fırın için kullanılan' Tennur" kelimesi üzerinde "el" eliflam takısı vardır. Buna göre Allah tarafından tufanın başlangıcı için özel bir fırın görevlendirilmiştir.Bu fırın belirlenen gün ve saatte, Allah'tan işaret alır alın az su fışkırmaya başlayacak böylece kasırga fırın adıyla adıyla şöhret bulmuştur. [79]

Buna göre iş ciddileşince işin şiddetlenmesidir. [80]

Tennur a farklı bir yaklaşıma göre ise;

Tennur:Sözlükte kapalı bir Ocak, bir fırındır ki; dilimizde en çok tandır için kullanılır.Tennur çeşitli dillere geçmiştir.Hangi dile geçmişse o dilin malı gibi olmuştur.

Feveranda: Kuvvet ve şiddetle fışkırmak kaynamak manasına gelir. Feveran gemi ile birlikte kullanıldığı zaman o geminin harekete hazır vaziyette vapur olduğu anlaşılır. Ebu Hayan suyun gemide birleşti yerdir der. Bu ifade kazanı andırır. Buda gemideki hareket ettirici kuvveti andırır. Bu da gemide hareket ettirici kuvveti andırır. Tennur'un feveranı gemideki sanatın bir nihayeti ve mebde-i gösterilmiş bulunduğuda mulahaza edilirse gemideki muharrik gücü gösterir. [81]

Bu izahtan ilk buharlı geminin Allah tarafından Nuh (AS) edildiğini anlıyoruz. İlk baharlı gemi Hz. Nuh'un gemisidir. [82]

Yüce Allah Hz. Nuh ile aralarındaki şifreyi beyan ettikten sonra neyi ne zaman nasıl yapacağı hakkında bilgi veriyor.

"Nihayet emrimiz gelip sular coşup yükselmeye başlayınca, Nuh'a dedik ki (canlı çeşitlerin) her birinden iki eş ile (boğulacağına dair) aleyhinde söz geçmiş olanlar dışında aileni, iman edenleri gemiye yükle zaten bununla beraber pek azı iman etmişti." [83]

"Bunun üzerine ona şöyle vahyettik: Gözlerimizin önünde (muhafazamız altında) ve bildirdiğimiz şekilde gemiyi yap. Bizim emrimiz gelip de sular coşup yükselmeye başlayınca her cinsten eşler halinde iki tane ve bir de içlerinde daha önce kendisi aleyhinde hüküm verilmiş olanların dışında aileni gemiye al. Zulmetmişler hakkında bana hiç yalvarma! Zira onlar kesinlikle boğulacaklardır." [84]

---

[76] Kutub'i Camiu'l Ahkam C.9 S.24
[77] İbni Kesir Tefsiri C.2 S.445
[78] Kasimi Tefsiri C.9 S.3436
[79] Mevdudi Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi C.1 S.408; Tefhim C.3 S.413
[80] Kasimi Tefsiri C.9 S.3436
[81] Yeni Ana. C.1 S.746
[82] Abdul Vahhab en Nacar age S.74
[83] Hud 11/40
[84] Müminun 23/38

Yüce Allah gemiye binme şeklini Nuh'a öğretiyor. O'nu hiç yalnız bırakmıyor.

"Sen ve yanındakilerle birlikte gemiye yerleştiğinizde "Bizi zalimler topluluğundan kurtaran Allah'a hamd olsun" de.

"Ve de ki Rabbim! Beni bereketli bir yere indir. Sen iskan edenlerin en hayırlısısın."[85] Nuh Allah'tan aldığı bu bilgileri kavmine öğretiyor.

"(Nuh) dedi ki gemiye binin. Onun yüzüp gitmesi de, durması da Allah'ın adıyladır. Şüphesiz ki Rabbim çok bağışlayandır, esirgeyendir."[86]

Gemiye binme işi tamamlanınca takdir edilen işin (Tufan) olması için yeryüzünden kaynaklar fışkırtıldı. Nehirler ve göğün kapıları açıldı. Gemi Hz. Nuh'a ve içindekilere bir mükafaat olarak suda akıp gidiyor.[87]

Tufan olayı, inkar edenleri cezalandırmak amacıyla yapılmıştır. Bununla birlikte Nuh ve inananlara mükafat, sonrakilere ise ibret olması için olmuştur.[88]

İbret alma; mutlak ondan sonra geminin götürüleceği veya görülmesi anlamına gelmez. Bundan maksat gemi türünün hatırlanmasıdır.[89]

D- KRAL'IN GEMİYİ YAKMA ÇABALARI

Nuh'un davetine icabet etmeyan kavmi ve özellikle O'nun zamanındaki kral ve ileri gelenler; kendileri davete icabet etmedikleri gibi halkın da iman etmesini engellediler. Bir taraftan Nuh'a uymasınlar diye halka baskı yapıyorlar, diğer taraft an ise Hz. Nuh'a fiili saldırıda bulunarak O'nun davetini engellemeye çalışıyorlardı.

Böylece Hz. Nuh'a sosyal, psikolojik ve fiili işkenceler had safaya gelip Hz. Nuh'un"Ben mağlub oldum bana yardım et"[90] demesi üzerine Yüce Allah Nuh'a gemiyi yapmasını emretmiştir.[91] Nuh (AS) gemiyi yaptığı esnada kavminin ileri gelenleri onunla alay ediyorlardı. Nuh (AS) da "siz bizimle alay ederseniz ilerde sizin yaptığınız gibi biz de sizinle alay edeceğiz diye cevap verdi.[92]

Nuh gemiyi yaptığı esnada Hz. Nuh'a gelip peygamberlikten sonra şimdi de marangoz mu oldun diye alay ediyorlardı. Biz kıtlıktan şikayet ediyoruz sen de gemi yapıyorsun diyorlardı. Onlar geceleri gemiye gelip içinde ateş yakıyorlardı. Fakat gemi yanmıyordu. Sonra gelip ey Nuh bu senin sihrinden bir sihirdir diye alay etmeye devam ettiler.[93]

Nuh'un peygamberliği döneminde Dermeşil adında bir kral olduğu rivayet edilir. Bu kral, çok cabbar, inatçı, kuvvetli biri idi. İlk içki içen, ilk kumar oynayan,

---

[85] Müminun 23/28-29
[86] Hud 11/41
[87] Kamer 54/11-13
[88] Kamer 54/14-15
[89] Havva Said el Esas Fi't Tefsir Trc, C.12 S.260
[90] Kamer 54/10
[91] Hud 11/37
[92] Hud 11/38
[93] en Nuveyri, Nihayetu'l Ereb S.46

ilk kötülükler edinen kişi idi. Altından dokunmuş elbiseler giyerdi. Demircilik, gümüş ve bronz işlemeyi emretti. O ve kavmi Vedd, Suva', Yağus, Yeuk ve Nesr adındaki beş puta tapıyorlardı. Sonra değişik şekillelrde 1700 put yaptı. Onları altından ve gümüşten kürsülere oturttu ve herbirinin başına birer bekçi koydu. Hz. Nuh onlar dan ayrıldı. Ta ki peygamber oluncaya kadar onların arasına girmedi. [94] En çok Hz. Nuh'a işkence eden kralın bu kral olduğu anlaşılıyor.

Onlar Nuh'un gemi yapımı esnasında gemi dile geldi. "Evvel ve ahir ilah olan Allah'tan başka ilah yoktur." diye seslendi. Konuşmasına devam ederek:'Ben öyle bir gemiyim ki; bana binen kurtulur. Benden ayrılan da boğulur. Bana ancak ihlas ashibi olanl ar binebilir." dedi. Nuh da kavmine inanmıyorsunuz değil mi deyince onlar bu da senin sihrinden az bir şeydir dediler. Bunun üzerine Hz. Nuh haccetmek için izin istedi. İzin verildi. Ordan çıkınca, kavmi gemiyi yakmak için toplandılar. Allah meleklere onu göğe çıkarmalarını emreti. Melekler de götürdüler o zaman Küfe mescidindeydi. O dönünce gemi yere inde sonra Allah helakın yakın olduğunu vahyetti. [95] 'Emrimiz gelip tandır kaynayınca (İş ciddileşip sular kaynamaya başlayınca Nuh'a) Dedik'ki: Her şeyden iki çift ve aleyhlerinden hüküm verdiklerimiz hariç olmak üzere aileni ve inananları gemiye yükle ! Zaten onu nla beraber inanan pek azdı"[96] diye buyurdu.

Nuh da" haydı gemiye" dedi onun akıp gitmesi de durması da Allah'ın adıyladır. Rabbim elbette bağışlayan esirgeyendir."[97] yukardaki ayetlerden önce zikredilen rivayetlerin sihhati hakkında konuşabiliriz. Zayıf olduklarını Kur'an'da böyle bir şeyin olmadığını söyleyebiliriz. Ancak şu gerçeğide ifade edemeden geçemeyiz o gerçekte şudur. Yüce Allah gönderdiği peygamberleri kafirlere karşı mafçup etmez onları mucizelerle destekler. Kafirlerin oyununu boşunu çıkarmıştır.

İşte diğer peygamberler kıssalarında beyan edildiği gibi Hz Nuh'a yapılan bütün oyunlar bozulmuş onların işkence ve oyunları devam edip'Yenildim bana yardım et'[98] dediği zaman Allah ona yardım etmiş. Yerden fışkıran ve gökten de boşalan su ile desteklemiştir.[99]

E- GEMİYE KİMLER BİNDİRİLDİ?

Allah'ın emri gelip tandır kaynamaya başladığı zaman[100] yüce Allah'tan'her cins hayvandan bir çift almak üzere gemiye yükle diye nida geldi.[101]

Bunun üzerine yüce Allah tüm vahşi hayvanları kuşlar diğer hayvanlar çağrıda bulunmasını emretti Nuh'da doğuya batıya uzağa yakına'Kurtuluş gemisine binin' diye nida etti. Onun davetine varlıklar fevc fevc bölük bölük icabet ettiler. Bunun

---

[94] a. e. S.43
[95] en Nuveyri agc S.46
[96] Hud 11/40
[97] Hud 11/41
[98] Kamer 54/10
[99] Kamer 54/11
[100] Hud 11/40
[101] Hud 11/41

üzerine Nuh; her cinsten bir çift almakla emrolumdum diye onlar arasında kur'a çekti Allah'ın verdiklerine kur'a düştü. Onlar binenler arasına katıldılar[102] Hayvanlar içinde en son binenin merkep olduğu, hatta çıkmada zorlandığı zorlanmasının sebebi ise şeyt anın kuyruğuna yapışmış olmasıydı. Nuh seninle birlikte şeytan olsada bin diye emredince şeytan da gemiye binenler arasında olduğu[103] rivayeti uzun uzun anlatılır fakat bu rivayetleri biraz garip bulduğumuz için buraya almaktan imtina ediyoruz. Doğru ve sahih olan görüşe göre her cins hayvandan bir çift alınış olduğudur[104] Ancak alınan hayvanların tenasül yoluyla çoğalanlardan olduğu rivayet edilir. Topraktan kendiliğinden döllenme olmadan üreyen haşere cinsindenki hayvanların gemiye alınmadığı belirtilir[105]

Batılı bazı yorumcular Hz Nuh'un yeryüzündeki tüm hayvanları gemiye aldığı ve hayvanların neslinin Nuh sayesinde kurtulduğuna inanırlar.Buna dayanak olarak da tahrif edilmiş Tevrat'ın tekvin bölümünde verilen bilgilere dayanırlar[106]'ve RAB Nuh'a de di: sen ve bütün evindekilerle gemiye gir seni önümde bu nesil için salih gördüm.Bütün yeryüzü üzerinde zürriyetlerin sağ kalması için kendine her temiz hayvandan yedişer, temiz olmayandanda erkek ve onun dişisi olmak üzere ikişer tane al. Göklerin hayvanlarındadır yedişer yedişer alacaksın.'[107]

Cavit yalçın batılıları bu konuda tenkid ediyor ve onların bu görüşü savunurken batılıların zor duruma düşeceklerini söylüyor.Her hayvandan bir çift alındığı zaman gemiye sığmayacaklarını, bu durumda kutuptaki hayvanların durumları (penguenler vs...) nasıl alacak diye de sorguluyor[108]

Ancak kendisinin de bu tenkitte zorlandığı kanaatındeyim. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de açık bir şekilde her çift hayvandan ikişer tane yükle'[109] diye belirtildiği halde o, her çeşit hayvandan ikişer tane alınmış olmasından mümkün olmadığınıda savunuyor. Olsa olsa o günün şartlarında gerek gıdalanmak gerekse gücünden faydalanmak için at, inek keçi tavuk vs... gibi hayvanlardan birer çift alınmış olabileceğini söylüyor. Çünkü peygamberlerin görevi hayvanları toplamak değil insanları irşat etmektir diye ekliyor.[110]

Ancak yukarıda belirttiğim gibi kendisi batılıları tenkit ederken onların zorlandığını söylüyor kendiside zorlanma yorumlarla ortaya çıkıyor.Tahrif edilmiş Tevrat'ı tenkit edeceğiz derken Kur'an'da açıkça belirtilen bir bilgiyide tenkit ve zorlama yorumlarla hakkımız olmasa gerek, unutulmamalıdır ki bu bir mucizedir. Mucizeler akıl üstü olaylardır. Normal bir olay gibi düşünülmüşse o günün şartlarında kasırga gibi belkide kasırgadan da şiddetli bir tufana Nuh hangi teknikle bir

---

[102] en Nuveyri Nihayetu'l Ereb S.47
[103] Rivayetin geniş açıklaması için bkz. Tabiri Tefsiri C.7 ss.36-38; Taberi Tarihi, C.1 S.184; en Nuveyri age S.49
[104] Hud 11/40; R. Rıza, Menan C.12 S.86
[105] Kurtubi Camiu'l Ahkam C.2 S.80; Bursevi Ruhul Beyan Trc C.4 S.136
[106] Yalçın Cavidi Kavimlerin Helakı S.25
[107] Tevrat Tekvin 7/1-3
[108] Yalçın, Cavid, age, S.25
[109] Hud 11/40
[110] Yalçın Cavid, age ss, 25-26

gemi yaptıda tufan da alabora olmadı. Acaba bu günün en modern deniz araçları olsaydı da mucize olmasaydı tufandan kurtulma imkanı olacak mıydı ? diye sormak gerektiği kanaatındayım

Ancak şunu diye biliriz Tevrat'ta geçtiği şekliyle eti yenenlerden yedişer çift yenmeyenlerden ise ikişer çift alındığı şeklindeki[111] rivayet tamamıyle yanlıştır [112] çünkü Kur'an-ı Kerim'de "Her birinden birer çift gemiye al" [113] diye buyruluyor.Üst elik bu beyanda eti yenen yenilmeyen temiz olan olmayan diye bir beyanda bulunmamaktadır. Gemiye bindirilen diğer varlıklar sayıları hakkındaki görüşleri yukarıda özetledikten sonra gemiye bindirilen insan sayısı hakkındaki görüşleri de şöyle özetleyebiliriz.hemen şunu beliretlim ki bu konudaki sayılar hususundaki bilgiler ihtilahlıdır yüce Allah:"Nihayet emrimiz gelip de tandır kaynayınca (iş ciddileşince sular kaynamaya başlayınca Nuh'a) dedikiːHer şeyden bir çift ve alayhlerinden hüküm verdiklerimiz hariç olmak üzere aileni ve insanları gemiye yükle zaten onunla beraber inanan pek azdı.[114]

Bu ayet-i kerimede bildirilen insan sayısı seksen kişi olduğu belirtilir bunlarla birlikte Hz Nuh'un oğulları Ham, Sam ve Yefes ile eşleri vardır[115] Başka bazı rivayetler göre ise sekiz kişidir Hz Nuh ve oğulları Ham, Sam ve Yafes ile eşleri vardır[116] Bir başka rivayete göre ise dokuz kişidir oğulları Ham, Sam, Yafes ve altı kişide inanlardan vardır. [117] On kişi olduğunu belirten rivayetlerde vardır[118] Bu rivayetleri dışında yetmiş kişi onbeş kiş, onüç kişi gibi rivayetlerde vardır[119]

Ancak gemiye binenlerin sayısı hakkında ne Allah'tan bir ayet nede Hz peygamberden'den böyle bir rivyet yoktur. Müfesirlerin bu konuda söyledikleri Tevra'ta dayanır ve kabul edilmez rivayetlerdir[120] Bu rivayetler asılsız rivayetler asılsız olduğunu belittikten sonra özellikle gemiye binenlerin Hz Nuhl yakınlığı gösteren rivayetler de asılsızdır [121]

Gerek Menar sahibinin grekse Abdullah Aydemir'in eserlerinde belirttikleri gibi bu konuda rivayetler tevrata dayanır Ayet'i kerimede bu konuda sayı belirtilmediğine göre bu tip rivayetlere güvenmemin mümkün olmadığı kanaatındeyim

---

[111] Tevrat, Tekvin 7/1-3
[112] Aydemir Abdullah, Tefsirde İsrailiyat S.289
[113] Hud 11/40
[114] Hud 11/40
[115] Taberi Tarihi C.1 S.187; Tefsirun Nesefi C.2 S.591; Zemahşeri Keşşaf C.2 S.86; İbni Kesir el Bidaye, C.2 S.126; Tefsiri C.2 S.446; Sa'lebi Arais S.56
[116] İbni Kesir, Tefsiri C.2 S.445; Sadebi Arais S.56
[117] Zemahşeri Keşşaf- C.2 S.586; Nesfi Tefsiri C.2 S.591
[118] İbni Kesir Tefsiri C.2 S.445
[119] İbin Kesir Tefsiri C.2 S.445; Nesfi Tefsiri C.2 S.188; Salebi Arais S.56; İbni Kesir el Bidaye C.6 ss 111-112, Taberi Tarihi C.1 S.188-189
[120] R. Rıza, Menar C.12 S.76
[121] Aydemir, Tefsirde İsrailiyat S.288

F- GEMİNİN DIŞINDA KALANLARIN DURUMU

Yüce Allah gemini inşasını tamamlanmasının aynı zamanda tufanı başlaması olduğunu vahyetmişti.Böylece insanlar ile ailesinden aleyhlerinden hüküm verilenlerin dışındaki fertler ve her cins hayvandan bir çift almasını[122] emretti'Gemi onları dağlar gibi dalgalr arandan geçirirken Nuh bir kenarda duran oğluna seslendi Yavrun bizle beraber(Gemiye) bin kafirlerle birlikte olma diye seslendi[123]

"(oğlu)Beni sudan koruyacak bir dağa sığınacağım dedi (Nuh)Bu gün Allah'ın emrinden koruyacak hiç bir şey yoktur Ancak onun acıdığı(kurtulur) dedi ve aralarına dlga girdi.Oda boğulanlardan oldu[124]

Nuh'un oğlunu durumu böyle beyan eden yüce Allah boğulmalarının sebebini şöyle açıklamaktadır

"Onu yalanladılar bizde onunlaberaber gemide bulnanları kurtardık.Ayetlerimiz yalanlayanları da boğduk.Çünkü onlar kör bir kavmidi'[125]

"(Nuh) Rabbim dedi kavmin beni yalanladı" "Benimle onların arasını aç(Aramızda hükmet)beni ve benimle beraber mümünleri kurtar" "Bizde O'nu ve O'unla beraber olanları dolu gemi içinde kurtardık"" Sonra bunun ardından geride kalanları boğduk'[126]

'Nuh dedi ki:Rabbim yeryüzünde kafirlerden tek bir kişi bırakma'Hatlarından dolayı boğuldular ateşe sokuldular kendilerine Allah'tan başka yardımcılarda bulamadılar[127]

Yukarıda beyan edilen ayet-i kerimelerden anlaşılan şu ki; Nuh'un gemisinin dışında kalan her kes helak olmuştur.Bu helak olanlar arasında bizzat Hz Nuh'un oğlu ve karısıda vardır gerçi karısı hakkında sarih bir şekilde helak oldnğuna veya gemiye bin mediğine dair bir açıklama yoktur.Ancak Nuh'un karısının inanmadığı ve ihanet ettiği yine kuran-ı kerim de belirtilen'Allah inkar edenler hakkında Nun'un karısı ile lüt'un karısını misal verdi. Bu kişi kullarımızdan iki salih kulun (Nikahı)altında idiler onlara hiyanet ettiler.Kocaları Allahdan gelen hiç bir şey onlardan savunmadı.(onlara) haydı girenlerle beraber sizde ateşe girin denildi[128]

Gerek yukarıda beyan edilen ayette belirtildiği gibi hiyanet etmeleri ve kocalarının onlardan bir şey savamamış olmaları onların helakını gösterir. Ayrıca ayeti kerimelerde belirtildiği'İnanları kurtardık, geride kalanları da boğduk" [129] demesi gemi nin dışında kalan herkesin helak olduğunu gösterir. Nuh'un karısı da hıyanet

[122] Hud 11/40
[123] Hud 11/41
[124] Hud 11/42
[125] A'raf 7/64
[126] Şuara 26/117-120
[127] Nuh 71/26-25
[128] Tahrim 66/10
[129] Şuara 26/119-120

ettiğine göre O da boğulanlardan olmuştur. Zaten İslâm alimlerinden çoğu da Nuh'un karısı Vaile'nin helak olanlar arasında olduğu kanaatını taşırlar. [130]

Buna rağmen gerek Tevrat'tan gerekse diğer İsrailiyat'tan kaynaklanan birtakım yanlş rivayetler de vardır. Bu yanlış rivayetlerin bir kısmı Kur'an Nassı'na tamamen aykırı olan heberlerdir.

Bunlardan bir tanesi Uc b. Unuk veya Anuk ile ilgili rivayetttir ki; malesef tefsir kitaplarımızın çoğunda yer almaktadır.

Rivayete göre Uc b. Anuk isimli kişi dev veya dev yapılı bir adamdı. Hz. Nuh devrinde vardı. Tufanda helak olmadı. Ta Hz. Musa zamanına kadar yaşadı. Bu inatçı kafir, zalim bir insandı. Annesi Adem kızı Anak'tı. Bunu zina mahsulü dünyaya getirdi. Çok uzun olduğu için okyanuslardan balık tutar ve Güneş'in merkezinde kızartırdı. Bu adam Hz. Nuh'un gemisine bu küçük çanak nedir? diye alay ederdi. Uc b. Anuk'un boyu 3333 zira' idi. [131]

Tevrat'ta ise bütün karada olanlardan burunlarında hayat ruhunun nefesi olanların hepsi öldüler." [132] derken Kur'an-ı Kerim ile uyumluluk içindedir. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de de geminin dışında kalanların boğulduğu beyan edilir. [133] Fakat gemiye binenler konusunda Tevrat'ta geçen haberler Kur'an'da geçen haberler ile ters düşmektedir.

"Ve Nuh kendisiyle beraber oğulları ve karısı ve oğullarının karıları çıktılar." [134]"Ve tufanın suları yüzünden Nuh ve oğulları ve karısı ve oğullarının karıları kendisiyle birlikte gemiye bindiler." [135]

Uc b. Anuk ile ilgili rivayetler Kur'an'a terstir. Cenab-ı Hakk tufan münasebetiyle, tufanın meydana geldiği alanda hiçbir canlı bırakmamış herşey ölmüştür. [136] O halde Allah'ın Ulu'l-Azm peygamberlerinin oğlu ölür de nasıl olur ki, Uc b. Anuk ölmezdi. Ayrıca Hz. Adem'in kızına zina isnad uygu olmayan bir rivayettir. [137] Ayrıca Uc b. Anuk'un boyunun'3,333" zira' olduğu da ifade edilir. [138] Durum böyle olunca Allah düşmanı olan Uc'un boyu nasıl bu kadar uzun olabilir. Bu rivayet sağlam kaynaklara dayanamayan İsrailiyattandır. Gemiye binenlerin dışında kalanlardan hiç kimsenin kurtulmadığına Hz. Ayşe'den rivayet edilen Ümmi Veled hadisi de bir delil olarak gösterilebilir. Hz. Ayşe'den gelen rivayete göre Peygamber şöyle buyurdu: "Şayet Yüce Allah Nuh'un kavminden birine merhamet etseydi, çoğunun annesine merhamet ederdi. Nuh kavmi arasında 950 yıl yaşadı. Onları davet etti. Ta ki zamanın sonuna gelince ağaç dikti, ağaçlar büyüdü sonra kesti ve gemi

---

[130] Yehbi Mehmed age C:4 S.2342; Kutub Seyyid, Fizilal Trc C.10 S.155
[131] Taberi Tefsiri C.12 S.37; Tarihi, C.1 S.264; İbni Kutaybe, Tevilu Muhtelifi'l Hadis ss 278-79; İbni Esir el Kamil C.1 S.72; İbni Kesir, Kısasu'l Enbiya C.1 S:135; El Bidaye C.1 S.114
[132] Tevrat, Tekvin 7/22
[133] Şuara 26/120
[134] Tevrat, Tekvin 8/18
[135] Tevrat, Tekvin 7/71
[136] Şuara 26/120
[137] Aydemir Abdullah, Peygamberler Tarihi S.54
[138] ek Buhari Kitabu'l Enbiya1; İbn, Hambel el Musnet C.2 ss 315, 323, 335

yaptı. Kavmi, yanından her geçtiklerinde: Alay ederek gemiyi karada yapıyor nasıl yürütecek diyorlardı. Nuh da onlara: sonra göreceksiniz diye cevap veriyordu. Ayrılınca Tennur tutuştu. Su çoğaldı. Çocuk annesi korkarak dağa gitti. Ta ki üçte birine yetişti. Sonra üçte ikisine yetişti. Oraya çıkınca su oraya da ulaştı. Ta ki tırmandı ve tepesine ulaştı. Su da tepeye ulaşınca elleriyle çocuğu kaldırdı da su, dağa kavuştu. Dağın üstüne oturunca su ile birlikte gitti. Şayet Allah birine merhamet etseydi, o çocuğa merhamet ederdi. [139] Ancak Tesiru'l-Menar sahibi Reşid Rıza; Hadis ravilerinden Musa b. Yakub hakkında söz edilmiş bir şahıstır. İbni Muin'in'Sika" dediği bu şahsa en-Nevevi'Kavi' değildir." der. İbni Medeni ise zatıf ve munkeru'l- hadis olduğunu beyan eder. [140] Hakim sahihtir derken, ez-Zehebi isnadın muzlim olduğunu belirterek rivayet eden raviyi önemsememiştir. [141] Buna rağmen bu hadise uydurmadır diyen olmamıştır. Dolayısıyla geminin dışında kalan hiç kimse kurtulmamaıştır.

Tevrat'ın tekvin bölümünde geçen Nuh kıssasında Hz. Nuh'un peygamber oluşundan O'nun kavmini Allah'a davet ettiğinden, kendisiyle birlikte iman eden herhangi birini, o anda O'nun kafir olan ve kafirlerle birlikte boğulan oğlundan veya kafir ol an eşinin küfrünün tufandan önce mi veya sonra mı oldupundan boğulup boğulmadığından bahsedilmemektedir. Fakat tufanın sebebi konusunda Kur'an ile uygunluk olduğun görürüz. Ki tufanın sebebi insanların küfür, şirk ve fesatta ileri gitmelerinden dolayı Allah (CC.) gadab etmiş ve onları suya gark etmiştir. [142]

Yine Tevrata göre Gemiye binen ve tufandan kurtulanlar Hz. Nuh ile onun eşleri ve oğulları ile oğullarının eşleri dir. Kuranda ise gemiye binip kurtulanların iman eden kişiler olduğu bildirilmekte ve bunların sayıları az da olsa sadece Hz. Nuh un ailesinden ibaret olmadığı anlatılmaktadır. [143] Kur'an-ı Kerimde Nuh un gemiye binmeyen bir oğlundan bahsedilmektedir ki; Tevratta böyle bir oğlunun olduğuna dair bir kayıt yoktur. [144]

Bu konuda gerçek olan şudur ki gemiye binnmeyen herkes helak olmuştur. Bunlara Hz. Nuh'un oğlu ve karısı da dahildir. Bunun dışındaki rivayetler İsrailiyat tandır.

G- SUYUN ÇEKİLMESİ VE GEMİNİN İNDİĞİ YER HAKKINDAKİ GÖRÜŞ VE RİVAYETLER

Nuh (AS)'ın kavmine bir ceza olarak göndeailen'Tufan" olayı Allah'ın takdir ettiği zaman kadar devam ettikten sonra yine Yüce Allah'ın'Ey yer suyunu yut ve ey gök suyunu tut" denildi.Su azaldı iş bitirildi.(Gemi)Cûdiye oturdu".Haksızlık yapan kavim yok olsun denildi"[145] Emir ve fermanıyla sular çekildi tufan dindi.Gemi

---

[139] Heysami, Mecmeuz-Zevahid C.8 S.200; Tebari Tefsiri, C.7 S.35
[140] R. Rıza Menan C.12 S.79
[141] ez-Zehebi Mizanu'l İtidal C.5 S.475; İbni Hacer, Tehzibu'l Tehzib C.11 S.431
[142] R. Rıza, Menan C.12 S.103
[143] Şimşek Said age S.28
[144] Şimşek Said age S.28
[145] Hud 11/44

cudiye indi.[146] Hemen peşinden"Denildi ki:Ey Nuh sana ve seninle beraber olan ümmetlere bizden selam ve bereketlerle(Gemiden) in! Kendilerini (Dünyada) faydalanacağımız, sonrada bizden kendilerine elem verici bir azabın dokunacağı ümmetlerde olacaktır"[147]

Kur'an-ı Kerim'de Nuh (AS)' un Tufanını anlatan ayeti kelimelerin belağatına ve üslubuna baktığımızda çok veciz bir şekilde ifade edildiğine şahid oluyoruz. Bedîüzzaman Said Nursi bu gereği şöyle ifade ediyor:'Nasıl ki bir umumi harpde bir kuma ndan zaferden sonra ateş eden bir ordusuna(Ateş kes) ve hücum eden diğer bir ordusuna(Dur) der emreder, o anda ateş kesilir, hücum durur. (İş bitti istila ettik bayrağımız düşmanın merkezlerinde yüksek kalelerinin başında dikildi. Esfelü's-Safiline giden o edepsiz zalimler cezalarını buldular) der.

Aynen öyle de o emsalsiz padişah Nuh'un kavmini mahvetmek için semavat ve arza emir vermiş. Vazifelerini yaptıktan sonra ferman ediyor."Ey Arz! Suyunu yut. Ey Sema! Dur işin bitti. Su çekildi. Dağın başında me'muru ilahinin çadır vazifesini gören gemisi kuruldu. Zalimler cezalarını buldular "İşte şu üslubun ulviyetine bak." Zemin ve gök iki muti asker gibi emr dinler, itaat ederler, diyor. İşte şu üslub işaret eder ki insanın isyanından kainat kızıyor. Semavat ve arz hiddete geliyorlar ve şu işaretle der ki:"Yer ve gök iki mut'i asker gibi emirlerindeki bir zata isyan edilmez, edilmemeli" dehşetli bir zecr ifade eder. İşte tufan gibi bir umumi olayı bütün netice ve hakikatlariyle birkaç cümlede icazli ve i'cezli cemalli ve icmalli bir tarzda beyan eder"[148]

Tufanın dinmesi ve suyun yerden ve gökten kesilmesi Kur'an-ı Kerim'de bu kadar veciz bir şekilde ifade edilirken gerçekten akıllara durgunluk veriyor. Kainatın her zerresi ilahi vazifesine icra ederken eşrefi mahlukat olan insanoğlunun bu vaz ifesini neden yaptığını ve Nuh'un gemisi meselesinde olan'iman gemisine" neden binmediğini sormamız gerekir.

Tevrat'ta ise tufanın dinmesi şöyle geçer'Ve Allah Nuh'u ve O'nunla beraber gemide olan bütün hayvanları ve bütün sığırları hatırladı. Ve Allah yerin üzerinden bir rüzgar geçirdi ve sular alçaldı"Ve enginin kaynaklarıyla röklerin pencereleri kapandılar ve göklerin yağmurunun ardı kesildi ve gittikçe sula r yerden çekildiler ve 150 gün bittikten sonra sular azaldı.'Gemi yedinci ayda 17. gününde ararat dağları üzerine oturdu. Sular onocu aya kadar gittikçe azaldı.Onuncu ayda ayın birinde dağların başları göründü. Ve vaki oldu ki kırk gün gittikten sonr a Nuh yapmış olduğu gemini penceresini açtı" ve kuzgunu gönderdi ve o yerde sular kuruyuncaya kadar öteye beriye gitti"'ve sular toprağın yüzü üzerinde eksildimi diye görmek için yanından güvercini gönderdi'"Fakat güvercin ayağının tabanına iyi bir istirahat yeri bulamadı. Ve gemiye O'nun yanına döndü ve elini uzatıp O'nu tuttu. Ve onu kendi yanına gemiye aldı." [149]

---

[146] Hud 11/44; en Necah Abdulvahab age S.59; A'dan Z'ye Türk Ans. Nuh Md.
[147] Hud 11/48
[148] Nursi Said, Sözler s.349
[149] Tevrat, Tekvin 8/1-9

"Ve diğer yedi gün daha bekledi ve güvercini gemiden tekrar gönderdi"'ve akşam vakti güvercin O'nun yanına girdi ve iş ağzında yeni koparılmış zeytin olduklarını bildi."'Ve diğer yedi gün daha bekledi güvercini tekrar tekrar gönderdi ve artık kendisine dönmedi."'Ve vaki oldu ki altıyüz birinci yılında birinci ayda ve ayın birinde yerin üzerinden sular kurudular. İşte toprağın yüzü kurumuştu ve ikinci ayda ayın on yedinci gününde yer kuru idi"'Ve Allah Nuh'a söyleyip dedi"'Sen karın, çocu kların ve karıları gemiden çıkın"seninle ölen ve her beden sahibi her yaşayan şeyi gerek kuşları gerekse sığırları, gerekse yeryüzünde her sürüneni kendinle beraber çıkar taki onlar yerden türesin ve semerli olup yer üzerinde çoğaldılar."[150]

"Ve Nuh kendisiyle beraber oğulları ve karısı ve oğullarının karıları çıktılar"'her hayvan her sürünen şey ve kuş yer üzerinde her hareket eden şey nemilerine göre, gemiden çıktılar." Ve Hz. Nuh (AS)Rabb'e bir mezhep yaptı ve her temiz hahvan dan ve kuştan aldı ve mezbah üzerinde yakılan takdimler arz etti.'Ve Rab hoş kokuyu kokladı ve RAB yüreğinde dedi.Adamın yüzünden artık toprağı tekrar lanetlemeyeceğim. Çünkü adamın yüreğinin tasavvuru gençliğinden beri kötüdür ve artık her yaşayan şeyi ettiğim gibi tekrar vurmayacağım."

"Yerin bütün günlerin devamınca ekme ve biçme, soğuk ve sıcak, yaz ve kış gece, gündüz kesilmeyecektir"[151]

Kur'an-ı Kerim ve Tevrat'ta aktardığımız bilgilere göre tufanın sona ermesi ve geminin indigi yer hakkında farklı görüşler ortaya çıkıyor. Şimdi bu görüşleri aktarmaya çalışacağız.

İbni Abbas'dan gelen bir rivayete göre tufanda geminin içinde seksen kişi vardı.Yüzelli gün kaldılar.daha sonra Kâbe'ye doğru yöneldi.Kâbe'nin etrafında yedi kez dolaştı.Sonra Cûdi dağına yöneldi. Hz. Nuh (AS) Cûdi'ye önce kargayı gönderdi. Karga leş bulduğunda geri gelmedi. Sonra güvercini gönderdi.Zeytin yaprağıyla geri döndü.Hz. Nuh (AS) Cûdi"nin üzerine indi. Orada bir köy kurdular adı seksenler köyü oldu. Bir gün sabah olunca dilleri seksen lügata bölündü. Bunlardan biri de Arapçaydı. Hz. Nuh (AS) onlar arasında tercümanlık yapıyordu.[152]

İbni Sa'd'ın yaptığı rivayette ise:Yüce Allah emri ile su fışkırıp gökten yağmur inince tüm vahşi hayvanlar Hz. Nuh (AS)'a doğru gelip gemiye bindiler.Aynı günü çıktılar.Sular yerden onbeş arşın yükselmişti.Gemi tüm dünyayı dolaştı, Kâbe'ye geldi yedi defa tavaf etti.Kâbe yükseltildi sonra Cûdi'ye indi. Bu sürenin altı ay veya bir sene kadar olduğu rivayet edildi.[153]

Yukardaki ifadelerden anlaşıldığı gibi gemmin indiği yer konusunda iki bölge üzerinde rivayetler yoğunlaşmaktadır. Bunlardan biri Cûdi Dağı diğeri ise Ağrı Dağı'dır. Bunun için önce bunların bulunduğu yeri açıklamak gerekir.

---

[150] Tevrat, Tekvin 8/1019
[151] Tevrat 8/18-22
[152] Zemahşeri, Keşşaf
[153] İbni Sa'd Tababal Cummalı C.2 s. 434/4428 Nolu Hadis

Cûdi:Kelimesi cömertlik manasına gelen cud kökünden gelmektedir. Dağın tepesinin avuç içi gibi oluşu tufandan sonra geminin konmasına ve gemidekilerin konmasına elverişli durumu sebebiyle bu adı almış olması muhtemeldir.[154]

Cûdi Dağı güney doğu Anadolu bölgesinde Türkiye-Irak sınırına 15 km uzaklıkta dicle ırmağı kıyısında bulunan Cizre'nin 32 km kuzeydoğusunda Şırnak ili mrkezine 17 km mesafededir. Elips biçiminde olan Cûdi Dağı üzerinde 2000 metreyi aşan dört tane tepe vardır.Bu tepelerden 2017 m. olanı Hz. Nuh (AS) peygamberin ziyeret tepesi adını taşır.[155]

Cûdi Dağı:Dicle'nin kuzeyinde Musul'a yakın kuzeyden güneye üç günlük mesafeyle uzanan yüksekliği bir buçuk günü alan palamut ağaçlarından dolayı en yeşil olan yakınlarında seksenler diye bilinen köy bulunan bir dağdır.[156]

Cûdi Dağı: Diyarbakır yakınlarında bulunan Ermenistan dağlarıyla birleşen Hz. Nuh (AS) gemisinin durduğu dağdır.[157]

Cûdi, Musulda bir dağın adıdır.[158]

Cûdi Dağı: İbni Ömer'in adasında Dicle'nin doğusunda Musul'a ait bir dağın ismidir.Hz. Hz. Nuh (AS)'ın gemisi onun üzerinde oturdu.[159]

Yüce Allah diğer iki dağ ile birlikte şereflendirmiştir.Cûdi'yi Hz. Nuh (AS) ile Hıra'yı Hz. Muhammed ile, Sina'yı Hz. Musa ile şereflendirmiştir. Cûdi'nin üzerinde Hz. Nuh (AS)'ın yaptığı mescidin ve sefine-i Hz. Nuh (AS)'ın bazı asarı mevcut olduğu da rivayet edilir.[160]

Cûdi Dağı'nın temelinde jeolojinin Jura ve Kratese dönemlerine ait kütlevi kalkerler bulunur. Bu temelin üstünde genç (Üst Kratese-Paleosen yaşlı) bir seri yer alır. Bazı yerleri sarp ve engebeli olmakla beraber çıkılması ve inilmesi çok kolay bir dağdır.Güney kesiminde Dicle'ye sel ve çaylar dökülmektedir, yüksekliği fazla olmamakla beraber güneye ve batı yönünde oldukça görkemli bir görünüşe sahiptir.Kurak bir bölgede yer almasına rağmen 500 mm'nin üzerinde yağmur düşmektedir. Bundan dolayı 1500-2000 m arasında çam ve meşe ormanları mevcuttur. Halen ağaçları epeyce tahrip edilmiş olmasına rağmen dağın kuzey yamacının üzerinde seyrekde olsa meşe bulunmaktadır.

Cûdi Dağı dinler tarihi ve bilhassa İslâm dini bakımından önemlidir. Zira Kur'an'da Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin tufandan sonra Cûdi Dağı'na oturduğu belirtilmektedir. Bu konudaki ayeti kerimenin meali şöyledir"Ey arz suyunu yut ve ey gök suyunu tut denildi. Su azaldı, bitirildi, gemi Cûdi Dağı üzerine oturdu"[161]

---

[154] Diyanetin İslam Ansiklopedisi C.8 Cûdi md
[155] D İ A Cûdi md, Ongü sami, Coğrafya sözlüğü Cûdi md.
[156] Muhammed Mesut ve Rıfat Cuma a.g.e., s.62
[157] Kamusul Muhit Cûdi Md; Taba Taba-i a.g.e., C.10, s.270 ile 230 en-Neccar Abdulvahhab, a.g.e. s.62
[158] İbni Cevzir, a.g.e.., C.4, s.112; Taba Taba-i, a.g.e., s.240; Köksal, a.g.e. s.102
[159] el Bağdadi, Mucmeu'l Buldan Cudi md. C.2, s.208
[160] Kurtubi, Camiul Ahkam, C.9, s.29; Köksal Asım, a.g.e., C.1, s.102; Tanyu Hikmet, Dinler Tarihi Araştırmaları, s.20
[161] Hud 11/44; D.I.A., C.8, Cudi md.

Kitab'ı Mukaddes yazarlarınca'Rrt" kelimesinin yanlış seslendirilmesi sonucunda ortaya çıkar. Ararat kelimesi hatalı yorumlanmış Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin indiği yer olarak Ağrı Dağı olduğu gösterilmişse de bunun gerçeğe uygun olmadığı anlaşılmıştır.[162]

Zaten onuncu yüzyıla kadar bir çok Ermeni müellifin ve daha başkalarının esesrlerine dayanarak Ağrı Dağı'nın tufanla münasebeti bulunmadığını oldukça büyük bir katiyyetle tespit etmek mümkündür. Eski Ermeni rivayetlerinde Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin bir dağ üzerinde oturduğuna dair hiç bir bilgi yoktur.[163]

Kur'an geminin Cûdi'ye indiğini belirtir. Cûdi Mardin'in Azre ilçesi sınırları içinde olup Kadim zamandan beri bu isim ile anılmaktadır. Tüm bilimsel veriler geminin Cûdi'ye indiğini teyit eder. M.Ö.250 yıllarında yaşamış olan Babil kentinin dini lideri Berasus Keldanilerle ilgili tarihin Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin Cûdi Dağı üzerine oturduğunu söylemektedir. Aristonun öğrencisi Abydenus ise aynı rivayeti teyit etmekle kalmaz aynı zamanda kendi çağındaki bir çok iraklının geminin parçalarına sahip olduklarını bu parçaları batırdıkları suyu da hastalara şifa olarak içirdiklerini yazar.[164]

Gemi 10 Muharrem günü Cûdi'ye oturmuştur. Ancak cudi kelimesi ismi cins olarak alınırsa herhangi bir dağ anlamına gelir. Lafzi manası alınırsa bugünkü Cûdi Dağ'ı anlaşılır.[165]

İbni Batu da Seyahatnamesinde'Oraya indiğimiz gün Allahu Teala'nın kitabında adı geçen Hz. Nuh (AS) gemisini konduğu Cûdi Dağı'nı gördük ki yüksek ve uzunca bir dağdır. Ondan iki konak ötesine gideek Nusaybin'e gittik" der. Bu görüşü Heratlı yahut el Hamavi ve Evliya Çelebi'nin ifadeleri de desteklemektedir.[166]

Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin Masik Dağı zirvesine oturmasına dair XI ve XIII yy. larda Ermeni edebiyatında yer alan bilgiler ise Avrupalılar Tevrat'daki ifadeyi yanlış tefsir etmelerinden kaynaklanmakdadır. Esasen Ağrı Dağı çok yüksek ve sarp olup insan hayatı için su, ağaç, barınacak yerler vb. imkanlardan yoksundur. Bu sebeple oraya inmesi mümkün görünmemmektedir. Cûdi Dağı'nda ise birçok mağaranın bulunması, tepesinin inmesi için yeterli bir yüzey oluşturması geminin oraya inmesi için ye terli ipucu vermektedir. Geminin oturduğu mahalin Yeşildağ adını alışı da dikkat çeken bir husustur. İslâm Ansiklopedisi'nde (M.Streck) tarafından yazılan bir husustur. Maddesinin orjinal adı'Gelecek" karşılığı olarak kullanılan "Tredetion" kelimesinin Türkçe'ye "Efsane" şeklinde çevrilmesi gerek Kur'an-ı Kerim'de, Kitab-ı mukaddeste ve gerekse eski metinlerde yer alan olayın sanki aslı astarı yokmuş gibi yanlış bir kanaat uyandırmaktadır. Diğer taraftan yine aynı maddede Nöldek'den nakledilen yorumda gerçeği ifade etmemektedir. Nöldeke

[162] D.İ.A, C.8 Cudi md.
[163] D.İ.A, Cudi md. C.8
[164] Mevdudi, Tefhim, C.2, ss.395-96; Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Peygamberimiz, C.1, s.406
[165] Nadim Macid, a.g.e., s.397
[166] Aksoy Bilal, Nuh'un gemisi ve Tufanı, ss.187-189

göre Kur'an-ı Kerim'de zikr edilen Cûdiden maksad Arabistandaki dağdır. Hz. Muhammed bu dağı bütün dağların yükseği saymıştır.[167]

İslâmi kaynaklarda Cûdi adını taşıyan iki dağ söz konusudur. Bunlardan birisi Arabistanda yer alan, ve Tay kabilesinin yerleşme alanında bulunan dağdır ki Ebu Setre el Beva'nın şiirinde yer alan dağ da budur. Diğeri ise yukarda konumu ve özel likleri belirtilen Cûdi Dağı dır. Bütün tefsir kitaplarında kaydedilen ve İbni Abbas Ka'be b. Ahbar gibi sahabelerden nakledilen rivayetlere göre Cezire'de Musul yakınında bulunan ve bugün Türkiye sınırları içinde yer alan dağdır. Eğer bir şairin şiirinde yer alması delil sayılırsa İbni Kays er Rukıyat ile umeyye b. Ebu's salt'ın şiirlerinde geçen Cûdi Arabistandaki Cûdi Dağı dır. Öte yandan Hz. Muhammedin Cûdiyi Arabistanda bütün dağların üstünde tuttuğu iddiasıda mesnetsizdir.

Gerek Cûdi Dağının yapısı gerekse konu ile ilgili tarihi bilgi ve rivayetler Kur'an-ı Kerim'de geminin üzerine oturduğu bildirilen Cûdi Dağının bu dağ olduğu şeklindeki kanaati destekler mahiyettedir.[168]

Ararat kelimesi Tevrat'da bir ülkenin krallığıbıb ve bu ülkede bulunan bir dağ silsilesinin adı olarak geçmektedir. Buna göre Tevratta geöen ararat, tarihte hem Urartu olarak bilinen Asya kökenli kavmin hemde bu kavmin M.Ö 1000 yıllarında Van şehri merkez olmak üzere kurduğu devletin adıdır.

Asur dilinde "Uruatri" olan "Urartu" kelimesi İbranice Kitab-ı Mukeddes'de yanlış seslendirme neticesinde ararat şeklini almıştır. Uruatri, dağlık bölge, yüksek memleket demektir. Bu bölge Cûdi Dağının Gordyen bölgesidir[169]

Araştırmalar, ilk defa M.Ö. 1274 yılına ait Asur kıralı I. Salman Şar'ın kayıtlarında raslanmaktadır. Burdan kast edilen yer ise Van Gölü nün güney doğusundaki dağlık bölge kast edilmektedir. Nitekim Babilonya hikayesinde de tufanın Nisur adı verilen bir dağın tepesinde oturduğu nakl edilmektedir. Bu dağ daha güneyda Asur topraklarının doğusunda aşşağı Zap suyuyla Diclenin doğusu arasındaki bölgede yer almaktadır. Burası Cûdi Dağının bulunduğu bölgedir[170]

Tevrat'ın Acemce ve Süryanice tercümelerinde geminin incelendiği yer olarak Ture Kardo olmak zikredilir ki burası Kur'an-ı Kerim'de bahsedilen Cûdi Dağı'dır.[171]

Ayette yer alan Cûdi'nin özel isim olmayıp dağ ismi olduğu söylense de Cûdi'nin özel isim olduğu görüşü daha ağırdır. Cûdi'nin geminin inişine daha uygun olması ve Cûdi'de bulunan bazı gemi kalıntıları geminin Cûdi'ye indiğini kuvvetli bir şe kilde kanıtlamaktadır.[172]

---

[167] D.İ.A, C.8 Cudi md.
[168] D.İ.A, C.8 Cudi md.
[169] Yalçın Cavit, a.g.e., s.21
[170] Yalçın Cavit, a.g.e., s.21
[171] Yalçın Cavit, a.g.e., s.21
[172] Yalçın Cavit, a.g.e., s.22

Geminin ibn Cûdi'ye indiğini gösteren delillere veya iddiacıların görüşlerini belirttikten sonra: Ağrı Dağı'na indiğini iddia edenlerin delillerini de ortaya koyacağız. Ancak daha önce Ağrı Dağı hakkında bilgi vereceğiz. Ağrı'nın yeri:

Ağrı'nın doğusunda Musa Dağındaki bu dağ Nuh tufanında Nuh'un gemisinin oturduğunu belirten Yahudi ve Hıristiyan inancında kutsal tanınan dağdır. Ağrı (Ararat) dağı: Selçuklu Türklerinin'Eğri Dağ" bazı boylarında'Ağır Dağ" dedikleri Ağrı Dağı'nin büyük olanı (5165 m) Küçük Ağrı ise (3925 m) yüksekliği olan iki dağdır.

Bu inanca göre Hz. Adem ile Hz. Havva burada yaşamışlardır. Müslümanlarında bazıları burayla özel ilgilenmektedirler. Bunun sebebi ise Kur'an-ı Kerim'de Nuh'un gemisinin indiği yer olarak belirtilen yerin burası olduğuna kanaat getirmektedirl er.[173]

Ağrı Dağı'nı klasik coğrafyacılar Ararat olarak tanıtırlar. Ermeniler Masik veya Masis Dağı olarak bilir. daha sonraları Masius Dağı'yla karıştırıldı. Masiu Diyarbakır yakınlarındaki Karacadağ'ın adıdır. İranlılar Ağrı Dağı'na'Kuh-i Nuh" (Nuh Dağı) adı verirler.Eski Türkler Eğri Dağı veya Arkuru derlerdi ki bu da eğri anlamına gelir. Ağrı adı' Ark' ve'arça" demektir. Bunların anlamı gemi demektir. Bunun için Nuh'un indiği yerdir. Latincede Nuh'un gemisine'Arca Noe" denir.[174]

Ağrı'ya ayrıca Hurrilerin bu bölgeyi egemenliği altında tutması sebebiyle Ahurri de denir. O zaman da Ahurri denilen bir kasaba vardı. 1840 yılında yerle bir oldu. Bugün aynı ad taşıyan bir köy bulunuyor.' Aguri" O' bağ dikti anlamına geldiğ ine göre Nuh'un tufanından sonra bağ dikmesiyle parelellik arz eder.[175]

Ağrı ayrıca, Ar-Hurri (Ateş Alevleri) anlamına gelir ki volkan gibi lavlar atmasından dolayı bu isim verilmiştir. Aghry:ıssız, korkunç anlamına gelir. Agre ise zirve anlamında kullanılmıştır.[176]

Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin Ağrı Dağı'na indiğini ileri sürenlerin kimliklerine baktığımız zaman bunların daha çok Yahudi, Hırisyiyan ve bazı Ermeni tarihçileri olduklarını görürüz.

M.Ö.I.yy.'da yaşayan Samli Nikola, Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin büyük tufandan sonra Ermenistanda Minyade'nin ötesinde barış adıyla bilinen büyük bir dağın zirvesinde olduğunu açıklamaktadır.Yorumcular bu dağın Ağrı Dağı'yla aynı olduğunu söylerler. M.Ö.1.yy'da yaşayan Flaviuse Joshephus Tevrat'ta geçtiği gibi Gortgene Dağlarında olduğunu bununda Ağrı Dağı olduğunu belirtir.[177]

M.S.(320-377) yılları arasında yaşayan Said Ephrem, Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin Acarat Dağlarında olduğunu belirtir. Süryani bilgini Mar İpas Catina Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin Ermenistaqn'da olduğunu söylemektedir. Ermeni tarihçi

---

173 Tanyu Hikmet, Dinler Tarihi Araştırmaları, s.25
174 Aksoy Bilal, e.g.e. ss.163-165
175 Aksoy Bilal, e.g.e. ss.165-166
176 Aksoy Bilal, e.g.e. s.166
177 Aksoy Bilal, e.g.e. ss.176-177

Bizanslı Faut us (M.S.311-395) Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin Ararat Dağı'nda olduğunu söyler ve yaptığı araştırmalarda getirdiği tahta parçasını da Nuseybin de sergiler ancak Sararat Dağı Cûdi Dağı'dır. Yine M.S.VI.yy'da yaşayan Sevil'I İsidorus (570-636) Etimologi (Etimoloji) adlı eserinde gemi Araratta olduğunu ileri sürer.[178]

Fransız gezgini Jean Babtude (1605-1689) geminin Araratda olduıunu açıklar ayrıca Fransız Joeph Pitton de Tourte Fort (1656- 1708) aynı görüşü paylaşır.[179]

Ağrı Dağı'nda gemi arama çalışmaları 1700'lü yıllarda başlar. Ama genel olarak dağa ilk çıkanın Frederic Parrot olduğu bilinir. Parrot 1929 yılında Ağrı Dağı'na tırmanmış ve Hz. Nuh (AS)'ın gemisinin kalıntılarını 200 metrelik bir düzlükte b ulduğunu söylemiştir. 1976 da Jeames Bruye dağa tırmandı. Ve 4000 metrede lav yığınları arasında dört ayak (121, 92 cm) uzunluğunda ve beş inç (12, 70 cm) kalınlığında yontulmuş tahta bulduğunu iddia etti.[180] Roskovi Sky bir Rus pilotu Ağrı'nın 25 mil kuzeydoğusundaki yamaçta bir gemi kalıntısı bulunduğunu söyler.

Geminin 1200 m uzunluğu olduğunu ayrıca 6000 senelik direklerinin de sağlam olduğunu bildirir. II.Dünya savaşında yapılan bir çalışmada yine aynı yerde 1200 m uzunluğunda bir gemi oldupu iddia edilir.[181]

Ancak başka kaynaklarda ise gerk Frederiche Parrot gerekse Rus pilotu gemüyü bulamadıkları geminin izine rastladıkları deminin izine rastladıkları ifadesi geçer.[182]

1834 yılında Rus araştırmacı K.Spaksi ile Aytonomoff Ahuri'ye tırmananlar: 1845 yılında alınan sosyolog Herman Abich Ağrı Dağı'na tırmanır. Aynı yıl İngiliz H.D.Seymour Ahuri tarafından dağa çıkarak incelemelerde bulunur. Rus genarali J.Khodeko ve coğrafyacı Khenikoff 1850 yılında Serdar Bulak yöresinde 60 kişilik bir toplulukla araştırmada bulundu.1856 İngiliz R.Stuart ile Monteith Beyazıt yönüne çıkar. 1836-1839 yıllarında Küçük Asya'ya gezi düzenleyen Prus devletinin Askeri uzmanı Hel mut Von Moltke (1800-1891) güneydoğuda yazdığı mektuplarda geminin Cûdi'ye indiğinin halk arasında dolaştığını yazar.[183]

1916 da Rus pilot Waladimir Roskouyky bu yürede uçakla yaptığı güzlemlerde gemiye benzer kalıntılara raslandığını iddia eder.

1936 yılında araştırmalar yapan Yeni Zellanda'lı dağcı H. Kriht Nuh'un gemisine ait birtakım tahtaları Ağrı Dağı'nda gördüğünü söyler.[184]

[178] Aksoy Bilal, e.g.e. ss.177-180
[179] Aksoy Bilal, e.g.e. ss.191-192
[180] Yalçın Cavit, a.g.e., s.23
[181] Yalçın Cavit, a.g.e., s.23
[182] Aksoy Bilal, e.g.e. s.193
[183] Aksoy Bilal, e.g.e. s.194
[184] Aksoy Bilal, e.g.e. ss.196-197

Hz.Nuh (AS)'ın gemisini Ağrı Dağı'nda arama ve araştırma çalışmalarına baktığımızda:bu aramalarının amacının farklı boyutlarda olduğunu görürüz.

a)Dini Boyutu:Tevratta geminin Ararat Dağı'na indiği[185] beyan edilir. Yahudiler tahrif edilmiş Tevrat'ta geçen Ararat Dağı'nın da Ağrı Dağı olduğunu gösteren bir delil de mevcut deşildir. Ağrı Dağı sadece batı coğrafyalarında geçer. Bunun se bei Tevrat'ta geçen Ararat'ın Ağrı olduşunu tefsir etmeleridir.[186]

Oysa Tevratta geçen Ağrı Dağı ifadesi M.Ö 5.asırda kaleme alınan ruhban metinlerimize aittir. Bunun yanında geminin İndiği dağ olarak Ağrı dağı olduğu 11-12 yy. da bazı kafkas kabileleri tarafından rivayet edilmiştir.[187]

Aslında Yahudilerin bir kısmı Kur'an'da geçen'Cüdi Dağı" ibaresine itiraz etmemektedirler. Çünkü yakut el-Hamaul tarafından Aramice'ye tercüme edilen bir metinde de böyle olduğu söylenir.[188]

Allah Nuh (AS)'a 300 arşın boyunda 50 arşın boyunda 30 arşın yükseekliğinde bir gemi yapmasını emretti. Gemi Şimşir ağacından yapıldı. Zift ile kaplandı. Nuh'un ömrünün 600.yılında ikinci ayın onyedinci gününde vuku buldu. Yağmur 40 gün 40 gece sürdü. Su yeryüzünde 150 gün kaldı. Gemi tufanın yedinci aymın on yedinci gününde Cüdiye oturdu. Nuh (AS)'ın ömrü 601. yılına varınca birinci ayın birinci günüde yer kurudu. Nuh ve beraberindekiler gemiden çıktılar. Mescid ve Allh'a kurban kesme yeri yaptı ve kurbanlar takdim etti.

Bu açıklama Tevrat'tan aktarıldı. Bu açıklamaya göre gemi, Cüdiye oturmuştur. Bu açıklamayı yapan Yakut'un vefat tarihi 1229 dır. Demekki Miladi XIII. Asra kadar geminin Cüdiye oturduğunu söyleyen Tevrat nüshası mevcut idi.[189]

XIII.Asr'dan sonra Kafkas kabilelerinin XI ve XII. yy.'da yaptıkları rivayette bazı Hırisitayan din adamları Hıristiyanlığın inancınıda katarak, geminin Masis dağına indiğini söylemişlerdir. Masis dağı da Ağrı Dağı dır.[190]

Bu da dini taasubun bilime nekadar karıştırıldığının bir göstergesidir.

Bu taassuba sırf muarret Tevrat'ta geçen bilgileri doğrulamak için Amerikalı'lar Ağrı dağına, İnceleme yapmak üzere gelirler fakat elleri boş dönerler.[191]

b) Ekonomik ve kültürel: Ağrı dağında bulunan zengin maden yatakları, Urartu'lara ait çeşitli altın eşyaların çıkması bölgede bulunan zengin Uranyum yatakları Amerikalıların Oradan aldıkları taş ve toprak parçasını memleketlerine götürmek ist emeleri, Ağrı'nın önemini ekonomik bakımdan önemini belirtmeye ye-

---

185 Tevrat Tekvin 8/4
186 Yalçın Cavit, a.g.e., s.20
187 Yalçın Cavit, a.g.e., s.21
188 Ateş Süleyman, Tefsiri, C.3, s.1284
189 Ateş Süleyman, a.g.e., C.3, s.1284
190 Yalçın Cavit, a.g.e., s.21
191 Köksal Asım, a.g.e., s.103

terlidir. Bunun için başta Amerikalılar olmak üzere batılıların dikkatini çekmiştir.[192]

c) Jeolojik ve Siyasi Boyutu: İkinci dünya savaşı yıllarında özellikle Türkiye'nin NATO'ya girişinden sonra Amerikalılar nezdinde Ağrı dağının Jeoplitik önemi daha da artmıştır.

Buna bir de 1979 yılında İran'daki yönetim değişikliği ile 1980 li yıllarında meydana gelen İran-Irak savaşı bu önemi dahada artırmıştır.[193] İşte gerek dini gere ekonomik ve kültürel gerekse siyasi ve jeopolitik gayelerle 17.yy dan beri Amer ika ve diğer batılı ülkeler tarafından Ağrı'ya yönelik çalışmalar ve ürettikleri sansasyonel, haberlerin doğru olmadığı daha sonra yapılan araştırmalar la ortaya çıkmıştır.

Nitekim 1937 yılında Bnb. Cevdet SUNAY 15 Subay ve 50 erle Ağrı Dağına çıkmıştır. 23 Temmuz 1968'de ise Albay Turhan SELÇUK, 18 subay, 16 astsubay ve 112 erden oluşan bir ekiple Ağrı'ya çıkmışlar. Fakat her iki ekip zirvede böyle bir kalıntıya raslamadıklarını söylemişlerdir.[194]

Daha sonraki yıllarda Alman araştırmacı Friedirch Bender ise yaptığı incelemelerde Cûdi de bulunan katranın 50 bin yıllık olduğunu tahta parçalarının da 6630 yıllık olduğunu tesbit etti. Hata payının ise 300 yıl olabileceğini söyledi.[195]

Batılı basın bununyerine Cûdi'ye yöneldi. 24 Ocak 1994 tarihli, Mail Or Sunday adlı İngiliz gazetesi bunu haber yaptı Meydan gazetesi, 2/2/1994 tarihinde. Günaydın gazetesi ise 19/2/1994 tarihinde, Sabah gazetesi 17/1/1994 tarihinde konu ile i lgili haberi manşetten vediler.[196]

Daha önceleri France Soir gazetesinin 31/8/1949 tarihli sayısında'Nuh'un gemisini gördük... Ama Ağrı'da değil" şeklinde ki manşeti Cûdi'nin keşif hikayesini ortaya koydu. Bu haberde geminin, 150 m. uzunluğu 24 metre genişliği ve 15 m yüksekli ğinde olduğu belirtiliyordu.

Bir Türk gazetecide aynı yerde deniz hayvanlarının izine rastladığını söylüyor. 6/2/1972 tarihli Türk gazetelerinde'Nuh'un gemisinin Cûdi Dağı'nda olduğunu haber verdiler" Milliyet gazetesi aynı haberi 7/2/1972 tarihinde verdi.[197]

Gerek batılı gerekse Türk gazetelerinde yayınlananlar, bizim kanatimizi doğrularsalarda bu haberlerin hakkında başka amaçlara yönelik olduklarına dair kanaat ve endişeler taşıyoruz.

---

[192] Aksoy Bilal, e.g.e. s.230
[193] Aksoy Bilal, e.g.e. s.230
[194] Yalçın Cavit, a.g.e., s.23
[195] Yalçın Cavit, a.g.e., s.23
[196] Yalçın Cavit, a.g.e., s.24
[197] Yalçın Cavit, a.g.e., s.24

H- HZ. NUH (AS)'IN TUFANININ EVRENSELLİĞİ

İnsanlık tarihinin en büyük felaketi olan ve tarihe Nuh tufanı diye geçen tufanın evrensel olup olmadığı konusunda büyük tartışmalar oluştur. Bu tartışmalar şu üç problemin etrafında odaklanmıştır.

a) Nuh tufanı everensel miydi?

b) Nuh tufanı bölgesel miydi?

c) Nuh tufanı coğrafi bakımından bölgesel olduğu halde mahlukatı (özellikle insanlığı kapsama bakımından evrensel miydi?

Biz bu konudu önce başta Kur'an-ı Kerim'den ve diğer semavi kitaplardan faydalanarak cevap aramaya çalışacağız. Daha sonra ise geçmiş milletlerin efsane ve destanlarından konu hakkında nelerin olduğuna bakacak, bu konuda elde ettiğimiz jeolojik, arkeolojik ve diğer bilimsel verilerimizi ortaya serecek ve son olarak da İslâm alimlerinin görüşlerini özetleyerek konuyu aydınlatmaya çalışacağız. Kur'an-ı Kerim'de konu le ilgili olarak şöyle izahat verilir:

"Onu yalanladılar, biz de onunla beraber gemide bulunanları kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayanları boğduk. Çünkü onlar kör bir kavim idi." [198] 'Nihayet emrimiz gelip de tandır kaynayınca (iş ciddileşip sular kaynamaya başlayınca Nuh-'a) dedik ki herşet den bir çift ve aleyhlerinde bir hüküm verdiklerimiz hariç olmak üzere aileni ve inananları gemiye yükle! Zaten onunla beraber inananlar pek azdı."[199]

"Sonra bunum ardından geride kalanları boğduk." [200] 'Biz de boşalan bir su göğün kapılarını açtık."'Yeri kaynaklar halinde fışkırttık (göğün ve yerin suları takdir edilmiş bir işin olması için birleştiler." [201] 'Andolsun ki biz Nuh'u kavmine gönderdik. Onların arasında bin seneden elli yıl eksik kaldı. (Öğüt verdi dinlemediler) Sonunda haksızlık etmekte olan insanları tufan yakaladı." [202]

"Nuh dedi ki: Rabbim yeryüzünde kafirlerden bir tek kişi bırakma."[203] Bu ayeti kerimelerden de anlaşıldığı gibi Kur'an-ı Kerim'de tufanın evrenselliğine doğrudan ve serahaten işaret eden bir ayet yoktur. Ancak daha sonra bu konudaki farklı görüşleri de arzederken de anlaşılacağı gibi zımnen işaret vardır.

Tevrat'ta ise tufanın evrenselliğine şöyle işaret edilir:

"Ve ben işte ben göklerin altında kandisinde hayat nefesi olan bütün beşeri yok etmek için yeryüzü üzerinde suları tufanı getiriyorum yeryüzünde olanların hepsi ölecektir." [204]

---

[198] A'raf 7/64
[199] Hud 11/40; Ayrıca bkz. Müminun 23/27
[200] Şuara 26/120
[201] Kamer 54/11-12
[202] Ankebut 29/14
[203] Nuh 71/26
[204] Tevrat Tekvin 6/17

"Fakat seninle ahdimi sabit kılacağım ve sen ve seninle beraber oğulların ve oğullarının karıları gemiyegireceksiniz ve seninle beraber sağ kalmak için her yaşayan bütün bütün beden sahipleri olanlardn her nevinden ikişer olarak gemiye getireceksin. Erkek ve dişi olacaklar." 'Cinslerine göre kuşlardan ve cinslerine göre sığırlardan ve cinslerine göre topraktan sürünenlerden her nevinden ikişer olarak sağ kalmak için sana gelecekler."[205]

"Ve yer üzerinde kırk gün tufan oldu ve sular çoğalıp gemiyi kaldırdılar ve yerden kalktı."'Ve sular yükseldiler ve yer üzerinde ziyadesiyle çoğaldılar ve gemi suların yüzü üstünde yüttüdü."'Ve yer üzerinde sular pek çok yükseldiler ve bütün gökler altında olan yüksek dağlar örtüldüler."'sular on beş arşın da yükseldi ve dağlar üstünde ve üzerinde hareket eden bütün beden sahipleri ve gerek kıuşlar gerek sığırlar ve hayvanlar ve yer üzerinde her sürünen ve her adam öldü."'Bütün karada olanlardan hayat ruhunun nefesi olanların hepsi öldüler."'Ve Adem'den sığırlara kadar sürünenlere kadar yer üzerinde yaşayan her şey silindi ve yer üzerinde silindiler ve yalnız Nuh ve kendisiyle birlikte gemide olanlar kaldılar."'Ve yeryüzü elli gün sular üzerinde yükseldiler."[206]

İncil'de ise Nuh'un tufanı şöyle anlatılır:

"Ve kadim dünyayı esirgeyip fakat fasıkların dünyası üzerine tufan getridiği zaman salah vaizi Nuh'u diğer yedi kişi hıfzettiyse."[207] "Çünkü onlar bunu isteyerek unutuyorlar ki gökler kadimden beri ve yer Allah'ın sözü ile ve su vasıtasıyla kaim olarak mevcut idiler. Bunlar vasıtasıyla o zamanki su ile bastırılmış olarak helak oldu."[208] "Bunlar her vakitler Nuh'un günlerinde gemi hazırlanırken Allah'ın sabrı beklediği zaman itaatsız olmuşlardı. O gemide birkaç yani sakiz can kurtuldular."[209]

"Nuh'un günleri nasıl idiyse insan oğlunun gelişi de öyle olacaktır. Çünkü Nuh gemiyle girdiği güne kadar tufandan evvelki günlerde insanlar yerler, içerler, evlenirler ve kocaya varırlardı ve tufan gelip hepsini alıncaya kadar. Nasıl olduysa insanoğlunun gelişi de öyle olacaktır."[210] 'İnsanoğlunun günlerinde de Nuh'un günlerinde olduğu gibi olacaktır. Nuh'un gemiye girdiği gün yerler, içerler, evlenirler, kocaya varırlardı ve tufan geldi hepsini helak etti."[211] Gerek Tevrat'ta ve gerkese İncil'de tufanın evrenselliğini gösteren deliller vardır. Her ikisinde de mahlukatın hepsinin yeryüzünde silindiği belirtiliyor.

Semavi kitapların bu konudaki beyanlarını açıkladıktan sonra diğer geçmiş milletlerin destan ve efsanelerinde konunun işlendiğine bakalım.

---

205 Tevrat Tekvin 6/18-20
206 Tevrat Tekvin 6/17-24
207 Petrus, 2/5
208 Petrus, 2/5-6
209 Petrus, 3/20
210 Matko 24/37-39
211 Luka 17/26-27

1) Gılgamış Destanı ve Irak kültüründe Nuh Tufanı:

Batıda kilise ile laik düşünce arasındaki zorlu mücadele dolayısıyla birçok batılı, Nuh'un kıssası ile ilişkisi bulunan hususları tespit etmeye çalışmış ve bu konuda pek çok şeyler yazmışlardır. Mezopotamya bölgesinde yapılan kazılarda Nuh'un kıssası ile ilgili pek çok ize rastlanmıştır ki: Bunların her birisi inkardan kaynaklanan ateist düşüncelere bir reddiye mahiyetinde olmuştur. Yapılan bu kazılardan anlaşıldığına göre tufan olayı bölge halkı tarafından eski çağlarda yeygın bir şekilde bilinmekteydi.

Bu olaya işaret eden en açık eserlerden birisi de "Gılgamış Destanı" diye bilinen destandır. (Bu efsanenin destan göründüğü kadarıyla tufandan birkaç asır sonra yazılmıştır. Fakat tufandan açıkça söz edilmekte ve Nuh'tan bahsedilmektedir. Bu destan tufana ve Hz. Nuh'a işaret eden birçok arkeolojik eserlerden sadece bir tanesidir.[212]

Bazıları bu destanın Tevrat'taki rivayete kaynaklık ettiğin söylerse bu görüş doğru değildir. Şayet böyle olsaydı Çin efsanesindeki gibi olurdu. Çin efsanesinde tufan, nehirlerin taşması ve kabarmasına bağlanır ki, karların erimesi, sonuçta sağnak yağışlara sebebiyet vermiştir denir. Oysa Irak kıssasında nehirlerin taşmasından bahsedilmez. Bilakis büyük sellerden bahsedilir ki bu seller iş bitiricidir. Seller batı Arap yarımadasının alışkın olduğu bir özelliktir ki burda ne kabaracak nehir ne de üzerinde eriyeceği kar vardır. Bu sebeple Irak kültüründeki tufan kıssasının Tevrat'taki kıssanın kaynağı olduğu görüşünü doğrulamaz. Bilakis Irak kültürğndeki kıssanın asılsız olduğuna teyid eder. Muhakkak ki kendisinden önceki kültürlerden alınmıştır. Sonra da milli kültürleri eklenerek yazılmış sonra Tevrat'ta geçmiş dönem kıssası olarak kalmıştır. Onun Tevrat'taki yazımı çevreya göre olmuştur.[213]

"Gılgamış Destanında tufanın kahramanı, Sümer kahramanı Ziusedra'nın Blionyalı karşıtı Utnapiştimdir. Bir diğer önemli isimse gılgamıştır. Bu destanda kralın Utnapiştim'in mutlular adasındaki evine gitmek için yaptığı uzun ve yorucu yolculuğu anlatılır. Kral yüksek yerleri ve dağları aşar ve karanlık yerlerden çıkar. Sonunda ağaçların yemiş yerine değerli taşlar sarkan güzel bir bahçeye varır. Orda oturan Siduru yolculuğa devam etmesi için bilgileri ona veriri. Gılgamış o güne kadar kimsenin sağ çıkmadığı ölüm denizinden geçecektir. Bunu öğrendiği halde kumsalda onu karşıya geçirecek olan kayıkçı Ur-Sarabi'yi bulur. Kayıkçı onu kayığına bindirir. Yolculuk bir buçuk ay sürer.

Nihayet kayık nehirlerin denize döküldüğü yerden mutlular adasına yanaşır. Gılgamış orada Utnapiştim ile karısına rastlar ve ondan ölümsüzlüğü nasıl elde edeceğini sorar o da Suruppakta oturduğu çağdan hikayesini anlatmatya başlar. Tanrıları tufan ile insanları yok etmeye karar verdiğini anlatmaya başlar. O zaman'Ea" tanrıların bu tasavvurunu ona bildirmiş, içine bütün ailesini, hayvanları

---

[212] Havva Said, el Esas fi't Tefsir, C.7, ss.58-59
[213] es Sa'lebi, Hafatın't Tevrat s.48

ve bitkileri alabilecek bir gemi yapmasını buyurmuştu. Utnapiştim gemisini yapmıştı. Gemisinin içi yedi bölüm idi. Su geçirmemesi için gemiyi ziftle sıvamıştı. Neyi var, neyi yoksa gemiye doldurmuştu. Bütün yaşayan varlıkları, hayvanları, ailesini ve zenaatkarları, içeri sokmuştu. Ardından korkunç bir fırtına zuhur etmiş, yağmur yağmaya başlamış. yıdırımlar vr şimşekler sanki kudurmuştu. Bütün evreni zifiri bir karanlık kaplamıştı. Bu durumdan tanrılar bile ürkmüş. Göğün altına köpekler gibi sinmişlerdi. Hepsi ağlıyordu. İnsan neslinini tükeneceğinden korkan İştar bu çok sert cezayı kaldırması için Enlil'e başvurmuştu. Sular çekilince Utnapiştim'in gemisi Nisar Dağının tepesinde kalmıştı. Kahraman altı gün sonra gemisinden bir güvercin, ardından bir kırlangıç, onunla beraber bir karga uçurmuştu. Kuşların hiç biri geri dönmemişti. Utnapiştim bundan adanın su yüzüne gemi çıktığı sonucunu çıkartır. O zaman gemiden dışarı çıkmış tanrılara adapte bulunmuş ve dua etmişti. Tanrılar bir bir gelmişlerdi. ama daha öfkeleri geçmemişti. Enlil onları yumuşatmak için Utnapiştim ile barıştırmıştır. Onu takdis etmiş ve hem kendisine ve hem de karısına ölümsüzlük bağlamıştı. Utnapiştim başından geçenleri anlattıktan sonra Gılgamış'a ölümsüzlüğe nasıl kavuşabileceğini anlatır. Gılgamış o gece sevincinden uyuyamaz. Şehre dönme zamanı gelmiştir. Denizin dibinde sonsuz hayatın sırrını taşıyan Otu'n yerine Utnapiştim'den öğrenen Gılgamış, dönüşünde denizin dibine dalar, Otu kapanır ama yıkanmak için bir kaynağa girdiğinde delikten ansızın çıkan bir yılan Otu kaptığı gibi kaçar. Kral hüngür hüngür ağlar. Ot'la birlikte edebi hençlikte kaybolup gitmiştir. Uruk'a döner. Artık tek avuntusu ölü arkadaşının ruhu ile yaptığı konuşmalardır. Yer altı dünyası tanrısı Nergal'in özel izni ile Erkidu'nun ruhu yeryüzüne dönebilmiştir.

Gılgamış ona öbür dünya ve diğer meseleler hakkında bir soru sorar. Destan işte bu sorulardan meydana gelen ikinci (koşma) ile sona erer. Tufan hikayesi destan şiirin on birinci bölümündedir. Eski Yunan'da Herakles'e mitosu ve bu mitoş kahramanın, işleriyle yakından ilişkisi gözden kaçmayan bu şiir temelinde insanoğlu için ölümsüzlüğün mümkün olamayacağı temasını işler. Tek bir kahraman ölümsüzlüğü saplamış. Fakat bunu için "Tufan" gerekmiştir. Oysa bunun da tekrarına artık imkan yoktur. Çünkü tanrılar artık insanlığı aynı cezaya çarptırmamaya karar vermişlerdir. Eğer insanlık günah işlerse ceza olarak ona aslanlar, yırtıcı hayvanlar ve diğer afetler gönderilecektir. Fakat bir daha tufan olamayacaktır." [214]

Gılgamış destanında tufan hakkında geçen bilgiler ve haberler tamamen gerçek dışı değildir. Ancak aktarılan bilgilerin büyük bir kısmı gerek Kur'an-ı Kerim'e gerekse Tevrat'a uygun olmayan ve ters düşen haberlerdir. Desanda geçen bilgiler tufan olayından sonra yazılabildiği için semavi kitaplardan etkilenmiş, ancak kendi kültür yapılarına göre şekillendirilmiş öylece aktarılmıştır. Tufanın kahramanı olan Utnapiştim ile karısının sonsuzluk mutluluğunu yakalamış olması, kral Gılgamış'ın bu mutluluğu yakalamak için çaba sarf etmesi ve birçok tanrıların bu işi yapmış olması özellikle Kur'an'a terstir.

---

[214] Meydan Larousse, Gılgamış md., C.5, s.156

2) Yunan mitolojisinde Nuh tufanı:

Yunan mitolojisinde tufan olayı farklı rivayetlerle gelse bile birbirine yakın olaylar anlatıyorlar. Eflatun da varid olan bir habere göre Mısır kainleri Yunan kralı olan Solon'a gök tufan gönderecektir. Yeryüzündeki beşer helak olacak çeşitli yollarla yeni nesilden hehangi bir şey kalmayacak dediler. Yunan eski adamlarına göre tufan her yeri kapladı. Deukalion ve onun hanımı "Bira" kurtuldular.[215]

Bir başka rivayette ise; tanrı Zeus gün geçtikçe daha günahkar olan insanları bir tufanla yok etmeye karar vermiştir. Bu tufandan sadece Deukalion ile karısı Pyrrha kurtuldular. Çünkü Deukalion'un babası Prometheus oğluna bir tekne yapmasını öğütlemişti. Karı-koca bindikleri bir teknede dokuzuncu gün Parnasus dağına ayak bastılar. Zeus'tan yeni insanlar yaratmasını diledi. Zeus onlara anasının kemiklerini arkalarına aldırmalarını buyurdu. Onlar da böyle yaptılar. Böylece Deukalion'un attığı taşlardan erkekler Pyrrha'nın attığı taşlardan kadınlar türetildi. Böylece insanlar yeniden yaratıldı.[216]

Bu tufandan yalnızca koca Deukalion ile karısı Pyrrha kurtuldular. Deukalion baş tanrı Zeus'a bir kurban kesti. Tanrı kendisine kurban kesen bu dindar adama acıdı. Onun ilk adağını yerine getireceğini vad etti. Deukalion Zeus'tan insanların yeniden yaratılmasını istedi. Diğer bir efsaneye göre ise tufandan kurtulan karı koca Delphi'e gittiler. Themis'e danıştılar ondan fikir aldılar.

Themis onlara dedi ki; Başınızı birer örtü ile sarınız. Elbiselerinizin kemerlerini çözününüz ve eski dedelerinizin kemiklerinin alarak omuzlarınızın üstünden arkasına doğru atınız. onlar bu tavsiyeye hayret etmelerine rağmen adalet tanrıçasının dediğini yaptılar. Buldukları taşları alarak omuzlarında geri fırlatmaya başladılar. Gerçekten Goia'nın gerisinden koparılan taşlar onların dedelerinin kemikleri sayılmakta idi. Tuhaf olan şu ki: Deukalion'un koparıp attığı taşlar erkeklere; kadın ın attığı taşlar da kadınlara dönüştü. Böylece insnlar yeniden türediler ve dünyayı doldurdular. İnsanlar ikinci defa taşlardan yaratıldıkları için herşeye katlandılar. Nuh peygamber gibi tufandan sonra insanların tekrar türemelerinin sağladığı için Deukalion Yunanlıların babası sayılmaktadır.[217]

3) Sümer efsanelerinde Nuh tufanı:

İnsnlar tanrılara karşı saygıda kusur etmişler adak adamayı terketmişler. Bunun üzerine tanrılar insanlara duyduğu öfkeden dolayı tufanı tasarlamışlardır. Surupakalı Ardanes'in ölümünden sonra yerine geçen oğlu Kisisutrus Berosus'a göre tufan gelmeden önce tanrı Granus Kisis Utros'a görünür. Daesiyes ayının (Mayıs) on beşinde tufanın meydana geleceğini bildirir. Bu bakımdan ona var olanlarının tarihinin yazılmasının ve güneş şehri olarak bilinen Sapar'da gömmesini

---

[215] R. Rıza, Menar, C.12, s.105

[216] Mitoloji Sözlüğü, s.315; Necatigil Mustafa, Mitologya, s.51; Yalçın Cavit, a.g.e., s.30; Adıvar Adnan, Bilim ve Din, s.29

[217] Can Şefik, Yunan Mitolojisi, s.17

buyurur. Ayrıca tufandan kurtulmak için bir de gemi yapıp yakın çevresini bu gemiye bindirmedini salık verir.[218]

Başka bir rivayette ise tanrı Enlil Zivsatra'ya gemiyi yapmasını ve kurtulmanın yollarını öğretir.[219] Ve Tanrı ona gemiye aldıklarıyla beraber orayı terk etmesini söyler. Bunun üzerine Kisisutros hangi yöne doğru hareket etmesi gerektiğini Tanrı Granus'tan sorar. O da tanrılarına doğru cevabı verir. Beş station uzunluğunda iki station genişliğinde bir gemi yapar. Alınması gerekenleri eşini ve çocuklarının getirmesini salır. Tufan başlayınca gemi günlerce su üzerinde kalır. Önce kuşları salar konacak yer bulamazlar. Bu iş günlerce devam eder. Sonra çamurlu dönünce eşi ve çocuklarıyla birlikte Lear tanrılarına adaklarını yapar. Sonra Kissutrus tanrılarla birlikte kaybolur. Kavmi ağıtlar yakar. Kissutrus bir sesle tanrıya karşı kusur etmemelerini eşinin ve kızının da yanında olduğunu Sipar'da bulunan gömülü yazılar bulup tüm insanlara duyurmalarını ister. Bunun üzerine gemidekiler Babil'e döner. Tanrılarına adaklar adarlar.[220]

4) Hindistan Destanlarında Nuh tufanı:

Fars kudemasından yapılan rivayetlere göre insanların yeryüzünde fitne ve fesat çıkarmalarından dolayı Allah insanı boğdurdu. Hintlilere göre tufan çeşitli şekillerde olmak üzere yedi defa olmuştur. Sonuncu sunda kral ile kızı kurtulmuştur. İlahları bir gemi yapmalarını emrettiler. O gemiyle kurtuldular. Budistler ve Mecusiler tufanın bölgesel olduğunu Irak bölgesine has olduğunu Kürdistan sınırında son bulduğunu söylerler.[221] Hindistanın Sotapolha Brahmana ve Mahabarata destanlarında adı geçen Manu Rihhis ile birlikte tufandan kurtulmuştur. Efsaneye göre Manu'nun yakalayıp yaşamasını bağışladığı bir balık birdenbire büyüyüp bir gemi inşa edip boynuzlarına bağlamasını söylemiştir. Bubalık tanrı Vishnu'nun bir görünüşü olarak kabul edilir. Balık gemiden dalgaların üzerinde aşırıp kuzey Himavat Dağına çıkmıştır.[222]

Yine bir Hint efsaensine göre Hintlilerin Nuh'u olan Waiwasta bir ermiş brahmanın emriyle yaptığı gemiye eşi manu ile birlikte himalaya dağlarına yaslanır ve tufandan kurtulur.[223]

5) İspanyol Efsanelerinde Tufan:

Bütün hayvanlar tufanın olacağını sezmişlerdi. Tufandan önce lamalar yemeden içmeden kesilmişlerdi. Mahsunlaştılar. Büyük hayvanlar yüksek dağlara doğru tırmandılar. Büyük rahip Laycataypuratoyu bunu görünce oğullarını kızlarını topladı. Hayvanlarını da önüne katarak Ankosmara Dağına çıktı. Sonra su baskını oldu. Altmış gün sular yüseldi. Fakat Ankosmara da suların üstünde kaldı. Altmış

---

[218] Aksoy Bilal, a.g.e., s.57
[219] Yalçın Cavid, a.g.e., s.28
[220] Aksoy Bilal, a.g.e, s.58
[221] R. Rıza, Menar,C.12, s.105
[222] Yalçın Cavit, e.g.e., s.30
[223] Caflı Kadir, Hz. Nuh ve Tufan, ss.3-4; Aksoy Bilal, a.g.e., s.26

gün sonra sular çekildi. İnsanların hepsi yok olmuştu. Tanrı Virokos a'nın yardımıyla Layça Tangonta evlatları yeni insan soyunun üremesine sebep oldu. Yeni nesil unutmamak için Titacea adasında Huaka (Mabed) yaptılar. İnsanların soyu Virokoşa'nın emriyle çeşitli dilleri konuştular. Komrular birbirlerinin dillerini an layamaz oldular.[224]

6) Litvanya Efsanesinde Nuh Tufanı:

Bir kaç çift insanın ve hayvanın yüksek bir dağın tepesinde bir kabuğun içinde barınarak kurtuldukları anlatılır. Dünya param parça oldu. Sular fışkırıp her tarafı kapladı. Sonunda sular çekildi. On iki gün on iki gece süren rüzgarlar ve seller yüksek dağı aşıp oradakileri yutacağı zaman yaratıcı onlara bir ceviz kabuğu atar. Dağdakiler ceviz kabuğuyla yolculuk yaparak felaketten kurtulurlar.[225]

7) Keldani Efsanesinde Nuh tufanı:

Keldaniden yapılan rivayetlere göre Zisesturs oğlunun vefatından sonra suların yeni örttüğü insanların hepsini boğduğunu görür ve bu tufandan kurtulmak için bir gemi yapılmasınıemreder. Evha ve arkadaşları gemiyi yaparlar. Takvimde geçtiği gibi insanlardan yeryüzünde fesat çıkaranlar ve isyan edenler çoğaldı. Allah onları tufanla yok etti.[226]

8) Kuzey Asya efsanelerinde Nuh tufanı:

Poulson Kuaey Asya halklarının efsanelerinde de tufan motifinin götündüpünü söyler. Ancak bu halklar bu motifi başka kültürlerden almışlardır. Somayatlardaki tufan efsanesi şöyledir. Yedi kişi bir kayaya binerek tufandan kurtulur. Tufanın ardından görülen korkunç bir kuraklık sonucu bu yedi kişiden beşi ölmüş ortada kalanlardan biri kız biri oğlandır. Bunlar fare yiyerek tufandan ve açlıktan kurtuldular. Bu ikisiyle insan soyu yeniden başlamış oldu. Ancak Saint Augustin ile ünlü Fransız düşünür Vohke gerçekten Yunanistandan derlediği masallardan evrensel gözüyle bakılan ama Doğu Asya'da bilinmeyen Dukalionlu Okyagent tufanlarından başka tufan bilmiyorlardu der.[227]

9) Çin Kaynaklı Hikayelerde Nuh Tufanı:

Çin kaynaklarında da tufan nehir sularının korkunç bir şekilde yükselmesine bağlıdır ki bunun için suların önüne setler çekmişlerdir denize giden yeni kanallar açmışlarıdır. Bilinen şudur ki Çinde nehir sularının kabarması yazın başında dağlardaki karların erimesiyle olur.[228] Bu varsayıma göre tufan bölgeseldir. Çinliler arasında anlatılan bir efsaneye "Fahh" adlı biri eşiyle birlikte bindikler bir gemi sayesinde tufandan kurtulmuşlardır. İnsanların da bunların üç oğlundan türediği belirtiliyor. Çünkü efsaneye bakılırsa tufan tüm canlıları yok etmiştir. Meksika'da

---

[224] Aksoy Bilal, a.g.e., s.29
[225] Yaçın Cavit, a.g.e., s.30
[226] R. Rıza Menar, C.12, s.105
[227] Aksoy Bilal, a.g.e., s.30
[228] es-Saleybi, Hafayatu Tevrat,s.47

Aztekliler'in resimlerinde Cipaletti ile eşi Kısasiketi bir gemiye binip tufandan kurtulurlar.[229] Bu rivayete göre ise tufan evren seldir.

10) Atlas Okyanusu Adalarındaki Efsanelere Göre Nuh Tufanı:

Atlas okyanusundaki ada halklarında göre denizde büyük dalgaların yükselmesine bağlanır ki insanlar onlardan kurtulmak için kayıklar yapmışlardır. Bilinen şudur ki Atlas okyanusundaki adalar volkanik adalardır. Çoğu zaman büyük dalgalar denizlerin altında büyük zelzelelere sebebiyet verir. Rüzgarlar meydana gelmiştir. Tufan deniz kaarmasıyla olmuştur.[230]

11) Güney Amerika Efsanelerinde Nuh Tufanı:

Eski bir Peru efsanesinde Virokosa koymuş olduğu kanunlara uyulmadığını gördüğünde halkı cezalandırma yolun gitmiştir. Bundan hareketle okyanuslar taşmış her tarafin su kaplamasını buyurmuş bu bakımdan ovalar deniz dağlar da birer ada görünümünü almıştır. Meydan gelen sellerde birçok insan boğulmuş birçoğu da yarılan toprak arasında kaybolmuştur. Kuska yaylasındaki Pukara mevkiinde görülen taş anıtlarda yeni tufanın gelecek nesillere bir ibret olmak üzere canlandırmıştır.[231]

12) Filipin Efsanelerinde Nuh tufanı:

1965 yılında Stutgart'ta yayınlanan'Die Religunnen Indoressien" adını taşıyan kitaptan W. Stotr'nın değindiği bir tufan efsanesi de Filipinlere aittir. Buna göre tanrı Vigon'un tufanı şu şekilde olmuştur. Yeryüzü yaratılfdıktan sonra Vigon insanların atası olsun diye oğlunu ve kızını yeryüzüne gönderdi Bunlar evlendiler ve çocuklar oldu. Onların çocukları da giderek yeryüzüne yayıldılar, doldular. Bunun üzerine Vigon bir tufan yarattı. Tufandan ancak kendilerine sal yapabilen kişi kurtularak bir dağın tepesine yeryüzününü kurumasını beklediler. Sonra da dağın tepesine inip çoğalmaya başladılar.[232]

Bütün bu anlatılan efsanelerde bilr ortak bir mesaj veriyor. Yeryüzünde bir tufan olmuştur. Bu tufandan yeryüzündeki insanlar ve diğer canlılar helak olmuş ve boğulmuşlardır. Bu eserlerde anlatınlanların hepsi tenkide tabi tutulabilir. Ancak bunların tenkide tabi tutulması hiç doğru olmadığını göstermez. Daha sonra anlatacağımız bilgiler bu anlatılanların hangisinin doğru hangisinin yanlış olduğunu seçme imkanı verecektir.

Son zamanlarda yapılan bikimsel çalışmalar ve arkeolojik kazılar tufan hadisesinin gerçek olduğunu ispatlamaktadır. hatta bazı jeolji uzmanları bu günkü kıtaların ve kara parçalarının ayrılmasının Hz. Nuh tufanı tufanı ile olduğu belirti-

---

[229] Aksoy Bilal, a.g.e., s.26; Yaçın Cavit, a.g.e., s.30
[230] es-Saleybi, a.g.e., s.47
[231] Aksoy Bilal, a.g.e., s.28
[232] Aksoy Bilal, a.g.e., s.29

yor. ayrıca bazı bilimsel keşifler ve arkeoljik kazılar da Kuran-ı doğrular mahiyettedir.

Eski dini kitaplar Nuh kıssasından ve tufan olayından söz etmişlerdir. Nitekim tufan olayı arkeolojik incelemeler sırasında raslanan tabletlerin bir çoğunda zikr etmiştir. Hz. Nuh gemisini bulma çalışmaları günümüzde de devam etmiştir. fakat tufandan bahseden tabletler tufan olayından binlerce yıl sonra yazılmıştır. Kazıların kral Sargon ile Hz. Nuh arasında bazı sülalelerin Mezopotamyada yirmi beş bin yıl hüküm sürdüklerini ıspat ettiklerini görüyoruz. Kazılarda çıkarılan tabletlerin bize sunduklarına güvenmemekle beraber ardındanda ortak bir çizgi vardır. bu çizgi tufan olayını doğrulamaktadır. [233] Bazı bilim uzmanları ise ihtiyar dünyamızın yaşı kozmik hariç üç milyon yıl çivarında tahmin edilmektedir. Bu uzunzaman içerisinde dünya mızın müteaddid defalar transgırasyon ve regrasiyon olayına sahne olduğunu jeoloji ilmi tesbit etmiştir. [234]

Deniz basması terdidesinden sonra denizlerin çekilmesi hadisesinin yıllarca devam eteiği gibi birkaç ay gibi kısa sürdüğü ilmen sabittir. jeoloji ilmine göre yeryüzünde insanın yaratılışı kuvaterner Holosen devri ortalarına rastlar. [235] Yeryüzüson olarak insanın yaratılışmdan bir müddet sonra kısa süreli bir basması ve çekilmesi hadisesine sahip olmuştur.deniz bastığı zaman o sahalardaki tortul kayalar meydana gelmekte ve bunların kalınlığı bu deniz basması ve çekilmesi hadisesinin zamanı da vermektedir ki son deniz basması hadisesinden meydana gelen tortul kayaların kalınlığı bu hadisenin birkaç ay gibi kısa bir zaman devam ettiğini ortaya koyymaktadır. Böylece Kuran-ı Kerimin ondört asır evvel haber verdiği hakikat bu gün ilmi araştırmalarla tespit edillmiş oluyor. [236]

Gerçek dünyamız pek çok safhalardan geçtikten sonra insan yaşamasına elverişli hale gelmiştir. Hz. ademin dünyaya gönderildiği dördüncü zaman Holosen devri diyen ilim insan neslinin zuhurundan bir müddet sonra bir kaç ay süren bir deniz basması ve çekilmesi vukubulmuştur derken büyük bir ihtimalle altı ay kadar süren Nuh tufanını ifade etmiştir.

Deniz basması veçekilmesi hadiselerine tortul kayaların yanı sıra sadece denizde yaşayan hayvanların yüksek dağlar başında bulunması da ışık tutmakta ve ispat etmektedir. Bu fosillerin yaşlarının farlılığı da bu hadisenin birkaç defa olduğunu gösterir. Transgıresiyon hadisesi med-cezir hadiseleriyle karıştırılmamalıdır. Med-cezir olayları günlük bir hadisedir ve azbir yükselme-alçalma ile olur. [237]

Tahran Üniversitesindeki bu jeoloji Prof.'un görüşlerine müracaat ederek tufan hakkındaki görüşlerini aktaran Tabatabai ise; bugün oluşan vadi ve havza topraklarının farklı tabakalardan oluştuğunu, bu toprak ve kum tabakalarının üst üste bir tertibe bağlı olmaksızın birbiri üstüne yığılmayı şöyle izah eder.

---

[233] Havva Said, el Esas fi't Tefsir, Trc. C.9, s.73
[234] Bilim Teknik Der. 121. Sayı, ss.16-18; B. Ateş, M. Dikmen, a.g.e., s.157
[235] Bilim Teknik Der. 121. Sayı, ss.16-18; a.e., s.157
[236] Bilim Teknik Der. 121. Sayı, ss.16-18; a.e., s.157
[237] M. Dikmen, B. Ateş, a.g.e., s.157

1- Bu toprakların hepsi aynı zamanda oluşmamıştır.

2- Su aıntı yerlerinin zamanla yer değiştirdiğini gösterir. İşte bu bizi havza topraklarının su akıntı yerleri olduğunu, suların geçmişte bu avazaların üzerinden aktığını açıklar. Bu havza toprakları -ki su havzalarından olduğu kabul edilir- büyük sel olarak kabul edilen topraklar daha çok İran'ın Kazun, Yezd, Tebriz, Kirman, Siraz vb. bölgeleri ile iki nehir arası mezopotamya ve kuzeyi ve nehir gerisinde bulunan kısımları; Hind, Şam bölgesi ve Tahran'ın kuzeyi Çin doğusu, Mısır ve Amerika' nın büyük bir kısmı bu havza ve topraklarından oluşur. [238] Bu açıklamalardan şu sonuç çukarılır.

a) Şimdiki yeryüzü bundan uzun zaman önce büyük ve korkunç suların akıntı yeri olmuş, belki de büyük bir kısmını su altında bırakmıştır.

b) Tufanla oluşumu olan yer tabaka ve katmanları tek bir defa oluşmuş değillerdir, önce kum tabakaları oluşmuş, kesilince onun üzerinde bir toprak tabakası oluşmuş, her sellerin oluşunda bu oluşum devam etmiştir. Bunun için havza, vadi ve çöküntü toprakları farklı tabakalardan oluşmuştur. Havza toprakları genellikle hemen toprak olmaz. Tedrici olarak oluşur. Bu kısa ve sınırlı bir zaman diliminde olmaz. Fakat zaman uzar ki milyonlarca sene alır. İşte bunun sonucu olarak dağlar, tepeler ve ovalar oluşmuştur.

Bundan şu sonuca varıyoruz ki bu topraklar bazen basit oluşur. Fen bilimleri delilleri de bu oluşumun on, on beş bin sene önceden beri olduğunu belirtiyor. [239]

Suların altında milin oluşturduğu tabakalarla denizler genişler ve etrafındaki birçok bölgeyi de kuşatır. Suların yükselmesiyle ayrıca kıyılarda birçok adacıklar meydana gelir. İşte bu zamanda (tufan zamanında) Britanya adası Fransa'dan ve dolayısıyla Avrupa'nın tümünden ayrılmış oldular.Aynı şekilde Avrupa'nın güneyi kuzey Afrika'ya bağlı iken tufan zamanında Atlas okyanusunun genişlemesiyle birbirinden ayrıldılar. Aynı şekilde Japon adalarının Asya'ya bağlı iken tufanla ayrılmış oldular. Güney Amerika'nın Güney Avrupa'dan ayrılması tufan zamanında olmuştur. Ayrıca yerdeki iç hareketleri suların gidişi ve istikrarı hakkında büyük etkinliği olduğunu gösterir. Bundan dolayı kıyıların bazı bölgelerinde sular çekilmez. Çünkü o zaman tufan olayı göller oluşturmuştur. Denizler genişlemişti. İşte bunlardan biri Huzistanın güney kısmında körfezin suları çekilmiştir. [240]

İşaret ettiğimiz gibi bu jeolojik olaylar teyid ediyor ki insanloğın ilk zamanındaki hava hareketleri tufan döneminde normalin dışında idi. işte bu havanın harikulade değişkenliğine sebebiyet veiyordu. Bu dönemde hava çok sıcaktı. Fakat geçmi şte soğuk iklimler geçmişti. Hatta Kuzey Kutuplarının bir kısmı erimemişti. Yeryüzündeki sıcak hava bu iki devirde buzullar üzerinde etki yaptı ve denizlerin yükselmesine sebep oldu. Sular ona korkunç bir şekilde olağanüstü bir şekilde bi-

---

[238] Taba Taba-i, el-Mizan, C10., s.267
[239] Taba Taba-i, el-Mizan, C10., ss.267-268
[240] Taba Taba-i, a.g.e., C10., ss.268

rikiyor yağın urların çok şiddetli yağmasına taşan denizlerin yükselmesine sebep oldu.[241]

Devam ederek sağnak yağan yağmurlar dağların tepelerin zirvelerinde yeni olayların meydana gelmesini pekiştirmiştir. Asya'nı güney batısı Avrupa'nın güneyi ve Afrika'da yeni vadiler meydana getirmiştir. Alpler Himalaya, Amerika'nın batısında olan korkunç seller kayaları sürükledi. Yeni yerler kazdı. Taşları yuvarladı. Aktıkları bölge topraklarına doğru yeniden vadiler oluştu genişledi. Sular yayıldı. Taş, kum ve kayaları taşıyarak yeni toprak tabakalrı oluştu. Tufan devam ettikçe şiddetl i bir şekilde suların aktığı kadar yeni vadiler kazdı. Suların altındaki yerleri de üstüne çıakrdı. Sular aktıkça yerin tabakasını koruyucu tabakasını aldı. Kaynaklar fışkırdı. Yağmur suyu ile birlikte aktı. Tahribatın çoğalmasına sebebiyet verdi ve yeryüzündekilerin boğulmasına sebep oldu. Bu anlatılanlar Yüce Allah'ın kıssad anlatıklarıyla uyum sağlamaktadır.[242]

Son zamanlarda yapılan bazı keşifler de tufanın bölgesi hakkında bize bazı ipuçları vermektedir. Hz. Adem'den sonra dokuz nesil İslâm üzere yaşadı. Daha sonra onuncu nesil geldi. Bu nesil arasında birtakım kötülükler ve dinden dönmeler zuhur etti. Şüphesiz bu neslin bir kısmı Fırat ve Dİcle arasında yaşıyordu. Aylam bölgesinden ta Hindistan'a kadar uzanıyordu. Başlangıçta (yaratılışın başlangıcı)daki medeniyetlerin benzerlik adletmesi buna delildir. Bu konudaki delillerden biri de yapılan çağdaş araştırmalardır.

Bu konudaki araştırmaların neticesini Dr. Abdulmumin Ebubekir şöyle açıklamaktadır.

1- Aylan bölgesinin başkenti Sus arkeologların elde ettikleri çömlek, balık, birbirlerine benzeyen süs eşyalarını Sümerlere kadar giden resimli eşyalar, Marsal'ın Hindistan'ın kuzey batısında yaptığı kazılar Holba ve Mıhendicu bölgesinde yaptıkları kazılarda çıkan eşyaların birbirine benzemesi.

2-Yine Sümerler ile Afganistanlı Burucistan'da yaşayan insanların kafataslarının aynı olması.

3- Bu nesillerin bu bölgede insalığın ilk yaratılışından bu yana yaşadıklarını M. Ö. 2000 yıllarına kadar dayanan ve Babillerin melikler cetvelinin zikir edildiği bu eski zamanki vesikalar Sümerleri bu bölgede insanlığın ilk yaratılışından beri yaşadıklarını teyid ediyor.[243]

Sonra Allah'tan hüküm geldi. Tufan ile buradaki hükümranlığı son buldu. Sümerlerin her biri yaklaşık bin yıl hüküm sürdü. Çünkü o zamanalarda ömür uzundu. Sonra tufan kültür ve nesli yok etti. Bu gerçeği Nuh sireti tekid ediyor.[244]

Babilin ünlü tariçisi Bersus (M.Ö.250) Sümerler hakkında bilgi verirken onların başına geçen uzun boylu cabbar birinin bulunduğunu o zaman da insanlık

---

[241] Taba Taba-i, a.g.e., C10., ss.269
[242] Taba Taba-i, a.g.e., C10., ss.269-270
[243] Muhammed Mesud ve rifat Cuma, a.g.e., ss.137-139
[244] A.e. s.139

için her türlü aletlere sahip olduğunu bunların hayatlarının bedevi bir şekilde değil de o gün insanlar için lazım olan herşey icad edilmişti. O gün insanlar yazı yazmayı, ziraat yapmayı, maden işletmeyi biliyorlardı. Sümerlerin körfezden çıkmalarıyla ki onlar tufandan kurtulanlardır. Babil tariçilerinin hikaye değil gerçekleri nakl ettiklerini gösterir. Üstad Abdulmumin bu vesikaların tufandan bahseden ilk vesikalar olduğunu ve semavi kitaplar olduğunu bundan dolayı bazı ilim adamlarını ilmi yollarla onu savunmaya sevkediyor der. Bu konu üzerinde ilk duran Hilyon'dur. Hilyon bazı ihtilaflara rağmen semavi kitapların ışığı altında tufan olayının sebep ve sonuçlarında bahsettiğini teyid eder. [245] Bu bilgiler insanların nesilden nesile, ağızdan ağıza birbirlerine naklediyor habere dönüyor ve onu bazı vesikalarla belgelendiriyor. Hilyun: Tufanı M.Ö. 4000 yılına kadar sınırlandırıyor. [246]

Ayrıca suava toprakları Allah'ın tufanla gark ettiği yerlerdir. Bunun delili ise yapılan tüm ilmi araştırmaların bu bölgede M.Ö. 400. yılının ortalarında (yani kırkıncı asrın ortalarında) şok eden sellerin meydana geldiğini gösteriyor. Ur ve Kiş şehrinin altlarında yapılan araştırmalardan balık, sümüklü böcek vb. tatlı suda yaşayan hayvan atıklarının 80 m yükseklikteki tepenin altında bulunması ve sonra bu tepelrin altında insan kemiklerinini bulunması tufanın olduğunu gösteren şahitlerdir. Aylam bölgesinde yaşayan insanların teknik bakımından ileri gittiklerini M.Ö.20 bininci yıla kadar uzanan bir zamanda bu bölgede yaşayan insanların birtakım tekniklerin yanısıra Babilde arabaların kullanıldığı söylenir. [247]

Yukarıda sona çıklamlardan anlaşıldığı kadarıyla tufan olayı bölgesel idi. Mezopotamya'da, Mısır, İran ve Afganistan da dahil olmak üzere Hindistan'a kadar uzanan bir bölgeyi toplamıştı ve insanların neslini ve kültürünü yok etmişti. Bunun haricinde de tufanın bölgesel olduğunu savunanlar çoktur.

Hatta eğer dünyaı kaplamış olsaydı geminin Everest Tepesi üzerinde durması gerekirdi. Böyle olmadığına göre tufan bölgeseldi. [248] diyenler vardır.

Tufan farklı bölgelerde farklı zamanlarda meydana gelmiştir. Günümüzde bile Hindistan bölgesinde tufanlar on binlerce insanın helak olmasına sebep olmaktadır. Nuh tufanı bölgesel olduğu halde o günün şartlarından iletişim araçlarının olmayışı her bölgenin kendi bölgesinde meydana gelen olayı dünyaya mal ediyordu. [249]

Ayrıca geçmişte iklim, yağış ve hayat şartları bugünkünden farklı idi. İnsanlar daha çok nehir ve deniz yakınlarında veya havzalarda yerleşim alanları seçerlerdi. Bunun için sık sık tufan olur insanlar helak olur İnsanlar helak olur. Fakat bilimsel veriler ışığı altında konuyu irdeleyecek olursak Tevrat'ta açıklandığı kırk gün kırk gece yağmur yağsa da dünyamız tamamıyla sular altında kalmaz. nitekim A. J. Mans'ın kanısına göre tufan olayı olağanüstü bir fenomen değil tufan dolu

[245] A.e. s.139
[246] Muhammed Mesud ve rıfat Cuma, a.g.e., s.139
[247] A.e. s.140
[248] Aksoy Bilal, a.g.e. s.13
[249] Aksoy Bilal, a.g.e. ss.13-16

olağan bir fenomenler açısından konuya yaklaştırsa da bilimlerin muhtelif görüşlerle tufanın evrensiliğine karşı çıktığını anlatır. Bu görüşlerden birine göre de yeryüzü 510,000,000 km^2'dir. En yüksek zirve 9000 m kadar arlığını kabul ettiğimizde kutsal kitaplardaki gerekli olan suyun 4, 600, 000, 000 km^3 olacağı sanılır. Bilinen en şiddetli yağmurun on misli yağmur yağsa bile sular deniz seviyesinden sadece 800 m kadar yükselir. Bununla birlikte evrensel tufan mitolojiine neden olan doğal olaylar bazı ilim adamlarınca daha değişik bir biçimde yorumlanıyor. Miyami Üniversitesinden Dencesena Emillani ile Ruhte elen Ünivrsitesinden Nikolas Chackeltom yaptıkaları bir dizi gözlem ve bilimsel incelemeler sonucund şu görüşleri ileri sürerler. Son bu devri yaklaşık 30000 yıl önce başlamış ve 18000 yıl önce de doruk noktasına varmıştır. Bu noktadan hareketle Kanada ve Kuzey Amerika bugün Güney Kutbunu örten buz kalıbından daha kalın bir buz kalıbıyla örtülüydü. Daha küçük bir buz kalıbının da Kuzey Afrika ile Batı Sibirya'yı kaplıyordu. Bu buz örtülerinin ve yeryüzünün yüksek dağlarının üzerinde dünyanın yeter derecede donmuş kitlelerin içine çökmüşlerdi. Böylece denizlerin yüzeyi bir gününden 100 m kadar daha düşüktü. Emillioni'ye göre Kuzey Amerika'da buzullar kütlesi 11600 yıl önce aniden kırılarak erimeye başlamış deniz yüzeyinin yükselmesine sebep olmuştur. Bütün dünyayı saran bu olaydan içeriye doğru kaçmışlardır. [250]

İslâmi kaynaklar ise tufanın bölgeselliğini şöyle savunmaktadırlar: Gerek Tevrat ehli gerekse müslümanlardan bir grup "Onun zürriyetini baki kıldık"[251] ayeti de Hz. Nuh'un "Yarabbi kafirlerden bir tek fert bırakma." [252] ayetini delil olarak kabul etmezler. Nuh ile ilgili ayetlerde geçen "Ard" kelimesi sadece o bölgeyi kapsar. İsra 18/4 ayette geçen "Ard" İsrailoğullarının yaşadığı bölgenin kasdedildiği gibi. [253] Umumiliği savunanların getirdiği dağların zirvelerinde bulunan ürünlerine at atıklarının bulunması delil olmaz. Çünkü kısa süreli bir tufanda balık vb gibi su ürünlerine çit kalmılarına olması mümkün değildir. Onun için tufan bölgeseldir. Buna karşılık geneldir diyenler de vardır.[254]

Nuh'un tufanı bölgesel diyenlere göre bile Nuh zamanında başka insan olup olmadığı konusunda tereddüttedirler. [255]

Buna rağmen Hz. Nuh'un kavmi Irak, Aylam bölgesinde yaşadığına göre tufanın bölgesel olarak Irak, Aylam bölgesinde vuku bulması daha uygundur. [256]

Tufanı bölgesel olarak kabul edenlere göre tufan sedece Nuh'un kavmini kapsamıştır. Bu konudaki ayetlerin de buna delalet ettiğini savunurlar.'Onu yalanladılar biz de onu ve gemide onunla beraber olanları kurtardık ayetlerimizi yalanlayanları da suda boğduk. Çünkü onlar kör bir kavim idi." [257]

---

[250] Aksoy Bilal, a.g.e. ss.16-17
[251] Saffat 37/72
[252] Nuh 71/26
[253] R. Rıza, Menar, C.10, s.106
[254] en Neccar Abdulvahhab, a.g.e., s.61; Gölcük Şerafettin, İslam Akaidi, s.126; Saltut, a.g.e., ss.162-163
[255] Elmalılı, a.g.e., C.8, s.368
[256] Ateş Süleyman, a.g.e., C.6, s.2817; Havva Said, a.g.e., El Esas fi't Tefsir, C.15, s.346; Muhammed Mesud ve Rifat Cuma, s.143
[257] A'raf 7/64

"Böylece O ve onunla birlikte olanları katımızdan bir ramet olarak kurtardık. Ayetlerimizi yalan sayıp inanmayanların kökünü kuruttuk." [258] Bu ayeti kerimeler çok açık bir şekilde tufanın yöresel olduğunu beyan ettiği gibi yapılan kazılarda çıkan su tabakları pişmiş toprak parçaları bu paralar arsına sıkışmış gemi parçaları vb. eşyalarla elektronik aletlerle yapılan incelemeler ortaya koymuştur ki bu aletler sular tarfından sürüklenmiştir. Bütün bunlar Fırat Nehrinin aşırdığı maddelerden meydana gelmiştir. [259]

1922 yılında İngiliz arkeolog Sir Leonard Volley bu bölgede yaptığı kazılarda Ur şehrinde Sümer krallarına ait eşyalar miğferlerini bulmuş daha da derine indikçe çanak ve çömlekler ve çamur ve pişmiş tuğlalar bulmuştur. Bu bölgede suyun herşe yin üzerinde 25 ayak yükselir. Biraz daha derine ininca suyun getirdiği temiz çamurla karşılaşılır. Daha sonra değişik zamanlarda yapılan kazılarda tufanın sadece bu bölgeyi kapsadığı belirtilir. Bu bölge halkı tufandan sonra 12 levha üzerine tufan kıssasını yazmışlar ve bu levhalarda bütün bölge halkının boğulduğunu ancak bir gemi yapıp içine binen ve beraberinde aile fertlerini ve bazı havanları ve böcekleri yanına alan olgun bir kişinin kurtulduğunu, kurtulanların da sadece bunlardan ibaret old uğunu belirtmişlerdir. [260]

Gerek tufanın bölgesel olduğunu savunanlara göre gerekse evrensel olduğunu savunanlara göre aykırı bir görüş serededen'Hafayatu Tevrat" eserinin sahibi Kemal es-Salebi ise'tufan bölgeseldir" der. Ancak ona göre tufanın olduğu bölge Yemen bölg esidir.

Arap yarımadasının Yemen bölgesini silip süpüren seller bu bölgenin alışık olduğu sellerdir. Gerek tarihte gerekse bu seller çoğu zaman ora halkının bu tehlikeli bölgelerden diğer bölgelere göç etemesine sebep olmaktadır. Bazen bu göç yakın bazen de uzak yerlere olur. Bu seller daha çok alçak yerlerde olur ve vadileri tehlikeli kılar ki insanların çoğu su vadilerinin kenarlarında iskan ederdi. Bu en az zararla olandır ki suların derin vadilerden akar giderdi. Yağmurlar her zaman birkaç saat kadar az olmaz bazen daha fazla olur ve hatta iki taraftan da yağardı. Bazen bu, günler sürer ve o zaman korkunç seller meydana gelir ve yoldaki herşeyi alır götürür, önünde yığınlar oluşur suyun yolu değişirdi. Asur bölgesindeki Tehlis vadisinde olduğu gibi. [261] Tevrat'ta Nuh ve beraberindekilerin gemide 150 gün kaldıları söylenir. Bize düşen Tevrat'ın bu açık ifadesini daha makul bir açıklamayı bulmaktır. 150 günlük zaman çok uzun bir zamandır. Belki de 150 günlük zaman Nuh kebilesinin bu te hlikeli bölgeden Necran bölgesine gelip ilk noktadaki konaklaması arasında geçen zamandır. Buradan Yemame yoluyla kuzey Necran vadisine yönelip sonra doğuya yöneldiler. Ta ki Tubeyk Dağının yüksekliklerine doğru vardılar. Buradan çeşitli yönlere ayrıldılar. Tubeyk Dağı eskiden beri Ararat Dağı olarak bilinirdi. Uygun olan bir mülahaza ile Tubeyk vadisinin Ararat dağına yakınlığı 75 km olur. Bir kabile için yaklaşık 150 günde alınacak bir mesa-

---

258 A'raf 7/72

259 Tebara, a.g.e., Trc., s.84; Yalçın Cavid, a.g.e., s.18

260 Tebara, a.g.e., Trc., ss.84-85; Yalçın Cavid, a.g.e., ss.18-19

261 es Saylebi, a.g.e, ss.53-54

fedir. Günde yaklaşık 5 km yol alınırsa işte bu Nuh'un gemisinin tufanın başlamasıyle Ararat'a inmesi arasındaki 150 günlük mesafedir.[262]

Bölge insanları sellerden kurtulmak için ağaçlardan çember daireler yaparlardı. Bunu zift ile sıvarlardı. Bunlardan göç etme esnasında faydalanırlardı. Tevrat Nuh'un gemisinin Hint Ardıcından veya Çınardan yapıldığını söyler."CRF" kelimesi İbranice olup özel bir ağaca has bir isimdir. Asıl olan ise CRF kuzey dağın Yemende vadi yükseklerine verilen isimdir. Bundan dolayı Nuh tufanının olduğu yer Necran vedisidir. Nuh kavmi bu vadinin etrafında oturuyorlardı. Tarih öncesi olmuş bir hadisedir. Tufan olunca buradaki halk başka yerlere göç ettiler. Sonra da Hayber bölgesine yerleştiler.[263]

Tufanın başlangıcında geminin Ararat Dağına inme zamanına geçen müddet Nuh kavminin itikada geçen zamanıdır. Ararat'tan (Tuveyk Dağı) Tubeyselma Dağına gelme müddetidir. Yerin kurumasıyla geminin oturması arasında geçen müddet 57 gündür. Bu süre Nuh kabilesinin Tabe'den çıkmadan önce geçirdiği istirahat zamanıdır. Ancak doğru olan şudur ki Nuh'un kabilesinin Hicaz'ın kuzeyine gelinceye kadar geçen müddet (Neha)ya ininceye kadardır. Neha ile Teba arası 500 km'dir. Günde 8 km yol alınırsa yaklaiık 57 gün alır.İşte Nu kabilesi burda yaşamıştır. Bugün kendilerine Nehayyin denilen bir kabile vardır der.[264]

es-Saylebi'ye göre ortaya çıkan görüş şudur: Nuh tufanı Yemende kabilenin 600. yılında (çünkü Saylebi'ye göre 950 yıllık ömür Nuh'un değil kabilenin yaşadığı ömürdür) oldu. Tufanda sonra Nuh'un kanilesinin üç kolu da Yemen bölgesinden göç edip Hicaz bölgesine yerleştiler. Bundan sonra da Yemen kabilelerini göçe zorlayan bir tufan olmuştur ki Yemen kabilelerinin birçoğu kuzeye, Hicaz bölgesine göç etmek mecburiyetinde kaldılar.[265]

Doğrusu Kemal Saleybi'nin yaptığı açıklamalar zorlamalardan ibarettir. Çünkü yorumları ne Kur'an'a ne de Tevrat'a uymamaktadır. Ayrıca bu konuda yapılan ve jeolojik araştırmalarla da bağdaşmamaktadır. Bu görüşün kabule şayan olmadığı görünmektedir.

Tufanın umumi ve evrensel olduğunu savunanlara gelince, tufan hadisesi bütünlüyle yeryüzünde ani olmuştu, yoksa Hz. Nuh'un gönderildiği ve yeryüzünün çekirdeği durumunda olan belli bir bölgede mi?... Bu ikinci şık doğru ise bu çekirdek bölge neresiydi? Bu soruların hiçbirinin net cevabı yok... Sadece tahminler ve zanlar vardır. Halbuki zan insanı mustağni kılmaz. Bir de sağlam ve esaslı bir delile dayanmayan İsrailî hurafeler vardır. Ayrıca bu suallere cevap verilip verilmemesi kıssanın ana hedefine ve konuya hiçbir şey ilave etmez.

Şu kadar var ki: Kur'an'ın hükümlerinden açıkça anlaşılmaktadır ki; o devirde yaşayan bütün insanlar Nuh kavmindendir dememize engel olabilecek hiçbir

---

[262] es Saylebi, a.g.e, s.57
[263] es Saylebi, a.g.e, s.54
[264] es Saylebi, a.g.e, s.59
[265] es Saylebi, a.g.e, ss.53

şey yoktur. Onların yaşadıkları arazi parçası yeryüzünün en mamur bölgesiydi. Ve tufan bu bölgede vuku bulmuştu. Orada yaşayanların hepsini içine almıştı. Sadece Allah'ın kurtardıkları müstesna.[266]

Tevrat ve İsrailoğullarının rivayetlerine bakılırsa tufan evrenseldi[267] fakat Kur'an-ı Kerim'de böyle bir ifadeye rastlanmıyor. Kur'an'da yer alan işaretler daha sonraki insan soyunun Nuh tufanından kurtulmalarından geldiğini göstermektedir. Fakat bu husus tufanın bütün kapladığı anlamına gelmez. Eski devirde insnların yerleşim bölgelerinin küçük olduğunu biliyoruz. Belki de sadece Nuh tufanından etkilenen bölge o zamanın bilinen dünyasıydı.[268] Hz. Adem'in bütün çocukları Irak bölgesin de yaşıyordu. Eğer tufan sadece bu bölgede yaşayanları yok ettiyse o zamanki ölçülere göre bütün dünyayı ve insanlığı yok etmiş sayılır. Tufandan sonra Hz. Nuh'un gemisindeki insanlar zamanla çeşitli bölgelere dağılmış olabilirler. Bu görüşü doğrulayan iki nokta vardır.

Birincisi Fırat ve Dicle arsındaki topraklarda büyük bir kasırganın ve selin koptuğu hem tarihi verilerle, hem harabelerde ve hem de jeolojik çalışmalarla sabittir. Fakat bütün yeryüzünü tesiri altına alan cihanşümul bir fırtına, kasırga veya büyük sel belirtisi yoktur.[269]

İkincisi dünyanın hemen hemen bütün milletlerinde; hatta Avusturalya, Yeni Gine'ye, Amerika'ya kadar uzanan bölgede büyük bir tufan ilgili hikayeler ve rivayetler meşhurdur. Bundan çıkan sonuç şudur; Bütün bu ülkenin insanlarının ataları Hz. Adem'e zamanda tufanın geldiği surada insanlar bir tek bölgede yaşıyorlardı. Sonra dünyanın çeşitli bölgelerine dağıldılar. Yeni yerleşim merkezleri kurdular.[270] [271]

Buna rağmen bu konuda bize bilgi veren yegane haber kaynağı Kur'an'dır. Kur'an'ın haber vermediği ve tarihi bilgilere dayanan haberler cerh ve tadile tabi tutulur. Zira O'nun haber vermerdiği her şey zannın dışına çıkmaz. Mümin kalbinin tasdik edeceği haber kesinlik ifade eden Kur'an nasları olmalıdır.[272]

Birçok milletlerin hızlı, kapalı ve efsanevi kaynaklarında, bilinmez bir devirde bazı kimselerin işledikleri kötü fiiller yüzünden o bölgede tufan koptuğuna dair rivayetler vardır. İsrailoğullarının Ahd-i Atik'in dedikleri ve kendileri tarafın dan çoğunluğu uyudurulmuş bilinen efsanevi kaynaklarda Nuh'un zamanındaki tufan ile ilgili birçok rivayetler mevuttur.

Ancak Kur'an'da bu ayetlerle bahsettiği zaman bu ayetlerin tesirinde bunların hiçbirinin izahı yoktur. Kur'an ayetlerini mitoloji ve efsanelere dayanarak tefsir etmek doğru olmaz. Çünkü efsanelerin dayandığı kaynak yoktur. Ve hadiseleri

---

266 Kutub Seyyid, Fizilal Trc., C.8, s.169
267 Tevrat Takvin 7/18/24
268 Mevdudi, Tefhim, C.2, s.396; Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber, C.1, s.408
269 Mevdudi, Tefhim, C.2, s.396; Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber, C.1, s.409
270 Mevdudi, Tefhim, C.2, s.396; Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber, C.1, s.408
271 Mevdudi, Aynı Eserler ve aynı sayfalar
272 Kutub Seyyid, Fizilal Trc. C.8, ss.169-170

açıkça beyan etmemektedir. Her efsanenin tufan haberinde bahsetmesi tufanın o bölgede olduğunu veya tufandan kurtulanların oraya yerleşmiş olmasını mümkün kılsa bile"haberi sadık" yanında bunları mesned olarak kabul etmek mümkün değildir.[273]

Muhammed Abduh'a bu konuda gönderilen bir mektupta Nuh tufanının umumi olmadığı, sadece Hz. Nuh kavmine şamil olduğu ve onların yaşadığı bölgede olduğu, Çin'de insanların yaşadığını ve Çin'in kapsamadığı ve Hz. Nuh'un'Ya Rabbi yeryüzünde kafirlerden bir tek fert bırakma."[274] şeklindeki yakarışının umum ifade etmediğini sadece kendi kavmini kapsadığını yine hadisi şerifte tüm peygamberler kendi kavimlerine ben ise tüm kavimlere gönderildim. Savunmaların işitildiğini ve şayet denilse ki'Onun zürriyetini baki kıldık."[275] ayetiyle Hz. Nuh'un'Ya Rabbi yeryüzünde tek bir fert bırakma"[276] ayeti bunu hilafinadır denildiğinde; bu ayetlerin tevile açık olduğu belirtilir.

Şefaat ile ilgili hadisi de Nuh'un peygamberliğinin umum ifade etmektedir. Bunlar bu hadisin Hz. Nuh'un yeryüzüne indiğine delil olduğu konusunda ittifak vardır. Çünkü onlardan başka hiçbir insan yoktur denilse Hadisçiler alay ediyor ve Çin hikayelerine isnad ediyorlar diye gönderilem cevabi mektupta Muhammed Abduh:

Kur'an-ı Kerim'de tufanın umumiliğini gösteren delil yoktur. Aynı zamanda Hz. Nuh'un risaletinin umumiliğini gösteren delil de kesin delil değildir. Hadislere gelince onlarca yakin ifade etmez. Çünkü ahad heberlerdir. Bütün hakikatlerde yakin ifade gerektirir. Eğer bu dini bir itikada dönüşürse yakinlik gerekir. Tarihçilerin öğrenmek istediği şey de tercih olmaz. Tarih bu konuda sikanın olup olmadığının delili olmaz.

Tufanın evrenselliğine gelince dini alimler ile rey ehli arasında münakaşa konusudur. Yeryüzündeki yerin tabakaları konusunda ümmetlerin tarihçileri arasında ihtilaf konusudur. Ehl-i Kitapta İslâm alimlerinin çoğunluğu tufanın umumiliği konusu nda aynı görüşü taşımaktadır. Buna bazı jeolog (rey ehli de) ittifak ediyorlar. Bunlar dağların zirvelerinde bulunan bazı balık vb. tatlı su hayvanlarının kalıntılarının bulunmasını delil gösterirler. Çünkü bu şeyler yalnız denizlerde olur. Şayet yeryüzününü tümünü kaplamasaydı dağlar olmazdı derken Mutaahirin rey ehli teorisyenleri ise buna muhalefet ederler. Müslüman her kişi tufanı mutlak inkar edemez. Fakat ayeti kerimeleri tevil edebilir. Bu mesele uzun ilmi bir münakaşa ve şehidlere ihtiyaç duyar, diye cevap veren Abduh bun konuda hülasa olarak şöyle der:

Ayet ve Hadislerin zahiri, tufanı Nuh'un kavmi için ifade eder ki o gün onlardan başka kimse yoktu demek ve buna inanmak vacib olur. Ancak yeryüzünün tümüne şamil olduğuna inanmak gerekmez. Dağların tepelerinde bulunan deniz

---

[273] Kutub, a.g.e., C.8, s.170
[274] Nuh 71/26
[275] Saffat 37/77
[276] Nuh 71/26

hayvanlarına ait kalıntılar da umumi olduğunu göstermez vb. kara parçalarının daha önce suda olduğunu gösterir. Suyun sayılı günler kalması tufanın umumi olduğunu göstermez. Buna rağmen bu tarih olayı Kur'an'ın asıl gayesini teşkil etmez. Zahir naslar bunu jeoloji ilmi bunun aksini ispat ve ifade ederse de bunu kabul etmek bize ve Kur'an'a zarar vermez[277] diye.

Buna karşılık tufanın umumiliğin savunanlar ise şu delilleri göstererek idialarını kuvvetlendirirler.

1- Nuh'un peygamberliğinin evrenselliği kabul edilince tufanın da evrenselliği kabul edilmiş olur. Çünkü Hz. Nuh'Ya Rabbi yeryüzünde bir tek kafir bile bırakma." [278] diye dua etmiş ve'Bugün Allah'ın korumadığı, merhamet etmediği kimseye koruma yoktur." [279] veya'Onun zürriyetini baki kıldık." [280] ayetleri Hz. Nuh'un davetinin evrenselliğini ve tufanın evrenselliğini gösteren ayetlerdir.

Ayrıca şayet tufan evrensel olmayıp bölgesel olsaydı Allah (cc)'Her eçşit hayvandan birer çift gemiye al." [281] diye emretmezdi. [282]

2- Yine bazı bilim adamlarının dağların tepelerinde bulunan balık atıkları, inci kabukları gibi su ürünlerini gösterek tufanın umumiliğine delil olacağını ifade ediyorlar. [283]

Tufanın evrenselliği konusunda buraya kadar arzettiğimiz delillerden şu sonucu çıkarmamız mümkündür:

Tufandan önce insanların yeryüzünün tümünü kapsayan bölgelerin hepisne yayıldığını belirten bir rivayet vardır. [284] Bu rivayet zayıf bir rivayettir. Kesinli kifade etmez. Buna rağmen tufan olayının sadece Babil'e ait değil, genel olduğunu söyleyenler Cumhuru teşkil ederler. [285] Hatta müfessirler Tevrat'ın rivayetiyle uyum içindedirler. Tufanda yeryüzündeki en yüksek dağın en az on beş zira' suyun altında kaldığını ve küçüklü büyüklü hiçbir canlının kalmadığını söylerler. [286] Tufanın evrenselliğini kati, diğer görüşler ise daha çok zannidir. [287] Tufanın evrenselliği konusunda sonuç olarak, tufanın Nuh'a verilen bir mucize olduğunu, mucizelerin bilimsel birtakım görüşlerle izah edilemeyeceğini açıklamakta fayda mülahaza ediyorum. Bundan hareketle bazı insanların yaptıkları birtakım hesaplamalarla yeryüzünün suyla dolamayacağını belirtmesini abesle iştigaldir. Çünkü Yüce Allah dilediği an yeryüzünü suya gark edebilir. Normalde yağmurun yağamsıyla seller oluşur. Fakat

[277] R. Rıza, Menar, C.12, ss.107-109
[278] Nuh 71/26
[279] Hud 11/43
[280] Saffat 37/77
[281] Hud 11/40
[282] Taba Taba-i, el Mizan, C.10, s.264
[283] Taba Taba-i, a.g.e., C.10, s.265; Kasımi Tefsiri, C.9, s.3451
[284] İbni Kesir, el Bidaye, C.1, s.127
[285] İbni Kesir, Kısasu'l Enbiya, C.1, s.143,; Havva Said, el Esas fi't Sünne, C.9, s.74
[286] İbni Kesir, el Bidaye, C.1, s.155
[287] Elmalılı, a.g.e., C.4, s.2784

tufan olayında' Hem gökten sular inmiş hem de yerden sular fışkırmıştı."[288] "Sonra da yere suyu emmesini göğe ise suyu kesmesini emretti. Onlar da emirlerini yerine getirdiler."[289] Bunu bilimsel bir şekilde izah etmek mümkün değildir. Bunda hareketle tufanın umumiliği konusunda, tufan ölgesel olsa bile canlıları kapsam bakımından geneldir. Çünkü yukarıda sayılan delillerin çoğu bizi bu sonuca götürmektedir.[290]

K- KUR'AN VE TEVRAT'IN TUFAN İLE İLGİLİ KISIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Nuh'un tufanı en çok Kur'an-ı Kerim ve Tevrat'ta geçen tufan hakkındaki haberler çoğu zaman uyum içinde değildir. Kur'an'da farklı, Tevrat'ta farklı bir şekilde anlatılamaktadır. Kur'an ile Tevrat'ın tufan hakkında uyum sağladığı tek konu; tufanın sebebi meselesidir. Hem Kur'an'da hem de Tevrat'ta tufanın sebebi insanların küfür, şirk ve fesatta ileri gitmeleridir. Bundan dolayı Allah (cc) onları suya gark etmiştir.[291] Bunun dışındaki konularda farklı haberler söylenir. Bu haberlerin hulasasını şöyle yapabiliriz.

1- Adem'in kıssasında olduğu gibi Tevrat bu kıssada da teferruata dalmaktadır. Geminin yapımında kullanılan ağaçların yetiştirilmesi, geminin yapımı ve kaç yılda tamamlandığı, kaç katlı olduğu, nasıl ziftlendiği hakkında geniş bilgi verir.[292] Kur'an-ı Kerim'de ise geminin yapımının Yüce Allah'ın emri, vahyi ve yardımıyla olduğu[293] ve geminin alemler için bir ibret olduğunu belirtiyor.[294]

2- Kur'an-ı Kerim'de gemiye binmeyen oğlundan bahsedilirken[295] Tevrat'ta Hz. Nuh'un böyle bir oğlundan behsedilmemektedir.[296]

3- Tevrat'ta Nuh karısıyla birlikte gemiye bindiği, eti yenen hayvanlardan yedişer çift, yenilmeyen hayvanlardan da ikişer çift aldığında behsedilir.[297] Kur'an-ı Kerim'de her hayvan cinsinden bir çift (erkek-dişi) alındığını[298] eşinin ise ihanet edenler arsında olduğu beyan edilir.[299] Gerçi bazıları Tevrat'taki izah ile Kur'an'daki izahın bu konuda çelişmediğini, Hz. Nuh'un iki karısı olabileceğini birinin kendisiyle birlikte kurtulmuş olabileceğini diğerinin de boğulanlarla birlikte ol abileceğini söylerler.[300]

---

[288] Kamer 54/12
[289] Hud 11/44
[290] Mevdudi, Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi, C.2, s.406
[291] R. Rıza, Menar, C.12, s.103
[292] Tevrat, Tekvin 6/14-21
[293] Hud 11/37
[294] Kamer 54/15
[295] Hud 11/42,43
[296] R. Rıza, Menar, C.12, s.103; Şimşek Said, a.g.e., s.28
[297] Tevrat Tekvin 7/1-16
[298] Hud 11/40
[299] Tahrim 66/10
[300] Taba Taba-i a.g.e., C.10, s.257

4- Tevrat'ta gemiye binenlerin Hz. Nuh'un eşi, oğulları ve oğullarının eşleri olarak belirtilmekte. [301] Kur'an-ı Kerim'de ise; Nuh'un ailesinden aleyhinde hüküm verilmemi olanlar ile az da olsa inanan bir toplumdan bahsedilmektedir. [302] Çünkü Hz. Nuh'un oğlu ve karısı gemiye binmezken inananlar içerisinde Hz. Nuh'a akraba olmayanlar da var idi.

5- Tevrat'ta, tufanın yeryüzünün tümünü kapladığı ve suyun en yüksek dağları on beş arşın aştığından bahsedilmektedir. [303]

Kur'an'da bu konuda böyle bir açıklık yoktur. Ancak akan nehirlerin taştığı, göğün kapılarının açıldığı ve yeryüzündeki suların kaynaklar halinde fışkırtıldığından bahsedilmektedir. [304]

6- Tevrat'ta Tufan'dan kurtulması sebebiyle Hz. Nuh'un takdim ettiği kurbanların etlerinin kızartılması, kızartılan etlerin kokularını Allah'a gitmesi üzerine Yüce Allah'ın bu güzel et kokularını kokladıktan sonra gazabını bildirdiği ve hoşnut olduğu anlatılmaktadır. [305]

Kur'an'da ise Yahudilerin bu anlayışlarını reddederek şöyle buyurulmaktadır.'Onların ne etleri ne de kokuları Allah'a ulaşır. Fakat O'na sadece sizin takvanız ulaşır." [306]

7- Tevrat'ta Yüce Allah'ın tufandan sonra kendisine takdim edilen etlerin kokusunu aldıktan sonra pişmanlık duyduğu ve bir daha gazablanıp tufan yapmayacağı belirtilir. [307] (Allah böyle bir şeyden münezzehdir.)

8- Tevrat'ta: tufandan sonra Nuh'un önce kargayı gönderdiği ve kargaya beddua ettiği, sonra ise güvercini gönderip ona dua ettiğinden bahsedilir. [308] Ku'ran-ı Kerim'de ise böyle bir açıklamaya rastlanmamaktadır.

Diğer kıssalarda olduğu gibi Nuh kıssası hakkında da Kur'an ile Tevrat arsında gerek hedef ve gerekse teferruat bakımından ad farklılık olduğu ortaya çıkmaktadır.

---

[301] Tevrat Tekvin 7-(1-16)
[302] Hud 11/40
[303] Tevrat Tekvin 7/19-20
[304] Kamer 54/11-12
[305] Tevrat, Tekvin 8/18-22
[306] Hac 22/37
[307] Tevrat, Tekvin 8/18-22
[308] Tevrat, Tekvin 8/6-12

Bu nakil edilen rivayet ve kıssadan da anlaşılacağı gibi Kur'an kıssaları yalnız hedef açısından değil üslub ve muhteva açısından da Kitabı Mukaddes'in kıssaları ile birtakım farklılıklar arzetmektedir.[309]

[309] Şimşek Said, a.g.e., s.29

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TUFAN SONRASI DÖNEM

A. TUFANDAN SONRA HAYAT:

Tarihe'Büyük Tufan" olarak geçen bu hadisede, Nuh'un kavminin cezalandırılmasından sonra gemiye binenler hayatlarını sürdürmeye devam ettiler. Bu "Sünnetullah"ın gereğidir". Böylece insan ve hayvan neslinin devamı, Allah tarafından sürdürülmüş oldu.

Kafirlerin helakından sonra Yüca Allah'ey yer suyunu yut ve ey gök (suyunu) tut denildi. Su çekildi; iş bitirildi: (gemi de) Cûdi (Dağının) üzerine yerleşti ve o zalimler toplumunun canı cehennem denildi." [1]

Gemi dağ üzerinde karar kılıp, yer tufan sularını içine çektikten sonra Yüce Allah Nuh'a gemiden yere inmesini emretti. Nuh ve beraberindekiler bereketli olarak Musul civarına indiler. Onların nesillerinden bir kısmı mümin olarak devam edecek ve Allah'ın nimetlerinden faydalanacaktı. Bir kısmı da, dünya nimetlerinden faydalanacak fakat Allah'ın rahmetinden de uzak kalacaktı. [2] Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah tarfından bu gerçek böyle ifade edilir. "Sen yanındakilerle birlikte gemiye yerleştiğ inde bizi zalimler topluluğundan kurtaran Allah'a hamdolsun de."'Ve deki Rabbim! Beni bereketli bir yere indir. Sen iskan edenlerin en hayırlısısın." [3] diye dua edince Yüce Allah tarafından "Denildi ki: Ey Nuh! Sana ve seninle birlikte olan ümmetlere b izden selam ve bereketlerle (gemi)den in! Kendilerini (dünyada) faydalandıracağımız, sonra da bizden kendilerine elem verici bir azabın dokunacağı ümmetler de olacaktır." [4] 'Sonra da onların ardında bir başka nesil meydana getirdik." [5]

Yine başka ayeti kerimelerde ise:'Andolsun Nuh bize yalvarıp yakardı. Biz de duayı ne güzel kabul ederiz."

"Kendisini ve ailesini büyük flaketten kuratardık."

"Biz yalnız Nuh'un soyunu kalıcı kıldık."'Sonradan gelenler için de iyi bir nam bıraktık."Bütün almlerden Nuh'a selam olsun." [6] buyuruluyor.

Tevrat'ta Hz. Nuh (AS) ve kavminin tufandan sonraki hayatı şöyle anlatılır.

---

[1] Hud 11/44
[2] Tabera a.g.e., Trc., ss.83-84
[3] Müminun 23/28-29
[4] Hud 11/48
[5] Müminun 23/31
[6] Saffat 34/75-79

"Ve Allah Nuh'u ve oğullarını mübarek kılıp onlara dedi, Semereli olun ve çoğalın ve yaryüzünü doldurun" "Yerin her hayvan ve göğün her kuşu üzerinde sizden korku ve dehşet olacaktır. Toprağın üzerinde hareket edenlerin hepsiyle denizin bütün balıkları sizin elinize verildiler." Hareket eden her hayvan size yiyecek olacaktır. Yeşil ot gibi size hepsini verdim" Eti onun canı olan kanı ile yemeyeceksiniz"'Ve gerçek sizin kanınızı canlarınız için arayacağım. Her hayvanın etinden onu a rayacağım, ve insanın elinden, yani her adamın kardeşinin elinden insan canının arayacağım"'Her kim adam kanı dökerse onun kanı adam eliyle dökülecektir. Çünkü Allah adamı kendi suretinde yaptı" "Ve siz semerili olun ve çoğalın yeryüzünde türeyin ve o nda çoğalın" "Ve Allah Nuh'a kendisiyle beraber oğullarına söyleyerek dedi" "İşte Ben sizinle ve sizden sonra zürriyetinizle"'Ve sizinle beraber olan her canlı mahlukat gemiden çıkanların hepsinden bütün yerin hayvanlarıyla birlikte sabit kılacağım" "Ahdimi sizinle sabit kılacağım ve bütün beşer artık tufan olmayacaktır"'Ve Allah dedi Benimle sizin ve ebedi devirlerce sizinle beraber olan her canlı mahlukatın arasında yapmakta olduğum ahdimin alameti şudur"'Yayımı buluta koydum ve Benimle yerin arasında bir ahid alameti olacaktır"'Ve vaki olacaktır ki yerin üzerine bulut getirdiğim zaman yay da bulut da görünecektir" "Benimle sizinle ve her beden sahibi mahlukun arasında olan ahdimi hatırlayacağım. Bütün beden sahiplerini yok etmek için sular artık tufan olmayacaktır" "Ve bulut da yay olacaktır ve Allah ile yer üzerindeki bütün sahiplerinden yaşayan her mahluk arasında olan ebedi ahdi hatırlamak için O'nu göstereceğim" "Ve Allah Nuh'a dedi Benimle yer üzerindeki her beden sahibi arasında sabit kıldığım ahdin alameti budur" "Ve gemiden çıkan Nuh'un oğulları, Sam ve Ham ve Yafes idiler. Ve Ham Kenan'ın atasıdır" Bu üçü Nuh (AS)'ın oğulları idiler.Ve bütün yeryüzüne yayılanlar Bunlardan oldu."Ve Nuh çifçi olmaya başladı ve bir bağ dikti" "Ve şaraptan içip sarhoş oldu ve çadırın içinde çıplak oldu" "Ve Kenan'ın atası olan Ham babasının çıplaklığını gördü ve dışarda iki kardeşine söyledi" "Ve Sam ile Yafes bir esvap alıp O'nu kendi omuzları üzerine koydular ve geri geri gidip babalarının çıplaklığını görmediler" "Ve Nuh şarabından ayıldı ve küçük oğlunun kendisine yaptığını anladı."'Ve dedi Kenan lanetli olsun. Kardeşlerine kullar kulu olacaktır." "Ve dedi Sam'ın Allah Rab mübarek olsun"'Allah Yafes'e genişlik versin ve Sam'ın çadırında otursun ve Kenan O'na kul olsun"'Ve Nuh tufanından sonra 350 yıl yaşadı" "Ve Nuh'un bütün günleri 950 yıl idi"[7]

Yakubi; Hz. Nuh (AS)'ın oğlu ile ilgili Tevrat'ta geçen bilgileri hiç tetkik etmeden aktardıktan sonra Nuh (AS)'ın oğulları arasında yeryüzünü şöyle taksim ettiğini kaydeder:

Sam'a: Yeryüzünün Ortası, Harem bölgesi, çevresi, Yemen, Hadramut'tan Amman'a kadar Rahreyn Alic ve Yaber bölgesini verdi.

Ham'a ise; Batı sahilini verdi.Ham'ın doğan çocukları kuş veya Kevş b.Ham ile Kenan b.Ham zenci ve Habeşlilerin babası oldular.

---

[7] Tevrat, Tekvin 9/1-29

Oğlu Yafes'e de; Doğu ve batı arasını verdi.Onun çocukları Cumer, Tubel, Maş, Maseç ve Me'cuc idiler.Cumer'in çocukları es-Sakalabe;Tubel'in çocukları Bercan;Maş'ın çocukları, Türk ve Hazarlar;Masec'in çocukları Esban;Me'cuc un çocukları, Ye'cuc ve Me'cuc ki onlar yeryüzünün doğusunda idiler Türler tarafındanb es-Sakalabe'nin ve Bercan'nın yeri Rumlar olmadan önce Rum diyarı idi. İşte bunlar Yafes'in çocuklarıdır. [8] Ya'kubi'nin Tevrat'taki bilgileri tatkike tabi tutmada aynısını nakletmesini doğrusu yadırgamamak mümkün değildir. Çünkü Tevrat'taki bilgileri doğruluk derecesi tartışılır. Allah'ın gönderdiği ayetlerden çok az bir eser kalmıştır.

Başka bir rivayette ise:Gemi Cûdi'ye oturup Allah'ın dilediği kadar kalınca Hz. Nuh'a izin verildi. Cûdi'ye indi. Sonra kargayı çağırdı.Yerden bazı haberler getir dedi. Karga gidip Nuh Kavminin cesedlerini gördü ve orda kaldı.Hz. Nuh onu lanetledi.Sonra güvercini çağırdı, gelip Nuh'un omuzuna kondu Hz. Nuh yerden haber getirmesini söyleyince; Ağzında kuş tüyü olduğu halde kanatlarını çırparak geldi.Nuh, (A.s) Ona dua ederek"Allah senden razı olsun ve seni bir evde kondursun ve insanlara sevdirsin. İnsanlar sana saldırmayacak olsaydı başın altında olsun diye dua edecektim." [9] Bazı rivayetlerde ise zeytin dalını getirdiği söylenir. [10]

Gemi Cûdi'ye inince gemide seksen kişi vardı. Doğuyu batıyı sonra Cûdi de karar kıldı.Seksen ev veya cadır yaptılar.Onların kurduğu köyün adına Seksenliler köyü adı verildi. Bunlar bir gece yattıktan sonra sabehleyin birbirlerinin dillerini anlıyamaz oldular.Seksen lehçeye bölündü, bunlardan biride Arapca idi.Hz Nuh onlar arasında tercumanlık yaptı. [11] Bazı rivayetlerde bu beldenin Hicri Yedinci asra kadar bu isimle anıldığı söylenir. [12]

Tufandan sonra ki hayat hakkında ki bilgilerin çoğu Tevrat'a dayanır. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de bu konuda fazla açık bilgiler yoktur.Nuh (AS) gemiye bindiği zaman 350 yaşında idi. Tufan'dan sonra yüz elli yıl yaşadı. Şeklindeki rivayet [13] Tevrat'a dayanır.Gerçi toplam ömrün ün dokuz yüz elli yıl olduğu söylenir.Bu bakımdan Kur'an'la uyum içindedir.

Kur'an'da Hz Nuh'un 950 yıl yaşadığı [14] beyan edilir.Dolayısıyla Tevrat'ta gecen tufandan sonra üç yüz elli yıl yaşadığı şeklindeki rivayet doğru olmadığı gibi kaç yıl yaşadığı belli değildir.

Nuh (AS)'ın gemisi Cûdi'ye indikten sonra önce kargayı, sonra güvercini göndermesi ve kargaya beddua güvercine ise dua etmesi. [15] makul olan bir rivayet değildir.

---

[8] Yakubi, Tarihi, C.1, ss.15-16
[9] el Hindi, Kenzu'l Ummet, C.2, s.434/4428 Nolu Hadis
[10] İbni Kesir, el Bidaye, C.1, s.161; Ezraki, Kâbe ve Mekke Tarihi, Trc. s.42; Taberi Tarihi, C.1, s.182
[11] İbni Kesir, Tefsiri, C.2, s.447; el Bidaye, C.2, s.161; Taberi, C.1, s.182; el Ezraki, a.g.e., Trc., s.42
[12] Köksal Asım, Peygamberler Tarihi, s.101
[13] Tevrat Tekvin 7/6; 9/28-29
[14] Ankebut 29/14
[15] Tevrat Tekvin 8/6-8

Yine Hz Nuh'un bağ dikmesi, içki içmesi, sarhoş olması sonucu üstünün açılması, ham'ın Onu gördüğü ve güldüğü, ve bu hareketinden dolayı bedduaya uğraması hakkındaki rivayet,[16] zayıf bir rivayettir

Çünkü bir peygamberin içki içmesi ve sarhoş olması mümkün değildir.

gemiye binenlerin sayısı hakkında net bilgi olmayınca onların kurduğu köyün adının'Seksenliler" köyü diye isimlendirilmesi doğru olan bir rivayet değildir

Kur'an-ı Kerim'de ve Hadis-i Şeriflerde böyle açık bir bilgi yoktur.Kur'an'da sadece'Kendisi ve hakkında aleyhinde hüküm verilmeyen aile fertleri ve inananları al"[17] Dolayısılya Kur'an-ı Kerim'in ifadesine göre Hz. Nuh (AS)'ın aile fertleri ile birlikte başka inananlar da vardı fakat bunların sayısı belli değildir.

B. NUH (AS)'UN OĞULLARINA TAVSİYELERİ

Kendine ve oğullarına verildiği gibi iktidar yetkisi verilen[18] Hz. Nuh (AS)'ın çocuklarına bazı tavsiyelerde bulunmasından daha tabii bir şey olamaz. Hatta Enes(R.A)'den her peygamber yalancı ve kör olan (Deccal'dan) sakındırmıştır. Muhakkak ki o kördür. Rabbiniz ise kör değil. Onun kaşlarının arasında ise kafir yazılıdır." [19] buyurmakla Nuh (AS) da dahil olmakla birlikle tüm peygamberlerin'Deccal"'den sakındırdıkları ve böyle bir tehlikeyi haber verdikleri belirtilmektedir.

Nuh (AS) ve diğer peygamberlerin hepsi'Deccal" tehlikesini haber verdikleri gibi, Nuh (AS) çocuklarını şirk tehlikesinden de sakındırmıştır.

Abdullah b. Amr (R.a) dan yapılan rivayete göre, Dedi ki'Biz peygamberin (SAV) yanında iken, üzerinde süslü bir cübbe bulunan bir Arab-i gelerek (Hz. peygamberi kasdederek) "Bu arkadaşınız, çobanları yüceltmek, atlılar (eşrafı) de düşürmek istiyor dedi. Resulullah (SAV) kızgın bir şekilde kalktı ve onun cübbesinden tutarak kendisine doğru çekti ve dedi ki: Senin üzerinde düşüncesizlerin elbisesini göremiyorum ve dönüp oturarak dedi ki: Nuh (AS)ın vefatı yaklaşınca iki oğlunu çağırdı ve dedi ki: Size kısa bir vasiyet edeceğim. İki şeyi emrediyorum, ve iki şeyden de sakındırıyorum. Ve sizlere "LAİLAHEİLLALLAH"'ı emrediyorum çünkü arz ve semavat ve içindekilerle birlikte gözüne konulacak olsa, "LAİLAHEİLLALLAH" diğer gözüne konulacak olsa daha ağır gelir. Ve eğer arz ve semavat halka olsa La İlahe İllallah üzerine konsa onu yok eder. (gömer)

Ve ayrıca size'Subhanallah ve bihamdihi" zikrini de demeyi emrediyorum. Çünkü O herşeyin duası ve herşey onunla rızıklanır.

Ve sizi şirk ve kibirden nehy ediyorum dedi ki: Dedim veya denildi ki Ya Resulullah: Şirki biliyoruz kibir nedir?

---

[16] İzmirli İsmail Hakkı, Siyeri Celie-i Nebeviyye Mukaddimesi, s.104
[17] Hud 11/40
[18] Ansiyclopedia of Religion, C.10, s.460
[19] Buhari, Tevhid /17; Müslim, Kitabu fiken, Babu Deccal

Bizim güzel ayakkabımız olsa bu kibir olur mu? Dedi ki hayır veya birimizin süslü giyim eşyası olsa bu kibir olurmu? Dedi ki hayır.

Bunun üzerine Ya Resulullah öyle ise kibir nedir? Cevaben buyurdu ki: Kibir Hakkı küçümsemek, alay etmek ve insanlarla alay edip tahkir etmek, horlamaktır [20] diye buyurdu.

Nuh (AS) çocukalrma tavsiyelerde bulunur. Kavminin ve diğer kavimlerin ortak hastalığı olan iki tehlikeli şeye dikkati çekmiştir. Çünkü Nuh kavmi yeryüzündeki, ilk sınıfsal kibirin ortaya çıktığı bir kavim idi. Ki onlar'... Biz seni de bizim gibi insan olarak görüyoruz ve sana bizim basit görüşlü ayak takımımızda başkasının uyduğunu görmüyoruz"[21]. Ve yine'dediler ki: Sana bayağı kimseler uymuşken biz sana inanırmıyız"[22] bu davranışlarıyla fakir-Zengin, Aristokrat ve Avam ayrı mı ile kibirlerinin ne kadar onları yanlışlıklara götürdüğü ortaya çıkmaktadır.

Yine Nuh kavminin ileri gelenleri,'Dediler ki: Tanrılarımızı bırakmayın. Ne Vedd'i ne Suva'ı ne de Yagus'u, Yeuk'u ve Nesr'i bırakmayın"[23] demekle yeryüzünde şirkin ilk tohumlarını atmış oluyorlardı.

C. NUH (AS)'IN EBU'L BEŞER OLUŞU

Nuh (AS) kıssasının tartışmalı bölümlerinden birisi de Nuh (AS)'m (Ebü'l beşer oluşu)dur. Gerek İslâm alimleri gerekse diyer dinler'e mensup olan kişiler arasmda bu konu farklı bir şekilde değerlendiriliyor.

Kökünü Tevrat'tan alan ve oradan İslâmiyete de geçen bir söylentiye göre insanlar tufandan sonra Nuh'un oğulları Ham Sam ve Yafes'in neslinden üremişlerdir. (daha ziyade o zaman konuşulan diller asesma dayanan bir gerçekti.) İnsan topluluklarının incelemesini kolaylaştırdığı için benimsenen bir söylentiye göre, eski kuzey Afrika milletleri "Hami kavimler" Arabça, İbranice, Süryanice, Habeşçe ve Finik dilleriyle konuşanlar "Sami kavimler" orta Asyalı ve oradan Turaniler denen halka "Yafes oğulları" denir.

İnsan topluluklarını incelenmesinde kolaylık sağlamak üzere kafa taslarının biçimlerine göre renklere göre: Kan gruplarına göre ne daha başka şeillerde tasnifler de yapılmıştır. [24]

İnsanlar ilk çağdan beri süre gelen bu tür tasnifleri yaparken her bir millet kendilerini Nuh (AS) oğullarından birine nisbet etmektedir. Böyle bir yapıya sahip olmalarında Tevrat'm rolü büyüktür. Çünkü bu yapıya götüren ifadeler vardır. Bu konuda Tevrat'm ifadesini söyler:

---

[20] İbni Hanbel, el Müsned, C.2, s.225 ile C., s.169-170; İbni Kesir, el Bidaye, C.1, ss.136-136; en Nüveyri, a.g.e., ss.136-137
[21] Hud 11/27
[22] Şuara 26/11
[23] Nuh 71/23
[24] Çağatay Neşet, İslam Öncesi Arap Tarihi ve Cahiliyr Çağı, s.2. Dipn.

"Ve Nuh (AS) kendisiyle oğulları ve karısı ve oğullarının karıarı çıktılar."[25]

"Ve Nuh (AS)'ı ve oğullarını mübarek kılıp Onlara dedi. semereli olun ve çoğalın yer yüzünü doldurun"[26]

"Gemiden çıkan Nuh (AS) oğulları Ham, Sam ve Yafes idiler. Ve Ham Kenanın atasıdır." "Bu üçü Nuh'un oğulları idiler bütün yer yüzüne yayılanlar bunlar oldu." [27]

"Milletlerin de Zürriyetlerine göre Nuh (AS)'ın oğullarının kabileleri bunlardır. Ve tufandan sonra yeryüzünde milletler bunlardan ayrıldılar.'[28]

Kur'an-ı Kerim'de ise bu konuda da şu bilgiler vardır: "Nihayet emrimiz gelip sular coşup yükselmeye başlayınca: Nuh (AS)'a dedik ki (canlı çeşitlerinin) her birinden iki eş ile (boğulacağına dair) aleyhinde söz geçmiş olanların dışında - aileni, iman edenleri- gemiye yükle zaten onunla birlikte pek az iman etmiş vardı."[29]

"(Ey) Nuh ile birilkte (gemide)taşıdığımız kimselerin nesli! Şunu bilin ki Nuh çok şükreden bir kul idi. [30]

"İşte bunlar, Allah'ın kendilerine nimetler verdiği Peygamberlerden Adem-'in soyundan Nuh (AS) ile birilkte (gemide taşıdıklarımızdan) İbrahim ve İsrail (Ya'kup)'ın soyundan doğruya ulaştırdığımız ve seçkin kıldığımız kimselerdendir. Onalara çok merhametli olan Allah'ın ayetleri okunduğunda ağlayarak secdeye kapandılar." [31]

"Biz yamlız Nuh (AS)'ın Zürriyetini kalıcı kıldık"[32]

İşte gerek Tevrat'taki rivayetleri gerekse Kur'an-ı Kerim'deki bu ayetleri: Farklı yorumlayan İslâm alimleri bu konuda farklı görüşler ileri sürmüşlerdir.

Kimisi "Ailenle birlikte inananları da yükle"[33] ayeti ile "(Ey) Nuh (AS) ile birlikte (gemide) taşıdıklarımızın neslinde olanlar"[34] ayetini delil göstererk azda olsa Nuh (AS) ile birlikte akraba ve çocuklarının dışında da inanaların var olduğunu belirterek Nuh (AS)'ın insanlığın ikinci atası olmadığını, O'nun dışında yaşayan insanların olduğunu belirtmektedirler. [35]

---

[25] Tevrat Tekvin 8/18
[26] Tevrat Tekvin 9/11
[27] Tevrat Tekvin 9/18-19
[28] Tevrat Tekvin 10/32; Ayrıca bu konuda Hz. Nuh'un oğullarının da çocuklarını ve nesillerini açıklayan Takvin 10/1-32 bkz.
[29] Hud 11/40
[30] İsra 17/3
[31] Meryem 19/58
[32] Saffat 37/77
[33] Hud 11/40
[34] İsra 17/3
[35] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.394

Yine "Sadece O'nun Zürriyetini baki kıldık." [36] ayeti hakkında; Sadece Nuh (AS) ile birlikte olanlar kurtulmuş kavmi ise helak olmuştur. Şeklinde ifade edilmiştir. Diğer bir manaya göre ise: Nuh (AS) ile beraberindekiler kurtulmuş ve onların insanlık neslinde insanlık devam edegelmektedir. İnsanların diğerleri ise helak olmuştur. Bu konu Kur'anda açık olmasına rağmen, müfessirlerin çoğu bu ikinci görüşü benimsemişlerdir. [37]

Yine Nuh (AS)'ın insanlığın ikinci atası olduğunu kabul etmeyenler tarihlere meşhur Uc b. Anuk veya Unuk diye geçen hikayeyi de delil getirerek Nuh (AS)'ın zürriyetinin dışında da insanların yaşadığını öne sürerler. [38]

Elmalılı Hamdi Yazır, bu konuda iki farklı görüş belirtir. Birinde' O'nun Zürriyetini baki kıldık" ayetini delil göstererek sahih olan görüşe göre insanların O'nun Zürriyetinden olmasıdır[39] derken diğer bir görüşte ise insanların sadece Nuh'un oğulları Ham, Sam ve Yafes'in olmadığını Nuh (AS)'a nisbet edilmeyen başka milletlerin olduğunuda belirtir. [40]

Yine "Nuh (AS) ile birlikte (gemide) taşıdıklarımızın neslinden gelenler"[41] Şeklindeki hitap ile'Ey Nuh denildi ki seninle beraber olanlardan (Türüyecek) ümmetlere bizden selam esenlik ve bereketle (Gemide) in ama öyle ümmetler var ki, onları bir süre yaşatacağız. Sonra da onlara bizden acı bir azap dokunacaktır"[42] ayetini delil göstererek Nuh (AS)ile birlikte başka inananlarında olabileceğini kabul ederler. [43]

Mecusi'lerde de gerek tufanın evrenselliğini gerekse Nuh'un insanlığın ikinci atası olduğunu kabul etmezler. Mecusiler: Kiyumers'ten beri devletin kendilerine ait olduğunu O'ndan Yezdicert'e O'ndan da Feyruz b. Şehriyar'a kadar tevarüs ettiğini söylerken tufan olsa bile, Kiyumers'in yurdu dağ olduğu için tufan baskısını oraya kadar ulaşmamıştır, derler. [44]

Kunumun başında da belirttiğimiz gibi İslâm alimlerinin çoğunluğu ile Tevrat ehli ve diğer Şeriat ehli olanların hepsi Nuh (AS)'ın insanlığın ikinci atası olduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır. Bu konudaki en kuvvetli delille ri ise Yüce Allah'ın "Biz O'nun Zürriyetini kalıcı kıldık"[45] ayet-i celilesidir.'(EY) Nuh ile birlikte taşıdıklarımızın nesli"[46] ayet-i celilesini de farklı yorumlayarak delillerini kuvvetlendirmiş oluyorlar.

---

[36] Saffat 37/77
[37] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.23
[38] İbni Kesir, el Bidaye, C.1, s.129
[39] Elmalılı, a.g.e., C.8, s.5369
[40] Elmalılı, a.g.e., C.6, s.4060; a.e., C.4, s.2786; a.e., C.4, s.2758; a.e., C.6, s.4050
[41] İsra 17/3
[42] Hud 11/48
[43] Ateş Süleyman Tefsiri, C.5, s.2192
[44] Taberi tarihi, C.1, s.192
[45] Saffat 37/77
[46] İsra 17/3

Bu ayet-i Kerime'den maksat Yüce Allah'ın nimetlerini hatırlamaktır. Onların babalarını kurtarmasına Zımmen bir işaret vardır. Çünkü Nuh (AS) çok şükredendi. Öyle ise sizde O'nun gibi şükredin diye nimetini hatırlatmak amacıyla bu ayet-i kerime buyrulmuştur.[47]

Bir başka görüşe göre ise, İsra 17/3 ayeti ile belirtilmek istenen "Ey Üzeyr ile İsa'yı Allah'a eş koşanlar, onları Allah'a eş koşmayın" demektir. Çünkü Allah O'nları Nuh (AS)ile birlikte kurtardı. Peygamberler gönderdi. O'nlar ise Al lah'ın bu nimetlerine karşılık Allah'a Uzeyr ve İsa'yı Allah'a eş koştular.[48]

Ebu'l Beşer olduğunu savunanların bir başka delili de Nuh (AS)'ın'Ya Rabbi yeryüzünde kafirlerden tek bir fert bile bırakma'[49] Şeklindeki duasıdır. Böylece yeryüzünde kafirlerden kimse kalmamış ve sadece gemiye binenler kurtulmuşlar dır.[50]

Yüce Alah'ın "Gemiden yeryüzüne bizden bir bereketlenin"[51] emrinin O'nun insanlığın ikinci atası olduğuna delalet ettiğini[52] ileri süren müfessirler yeryüzündeki insanların hepsini Hz. Nuh'un üç oğlu olan Ham Sam ve Yafes'in olduğunuz söylerler. Çünkü Yüce Allah'Biz O'nun zürriyetini baki kıldık"[53] buyurmaktadır. Buna göre Sam: Arablar, Rumahlar ve farslılar'ın atasıdır. Ham: Kıptilerin, Sudanlıların ve Berberilerin atasıdır. Yafes ise: Türkler, Sakaliyelerin, Ye'cüc, Me'cüclerin atasıdır.[54] Dolayısıyla kıyamete kadar gelecek olan insan neslinin hepsinin Hz. Nuh'un neslinden olduğu ve bu işin kader boyutuyla planlanmış bir şey olduğunu gösterir.[55]

Kurtubi yukardaki rivayetlerin aynısını rivayet ettikten sonra burdaki Zürriyetten maksadı inanan ola bileceğini de ekler. Buna göre'O'nun Zürriyetini baki kıldık" ayetinden maksat kafirlerin dışındakileri Zürriyetidir. Çünkü O'nun kafir olan oğlu boğulanlardan olmuştur.[56]

İslâm alimleri'O'nun Zürrüiyetini baki kıldık"[57] ayeti ile'........ve inannları da (Gemi) yükle"[58] ayetinide şöyle yorumlayarak bağdaştırıyor.

---

[47] Ebu's Suud Tef., C.1, s.156
[48] Zemahşeri, Keşşaf, C.2, s.437
[49] Nuh 71/26
[50] Hicazi, Furkan Tefsiri, Trc. C.4, s.95
[51] Hud 11/48
[52] İbni Cevzi, Zadu'l Mesir, C.4, s.115
[53] Saffat 37/77
[54] İbni Said Tabakat, C.1, ss.42-43;İbni Esir, el Kamil, C.1, s.44; İbni Kesir Tefsiri, C.4, s.12; Kısasu'l Enbiya, C.1, s.138; Nesefi Tefsir, C.4, s.23; Razi, Mefatihu'l Gayb, C.26, s.145; Kurtubi, Camiu'l Ahkam, C.9, s.33; Beydavi Tefsiri, C.5, s.7; Zemahşeri, Keşşaf, Trc., C.2, s.343; Sabuni, en Nübüvvet ve'l Enbiya, s.153; Safvetu't Tefasir, Trc., C.5, s.255; Saltut, a.g.e., s.155; Yeni Ans. C.2, s.944; Havva Said, el Esas fi't Tefsir Trc., C.15, s.237, Diyanet Dergisi Mayıs Haziran 1977, sayı 192; Taberi Tarihi, C.1, s.192; köksal Asım, a.g.e. ss.107-108; Ateş, a.g.e. C.5, s.2192
[55] Kutub Seyyid, Fizilal Trc. C.12, s.324
[56] Saffat 37/77
[57] Hud 11/40
[58] Kurtubi, a.g.e. C.18, s.7; Ebu's Suud, a.g.e. C.7, s.196; Taberi Tarihi, C.1, s.191

1- Tufandan sonra O'nun neslinin dışınadki inanaların hepsi öldüler sadece onun nesli kaldı.[59]

2- Gemiye binen inananların neslinden üreme olmadı sadece Nuh (AS)'ın çocukalrının Zürriyetinden üreme oldu ve üreme devam etti.[60]

Bu konuda Nuh (AS)'ın Ebu'l Beşer olduğunu savunanlar daha çok klasik mutekaddimin İslâm ailmleridir. Müteahhirine baktığımız zaman ise karşı delil getirmede ise zorlandıklarını görmüyoruz. Mütekeddimin onlar da belki bu konuda zorlanıyorlar ama yine de'onun zürriyetini baki kıldık"[61] ayeti serih ve açık bir ayettir. Hz. Nuh (AS) ile birlikte inananların bulunması aile efradı da olabilir. Veya İslâm alimlerinin Çoğunluğunun dediği gibi O'nun neslinden olanların dışındakiler, Ölmüş ve ya nesli devam etmemiş, olabilir. Neticede bu olay bir mucizedir. Doğrusunu en iyi bile Allah'tır.

D. NUH (AS)'IN VEFATI:

Nuh (AS)'ın ömrü hakkında farklı bilgiler ve rivayetler olduğu gibi; vefatı hakkında da farklı rivayetler vardır. Ancak hemen şunu belirtelim ki vefatı hakkında bilgiler çok azdır.

Nuh (AS)'ın ömrünü 950 yıl'dan[62] 2750 yıla kadar çıkaranlar vardır.[63] Bunalrın dışında 1780 yıl[64] yaşamıştır diyenler olduğu gibi; 1240 yıl[65] yaşadığını, 1350 yıl[66], 1450 yıl,[67] 1300 yıl[68] 1050 yıl[69] 1000 yıl[70] yaşamıştır diyenler de vardır.

Buna rağmen tufandan sonra veya önce ne kadar yaşadığı hakkında bir şey söylemek mümkün değildir. İbn-i Fadl Hz. Adem (AS)'ın cesedine'Beyti'l Makdise' defnettikten sonra vefat ettiğini:[71] Rivayet eder. Ya'kubi Nuh (AS)'ın gemiden çıktıktan sonra 360 yıl yaşadığını, oğullarına vasiyet ettikten sonra Mayıs ayında çarşamba günü vefat ettiğini ve O'nun ömrünün toplam 950 yıl[72] olduğunu belirtirler. Bu kadar uzun yaşamasına rağmen Vefat ettiği zaman dünyayı iki kapılı bir hana

---

[59] Kasımi, Tefsir, C.9, s.3451
[60] en Neccar, Kısasu'l Enbiya, s.60
[61] Saffat 37/77
[62] Ankebut 29/14; Tekvin 7/6 ile 9/28-29; İbni Sa'd, Tabakat, C.1, s.41; Yakubi, C.1, s.16
[63] ez Zeyni, Mecmeu'l Beyan, s.102
[64] Sabuni en Nübüvvet ve'l Enbiya, s.194
[65] Bursevi a.g.e. Trc., C.3, s.185
[66] Sabuni, a.g.e., s.146
[67] Ebu's Suud Ta,efsiri, C.4, s.199; İslam Ans. M. Eğitim, C.9, s.345
[68] İbni Esir, el Kamil Trc., C.1, s.62
[69] Diyanet Dergisi C.16, sayı 3, s.190
[70] Vehbi Mehmed, Hulasatu'l Beyan, C.10, s.4176; Elmalılı, a.g.e. C.5, s.3768
[71] İbni Sa'd, Tabakat, C.1, s.42
[72] Yakubi, Tarihi, C.21, s.16

benzeten[73] Nuh (AS)'ın tufandan sonra ne kadar yaşadığı bilinmemektedir. [74] Ancak tercihe şayan olan görüş ayette belirtildiği gibi 950 yıl yaşamış olmasıdır. [75]

Bir kısım rivayetlerde de Nuh (AS)'ın kabrinin Lübnan Dağı'nda olduğu belirtilir. Ancak yapılan incelemeler bu kabrin Hicri 7. yy. da meydana getirildiği ortaya çıkmıştır. Yakında ölmüş nice meşhurların kabirleri bilinmezken bundan binlerce onbinlerce yıl yaşamış Hz. Nuh'un kabrinin bulunmuş olması doğru olan bir rivayet değildir. [76]

E. NUH (AS) İLE İBRAHİM (AS) ARASINDAKİ SOY DİREGİ

İbrahim(AS)'da diğer peygamberler gibi Hz Nuh'un soyundan idi. Çünkü "Biz onların neslini baki kıldık'[77] diye buyuran Ayet-i Kerimeyi peygamberlere yorumlamak mümkündür

Ayrıca yüce Allah'ın bu konudaki Ayet-i cecilesinde peygamberlerin aynı soydan olduğunu göstermektedir.'Allah Adem'i Nuh'u İbrahim ailesini ve imran ailesini seçip alemlere üstün kıldı"'(Bunlar) birbirinden türeyen nesillerdir. Allah işitendir, bilendir." [78]

Ayet-i Kerimeden geçen " İSTAFA" kelimesi; birşeyi yabancı maddelerden ayıklamak, saf ve temiz yapmaktır. Zürriyet ise çocuk anlamında olup yani Yüce Allah tüm peyagamberleri Hz. Nuh'u da Adem (AS)'den seçti. Bu ayet-i kerime, Nuh ve İbrahim (AS) arasında ve dolayısıyla Hz. Peygamber (SAV) arasında soy birliği olduğuna işaret etmektedir. [79]

"İbrahim'de O'nun kolundandı"[80] Çünkü O, kökü temiz sağlam dalları göğe doğru olan hoş bir ağaçtandı. O, Nuh'un soyundandır.[81] Birbirlerine bağlı olan İbrahim (AS)'ın çocuğu da peygamber di. [82] İbrahim ve Nuh (AS) arasındaki soy direğin yukarıdan aşağıya doğru belirleyen tarihçiler, bu silsileyi şu şekilde beyan ederler.

Hz. Nuh (AS)'ın oğulları arasında Sam'ın akılda, fikirde, düşüncede, bilgide ve kavrayışta öteki kardeşlerinden daha üstün olduğunu, bunun içinde Hz. Nuh (AS)'ın peygamberlikle ilgili sırları Ona öğrettiğini, öteki oğullarına da onun emirlerine boyun eğmelerini tavsiye ettiğini söylerler. Peygamberler, veliler ve sıddıkların çoğu Sam'ın soyundan gelir. Sam 600 yıllık ömrünü ibadetle geçirdi. O'nun ölümünden sonra Erfahşed ibadet ve itaatle meşgul oldu. [83]

---

[73] en Neccar Muhammed Tayyib, Tarihu'l Enbiya, s.75
[74] Aydemir Abdullah, Tefsirde İsrailiyat, s.287
[75] Kutub Seyyid, Fizilal Trc., C.11, s.340
[76] Aydemir Abdullah, İslami Kaynaklara göre Peygamberler Tarihi, s.5
[77] Saffat 37/77
[78] Ali İmran 3/93-94
[79] Ateş Süleyman, a.g.e. C.1, s.437
[80] Saffat 37/83
[81] Hicazi, Furkan Tefsiri, Trc, C.2, s.198
[82] Hicazi, a.e., Trc. C.2, s.198
[83] Köksal Asım, a.g.e. s.110

Erfahşed öldüğünde, ailesine ibadetle meşgul olmayı tavsiye etti. Erfahşed 465 yıllık ömrünün sonunda oğlu Salih'e de ayrıca vasiyet etti. Oda kavmini sakındırdı, ölünce oğlu Abir yerine geçti. Abir lanete uğrayan Kabil oğullarının işlerinden uzaklaşmasını istedi. Salih 430 yaşında vefat ettiğinde oğlu Abir atalarının dinini terk eden Ham ve Kenan oğullarını terk etmesini istedi. Abir'in vefatında sonra oğlu Fariğ yerine geçti.[84]

Fariğ de oğluna tavsiyelerde bulundu. Ve sakın sen ve ailen ev halkın Kenan oğullarının içine girmesin dedi. Abir 340 yaşında vefat etti. Farığ da yerine oğlu Ergu'yu bıraktı oda oğlu Sarugu bıraktı. Ergu Babilde yaşayan zorba Nemrut zamanında idi. Sarug zamanında halkın kimisi ağaca puta ve benzeri şeyleri tapmaktaydılar.

Onlar yağmuru beklerken üzerlerine ateş bulutu geldi ve onların hepsini yaktı bundan sonra İrem b. Sam'ın çocuk-larından Semud b. Abir'in kavmine Salih (AS) gönderildi.

İrem b. Sam'ın oğlu Lauzın oğulları tasın ve Yenar, Me'ye ve Bahreyn'e yerleştiler. Bunların kardeşleri Amelik b. Lauz olup bunun soyundan gelenlerden bazıları Harem bazıları da Şam'a yerleştiler. İşte Amelik anılan kavimler bunlardır.[85] [86]

Sarug vefat ettiğinde 230 yaşında idi. O'nun yerine oğlu Nahar geçti. Nahar zamanında yer büyük bir sasıntı geçirdi. Bu sarsıntı da putlar yıkıldı fakat tekrar yerine diktiler. Bunların yurdu Hadramut idi. Ad b. Avs b. İrem b. Sam b. Nuh oğulları yaşayan zorbalardandı. Ad kavmi Ahkaf da İnce uzun kum tepelerinde oturmaktaydılar. Onlara Hud (AS) gönderildi. O'nu dinlemeyince, Allah onların üzerinden yağmuru üç sene kesti.[87]

İşte Mısır Firavunları, müdügalipler, Şahlar bunlardan dı. Bunların kardeşleri olan Umeym b. Laves Fars toprağına yerleşti. Maş'ın oğlu Nemrut burada doğdu. Nemrut Babil deki köşkü yaptıran ve 500 yıl hüküm süren kimsedir. Allah (CC) İbrahim (AS)'ı buraya peygamber olarak gönderdi.[88]

Bu şekildeki silsileyi bize ualştıran tarihçilerin bu rivayetinin tam doğru olabileceğini söylemek belki zor bir iştir. Ancak aksini iddia etmek mümkün de-

---

84 Köksal, a.e., s.110
85 Köksal Asım, a.g.e. s.111
86 Köksal, a.e., s.112
87 Köksal, a.e., s.112
88 Köksal, a.e., s.112

ğildir. Çünkü Kur'an ve sünnet'te bu konuda açıklayıcı bilgi yoktur. Çünkü peygamberler Adem'in ve Nuh'un soyundandır. Birbirlerinden türemişlerdir.[89] İbrahim'de Hz. Nuh'un kolundandır.[90] Bu gerçeğin ışığı altında düşünmek, karar vermek gerekmektedir.

---

[89] Ali İmran 3/33-34
[90] Saffat 37/83

BEŞİNCİ BÖLÜM

NUH KISSASINDAN ALINMASI GEREKEN DERSLER

A. NUH (AS)'IN DAVETİNE İCABET ETMEYEN EŞİ VE OĞLUNUN DURUMU

Hz. Nuh (AS) ın kıssasında dikkati çeken ve ibret alınması gereken yönlerden birisi de, Hz. Nuh (AS)'ın eşi ve çocuğu ile olan münasebetidir. Çünkü Yüce Allah "Nihayet emrimiz gelip de tandır kaynayınca (iş ciddileşip sular kaynamaya başlayınca Nuh'a) dedik ki: Her şeyden bir çift ve aleyhlerinde hüküm verdiklerimiz hariç olmak üzere aileni ve inananları gemiye yükle. Zaten onunla birlikte inanan pek azdı." [1] buyurmuştu. İşte ayeti Kerime'de belirtilen'Haklarında hüküm verdiklerimiz hariç olmak üzere...' olan kişilerin Hz. Nuh (AS)'ın oğlu Kenan ve eşi Vaile olduğu belirtilmektedir. Hz. Nuh (AS)'ın eşinin bu durumu, Lut (AS)'un eşiyle birlikte Kur'anı kerimde hiyanetle nitelendirilmiştir. [2]'Allah inkar edenler hakkında Nuh'un ve Lut'un karısın misal verdi. Bu ikisi kullarımızdan iki salih kulun (nikahı) altında idiler. Onlara hiyanet ettiler. Kocaları Allah'tan (gelen) hiç bir şeyi onlardan savamadı. (Onların) girenlerle beraber sizde ateşe girin denildi. [3]

Hz. Nuh (AS)'ın eşinin durumunun hiyanet diye nitelendirilmesi de İslâm alimlerince irdelenmiştir. Hz. Nuh (AS)'ın eşi Hz. Nuh'a diğer müşrikler gibi mecnundur, delidir demiştir. Lut (AS)'ın eşide evine gelen erkek misafirleri günd üzler duman tüttürerek, geceleri ise ateş yakarak ışıklı bir işaretle haber vermekte dir. Bunun durumu onunla inanmayan kavim arasında bir parola bir şifre olmuştu. [4]

Bazıları ayeti kerime'de işaret edilen'ihanetin" Fuhşiyat olduğunu söyleselerde. Asıl olan böyle bir durumun olmayışıdır. Burdaki ihanetten kasıd dini kabullenmemedir. [5]

Kur'anı kerimde Hz. Nuh (AS) 'un oğlunun gemiye binmediğine dair açık bilgi olduğu halde eşinin gemiye binip binmediği hakkında açık bilgi yoktur. Hatta Kitab-ı Mukaddeste, Nuh'un eşinin ve oğullarının tümünün gemiye bindikleri belir tilir. Ve Kafir olan oğlundan bahs edilmez. Bilakis onunla bindiği rivayet edilir. [6]

---

[1] Hud 11/40
[2] Nedim Macid, a.g.e., s.395
[3] Tahrim 66/10
[4] el Murtaza Seyyid Sait, Kitabu'l Tenzili'l Enbiya s.18; Sevkani, Fethu'l Kadir, C.5, s.255; Tıbyan Tefsiri, Trc. Davutoğlu Ahmet, C.4, s.344
[5] Muhammed Mesud ve Rifat Cuma, a.g.e., s.126
[6] Tevrat, Tekvin 7/7

Buna rağmen Oğluyla birlikte gemiye binmeyenler arasında eşide vardı. Oğlu ve eşi kavmi ile birlikte boğulanlardan oldu.[7] ve Hz. Nuh (AS)'ın eşi aynı zamanda bütün çocukalrının anası idi. Onun 5 çocuğu vardı. Ham, Sam, Ve Yafes, Kenan ve Abir tufandan önce ölmüştü. Kenan boğulanlardan oldu. Ham, Sam ve Yafes de kurtulanlardan oldu.[8]

Hz. Nuh (AS) oğlunun durumuyla olduğu kadar eşinin durumu ile ilgilenmiyor. Bunun sebebi ise Hz. Nuh (AS)'ın eşinin kafir ve inanmayanlardan olduğunu bilmesidir. Peygamber eşi olarak en çok iman etmesi, yardımcı olması gerekirken Hz. Nuh (AS)'a yardım etmek şöyle dursun o itibarı imanda değil başka yerlerde arıyordu. Onun içinde, gemiye binmemesini fazla önemsemiyordu.[9]

Hz. Nuh (AS)'ın oğlu ile olan münasebeti ise daha'da önemli bir konuyu teşkil etmektedir. Karısının gemiye binmemesi hakkında fazla bir bilgi bulunmamasına rağmen, oğluyla şöyle bir diyalog geçmektedir.

"Haydi gemiye binin dedi, Onun akıp gitmesi de durması da Allah'ın adıyladır. Rabbim elbette bağışlayan, esirgeyendir"

" Gemide olanları dağlar gibi dalgalar arsından geçiririken Nuh bir kenarda duran oğluna: Yavrum bizimle beraber bin, kafirlerle beraber olma, diye seslendi."

" (oğlu) Beni sudan koruyacak bir dağa sığınırım dedi. (Nuh) Bugün Allah'ın emrinden koruyacak hiç bir şey yoktur. Ancak O'nun acıdığı (kurtulur) dedi. ve aralarına dalga girdi. O'da boğulanlardan oldu."[10]

Böylece Hz. Nuh (AS)'ın oğlu kendisiyle beraber olan ve kendisi gibi düşünen arkadaşlarının kırılmamalarından korkarak gemiye binmedi. Bu yüzden de babasına karşı gelmiş, isyan etmiş, ve O'nun nasihatını dinlememişti. Bundan dolayı da kendisine kötülüğü ve isyanı telkin edenlerle birlikte helak olmuş, hüsrana uğramış ve Haktan uzaklaşmış gitmişti.[11]

İslâm alimleri Hz. Nuh (AS)'ın, oğlunun gemiye binmesinin ısrar etmesinin sebebi farklı bir şekilde yorumluyorlar. Bunun için Hz. Nuh (AS)'ın kavmini üç kategoride değerlendiriyorlar.

1- Kafir olanlar: Bunların küfrü aleni idi. Ve Hz. Nuh'a karşı isyan ediyor. Bunlar boğulmayı hak ettiler ve boğuldular.

2- Mü'min olup kurtuluşu hak edenler: Bunalrda gemiye bindiler ve kurtuldular.

---

[7] İslam Ans. M.E.B. Yayınları, C.9, s.345 Nuh md; Nesefi Tefsir, C.3, s.118
[8] İbni Kesir, el Bidaye, Trc. C.1, s.154
[9] ez Zeyni, Mecmeu'l Beyan Hadisi, Kısasu'l Enbiya fi'l-Kur'an, s.114
[10] Hud 11/41-43
[11] Diyanet Dergisi, C.16, sayı 3, Mayıs Haziran sayısı, s.190

3- Münafik olanlar: Bu gurup da tufanın başlangıcına kadar mü'minler gibi muamele görüyorlardı. İşte oğlu Kenan bunlardan dı. ve gemiye binmesini bunun için istemişti.[12]

Buna göre sular yükselip, gemi harekete geçince Hz. Nuh'ın gözleri oğlunda kaldı ki: O dalgalar arsında idi. Dalgalar onu sürüklüyor, o dağa tırmanmamak istiyordu. Hz. Nuh (AS) bu durumu görünce, onu tekrar çağırdı, Şirk ve küfür onun kalbini tekrar bastırdı, Kurtulacağını zannederek babasına dağa sığınacağını söyledi. Hz. Nuh (AS) oğlunun gemiye binmesinde ısrar etmesi Hz. Nuh (AS)'ın oğlunun kafir olduğunu bilmemesinden. [13] Bilmiş olsaydı Onun gemiye binmesinde ısrar etmezdi. Bir peygamberin kafir olan birisi hakkında şefaatcı olması mümkün değildir. Nitekim eşinin durumunu bildiği için eşine bu konuda, yani tufan başlayıp gemiye binmesi konusunda herhangi bir çağrıda bulunmamıştır. [14]

İkinci bir husus ise Hz. Nuh (AS) bir beşer olma özelliğinden kaynaklanan duygulardan dolayı çağrıda bulunmuş olmasıdır. Çünkü Nuh'da bir beşerdi. Ve aynı zamanda bir babaydı. Dalgalar arasında boğuşmakta olan oğlunu görünce babalık şefkati ve sevgisiile oğluna çağrıda bulunmuş ve gemiye binmesini istemiştir. [15] Bu tür çağrı ilk bakışta yadırgana bilir. Muhtemeldir ki yukarıda belirtildiği gibi Hz. Nuh (AS) onun kafir oldutunu bimiyordu. Onuniçin çağrıda bulunmuştur. Böyle bir ihtimal doğru olmasa Hz. Nuh (AS)'ın babalık şefkatıyla çağırmış olması gayet doğal birşeydir. Çünkü Hz. Nuh (AS)'da diğer peygamberler gibi herşeyden önce birer beşer idiler. kaldı ki zaten gemiye binmeyi kabul etmiş olsaydı, İman etmeyi kabullenmiş olacaktı.

B. NUH (AS)'IN YAKARIŞI VE YÜCE ALLAH'IN HZ. NUH (AS)'A HİTABI

Oğlunun kendi gözleri önünde boğulduğunu gören Nuh (AS)'Bilmeden oğlunun kurtulması için Yüce Allah'tan niyazda bulundu. Bunun üzerine Yüca Allah'tan azar işitince de tekrar dönüp bunun için mağfiret diledi." [16] Bu husus Kur'an-ı Kerim'de şöyle geçer:

"Ey yer suyunu yut ve gök'suyunu" tut denildi. Su azaldı. İş bitirildi. (Gemi) Cûdi'ya oturdu. Haksızlık yapan kavim yok olsun denildi."

"Nuh (AS) rabbine seslendi. Rabbim dedi, oğlum benim ailemdendir. Senin sözün elbette haktır ve Sen hakimlerin hakimisin."

"(Rabbi) Ey Nuh (AS) dedi: O senin ailenden değildir. O yaramaz iş yaptı. Bilmediğin bir şeyi benden isteme. Sonra cahillerden olmamanı öğütlerim."

---

[12]Razi, Mefatihu'l Gayb, C.18, 5
[13] ez Zeyni, a.g.e., ss.113-114; Sevkani, a.g.e. C.2, s.199
[14]Kurtubi, Camiu'l Ahkam, C.9, s.31; Taba Taba-i, el Mizan C.10, ss.233 ve 251
[15]Sevkani, a.g.e., C.2, s.499; Diyanet Dergisi, C.16, sayı Mayıs Haziran sayısı 1977, s.199; Tabana, a.g.e., Trc., s.82; Kasımi Tefsiri, C.9, s.3448
[16]en Neccar Abdullah, a.g.e., s.60

"(Nuh (AS)) dedi ki: Rabbim bilmediğim bir şeyi Sen'den istemekten Sana sığınırım. Eğer beni bağışlamazsan bana acımazsan ziyana uğrayanlardan olurum."[17]

Nuh (AS) oğlunun boğulmaması için yalvarıyor. Oğlunun kendi ehlinden olduğunu buna karşılık niçin boğulduğunu niyazda bulununca Cenab-ı Allah O'na yeni ölçülerle hitab ediyor ve'O senin ehlinden değildir. Çünkü onun ameli gayri salihtir." [18] Ve ehlinden olmayı, ailenin fertlerinden olma özelliği ölçüsünü belirliyordu. Buna rağmen'O senin ehlinden değildir." [19] ayeti üzerinde farklı yorumlar yapılmıştır.

Kimisi'O senin ehlinden değildir."den maksat ayeti kerimede hemen takip eden cümleden hareketle ameli salih olmadığı ve küfürde olduğu için "O senin ehlinden değildir" buyurulduğunu savunurken; kimisi de bu cümleden maksat "O bu görüşlerine Nuh (AS)'ın eşinin ihanet etiğini[20] de ekleyerek onun gayrı meşru çocuğu olabileceğini ve Nuh (AS)'ın eşinin başka kocadan olan çocuğu olabileceğini de blirtirler. [21]

Taba Taba-i ayete geçen "İbnuhu" kelimesinin "İbneha" şeklinde okunduğuna dair rivayeti de delil göstererek onun kendisinin öz oğlu değil eşinin oğlu olabileceğini belirtir. Yine Taba Tabai Tai lügatına göre "İbnuhu" şeklinde okunsa da yine eşinin çocuğu olduğuna delalet ettiğini de belirterek görüşlerini dile getirir. [22]

Abdulvahhab en-Neccar da İbni Cevziye'nin yukarıda yapmış olduğu rivayeti nakil ettikten sonra peygamber eşlerinin zina edip etmeyeceği üzerindeki münakaşalara da açıklık getirerek şöyle der. Nuh (AS)'ın eşi için geçen ihanetin zina olup olmayacağı konusunda en büyük ihanet küfürdür. Küfür zinadan daha büyük ihanettir. dedikten sonra esas olan ayette belirtilen çocuğun Hz Nuh (AS)'ın öz çocuğu olmasıdır. Çünkü takip edilen cümlede yaptığı iş, amel ve işlediği küfür suçundan dolayı senin ehlinden olmadığı açık der ve tercihini böylece belirtmiş olur. [23]

Ayrıca gerek Taba Taba-i gerek İbni Cevzi gerekse Reşid Rıza ve diğer İslâm alimlerinin çoğunluğu ayette geçen çocuğun Hz. Nuh (AS)'ın sülbünden olduğunu açıklar. Buna Hz. Nuh (AS)'ın onu kaifirlerden uzak olduğunu görünce onun küfürden dönüp imana meylettiğini onu çağrıda bulunmuş ancak ehlinden olmadı diye yani dininden olmadığı gerekçesiyle gemiye binmeyerek boğulanlardan olmuştur. [24]

---

17 Hud 11/44-47
18 Hud 11/46
19 Hud 11/46
20 Tahrim 66/10
21 İbni Cevzi, Zadu'l Mesir, C.4, s.113; el Murdeza Seyyit Şerif, a.g.e., ss.17-18; Nesefi, Tefsir, C.2, s.188
22 Taba Taba-i el Mizan C.10, s.246
23 en Neccar Abdullvahhab, a.g.e. ss.63-64
24 İbni Cevzi, a.g.e. C.4, s.113; Nesefi Tefsir, C.2, s.188; Razi, Mefatihu'l Gayb, C.17, s.2; el Murdeza Seyyid Şerif, a.g.e, ss.17/18; R. Rıza, Menar, C.12, s.85

Çünkü o kafirdi ve kafirlerin amelini işliyordu. Küfürde mü'minler arasındaki akrabalık bağına ve dostluğunu keser. Bunun için mümin ve kafirlerin birbirinden uzak olmaları iman bağı olanlarla da yakın olmaları gerekir. Sanki Yüce Allah "Ey Nuh (AS) benden istediğin şey benim razı olmadığım bir iştir."buyurarak Hz. Nuh (AS)'a cevap veriyor. [25] Ve bunu yaptığın takdirde cahillerden olacağı belirtiliyor. Çünkü cahiller nefis, heva, heves ve şehvetlerine göre isteklerde bulunur, ameller işlerler. Buna karşılık Nuh (AS) bilmediğim bir konuda sana istekte bulunduğum için mağfiretini dilerim sana sığınırım diye cevap veriyor. Bazıları Ulu'l Azm peygemberlerin bilmediği bir şeye bazı salih kişilere izafe ederler. Bu da yanlış bir düşüncedir. [26]

Ayeti kerimeden açıkça anlaşılan şudur ki; Kenan Nuh (AS)'ın asıl oğludur. Ve iyi işler yapmadığı ve küfürde olduğu için onun ehlinden sayılmamıştır. [27] Kurtulanlar amellerinden ve imanlarından dolayı kurtulmuşlardır. Annesi babası veya yakınlarından dolayı kurtulmamışlardır. [28]

Bundan şöyle bir sonuca varıyoruz ki peygamberlerin velilerin ve salihlerin çocukları, ahlak ve hareketleri ile babalarının yolunda gidenlerdir. Salih atasının yolundan ayrılan kimseler peygamber oğlu da olsalar onunla ruhsal bağlantıları kesilmiştir. Görünürde onun oğludur. Ama hakikatte aralarındaki bağ kopmuştur. Madden ve biyolojik olarak onun oğludur. Manen onun oğlu değildir. Çünkü onun amelleri, işleri, inancı iyi değildir. Ve Allah (cc) Bu gerçeği kesin olarak belirtmiştir. [29]

Nuh (AS)'ın oğlundan dolayı yapmış olduğ niyaz konusunda şu mülahazalar yapılmıştır.

1-) Nuh (AS)'ın oğlu hakkındaki isteği günah değil bilakis ictihat ve reyindeki hatasıdır. (Zelle) iyi niyetle yapılmış bir istek olduğundan Allah onun günah diye addetmedi. Çünkü Nuh (AS) salih ilim makamında değildi. Bu istek insanların evlatlarına karşı olan re'fet ve rıfkat ve rahmetinden dolayıdır. Bu tip hatalar içtihatlarda peygemberlerden beri değildir. Bazen de Allah'ın tedbirine olan ihtiyacından ve tekmil etmesi için bunu işlerler. Bunlar irfan makamına yükselirler. [30]

2-) İman ve salahın veraset ve neseble alakası yoktur. Bilakis her ferdin kabiliyet ve sebeplerin kuşatıcılığına bağlıdır. Şayet veraset ve neseble olsa idi Hz. Ali'nin tüm çocukları kendileri gibi olurlardı ki bunlarda masiyet vaki olmuştu. Niyaz ve azmin zayıflığından günahlar işlenir. Sonra da tövbe ile Rabbe yönelme olur.

Yine Nuh (AS)'ın sülalesinden kendisiyle beraber olanların hepsi mümindi. Kuvvetli olan görüşe göre insanlık bunlardan türemiştir. Buna rağmen onların

[25] R. Rıza, Menar, C.12, s.84
[26] R. Rıza, Menar, C.12, s.86
[27] İbni Kesir, Kısasu'l Enbiya, C.1, s.132
[28] Nesefi Tefsiri, C.2, s.191
[29] Ateş Süleyman, a.g.e., C.3, s.1283
[30] R. Rıza, Menar, C.12, s.86

neslinden salihler ve zalimler olmuştur. Çünkü onların kafir olanları helak oldular.[31]

3-) Allah (cc) insanlığa dünya ve ahirette imanlarına, amellerinde göre ceza veya mükafaat verir. Mezhep veya herhangi birini sevdiğidir. diye değil babalarının iyi ve salih kimseler olmasına göre değildir. Bunlar gönderilmiş peygamberler bile olsalar fayda vermez.

Şüphesiz kim Allah'ın şeriatına muhalif olarak böyle bir şeyi isterse günahkar olur şayet tevbe etmezse ve dönmezse te'dibi hak eder.[32]

4-) Nesebleriyle övünenler kendilerinin eşraftan olduğunu söyleyenler: Kendilerinin amil alimlerden, salihlerden, şükreden zenginlerden, sabırlı fakirlerden, takva elbisesi giymiş olanlardan daha faziletli olduğunu zannederler. Oysa bu iddia yanlış bir iddiadır.[33]

Bu açıklama ve mülahazalardan sonra Nuh (AS)'ın gerek babalık şefkatıyla gerek oğlunun küfrünü bilmediğinden dolayı yapmış olduğu niyaz kabul görmemiş bilakis te'diple karşılanmıştır. Bunlar insanların babalarına göre değil amellerine göer cezalandırıldığını, adam kayırma veya torpilin olmadığını; ayrıca yanlış bir şeyi isteyen kişinin kişiliğine bakmaksızın Cenab-ı Allah tarafından reddedildiğini anlıyoruz.

C. İSLAM'A GÖRE SOY VE NESEB BAĞLILIĞI

Nuh (AS) kıssasında ortaya çıkan diğer bir gerçek de; akrabalık bağı, kan bağı, soy bağı, vatan bağı vs. bağların hiçbirinin insanlar arsındaki din ve inanç birliğinin yerini tutmadığını göstermektedir. Yüce Allah insanları çeşitli dil ve renklerde yaratmıştır. Bu dil ve renklerin hiçbir tanesi insanlar arsındaki üstünlüğe vesile olamaz. Yüce Allah'O'nun ayetlerinden biri de göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin değişik olmasıdır. Şüphesiz bunda bilenler için ibretler vardır."[34] buyurmakla yaratılış olarak farklı yaratılmasının bile O'nun Halik'in yaratıcı gücünü ortaya koyduğunu beyan ediyor.

İnsanların dil uzvu, boğazındaki ses telleri çok farklı olmamasına rağmen farklı bir şekilde konuşmaları, hatta aynı dili konuşanların farklı şiveleri konuşmaları komşu iki köy veya kasabanın bile farklıbir şekilde ifade kullanmaları yine Yüce Allah'ın yaratıcı gücünü ve kudretini gösteriyor.

Bu farklılıklar birer ayrılık vesilesi olmadığı gibi; birer üstünlük vesileleri de değildir. Çünkü herhangi bir dilde veya ırkta olmayı biz kendi isteğimizle seçmedik. Bu konuda hiçbir kimsenin dahlı ve etkisi de olmadı. Öyleyse ne var olan bir ırkı hor görme yetkisine sahibiz, ne de kendi konumumuzdan dolayı övünüp kendimizi üstün görme yetkisine.

[31] R. Rıza, a.e., C.12, s.86
[32] R. Rıza, Menar, C.12, s87
[33] R. Rıza, a.e., C.12, s87
[34] Rum 30/22

Aynı zamanda aramızda dil birliği, renk birliği gerçek bir bağ da değildir. Bizim farklı bir şekilde yaşatılmış olmamız! Yüce Allah "Ey insanlar biz sizi bir erkek ve bi kadından yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizleri milletler e ve kabilelere ayırdık. Allah yanında en üstün olanınız günahlardan en çok korunanızdır. Allah bilendir. Haberi olandır." [35] buyurmakla beyan ediyor ki; İnsanların değişik ırk ve dilden olmalarının sebebi birbirlerini tanımalarıdır. Birbirlerine üstünlük taslamak değildir. Bilakis üstün olmak için beyaz ırktan veya siyah ırktan olmak gerekmediği gibi, şu veya bu dili konuşmak da gerekmez.

Yine aynı surede Yüce ALlah'Muhakkak mü'minler kardeştir." [36] buyurarak kardeşliğin temellerinin ne olduğunu belirliyor. Mümin olmayanların velevki aramızda kan bağı da olsa birbirlerinin yakını ve aile efradları olmayacaklarını yine Yüce Allah Nuh (AS) ile oğlu arasındaki münasebeti anlatırken beyan ediyor.

Oğlunun boğulanlardan olduğunu görünce'Nuh (AS) Rabbine seslendi. Rabbim dedi: Oğlum benim ailemdendir, Senin sözün elbetteki haktır. Ve Sen hakimlerin hakimidir."'(Rabb) Ey Nuh (AS) dedi: O senin ailenden değildir. O yaramaz iş yaptı. Bilmediğin bir şeyi benden isteme sonra cahillerden olmamanı öğütlerim." [37] buyurarak Yüce Allah insanları birbirine bağlayan gerçek değerlerin inanç birliği, amel ve aksiyon birliği olduğunu beyan ediyor. [38] Çünkü gerçek bağ akide bağıdır, bu gerçek de yalnız bu dinin ilkelerinde vardır. Bunun dışında insanları birbirine bağlayan kan bağı, soy bağı, toprak bağı, renk, dil, cins, ırk, kavim, aşiret gibi bağlar değildir.

Cahilieye toplumlarında ise; bu bağ bazen toprak, bazen vatan, bazen kavim, bazen aşiret gibi şekillerde tezahür eder. [39]

İşte bu dinin en büyük gerçeklerinden birisi de üstün bağların varıp dayandığı kopmaz bağ, fertleri birbirinden kopmaz bir şekilde bağlayan akide bağı gerçeğidir. [40]

Akrabalık bağı aslında İslâm dininin teşvik ettiği bir bağdır. Fakat bu, İslâm ile birlikte olduğu müddetçe güzel ve mümtaz bir bağdır. İslâm'daki akide bağı olmadıdıkça kan bağı, kavim bağı, vatan bağı, mevki ve makam bağları kesilir. Tıpkı Yüce Allah'ın cevaben Nuh (AS)'a;'O senin ehlinden değildir. Çünkü ameli gayrı salihtir..." [41] buyurduğu gibi.

Yani Nuh (AS)'a oğlunun senin ailenden olduğunu zannetmene rağmen bu yanlış ve hatalı bir hesaptır. Doğru olan şudur ki: O senin oğlun olmasına rağmen senin ehlinden değildir. İşte bu cahiliye inancı ile, din bağı arasındaki gerçek v e bariz bir farktır.

---

[35] Hucurat 49/13
[36] Hucurat 49/10
[37] Hud 11/45-46
[38] Gölcük Şerafeddin, İslam Akaidi, s.126
[39] Kutub Seyyid, Fizilal, Trc. C.8, s.180
[40] Kutub, A.e., C.8, s.167
[41] Hud 11/46

Çünkü cahiliye toplumu, insanları kan, kavim, aşiret, renk, dil, cins, sınıf, mevki, makam gibi bağlarla birbirine bağlar. Birleştirici unsurlar olarak bunları ileri süren cahiliyenin bu bağları İslâmi akidenin yanında cılız ve sönük kalır.[42]

İslâm buna benzer suni bağlar yerine gerçek akide bağını getirirken, aralarında kan bağı, nesep bağı bulunduğu halde inançta farklı olanların ayrılmaları gerektiğini de beyan eder. Yüce Allah bu gerçeği şöyle ifade eder: "Allah'a ve ahiret gününe inanan bir milletin, babaları, oğulları, kardeşleri yahut akrabaları da olsa Allah'a ve elçisine düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin. Allah onların kalplerine imanı yazmış ve onları kendilerinden bu ruh (kalp nuru ve Kur'an ile) desteklemiştir. Onlaı altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacak orada ebedi kalacaklardır. Allah onlarda razı olmuş, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte onlar Allah'ın hizbi (partisi)dir. Muhakkak ki başarıya ulaşacak olanlar Allah'ın hizbidir."[43] Bu ayeti kerime ile Yüce Allah'a karşı gelen akrabaların ne kadar da yakın olsalar bile bırakılması gerektiği ifade ediliyor.

Aynı şekilde Hz. İbrahim ile babası arasında geçen kıssa anlatılırken aynı gerçekler ifade edilmektedir.[44]

Dostluğun, beraber olmanın şartları şu ayeti kerimelerde daha net bir şekilde ifade edilmektedir.'Ey inananlar, eğer imana karşı küfrü tercih ediyor, seviyorlarsa; babalarınızı ve kardeşlerinizi dost edinmeyiniz. Sizden kim onları dost edinirse işte zalimler onlardır."

"De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım ve akrabalarınız, kazandığınız mallar, düşmesinden korktuğunuz ticaretiniz, hoşlandığınız konutlar size Allah'tan, elçisinden ve O'nun yolunda cihad etmekten daha sevgili ise o halde Allah'ın emri gelinceye kadar gözetleyin (başınıza gelecekleri göreceksiniz). Allah yolundan çıkmış topluluğu doğru yola iletmez."[45] buyurmakla: En yakın kan bağı ile bağlı olduğunuz kişilerin terkedilmesi istenmektedir.

Böyle ianançta bir olmayan eşlerin, çocukların ve akrabaların terkedilmesini Mevdudi; Kangran olmuş bir uzvun kesilmesine benzer. Çünkü Yüce Allah, evlatları ailelerine salih amel işlemelerini tavsiyede bulunmuş diye emanet eder. Eğer bir baba bu yetiştirme süreci içinde üzerine düşeni yapar çocuğunu salih iş yapmaya sevk ederse gayesine ulaşmış demektir. Aksi takdirde gayesine ulaşmamıştır.

Nuh (AS) oğlunda görmek istediği salih ameli görememişti. Zira O sadece oğluna değil, tüm kavmine salih ameli tavsiye etmek için çaba sarf ederdi. Ameli gayrı salih olan oğluna Nuh (AS) şefaat edemezdi. Vücudun bir uzvu kangren ol muştu. Doktoru (Yüce Allah) ona kesmesini emrediyordu. Bunu kesmemezlik edemezdi. Ve kesti.[46]

---

[42] Muhammed Mesud ve Rıfat Cuma, a.g.e., s.127
[43] Mücadele 58/22
[44] Bkz., Meryem 19/40-51
[45] Tevbe 9/23-24
[46] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.399

Bu açıklamalardan sonra: İnsanların farklı dil ve renklerde yaratılmış olmasının Allah'ın bir ayeti olduğu[47] bu farklılığın üstünlüğün bir vesilesi olmadığı[48] böyle birleştiren bağlar (inanç bağı) olmadan insanların birbirlerine dost olamayacağı ve gerekli şartlar oluştuğu takdirde terk edilmesi[49] kanatine varıyoruz. Aynı zamanda hiçbir kimseinin babası iyidir diye iyi olamayacağı, veya cennete giremeyeceği gerçeğini götüyoruz. Şayet böyle bir şey olsaydı Nuh'un oğlu Kenan kurtulanlardan olurdu. [50] İyi evladın da babalara küfürde oldukları müddetçe şefaatçı olamayacağı ve kurtaramayacağı gerçeğine de varmış oluyoruz. [51] Kişilerin ancak kendi amelleri ile kurtulabileceği İslâm'da ırkçılık ve kafatasçılığın olmadığını aksi düşüncenin İslâm toplumu için çok tehlikeli bir hastalık olduğunu da bir kez daha öğrenmiş oluyoruz.

Bu ölçülere göre müslümanların üzerinde durması gereken önemli bağ kan bağından ziyade inanç ve akide bağı olmalıdır. Kan ve nesep bağı ile birbirimize bağlı olduğumuz kimseler bizim gibi düşünmüyor ve inanmıyorlarsa her an Hz. Lut'un karısı gibi evimizie gelen misafiri başkalarına haber verebilirler. Hz. Nuh'un karısı gibi başkalarıyla bir araya gelip bizi delilik veya mecnunlukla suçlayabilirler. Öyleyse müslümana düşen Nuh'un yaptığı gibi gerekirse eş ve çocuklar bile terk edi lmeli, edilebilmelidir. Çünkü çok yakın gördüğümüz bir kişi bizim inandığımız gibi inanmıyorsa en uzak olandır.

D. HZ. NUH KISSASI İLE DİĞER KISSALAR ARASINDAKİ İRTİBAT

Nuh kıssası ile diğer kıssalar arasındaki irtibatı iki farklı cepheden değerlendirmek gerekir. Bunlardan birincisi Hz. Nuh'tan, son peygamber Hz. Muhammed (SAV)'e kadar gelen peygamberlerin takip ettiği çizgi bakımından değerlendirmek gerekir.

Nuh'un mesajına baktığımız zaman ilk gözümüze çarpan ve dikkatimizi çeken iman esaslarıdır. Nuh'un takdim ettiği iman esasları ile Hz. Muhammaed (SAV)'in tebliği ettiği iman esasları aynıdr. Bu gerçek peygamberlerin itikadi esaslarda birbirlerini tasdik ettiklerinin de bir göstergesidir. Ameli hususlarda Nuh'un şeriati hakkında fazla bilgi yoktur. Ancak Allah'tan korkmak, isiğfar etmek, ameli salih işlemek Nuh'un mesajının önemli bir bölümünü teşkil etmekle birlikte aynı zamanda diğer bütüm ilahi dinlerin de önemli bir yönünü teşkil eder. [52]

Peygamber kıssalarının diğer bir önemli benzer yönü tebliğdeki metotlarıdır. Kur'an-ı Kerim'e baktığımız zaman tüm peygamberlerin yaptıkları ilk uyarıların birbirlerinin tıpkısı olduğunu görürüz. Şuara süresinde Nuh'un kavmine sundu-

[47]Rum 30/22
[48]Hucurat 49/13
[49]Tevbe 9/23-24
[50]Hud 11/45-47
[51]Meryem 19/40-51
[52]Nadim Macid, a.g.e., s.396

ğu mesajların aynısını Hud, Salih, Şuayb ve Lut da sunmuşlardır. Hem de farklı zaman ve mekanlarda olsa bile kelimeler aynıdır.

"Nuh'un milleti peygamberleri yalanladı."'Kardeşleri Nuh onlara Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ancak alemlerin rabbine aittir. Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin dedi."[53]

Aynı çağrıyı aynı ifadelerle Hud Ad kavmine,[54] Salih, Semud kavmine,[55] Lut, kendi kavmine,[56] Şuayb, Eyke halkına[57] yapmışlardır. Fakat fayda vermemiştir. Hepsinin sunduğu ortak mesaj Allah'tan korkmayı elçiye güvenmeyi tebliğ etmek ve buna karşılık olarak bir şey istememek. Ücretlerinin Allah tarafından verileceğidir.

Kıssalar arasındaki irtibatın önemli bir cephesi de kavimlerin Pegamberlerin mesajına karşı gösterdikleri tepkilerdir. Firavun Musa (AS)'ı nankörlükte suçlamakta.[58] Beraberindekileride döküntülük ve azınlık olarak lanse etmektedir.[59]

İbrahim (AS)'ın kavmi puta tapmanın sebebini izah etmekte güçlük çekince ataların bunlara tapar bulduklarını söylereyerek kendilerini kurtarmaya çalışmışlardır.[60]

Nuh (AS)'ın kavmi Allah'ın dinine girmelerinin sebebini Nuh (AS)'ın yanında bulunan fakirlere bağlamakta yanındaki fakirler bulunduğu müddetçe taabi olmayacaklarını söylemektedirler.[61]

Hud (AS) kavmi umursamaz bir şekilde azabı inkar edip kendilerine birşeyin dokunmayacağını söyleyerek verilen mesajın bir uydurma olduğunu idda ederek davetine icabet etmediler.[62]

Salih (AS) kavmi O'nu mecnunlukla ve deli olmakla suçluyarak davetine icabet etmediler. Mucize istediler. Deve mucizesini görmelerine rağmen onu kestiler. Böylece azabı hak ettiler.[63]

Lut (AS)'ın kavmi ise Onu tehdit ettiler. Şayet bunu terk etmezsen kovulanlardan olursun dediler. Allah'ta onları azaba çarptırdı, yerle bir etti, üzerlerine de bir yağmur yağdırdı. Adeta tarihten sildi.[64]

---

[53] Şuara 26/105-110
[54] Şuara 26/123-127
[55] Şuara 26/141-145
[56] Şuara 26/160-164
[57] Şuara 26/176-180
[58] Şuara 26/18-19
[59] Şuara 26/53-56
[60] Şuara 26/71-83
[61] Şuara 26/111
[62] Şuara 26/136-138
[63] Şuara 26/142-158
[64] Şuara 26/167-174

Şuayb (AS)'ın kavmi O'nu yalancılıkla mecnunluk ve büyülenmiş olmakla suçladılar. Bunun üzerine Cenab-ı Allah onları ateşten bir bulutla yok etti.[65]

Cahiliye dönemlerinin ileri gelenlerinin hepsinin tavırları aynıdır. Tarih boyunca onlar Allah'ı birlemeyi ylnız ona ibadet etmeyi red ederler. Allah'ın şeriatına tabi olma konusunda hayatın aldatmacalarına güç yetiremezler. Bunun örneğini tüm Paeygamberlerinin kavimlerinde görmek mümkündür.[66]

Nuh (AS) kıssasındaki oğlu ile münasebetini anlatan ayetlerin anlattığı gerçeklerin değişik manzaralarını anlatan Kur'an kıssalarına rastlamak mümkündür.

Bunu en bariz örneğini İbrahim (AS) ile babası arasında geçmektedir.[67] Tek farkı Nuh (AS) kıssasında Peygamber baba rolünde iken; İbrahim (AS) kıssasında peygamber Hz. İbrahim oğul durumundadır.Fakat verilen mesaj aynıdır.Bakara sûresinde Hz. İbrahim'in torunlarını anlatan kıssada[68] aynı önemli mesajı sunmaktadır. Ki O'da akide bağının önemini belirtmektedir.

Hz. Lut ile Nuh'un eşlerinin misali[69] ve Firavun'un eşinin misali hep akide birliğinin önemini vurgulamaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de Nuh tufanındaki gibi, diğer peygamberlerin kavimlerininde tufanlarından dolayı helak olduğu beyan ediliyor'De ki: üstünüzde ve altınızda size azap göstermeye, sizi fırka fırka yapıp kiminize kiminizin hıncını tattırmaya kadir olan O'dur. Anlasınlar diye ayetleri nasıl yerli yerine açıkladığımıza bak"[70]

"Nimet ve refaha karşı nankörlük eden nice kasabaları yok etmişizdir. İşte yenileri kendilerinden sonra pek az kimseler oturabilmiştir. Onlara biz Varis olmuşuzdur". Rabbin kasabalırınm halkına onlara ayetlerimizi okuyacak bir peygamber göndermedikçe onları yok etmiş değildir. Zaten biz yalnız halkı zalim olan kasabaları yok etmişizdir."[71]

Bu ayet-i kerimeler tüm peygamberlerin mesajlarına karşı çıkan kavimlerinin helak olduğunu göstermektedir. Ancak bunlardan kimi suda boğuldu.[72] Kimisi tufanla helak oldu.[73]

Kimisi şiddetli bir yakalayışla[74] Kimisi tufanla yerin dibine batarak yok oldu.[75] Kimiside ateşten bulutlarla yok edildi.[76] Bütün bunlar Allah'ın azabını

---

[65] Şuara 26/185-189
[66] Muhammed Mesud, Rıfat Cuma, a.g.e. s.123
[67] Meryem 19/41-50
[68] Bakar 2/124-126
[69] Tahrim 66/10-11
[70] En'am 6/65
[71] Kasas 28/58-59
[72] Şuara 26/66
[73] Hud 11/44
[74] Şuara 26/130
[75] Şuara 26/171-173
[76] Şuara 26/190

geçmiş peygamberlerinin kavimlerine bu dünyada da uğradığının Allah'ın hiç kimseye zulmetmeyip insanlarının karşılığını verdiğini ifade etmektedir.

Nuh (AS) ile kavmi arasında geçmiş olan hadiseye Hz. Muhammed ile Kureyşliler arasında geçen olaylar tam bir benzerlik arz etmektedir. Hz. Nuh'un daveti ile Hz. Muhammed (SAV)'ın daveti aynı olduğu gibi verilen cevaplarda aynıdır. Diğer Resullerin hayatlarında, kavimlerin davetlerine karşı takınmış oldukları tavır ile Mekke ileri gelenlerinin göstermekte oldukları tutum aynı idi. Bundan dolayı Kur'an ile ilgili hitaplarda her devirde peygamberlerin getirdiği davetin sonunda o davete karşı gelip inkar eden kimselerin şu ana kadar aynı olduğunu ve [77] bunda sonrada aynı olacağı gerçeğini vurgulamaktadır.

Nuh (AS) kavminin dedikleri gibi peygamber (SAV)'e müşrikler itiraz ederken O'nunda kendileri gibi bir insan olduğunu ve Allah tarafında biri gönderilecek olsaydı başka birinin gönderilmesi gerektiğini ileri sürerek itiraz ediyorlardı. Çünkü gerek Nuh (AS)'a gerekse Hz. Peygambere köleler, çocuklar, sefiller, yoksullar gibi toplumun alt tabakası uymakta iken iddia ediyorlardı. [78]

Nuh (AS)' un kavmi' Biz sana nasıl tabi olalım ki, sana bizim ayak takımız tabi olmuşken"[79] Ebu Sufyan Herekli Yus'un sorularına cevap verirken Hz. Muhammed'e kavminin yoksullarını, zayıfların ve bazı akılsızların tabi olduklarını bunun için O'na tabi olmayacaklarını söylüyordu. Çünkü onlara göre ancak kendilerinin kabul ettikleri şey gerçek olabilirdi. Ve peygamber de eşraftan olmalıydı, diyorlardı.[80]

Kur'an-ı Kerim de müşriklerin "Bu Kur'an iki şehrin birinden bir büyük adama indirilmeli değilmiydi?" [81] dedikleri ifade edilmektedir.

Yine Kureyş müşrikleride Nuh (AS)'ın kavmi gibi kendilerinin üst tabaka aristokrat, zenginler kulübünü oluşturduklarını, bunun içinde Bilal, Ammar ve Suheyl (R.a) gibi kölelerle bir arada oturamayacaklarının söylüyorlar. Yanlarında yoksulları kovmadıkça iman etmiyeceklerini çünkü onlara göre de köleler, fakirlerle avam tabaklarıyla yanyana omuz omuza gelemeyeceklerini söylüyorlardı. [82]

"Nuh (AS) (bunlara cevaben) onların yaptıkları hakkında bir bilgim yoktur. Hesapları Rabbime aittir. Düşünsenize ben inanları kovacak değilim, ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." [83] diyor.Ve onların yani fakirleri yanından kovmayacağını ifade ediyor. Aynen onun gibi Kureyşlilerin bu isteklerine karşılık Cenab-ı Allah Hz. peygamberi uyarmaktadır.

"Sabah akşam Rablerinin rızasını isteyerek O'na yalvaranları kovma. Onların hesabından sana bir sorumluluk yoktur. Senin hesabından da onlara bir so-

[77] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.49
[78] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.387
[79] Şuara 26/111
[80] Mevdudi, Tefhim, C.4, s.45; Kasımi, Tefsir, C.9, s.29
[81] Zuhruf 43/31
[82] Mevdudi, Tefhim, C.4, s.47
[83] Şuara 28/12-15

rumluluk yoktur, ki onları kovarak zulm edenlerden olasın". Böylece aramızda Allah bunlara mı iyilikte bulundu? demeleri için onları birbirleriyle denedik. Allah şükredenleri iyi bilen değilmidir?[84]

" Ama sen kendisine öğütten müstağni gören kimseyi karşına alıp ilgileniyorsan. Arınmak istememesinde sana ne? Sen Allah'tan korkarak sana koşarak gelen kimseye aldırmıyorsun. Dikkat et bu Kur'an bir öğüttür. Dileyen onu kabul eder." [85] Hz. peygamberden de bu ayetleri işitince Nuh (AS) gibi uyarılara göre anında hareket etmektedir.

Bu kıssaların ortak olarak vurgulamak istediği şey de Hidayetin Allah'ın elinde olduğu gerçeğidir. Çünkü herşeyi yaratan, yön ve hidayet veren O'dur. Nuh (AS)'ın oğlu için gösterdiği çaba hakkında peygamberimiz de; Amcası Ebu Talib için sarf ediyordu. Fakat yüce Hz. Allah "Ey Muhammed! sen sevdiğini doğru yola eriştiremezsin. Ama Allah dilediğini doğru yola eriştirir. Doğru yola girecekleri en iyi O bilir." [86] Sanki yüce Allah, Nuh (AS)'a "..Ey Nuh o senin ailenden değildir"[86] dediği gibi Hz. peygamber (SAV)'in Ebu Talib hakkındaki çabalarını görünce "O senin ehlinden değildir." diyordu.

E. NUH (AS) KISSASINDAN ALINMASI GEREKEN DERSLER VE GÜNÜMÜZE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.

Kur'an kıssalarının hepsinde, alınması gereken bir takım dersler ve ibretler vardır. Özellikle bu kıssaları günümüze göre değerlendirdiğimiz zaman hayatımıza yol gösteren, ışık tutan alınması gerek çok önemli derslerin olduğu görülür. Bu kıssa 950 yıllık bir tebliğcinin peygamberin hayatını ve tebliğini anlatan bir kıssa olunca daha da önem kazanmaktadır.

Nuh (AS) kıssasından alınması gereken en önemli ders Kur'an'ın vahy mahsulü olduğudur. [87] Kur'an-ı kerim de yüce Allah:'Ey Muhammed bunlar sana vahy ettiğimiz bilinmeyen olaylardır. Sen de milletin de[88] önce bunları bilmezdiniz. Sabret sonuç Allah'tan sakınanlarındır." ayeti kaerimede de işaret edildiği gibi peygamber (SAV) bu gaybi haberleri bilmiyordu. Kavmi de bunlardan habersizdir. Bu bilgiler vahy aracılığı ile öğretildi.

Bu kıssa aynı zamanda bize Kur'an ın icaz yönünü de ortaya koymaktadır. Yüce Allah bir cümle ile yerin ve göğün nasıl emrini dinlediğini veciz bir şekilde beyan buyuruyor.

"Yere suyunu çek, göğe de ey gök sende (suyunu) tut denildi, su çekildi iş bitirildi, gemi cudi'ye indi." [89] ayetinden anlaşılacağı gibi nasıl ki bir umumi harpte bir komutan zaferden sonra ateş eden ordusuna "Ateş kes" ve hucum eden diğer bir

---

[84] En'am 6/52-53
[85] Abese 8/5-12
[86] Kasas 28/56
[87] Saltut, a.g.e., s.164
[88] Hud 11/49
[89] Hud 11/47

ordusuna da "Dur" diye emrederse o anda ateş kesilir, hucum durumunda iş bitti, istila ettik, bayrağımız düşmanın merkezlerinde yüksek kalelerin başına dikildi. Esfeli safiline giden o edepsiz zalimler, cezalarını buldular denirse. Aynen öyle de eşi ben zeri olmayan padişah, Nuh (AS)'ın kavminin mahvı için semavat ve arza emir vermiş vazifelerini yaptıktan sonra'Ey arz suyunu yut ve Ey Sema! dur işin bitti, su çekildi, dağın başında me'muru ilahinin çadır vazifesini gören gemisi konuldu. Zalimler cezalarını buldular. İşte bu ilahi üsluba bak ki yer ve gök iki muti asker gibi emir dinler, itaat ederler. Şu üslup gösteriyor ki; yerin ve göğün itaatına karşılık insanın isyanına yer ve gök kızıyor, hiddete geliyor. Sanki lisanı hal ile böyle bir zata isyan edilmemeli ve edilemez der gibi.[90] Öyle ise bu bir cümlelik emir veciz bir şekilde ifade ediyor.

Bu kıssadan alınması gereken derslerden biride sabır, ibret ve yardım meselesidir. Yüce Allah, Nuh (AS) kıssasına zikretmekle Hz. peygambere teselli ediyor ve 950 yıllık çabanın sonucu böyle olunca, senin de kıssana bakarak teselli olman gerekir. Çünkü senden öncede başta Nuh (AS)'da eza ve cefalara sabretmişti.[91]

Bu kıssanın önemli yanlarında birisi de tufan olayı ve geminin bir mucize olmasıdır. Bu olay aynı zamanda tarih boyunca insanlık için bir ibret olmuştur.[92]

Yine bu kıssada zaliimleri boğup mü'minleri kurtaran Allah'ın kudretine hikmetinin ve adaletinin tamam olduğuna delalet eden işaretler vardır. Çünkü o zalimlerin yer yüzünde bozgunculuk yaparak yer yüzünde yaşamlarına müsade edilmemiştir.Cenab-ı Allah dostlarına nasıl yardım ettiğini ve düşmanlarını nasıl mağlup ettiğini şöyle beyan ediyor.

"O'nu yalanladılar, bizde O'nu ve gemide beraberinde olanları kurtardık. Ayetlerimizi yalanlayanları suda boğduk. Çünkü onlar kör bir milletti.[93]

"Eğer siz Allah'ın dinine yardım ederseniz O'da size yardım eder."[94]

Allah şüphesiz inananları savunur çünkü hainleri ve nankörleri hiç sevmez."[95]

Allah'ın kendi dostlarını, düşmanlarına karşı savunması ve onları galip getirmesi Sünnetullah gereğidir. Bu yardımlar şimdi olmuyor değildir. Şunuda unutmamak gerekir ki içinde peygamber bulunan toplum ile içinde peygamber bulunmayan toplum arasında fark vardır. Peygamberlerin bulunduğu dönemlerde bu tür yardımlar mucize olarak ortaya çıkardı. Bugün hemen olsaydı kendini peygamber ilan edecek insanlar çıkabilirdi. Buna rağmen bugünün insanları kendilerine

---

[90] Nursi Said, Sözler, s.393
[91] Razi, Mefatihu'l Gayb, C.24, s.154; Taberi Tefsir, C.13, s.91; Razi, a.e., C.18, s.8; Zemahşeri, Keşşaf, C.2. s.274; İbni Cevzi, Zadu'l Mesir, C.1, s.117
[92] ez- Zeyni Mecmeu'l Beyan, s.115; Nesefi, Tefsir, C.4, s.203
[93] A'raf 7/64
[94] Muhammed 47/7
[95] Hacc 22/28

cenab-ı Allah tarafında gönderilen bela, musibet ve cezalardan ibret almayıp onları bir takım bilimsel sebeplere bağlıyarak ders almıyor.[96]

Ancak bu yardımların olabilmesi için de yine inananların bir çaba sarf etmesi ve gücünü sonuna kadar harcaması gerekmektedir.

Yüce Allah'ın'Bunun üzerine ona şöyle vahyettik nezaretimiz altında sana bildirdiğimiz gibi gemiyi yap.Buyruğumuz gelip tandırdan sular kaynayınca her cinsten birer çift ve aleyhinize hüküm verilmiş olanındışında kalan çoluk çocuğunu gemiye b indir. Haksızlık yapanlar için bana baş vurma. Çünkü onlar suda boğulacaklardır." [97] Buyurması bile Nuh (AS)'ın gemiyi kendi elleriyleve ancak Alah'ın yardımı ile yapmasına işartret ediyor.Çünkü O'ndan gücünü kullanmasını istemektedir Allah'ın ihsanı ve yardımı;gevşeyen, keyif ve cehalet içinde bekliyen tembellerin üzerine gelmezdi.Nuh (AS)'ın uzun yıllar çaba harcamasına rağmen madde olarak elde edilen verim azdır. Fakat buna rağmen O'na (Nuh'a) görevi üzerine düşeni yapmaktı. O'da uzun yıllar bunu yapmaya çalıştı.[98]

Yüce Allah'ın bunu hatırlatması, bir kaç yıllık çabanın sonucunu görmemekle daralan Hz. Muhammed (SAV) ve ashabının umutlarını kaybetmemelerini aksine umudunu yitirmeden her türlü elverişsiz şartlarda görevini yapan Hz. Nuh'un kıssasından bir ders almaları cesaretlerini artırmaları gerektiğini belirtmek içindir.[99]

Nuh (AS) kıssasından alınacak derslerden birisi de: imanın bütün gayretlerine rağmen kafir olarak ölmelerinde bir çok ibretler vardır. İnsanlar bizzat kendi iradelerini kullanarak imana talip olmadıkça Allah kimsenin kalbine zorla imanı koymaz; İmanı elde etmiş kimselerin kalbinden de hiç bir sebep yokken imanı çekip almaz kul kendi fiili ve hareketleriyle mü'min olma Liyaketini kaybederse Allah'da onun kalbinden iman nurunu söndürür. O kulu küfür karanlıklarına terk eder.[100]

Ayrıca dünyadaki ve ahiretteki azaptan kulların kurtuluşuna vesile olan insanın ne kadar değerli olduğunda ortaya çıkmaktadır.[101]

Nuh (AS) kıssasından sosyal çevrenin insan üzerindeki etkisidc ortaya çıkıyor. İyi bir sosyal çevrede olanların iyi kötü çevrede olanları kötü, olması çevrenin insan üzerindeki etkisini ortaya çıkarmaktadır. Fakat bazen bunun aksi de ortaya çıkmaktadır.

Nuh (AS) karısı ve çocuğu iyi bir aile ocağında yaşamalarına rağmen kendi irade ve istidatlarını kötüye kullanarak iman etmemişlerdir. Çünkü imanı elde etmek için evvela insanda arzu cehdi ve gayretin bulunması lazım.[102]

---

[96] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.50
[97] Mü'minun 23/27
[98] Kutub Seyyid, Fizilal, Trc., C.10, s.323-325, C.11, s.340
[99] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.50
[100] Ateş Süleyman, Dikmen Mehmet, a.g.e., s.151
[101] Havva Said, el Esas fi2T Tefsir, C.12, s. 235
[102] Ateş Süleyman, Dikmen Mehmet, a.g.e., s.152

İnsanın üzerinde yakın çevresini gösteren önemli olaylardan birisi de Nuh (AS)'ın "Ben yenildim. Bana yardım et, diye Rabbine yalvarmıştı." [103] demesinde karısının ve oğlunun kafir oluşunun büyük etkisi vardır. Onların aleyhine çalışmaları bir ölçüde böyle demesine sebep olmuştur. Eğer Nuh (AS)'ın eşi de Hz. Hatice'nin Resul-ı Ekreme gösterdiği sadakatı göstermiş olsaydı belki de Nuh (AS) böyle demiyecek ve topluma diğer fertlerinden çekmiş olduğu eza ve cefalar hafifleyecekti. [104]

Nuh (AS)'ın oğlunun inanmayanlarla beraber boğulanlar arasında olması Allah'ın emrinin kesin ve nihai olduğunu belirtir. Bu aynı zamanda Hz. İbrahim (AS) haleflari oldukları, şefaatçı olarak bir çok ilah ve ilahelere sahip bulundukları için Allah'ın kendilerine karşı olduğunu düşünen kureyşe de bir uyarı mesabesindedir. Aynı şekilde bu uyarı, böyle inanmışlara olan yahudi ve hıristiyanlara ve hatta kendi atalarının ve kutsi mertebelere sahip kimselerin, kendilerini ilahi adaletin son uçlarından koruyacağına akılsızca inanan bir takım müslümanlar içinde vardır. Zira burada ortaya konan trajik manzara kategorik olarak bu tür umut inançları red etmektedir.

Böyle inanca sahip olanlara Hz. Nuh'un oğlu için yaptığı dua dan dolyı uyarıldığını Hz. İbrahim'in babasını kurtara- madığını hatırlatmak gerekir vr onlara sizin bu anlamda ümit beslediğiniz şefaatçı olarak telakki ettiğiniz kimseler acaba Hz. Nuh ve Hz. İbrahim'den daha mı büyüktürler? Diye sormak gerekir. [105]

İşte Nuh (AS) kıssası günümüzde bile görülebilen yanlış bir kurtarıcıya inanmayı da red etmektedir. Şayet gayrı müslüme sahip çıkma imkanı olsaydı Nuh (AS) oğlunu kurtarırdı. Yine eğer birbirlerinin babaları veya oğullarında dolayı kurtulmaları gerekçeydi. Hz. Nuh'un oğlu ile Hz. İbrahim'in babası kurtulurdu demek gerekir.

Nuh (AS) kıssanın ortaya koyduğu temel ilkerden birisi de tebliğin temel esasını teşkil eden "Yaptığı tebliğe karşılık"ücret istememesi ilkesidir.Bunu başta Nuh (AS)olmak üzere tüm peygamberler temel ilke edinmiş ve hepside kavimlerine bunu bildirmişlerdir. Nuh (AS)"Buna karşılık sizden bir ücret istemiyorum benim ecrim ancak alemlerin Rabine aittir"[106] Buyurmakla bu temel ilkeyi ortaya koyuyordu. Aynı ifadeleri diğer bir çok Peygamberler de kullanmışlardır.

Yüce Allah Hz. Peygambere hitaben "Ey Muhammed De ki buna karşılık sizden bir şey istemiyorum. Kendiliğimden bir şey idda edenlerden de değilim."'Bu Kur'an ancak dünyalar için bir öğüttür"[107] buyurmuştur.

Gerek Nuh (AS) gerek Hz. Muhammed (SAV) ve gerekse diğer peygamberler kavimlerini irşad ederken, davetlerine karşılık bir ücret istemediklerini, ücretlerinin ancak Allah tarafından verileceğini beyan etmektedir.

---

[103] Kamer 54/10
[104] Ateş Süleyman, Dikmen Mehmet, a.g.e., s.153
[105] Mevdudi, Tefhim, C.2, s.399
[106] Şuara 26/109
[107] Sad 38/86-87

Bu husus daima bir davet ve davetçi için göz önünde bulundurulmaması gereken zaruri bir ilkedir. İşte bu husus davetçi olan din adamları ile diğer kahinlerin ve sahte din simsarlığı yapan kişiler arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Çünkü diğer din simsarları yaptıklarına karşılık bir takım dünyalık şeyler isterler. Gerçek davetçiler, peygamberler izinden gider ve yaptıklerına karşılık dünyalık hiç bir şey istemezler. Sadece Allah'ın rızasını gözetirler.[108]

Nuh (AS) kıssasından günümüze yansıyan bölümlerinden birisi de, kavminin peygamberlerine verdiği cevaptır. Onlar'sana bizim ayak takımımızdan başkasının uyduğunu görmüyoruz. Sizin bizden bir üstünlüğünüzde yoktur.Biz sizi yalancı sanıyoruz dediler." [109]

Allah elçisinin yüzüne karşı yaptıkları son ithamda budur. Ama onlar bunu yaparken aristokrat tabakanın yaptığı şeyleri yapıyorlar. Aristokrat zümresine yaraşan bir lisan ile konuşuyorlar. Çünkü onlar konuşurlarken kati tavırları takınmak daha çok duyguları kabarmış kalabalık halk yığınlarını ayak takımının adeti olarak görürler.

Ondan dolayı ekabir konuşurken daha çok herşey düşüne düşüne ve her şeyi göz önünde bulundurarak yuvarlak konuşurlar.Çünkü kalpleri bomboş fakat cebleri dolu olan Aristokrat sınıfın o zamandan beri değişmez adetir, yuvarlak konuşmak. [110] Ölçüsüzlğü kendilerine ölçü olarak kabul edenler'Ayak takımı" demeklede şeref ve izzeti mal, mülk makamla ölçenler onlara göre cebleri dolu olmayan kimseler' ayak takımı", parası ve mevki olanları ise üstün olarak telakki ederler.

İnsanların parasına göre değerlendirilmesi günümüzün modası olmuştur. [111] Halk arasındaki "Kaç paralık adam" veya "Varsa pulun, herkes kulun" "Paran kadar konuş" sözleri bu cahiliye devrinin ölçüsüzlüğünün bir ürünü olsa gerek.

Aynı şeylerle Hz. peygamber (SAV)'de itham edilmiştir. Arap müşrikleri O'nun hakkında'O sapıttı, İbrahim'in dininden ayrıldı" diyorlardı. Oysa sapıtanlar, sapıklığın zirvesinde olanlar doğru yola gösterenleri sapıttı sanırlar.

Çünkü insanın mizacında fıtri denge bozulduğu zaman bencilliğin böylesine iğrenç olanları görülür. Kıstaslar değişir. Ölçüler hükümsüz kalır. Öyle ya madem ki eğilip bükülmeyen ilahi kıstas yoktur. O halde indi kıstaslar hükümran olacaktır. Allah'ın gösterdiği yoldan gidenler hakkında günümüzdeki cahiliye mensuplarının ne düşündüklerine bir göz atacak olursak saflarında bulunanları yani cahiliyetin iğrenç bataklığına gömülenleri doğru yoldan kabul etmektedir.

Günümüzde: Kendini teşhir etmeyen kızlarımıza çıplaklığa itibar etmeyen gençlere hor gözle bakılmaktadır. Onların vefakar iffet ve nezaketlerine irtica, gericilik, köylülük damgasını vurarak aşağılamaya çalışırlar.

---

[108]Kutub Seyyid, Fizilal Trc., C.1, s.66
[109]Hud 11/27
[110]Kutub Seyyid, Fizilal Trc., C.8, s.154
[111]Kutub Seyyid, a.g.e., C.8, s.153

Ve yine günümüzde cahiliyye mensupları ellereindeki propağanda malzemelerini organize bir şekilde seferber ederek o güzelim vefakar, iffet ve nezaketi cahiliye çamurlarına bulamaya çalışırlar. Futbol, sinema, televizyon vs. tutkusu olmayan; dans ve saz, hayatı anlamaz gibi sözlerle bayağılaştırmaya çalışırlar. Görüldüğü gibi cahiliyyenin değişmeyen bir ölçüsüzlüğü vardır. Sadece zaman ve mekan değişmiştir. İthamlar hep aynıdır. [112]

Nuh kavmi, mallarını, dinleri uğrunda harcamaları gerekirken bunu yapmadı.Ki Allah'ın dini olan İslâm dininden başka kurtuluş yoktur. Yine onlara düşen muhtaçlara mallarından verip onların gönlünü almaları gerekir. Fakat onlar bu günkü çağdaş cahiliyenin yaptığı gibi bunu yapmadılar. mallarını modern teknolojide kullandılar. İnsanları yok etmek gereken mallarını, gerekse diğer kuvvetlerini müslümanlara karşı harcadılar.

Nuh'un kavmi gibi günümüzün cahiliyeside ellerindeki, sözlü ve yazılı medyaya harcadıkları mallarıyla müslümanların inançlarını bozmak için insanları Allah'ın dininden alıkoymak için uğraşırken, taki insanlar Allah'ın dinine yönelmesinler. İşte görüyoruzki mal onları Allah'tan uzaklaştırıyor, ateşe yaklaştırıyor. Yine onlara düşen şu idi Allah'ın verdiği evlat nimetini Allah için asker yapmaları gerekirdi. İslâma yardımcı olsunlar diye. Bunu da yapmadılar. Bilakis çocuklarını İslâmla harp etmek için yetiştirdiler. Bu da evlatlarının onları Allah'tan uzaklaştırdıklarının ve ateşe yaklaştırdığının bir göstergesidir. [113]

Nuh (AS) kıssasını günümüz müslümanlarına yansıması gereken en önemli husus da Nuh (AS)'ın oğluna karşı olan tutumudur.

Yüce Allah Nuh (AS)'ın niyazına karşılık'..Ey Nuh! o senini ailenden değildir. Çünkü kötü işler işlemiştir..." [114] buyurarak baba-evlat ilişkisinin sınırınıda beliritiyor.

Bu kısadan evlatları tarafından bütün ihtimamlarına rağmen öğütleri kabul edilmeyen, görüşlerine kulak asılmayan, istek ve arzuları yerine getirilmeyen mümkün olan şekilde hakk ve hayır yollarına gösterdikleri oraya yanaşılmayan bağrı yanık, kalbi kırık babalar için büyük teselli vardır.

Mutlaka her baba böyle olaylarla karşlaşabilir. Bu durumda Nuh (AS)'ı hatırlasın, ona verilen bu musibetin kendisine de verilebileceğini düşünsün teselli bulsun. [115]

Aynı zamanda belli akide ve ilkelere inanan kişiler hısım ve akrabalarına karşı Nuh (AS)'ı örnek almalı, mü'min hısım ve akrabalara daha fazla önem vermeli. Aksi taktirde onlarla ilişkisini kesmeli. Çünkü onlar artık ehlinden çıkmışlardır. Nuh (AS)'ın eşini ve çocuğnu bıraktığı gibi. [116]

---

[112]Kutub Seyyid, a.g.e., C.6, s.122
[113]Muhammed Mesud ve Rıfat Cuma, a.g.e., s.118
[114]Hud 11/46
[115]Diyanet Dergisi, Mayıs-Haziran sayısı, 16. Cilt, s.192
[116]Mevdudi, Tefhim, C.2, s.398

SONUÇ

Nuh (AS), Hz. Muhammed (SAV) benzeri bir resul olarak, Kur'an'da kendisinden çok bahs olunan ulu'l azm sahibi bir peygamberdir. Özellikle Nuh (AS) ile ilgili olarak Kur'an-ı Kerim de, A'raf, Hud, Şuara, Kamer ve Nuh sûresi gibi Mekki sûrelerde anlatılmakta; bununla ilahi iradenin Hz. Muhammed (SAV)'in verdiği mücadele, çektiği eziyetler ve müşrikler tarafından yapılan itirazlar ile Nuh (AS)'a yapılan itirazlar bir benzerlik göstermektedir.

Tevrat'ta anlatılanların zamanla değiştirilmesi ve asıl metnin belgelerle ispatlanmaması, bu kitabın bir tarih değeri olarak bazı illetleri bünyesinde taşıdığını göstermektedir.

Ancak Kur'an'da Hz. Nuh'un anlatılması kendisine tarihî bir kişilik kazandırdığı gibi Mezopotamya medeniyeti hakkında bazı işaretler vermektedir. Hz. Muhammed (SAV)'ın mücadelesi 23 yıl sürmüş Nuh (AS)'ın mücadelesi ise 900 küsür yıl sürmüştür.

Ulu'l-Azm peygamberleri ve önderler mevcut şartlara uyum göstererek halkın nabzına göre hareket edip yönetimi ele geçirenler değildir. Aksine, şartları ve toplumları ortaya koydukları ilkeler etrafında yeniden inşa edenlerdir. Bu çizgide yürürlerken kendi topluluklarıyla çatışmaya girmemeleri de kaçınılmazdır. Ancak burada öyle bir denge vardır ki; önderlerin etrafında büyük kopmalar meydana gelmez. Topluluklar kendileriyle sürekli çatışma halinde olan liderleriyle çatışmalara girmelerine rağmen ondan kolay kolay kopamazlar. Bunun sonunda mutlaka başarı gelir. Önderler azim ve sabır göstermeyerek, topluyluğunu terk eder veya topluluk liderin etrafından dağılırsa başarıya ulaşılamaz.

Hz. Nuh (AS)'ın Kur'an'da ele almış metodu, bize birçok sosyal kanunu topluma ilişkin sünnetullah açık bir şekilde göstermektedir. Nuh (AS) kavminin insanlık tarihinde ilk sınıf mücadelesinin meydana geldiği toplum olduğu, bir taraftan aristokrat ve totaliter sistemin temsilcileri, öbür taraftan ise, avam ve halk tabakası, bugünkü deyimle proloterya sınıfı ve bu iki sınıf arasındaki mücadele şeklini görmekteyiz.

Bu sınıf mücadelesi Hz. Nuh' tan sonra gelen tüm peygamberlerin kavimlerinin yaptıkları bir mücadele şekli olmuştur. Peygamberlere tabi olanlar daha çok fakirler ve avam tabakası, peygamberlere karşı çıkanlar ise siyasi ve sosyal iktidarı, ellerinde bulunanlar, servet ve mevki sahibi kimselerdir.

Hz. Nuh (AS)'ın kıssasında gerek bizim peygamberimiz (SAV) gerekse daha sonra gelen tebliğciler için teselli edici önemli işaretler vardır; Çünkü ilahi emirleri tebliğ etmede enbüyük vazife olan "Emr-i bil ma'ruf ve Nehy-i ani'l-münker" yapılırken büyük zorluklarla karşılaştığı muhakkaktır.

Ancak, bu vazife yapılırken kıssalardan hisse çıkararak tebliğ Hz. Nuh (AS)'ın 950 yıllık ömrü boyunca kendi kavmine karşı büyük bir sabır ve metanet ile tahammülü çok zor olan mücadeleden payidar olmak gerektiğine de bir işaret

vardır. Yine Nuh (AS) kıssasında, mü'minler ve özellikle tebliğciler için örnek teşkil edecek hususlardan birisi de: Nuh (AS)'ın oğlu ve eşi ile olan ilişkileridir. Bir baba elinden gelen bütün çabaları sarf ettikten sonra gerektiğinde oğlunu ve eşini bırakmasını bilmelidir. Bu husus bir tebliğci için önemli bir kilometre taşı olmalıdır.

Nuh (AS)'ın tebliğini sürdürürken; sonunda Allah'a sığınması ve "Ben mağlup oldum." demesi üzerine Cenab-ı Allah'ın tufan olayı ile onu desteklemesi, yüce Allah'ın peygamberini ve tebliğlerini küfür sistemlerine karşı desteklemesinin bir delilidir.

Tufan hadisesi Hz. Nuh'u (AS) destekleyen bir mucize olsa bile yüce Allah'ın Nuh (AS)'a gemiyi yapmasını emr etmesi, bu çizgide başarıya ulaşmanın somut örneklerini vermekte ve aynı zamanda sebepler dünyası insanlarına Kur'an'ın bir tebliği olmalıdır.

Nuh (AS) kendisine verilen tebliğ görevini 950 yıl gibi uzun bir sürede tamamlamıştır. Bu sürede Hz. Nuh'un (AS) onlara hakikatleri ulaştırması, onların da hakikatları kabul etmeyip tekzip etmeleri kavminin tufanla yok olmalarıyla sonuçlanmıştır.

Tufan hadisesinin evrenselliği konusunda farklı mulahazalar olsa bile tufan coğrafik olarak bölgesel olmasına rağmen insanların tümünü kapsama bakımından evrensel olması daha tercihe şayan bir görüştür. Tufan hadisesi diğer birçok peygamberin yaptığı gibi aynı zamanda bir hicret olayıdır.

Nuh (AS)'ın gemisi mucize olduğu gibi yeryüzünde yapılan ilk gemi olma özelliğine sahiptir. Bu geminin motorlu olduğu görüşü tercihe şayan bir görüştür.

Nuh (AS)'ın gemi yapımında kullandığı ağaçların yetiştirilmesinin kaç yılda yetiştiği, gemi yapımının kaç yılda yapıldığı ebadı, biçimi, ziftle sıvanması vb. şeyler Tevrat'a ait bilgilerdendir. Keza gemi yapımında kullanılan kerestenin cinsi, geminin katlarına nelerin yerleştirildiği hakkında bilgiler ise kitab-ı mukaddestedir.

Tennurun kime ait olduğu, yeri vs. hakkındaki söylenenlerin ekseriyeti de İsrailiyattandır.

Gemiye binenlerin sayısı, kimlikler hayvanlar ve onların çeşitleri hakkındaki söylenenlerin hemen tamamı da israiliyattır. Hele hangi hayvanın önce, hangisinin sonra gemiye bindiği, iblis ile merkep arasında geçtiği kuyruk tutma vb. şeyleri tamamıyla israilî haberdendir.

Nuh (AS) gemiye bindiği zaman 600 yaşındaydı, bundan sonra 350 yıl yaşadı tarzındaki rivayet Tevrat'tan alınmıştır. Ve Kur'an'da bildirilen gerçeklere aykırıdır. Zira Kur'an-ı Kerim: Nuh'un kavmi içinde, peygamber oluşundan tufana kadar 950 yıl kaldığını ifade eder. Tufandan sonra ne kadar yaşadığını Allah bilir.

Nuh (AS)'ın gemiye binmeyen oğlu için; zina mahsulu olduğu veya hanımının başka kocasından üvey oğlu olduğu yolunda yapılan rivayetler gayri sahih ve

batıl olan rivayetlerdir. Zira Kur'an-ı Kerimde Nuh'un öz oğlu olduğu ifade edilmektedir. Peygamberin eşine zina isnadı uygun olmayan çirkin bir sözdür.

Gemide kaç kişi vardı, bunların Nuh'a olan yakınlığı ne idi, adları neler di, tafsilatları tesbit etmek imkansızdır. Söylenenler karanlığa taş atma, mesnetsiz bir konuşmadan öteye geçmez. Bunların sayıca bilinmesinde, isimlerinin tesbitinde fayda olsaydı Allah veya O'nun elçisi bildirirdi. Bildirmediğine göre kurcalmakta hiç bir kazanç yoktur. Bu rivayetler içerisinde "gemide olanlar sadece Nuh'a karabeti olan kimselerdir" diyenler vardır ki bu açıkça Kur'an'la çelişmektedir. Zira gemiye binenler sadece Nuh'un ailesinden ibaret değillerdi.

Bir kısım rivayetlarde Hz. Nuh'un Gemiye eti yenen hayvanlardan yedişer çift, yemiyenlerden ise ikişer çift aldığı hakkındaki rivayetler Tevrat'ta yer alır. Apacık bu Kur'anın ifadesine muhaliftir.

Gemiye binenlerin aslandan korkmaları üzerine aslanın hammalı bir hastalığa yakalanması, Tufan esnasında suyun ne kadar yeryüzünü estiği şeklindeki bilgiler, İsrailiyata dayanır. Bunları bilmek bilgilerimize katkıda bulunmaz, bilmemekte eksi klik sayılmaz.

Tufan esnasında, Hz Nuh ve beraberindekilerin yedikleri taneli yiyecekler hakkındaki rivayetler, huhubatı öğüttükleri için güneşin zarar vermemesi için sürme taşı ile sürme yapıp gözlerine ilaç yerine sürdükleri yolunda yapılan rivayetler asılsız ve menetsiz haberlerdir.

Nuh tufanı hakkında yapılan jeolojik ve arkeolojik çalışmalar da Kur'an-ı Kerim'i doğrulamaktadır. Tufanın insanların tümünü kapsama bakımından evrensel; yeryüzünü kapsama bakımından ise bölgesel olduğu görüşü ağırlık kazanan görüştür.

Nuh (AS) hakkındaki en doğru bilgiler Kur'an'a aittir. 950 yıl kavmi arasında yaşamış ulu'l azm sahibi tufan hadisesinin kahramanıdır. Gemiye binmeyenler içinde eşi ve çocuğuda olduğu halde, binmeyenlerin boğulanlardan olduğu kesin olan bir gerçektir.

BİBLİYOGRAFYA

Abdulbaki, Muhammed Fu'ad, el Mu'cemu'l Mufehres li elfazı'l Kur'an'il Kerim; Çağrı yayınları İSTANBUL, Trs

Aculuni, İsmail b. Muhammed (Ö 1748/1162), Kesfu'l hafa KAHİRE 1351-1352/1932-1933

Adıvar, Adnan, Bilim ve Din (ilim ve din), Remzi Kitabevi İSTANBUL, Trs

Amiriy, Ahmed Cemal, ve Rasasan Fiy tefsiri'l Mevdudiy, KAHİRE, 1986

Akıncı, Ahmed Cemil, Peygamberler Tarihi (Büyük kısas-ı Enbiya) Sinan Yayınları İSTANBUL, 1985

Akşit, Niyazi, A dan Z ye Tarih ansiklopedisi, Serhat yayınları İSTANBUL, 1988

Ana Britanica, Tufan mad. 1988

Ateş, Süleyman, Kur'an-ı Kerim Tefsiri Yeni Ufuklar Neşriyat İSTANBUL, 1995

Ateş, Süleyman, Kur'an-ı Kerim ve Yüce Meali, Yeni Ufuklar Neşriyat İSTANBUL, Trs

Ateş, Bünyamin ve Dikmen, Mehmet, peygamberler Tarihi, Yeni Asya Yayınevi İSTANBUL, 1981

Aydemir, Abdullah, İslâmi Kaynaklara Göre Peygamberler, Türkiye Diyanet Vakfi Yayınları ANKARA, Trs

Aydemir, Abdullah, Tefsirde İsrailiyat, ANKARA, 1979

Ayıntabi, Mehmed efendi, tıbyan Tefsiri, Sadeleştiren Süleyman Fahir, Yeniden Yayına hazırlayan, Ahmed Daudoğlu, sağlam Kitabevi İSTANBUL, 1981

Azra Erhat, Mitoloji Sözlüğü, Remzi Kitabevi İSTANBUL, 1989

Bahçeci, Muhittin, Peygamberlik ve Peyagamberler İSTANBUL, 1977

el Bağdadiy, Yakut ibn Abdullah el Hamavi (Ö.H.626) Mu'ce'mulBuldan, Daru'l kutubu'l ilmiyye, BEYRUT 1990/1410

el-Belazuri 10 279/892) Futuhu'l Buldan Tic. Mustafa Fayda Kültür Bakanlığı Yayınları, ANKARA, 1987

Badıllı, Abdulkadir, Risale-i Nur'un Kuds-i Kaynakları. Envar Neşriyat İSTANBUL, 1992

Beğenç, Cahit, Anadolu Mitolojisi, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İSTANBUL, 1967

Beydavi, Nasru'd-din Ebu Said Abdullah b.Ömer b.Muhammed'eş-sirazi, el Beydavi:Envaru't-Tenzil ve Esrasu't Te'mil, Beyrut, Trs.

Bedi'üz Said-i Nursi;Mektubat, Yeni Asya Neşriyat Printed in Germany.1994

Bedi'üz-zaman Said-Nursi; sözler, sözler yayınlar İSTANBUL, Trs

Bilmen, Ömer Nasihus Büyük Tefsir Tarihi, ANKARA 1960

Bilim Teknik dergisi 117, 121, 152 sayı ları

Brokalmann C İslâm Milletleri ve Devletleri Tarihi Trs Neşet Çağatay ANKARA 1994

Buhari, Muhtasar Tecridi-i Sarih Trs, Kamil Miras DİB Yayınları, ANKARA 1975

Buçemi, İsmail Hakkı Tenvuri'l Ezhar Min Tefsuru'l Beyan (Muhtasar Ruhil Beyan tefsiri) Trs M. Ali Sabuni Trs komisyon, Damla Yayınları, İSTANBUL 1995

el Buti, Said, Ramazan; Kur'an Eğitimin Eşsiz metodu Trc. Şükrü Özen, Madve Yayınları İSTANBUL, 1987

Can, Şefik, Klasik Yunan mitolojisi, İnklap ve Aka kitabevi İSTANBUL, 1970

Celaleyn, Tefsirul Celaleyn, Salah Bilici Yayınları İSTANBUL, Trs

el Cessas, Ebu Bekir Ahmed b Ali er Razi (ö 370/980): Ahkamu'l Kur'an Thk. Kamhau, Muhammed Sadık, KAHİRE Trs.

el Cevheri, İsmail b. Hammed es Sıhah, Ta'cu'l luğa ve sı- sıhhahu'l Arabiye, KAHİRE 1979/1394

Cerrahoğlu, İsmail; Koçyiğit Talat; Kur'an-ı Kerim Meal ve Tefsiri D.İ.B. ayayınları, ANKARA 1984

Cerrahoğlu İsmail; Tefsir Usulu, ANKARA 1971

Çağatay, Neşet; İslâm öncesi Arab Tarihi ve cahiliyye Çağı, Ankara Üniversitesi, Basımevi ANKARA, 1982

Çentay, Hasan Basri; Kur'an-ı Hakim ve Meali Kerim İSTANBUL, 1965

Çakan, İsmail Lütfi; Solmaz Mehmet; peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, Ensar Neşriyat, İSTANBUL, 1984

Çelebi, Katib; Kezfu'z Zunun TAHRAN, 1957/1378

Çelebi, KAtib; Katib Çelebiden Seçmeler, Milii Eğitim Bakanlığı Yayınları İSTANBUL, 1968

Çelik, İbrahim; Kur'an'da Mele: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi C1, Sy1, BURSA, 1986

Diyanet Dergisi C16, Sy3 Mayıs-Haziran 1977

Doğrul, Ömer Rıza: Yeryüzündeki Dinler Tarihi İnkılap ve Aka Kitabevi İSTANBUL, 1963

Daudoğlu, Ahmed: Sahih'i müslim Trc. ve Şahi, Sönmez Neşriyat, İSTANBUL 1980

Encyclopedia Of İslâm Nuh Mad. Nisan 1993

Encyclopedia Of Religion C10, ss, 460-461 NEWYORK 1987

Ebul-Sehbe Muhammed b.Muhammed; el İsrailiyatu ve'l Mevduatu fi Kutubüt Tefsir. Kahire, Trs.

Elmalılı, Muhammed Hamdi Yazır; Hak Dini Kur'an Dili, Eser Yayınları, İstanbul, 1971

Ebu'l Fadl İbrahim Muhammed, Ahmed Ca'du'l Mevla bik Muhammed Ebu'l Fadl İbrahim Muhammed el Berbari; Kahire, 1946

El-Elma-i, Zahir b Avvad; Kur'anda Tartışma Metodları, Trc, Ercan Elbinsay, Pınar Yayınları, İstanbul, 1984

Ezraki, Ebu'l Velid Muhammed; Kâbe ve Mekke Tarihi Trc Yunus Vehbi Yavuz, Çağrı Yayınları İSANBUL, 1980

el Ezraki, Ebu'l velid b Abdillah b. Ahmed; Ahbaru Mekke, Thk Rüşdi es-Salih.Beyrut, 1969/1389

Ebu's Suad, Muhammed b.Muhammed; İrsadu'l Akli's Salim İla Mezeye'l Kur'an-ı'l Kerim, Beyrut 1990/1411

Fadlullah, Muhammed Hüseyin; Min.Vahyil Kur'an Trc, Cuma Ağaç Akademi Yayınları İSTANBUL, 1990

Fakıy, Muhammed; Kısasu'l Enbiya Ehdasuha ve İbruha Kahire, 1989/1410

Feyraz abadıy Alleme el Lağuıy Mecdiddin b. Yakub el Kamusu'l Muhit, Beyrut, 1987

Golziher; Mezahibu't Tefsiri'l İslâm, Kahire 1955/1374

Gölcük, Şerafeddin; İslâm Akaidi, Esra Yayınları KONYA, 1992

Hamidullah, Muhammed; İslâm Peygamberi, Trc. Salih Tuğ İrfan Yayınları, İSTANBUL, 1990/1400

Hançerlioğlu Orhan; İslâm İnançları Sözlüğü, Remzi Kitapevi, İSTANBUL, 1984.

Havva, Said; el Esas fi't Tefsir Trc Abdusselam Arı, Şamil Yayınları, İSTANBUL, 1992.

Hazari, Şeyh Ahmet Kamil; Hz. Nuh (AS)'ın Oğlu Trc Mehmet Çifçi Diyanet Dergisi C.16.SY.3, Mayıs-Haziran 1977.

Heysemi, Mecmeu'z Zevahid ve Menbeu'l Favaid, KAHİRE, Trs

Hicazi, M.Mahmut.Furkan Tefsiri Trc, Mehmet Keskin İlim Yayınları; İSTANBUL, Trs.

Hindi, Alleme Alaaddin el Mutkiy b.Husameddin el Hindi el Burhan Fevri; (V 775); Kenzu'l Ummal BEYRUT, 1989/1409.

Huveydiy; el Tefsiru't Nuiyn; Daru'l Belağa, BEYRUT, 1991/1412.

İbn Hambel, İmam Ahmed b. Hambel; el-Müsned, RİYAD, Trs.

İbn Esir; en Nihaye fi Garibi'l Hadis, MISIR, 1973/1393.

İbn Esir; el Kamil fi't Tarih Trc M.Beşir Eryasay, İSTANBUL, 1991.

İbn Esir el Lubal fi't Tehzibi'l Ersab, BEYRUT, Trs.

İbn Sa'd; Tekabutu'l Kübra, BEYRUT, Trs.

İbn Manzur, Alleme Ebi'l Fadl Cemaluddin b.Muhammed b. Mukrim b. Manzur el Afrikiy el Mısriy; Lisanu'l Arab, BEYRUT, Trs.

İbn Mace, el Hafiz ebi Abdillah, Muhammed b.Yesid el Kuzuini; Suner, Trc Haydar Hatipoğlu.Karaman Yayınları.İSTANBUL, 1992.

İbn Hacer, Tehzibu't Tehzib HAYDARABAD, H.1325.

İbn Hace Fethu'l Bari, Serhu's Sahihi Buhari BEYRUT, Trs.

İbn Hişam, ebi Muhammed, Abdullah b. Hisam el Meafiriy es- Siretun-Nebeviye, BEYRUT, 1975.

İbn Kesir-el Hafiz İmadu'd Din Ebu, Fida İsmail b. Kesir Tefsiru'l Kur'an-'l Azim, BEYRUT, 1986.

İbn Kesir; el Bidaye ve'n Nihaye, RİYAD, 1966.

İbn Kesir; el Bidaye ve'n Nihaye Trc Mehmet Keskin Çağrı Yayınları, İSTANBUL, 1994.

İbn Kesir; es Siretu'n Nebeviye, Thk Mustafa Abdul Nahid, BEYRUT.1976/1396.

Isfahani, el Hafiz Ebu'n Nuvey Ahmed b.Abdullah el İsfani; Hilyetu'l Evliya ve Tekabutu'l Kur'an BEYRUT.1992/1412.

İbn Kuteybe; Ebi Muhammed Abdillah b. Müslim b. Kuteybe; Te'vila'l Muhtelifi'l Ehadıs, Metebet'l Külliyeti'l Ezheriye KAHİRE, Trs.

İbn Kuteybe; el Maarif Thk. Servet Ukaşe, MISIR, 1960.

İbn Kuteybe; el Maarif Trc Hasan Ege Şelale Yayınları, İSTANBUL.trs.

İbn Cevzi; İmam Ebil ferec, Cemaluddin, Abdurrahman b. Ali b.Muhammed el Cevzi; Zadu'l Mesir fillmi Tefsir, BEYRUT.1989/1407.

İbn Cevzi; Kitabu'l Mevduat, MEDİNE.1966/1386.

İzmirli İsmil Hakkı; Siyer'i Celibe-i Nebevviye Mukaddimesi, İSTANBUL, H.1332.

İslâm Ansiklopedisi D.İ.A. Cûdi Maddesi.

İslâm Ansklopedisi Milli Eğitim BAkanlığı Yayınları, Nuh ve Tufan Maddesi.

İslâm Ansiklopedisi, Şamil Yayınları Nuh ve Tufan Maddeleri.

Kurtubi, Ebi Abdillah Muhammed b. Ahmed el Ensari el Kurtubi; el Cemiu'l Ahkami'l Kur'an, BEYRUT, Trs.

Kitab-ı Mukaddes Eski ve Yeni Ahit (Tevrat ve İncil), İSTANBUL, 1991.

Kesimi, Muhammed Cemalud'din el Kesim; Mehasinu't Te'vil (Tefsirul Kasımi), KAHİRE, Trs.

Kasimi; Tefsir İlminin Temel Meseleleri, Trc, Sezai Özel İz Yayıncılık, İSTANBUL, 1984.

Kutub Seyyid; Fizilali'l Kur'an, BBEYRUT, 1982/1402.

Kutub Seyyid; Fizilali'l Kur'an.Trc, M.Emin Saraç, İ.Hakkı Şengaler, Bekir Karlığa Hikmet Yayınları, İSTANBUL, Trs.

Kutub Muhammed; Kur'an Araştırmaları (Mekki Ayetler), Trc Akif Nuri, Fikir Yayınları, İSTANBUL.1981.

Karaman Hayrattin; İslâm Hukukunda İçtihad, Dib Yayınlaır, ANKARA, 1971.

Küçük Abdurrahman; Günay; Tümer; Dinler Tarihi, ANKARA, 1989.

Kahraman Ahmed; Dinler Tarihi, İnsanın Yaradılışındaki Felsefe, Marifet Yayınları.İSTANBUL, 1984.

Köksal Asım; Peygamberler Tarihi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, ANKARA, 1993.

Kaflı, Kadircan; Hz. Nuh ve Tufanı, İSTANBUL, 1966.

Kırca Celal; İlimler ve Yorumlar Açısından Kur'an'a Yönelişler, Tuğra Neşriyat, İSTANBUL, Trs.

Köprü. Üç Aylık Fikir Dergisi, Batar, 1996. NO:54

el-Mu'cemu'l Mufehres Li Elfazi'l Ehadisin Nebevi,:ağrı Yayınları, İSTANBUL, Trs.

el-Mu'cemu'l Elfazi'l Kur'ani'l Kerim; Komisyon.KAHİRE, 1988.

Malik b.Enes; el Muvatta, Çağrı Yayınları, İSTANBUL, 1981.

Müslüm, Sahihi Müslüm bi Şerhin-Nebevi, BEYRUT.Trs.

Müslüm, Muru'z Zeheb, MISIR, 1964-1384.

el Meydani, Abdurrahman Hasan; Nuh (AS) ve Kavmuhu fi'l Kur'ani'l Mecid, BEYRUT, 1410.

Muhammed, Mesud, Cemal, Abdulhadi, Vefa Muhammed, Rıfat Cum'a; Tarihiu'l Ümmetul Müslümetil Vahide, Menzu Akdami Usuriha ve Hata'l Karni's Sab'i Kable'l Hicre Darul Vefa, 1991-1411.

el Murdeda, Seyyid Serif el Murdeda Alemu'l Huda; Kitabu Tenzihi'l Enbiya, BEYRUT, 1988-1406.

Meydan Larouss, Büyük Lügat Ansiklopedisi, İSTANBUL, Trs.

Mecelletu'l Ezher; C, 54, Sy. 10 ss. 1374-1378, KAHİRE. 1982.

el Mevdudi, Ebu'l Ala el Mevdudi; Tefhimu'l Kur'an Trc, İnsan Yayınları, İSTANBUL. 1986.

Mevdudi; Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber, Derleyen, Naim Sıddıki Abdul Vekil Ali Trc. N.Ahmed Aram, Pınar Yayınları, İSTANBUL, Trs.

en Nisaburi el Mustedrek, HAYDARABAD, 1922/1341.

en Nese-i Sünen, bi Şerhi Hafizu'd-Din'es Süyuti ve Haşiyeti İmamen Nedui BEYRUT, Trs.

en Nezefi, el İmamu Celil Allame Ebi'l Bereket Abdullah b. Ahmed b. Muhammed en Nesefi, Tefsiru'n Nesefi, Kahraman Yayınları, İSTANBUL, 1988.

Nana Remzi; el İsrailıyat ve Esraru hafi Kutubi'l Tefsir, BEYRUT, 1970/1390.

en-Nehaz, Ebu Cafer Meani'l Kur'ani'l Kerim (V.A.338) Thk Muhammed Ali Sabuni MEKKE, 1988.

en-Naccar, Abdulvahhab; Kısasu'l Enbiya, BEYRUT Trs.

en-Naccar Muhammed et Tayyib Tarihu'l Enbiya. RİYAD.1983/1403.

en-Nedviy, Ebu'l Ali Hüseyin Kısasu'n Nebeyyın Lil Etfal Müessetu'r Risale, Trs.

Nadim Macit; Hz. Nuh ve Nabuvveti (Yüksak Lisans Tezi) S. Ü. Sosyal Bilimler Ensttitüsü, KONYA, 1989.

Necatigil Behcet; 100 Soruda Mitologya, Gerçek Yayınlar, İSTANBUL, 1976.

Paşa, Ahmed Cevdet; Kısasul'l Enbiya, Bedir Yayınları, İSTANBUL, 1976.

Paşa, Giritli Sırrı; Ahsanu'l Kasas, İSTANBUL, 1309.

Razi; Mefatihu'l Gayb Tefsiru'l Kebir, BEYRUT, Trs.

Raşid, Rıza, Tesiru'l Kur'an'ı Hakim (Tefsuru'l Menar) Daru'l Fikir, Trs.

Russel. Batrond; Din İle Bilim, Trc, Akşit Göktürk Say Yayınları, İSTANBUL, 1990.

es-Süyuti el-Leali Mesnua fiil Ehadisi'l Mevdua, MISIR, Trs.

Sabuni, Muhammed Ali; en Nöbüvvetü ve'l Enbiya Dımışk, Trs.

Sabuni, Safvetut Tefasir trc, Ensar Neşriyat, İSTANBUL, 1992.

es-SAleybi Kemal; Hafayatu't Tevrat ve Esraru Şa'bı İsrail, LONDON, 1991.

es-Salebi, Ebu İshak ahmed b.Muhammed İbrahim es Sa'lebi; Kitabu'l Kısasu'l Enbiya el Müsemma bil Arais, MISIR, Trs.

es-Semani, Ebu Said Abdulkerim, b. Muhammed b. Mansur et- Temimi es Seman-i; El Ensab, BEYRUT, 1988/1408.

Sarı Mevlid; el Mevarid Bahar Yayınları, İSTANBUL, 1982.

Saracoğlu Ekrem; Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi, Bayrak Yayıncılık, İSTANBUL, 1983.

Şevkani, Muhammed b. Ali es Şevkani; Fethu'l Kadir, Beyne'l Fennti Rivaye ve'd Diraye Min İlmi Tefsir, BEYRUT, 1983/1403.

eş Şehristani, Ebi'l Feth Muhammed b. Abdul Kerim b. Ebi Bekir Ahmed es Şehristani; el Milel ne'n Nıhal, BEYRUT, 1975/1395.

Şiblil Mevlana; Asrı Saadet Trc Ömer Rıza Doğrul, İSTANBUL, 1977.

Şaltut Mahmud; Kur'an'a Doğru Trc M.Beşir Eryarsay, İSTANBUL. 1987.

Şimşek Said; Kur'an Kıssalarına Giriş, Yöneliş Yayınları. İSTANBUL, 1993.

Şaban Zekiyddin; Usü'l Fıkıh Trc. İbrahim Dğnmez. Diyanet Vakfı Yayınları. ANKARA 1990.

Tabataba-i. Alleme Seyyid Muhammed Hüseyin et-Tabataba- i; el Mizan fi Tefsiril Kur'an Kum H. 1412.

Taberi. Ebu CAfer Muhammed b. Cerir et Taberi; Tarihu'r Resul ve Müluk. KAHİRE, 1967.

Taberi Tefsir, Cemiu'l beyan Te'vili'l Kur'lan. BEYRUT. 1988/1408.

Tabara, Afif Abdulfettah; Kur'an'da Peygamberler ve Peygamberimiz Trc, Ali Rıza Temel, Gonca Yayınları, İSTANBUL, 1985.

Tirmizi, Ebu İsa Muhammed b. İsa b. Sevre Trc. Osman Zeki Mollamehmetoğlu (Soyyiğit) Yunus emre Yayınları. İSTANBUL, Trs.

Tanyu, Hikmet; Dinler Tarihi araştırmalar. ANKARA, 1973.

Tanyu, Hikmet; İslâmlıktan Önce Türklerde Tek Tanrı İnancı. ANKARA 1980.

Türk Ansiklopedisi Komisyon Ötüken Yayınları. İSTANBUL, 1985.

Taylan Necib, İlim-Din (İlişkileri Sahaları Sınırları) Çağrı Yayınları. İSTANBUL, 1979.

Turgut Ali, Tefsir Usulu ve Kaynakları; M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İSTANBUL, 1991.

Taşköprülüzade; Mevzuatu'l Ulum (İlimler Ansiklopedisi) Sadeleştiren, Mü'min Çevik Üçdal Neşriyat, İSTANBUL, 1966.

Ünal, Ali Mekke Rasullerin Yolu, Pınar Yayınları İSTANBUL, 1985.

Öngör Sami; Coğrafya Sözlüğü, Milli Eğitim Basımevi, İSTANBUL, 1962.

Önkal Ahmed; Resullahın İslâm Davet Metodu, Esra Yayınları, KONYA, 1992.

Öğel Bahattin; Türk Mitolojisi, M.Eğitim Bakanlığı, İSTANBUL, 1993.

el Vakidi, (Ö.1076/468) Esbabu Nuzul, KAHİRE, 1968/1388i

Vehbi, Mehmet Hulasatul Beyan fi Tefsiri'l Kur'an, Üçdal Yayınları, İSTANBUL, 1968.

Yakubiy Ahmed b. Ebi Ya'kub Cafer b. Vehb b. Vadihi'l Katibi'l Abbasi, (V.897/248) BEYRUT Trs.

Yıldırım Suat; Kur'an-ı Kerim ve Kur'an İlimlerine Giriş Ensar Neşriyat, İSTANBUL, 1989.

Yurdaydın Hüseyin Gazi Dağ Mehmet; Dinler Tarihi ANKARA, 1979.

Yalçın Cavit; Kavimlerin Helakı; Vural Yayıncılık İSTANBUL, 1995.

Yalçın Cavit; Kur'an Bilgisi, Fersad Yayınları, İSTANBUL, Trs.

Yeni Ansiklopedi Dini İlmi Felsefi Timaş Yayınları İSTANBUL, 1989.

ez-zehebi Muhammed Hüseyin; El İsrailiyat fi't Tefsir ve'l Hadis, KAHİRE 1961/1381.

ez Zehebi Ebu Abdullah; et Tehis, HAYDARABAT, 1922/1341. (Müstedrikin Kenarında)

ez Zehebi; Tarihu'l İslâm, KAHİRE, H:1367.

ez Zehebi Mizenu'l İtidal, MISIR, 1963/1396.

ez Zaviy, Tahir Ahmet, Kamusu'l Muhit, LİBYA, Trs.

ez-Zeyni Semih Atıf; Mecmeu'l Beyani'l Hadis, Kisasu'l Enbiya fi'l Kur'an, BEYRUT, 1988/1408.

ez-Zemahşeri, Ebi'l Kasım Carullah Mahmud b. Ömer ez- Zemahşeri el Hevarizmi (H.538-476); el Keşraf an Hakaik, Tenzil ve Uyuni'l Ekavi'l ve Vucuhi't Te'vil, BEYRUT, Trs.